

Jaarstukken 2022

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2022	2
Inhoudsopgave	4
Aanbiedingsbrief	6
1. Inwoners, Organisatie en Bestuur	9
2. Jongeren en Onderwijs	13
3. Samen Zorgen	22
4. Cultuur en Sport	29
5. Ondernemen en Werk	33
6. Wonen, Recreëren en Veiligheid	41
7. Wijken	54
Overhead	60
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	61
Paragrafen	66
1. Paragraaf lokale heffingen	66
2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	69
3. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	81
4. Paragraaf financiering	87
5. Paragraaf verbonden partijen	91
6. Paragraaf grondbeleid	98
7. Paragraaf bedrijfsvoering	108
8. Paragraaf corona	111
Jaarrekening	113
Balans	113
Grondslagen voor waarderingen en resultaatbepaling	115
Toelichting op de balans	119
Overzicht baten en lasten	144
Begrotingsrechtmatigheid	146
Bijlagen	148
Budgetoverhevelingen van 2022 naar 2023	148
EMU-Saldo	160
Overzicht incidentele baten en lasten per programma	160
Overzicht per taakveld	163
Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen reserves	169

Demografische ontwikkeling en statistische gegevens.....	169
SiSa-bijlage.....	171
WNT- verantwoording.....	189

Aanbiedingsbrief

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het jaar 2022 was een enerverend jaar. Het was het jaar waarin we werden verlost van de greep van de corona pandemie, het jaar waarin de oorlog in de Oekraïne uitbrak en we werden geconfronteerd met stijgende energieprijzen, maar ook het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen. Op 14, 15 en 16 maart ging bijna 70% van onze inwoners om haar stem te laten horen. Het was daarmee ook het jaar van de overgang van het coalitieakkoord “Duurzaam verder” naar het coalitieakkoord “Met daadkracht, in vertrouwen”. Aan acties uit beide akkoorden is (door)gewerkt. Met dit jaarverslag geven wij u inzicht in het financiële en beleidsmatige resultaat van de begroting 2022.

Het overgangsjaar: uitvoering van acties in roerige tijden

We leven in een roerige tijd. De maatschappelijke opgaves die op ons af komen zijn groot en complex. Het coalitieakkoord vormt de basis voor de activiteiten die we oppakken om deze maatschappelijke opgaven ook in Rijssen – Holten het hoofd te bieden. Dit doen we niet alleen, maar samen met onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers. De acties waar de komende vier jaar aan wordt gewerkt vanuit het coalitieakkoord “Met daadkracht, in vertrouwen” zijn opgenomen in een concreet actieprogramma en een bestuursagenda, waardoor u als gemeenteraad (nog) meer zicht hebt op de planning en prioritering. In deze inleiding vindt u een beknopt overzicht van de acties waaraan in 2022 is gewerkt.

- We stemmen onze gemeentelijke dienstverlening af op de behoeften uit de samenleving en zetten extra in op digitalisering zodat onze (online) informatie begrijpelijk en toegankelijk is;
- We hebben onderzoek gedaan naar mogelijke nieuwe locaties voor SG De Waerdenborch in Holten. De meest passende locaties zijn uitgewerkt in een locatiestudie;
- Vanuit de brede transformatieopgave (voorheen bezuinigingsopdracht) binnen het sociaal domein wordt gewerkt aan verschillende projecten, waaronder Jouw Ingebrachte Mentor (JIM). De JIM-aanpak heeft als doel uithuisplaatsingen te voorkomen;
- Samen met lokale partners hebben wij het Lokaal Preventie Akkoord opgesteld. Gezamenlijk werken wij aan acties rondom (het voorkomen van) overgewicht, problematisch alcoholgebruik en roken;
- We hebben een woon-zorgvisie opgesteld met bijbehorend afwegingskader voor nieuwe woonzorginitiatieven. Dit biedt ons de mogelijkheid om meer gefundeerd te sturen en te stimuleren;
- Vanaf 2021 voeren we als gemeente de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) lokaal uit. Met ingang van 2022 zijn ook de medewerkers ‘nieuw beschut’ in gemeentelijke dienst aangesteld. Dit conform de CAO ‘Aan de slag’. In 2022 hebben we zelfs meer plaatsen ingevuld dan de landelijke taakstelling van ons verwacht;
- We hebben een nieuw beleidsplan “Armoede en Schulden” vastgesteld;
- We kijken naar mogelijkheden om speciaal onderwijs in Rijssen – Holten aan te bieden. Het lokaal aanbieden van dit type onderwijs is de meest efficiënte manier om de oplopende kosten binnen het leerlingenvervoer te beperken;
- We hebben gewerkt aan een actuele visie op bedrijventerreinen en een omgevingsvisie buitengebied;
- We hebben flinke vorderingen gemaakt in de voorbereiding van grote woningbouwplannen in onze gemeente, waardoor Opbroek Oost en het Enkcoterrein in 2023 kunnen worden vastgesteld. Het juridische deel van de werkzaamheden is hiermee afgerond;
- Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De implementatie van de Omgevingswet is binnen onze organisatie in volle gang. De Omgevingswet is de basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving;

- We werken aan de uitvoering van de duurzaamheidsvisie, dragen bij aan klimaatadaptatie en denken na over de mogelijkheden voor opwekken van duurzame energie. Ook onze inwoners voelen zich betrokken bij dit thema. Groen Doen is een initiatief van inwoners en ondernemers uit Rijssen – Holten dat zich focust op energie besparen en energie opwekken;

Corona en andere crises

Ondertussen hebben we te maken met verschillende crises die zowel ons, als gemeentelijke organisatie, als onze inwoners, ondernemers, verenigingen en instelling raken. De afgelopen jaren waren dit de coronacrisis, de woningbouwcrisis en de klimaatcrisis. In 2022 kwamen hier de stikstofcrisis, de oorlog in de Oekraïne en de energiecrisis bij.

De corona pandemie hebben we inmiddels grotendeels achter ons gelaten. Al zijn de naweeën nog steeds voelbaar. Het corona actieplan, waarmee de samenleving werd ondersteund, is in 2022 afgerond. Hoe de resterende middelen worden ingezet, wordt in 2023 gezien. De coronacrisis liep echter nog maar net op zijn einde toen in februari 2022 de oorlog in de Oekraïne uitbrak. Daarmee was de volgende crisis alweer geboren. De oorlog zorgde voor een grote toestroom van vluchtelingen, naar Europa, naar Nederland en daarmee ook naar Rijssen – Holten. De samenleving van Rijssen – Holten heeft grote veerkracht getoond door het opnemen en ondersteunen van grote groepen vluchtelingen. Vluchtelingen die veelal nog steeds in onze gemeente woonachtig zijn, in gemeentelijke opvanglocaties of bij particulieren. Na de zomer van 2022 stegen de gas- energieprijzen vervolgens naar recordhoogten. Om inwoners die financieel in de knel dreigden te raken te ondersteunen, hebben we de regeling “Bijdrage energiekosten 2022” vastgesteld. Dit als extra ondersteuning bovenop de landelijke regelingen.

Om de woningbouw te versnellen hebben we als gemeente de Woondeal Overijssel mede ondertekend. Met een programma van 1.800 woningen hopen we een bijdrage te leveren aan het beschikbaar krijgen en houden van voldoende woningen voor onze inwoners. Al zet de uitspraak van de Raad van State dat er geen sprake meer is van wettelijke vrijstelling van uitstoot van stikstof in de bouwfase wel een rem op deze versnelling. Wat betreft de verdere ontwikkelingen rondom stikstof zijn en blijven wij als gemeente afhankelijk van landelijk en provinciaal beleid. Wel beseffen we ons terdege dat het landelijke stikstofdossier grote impact heeft op de agrarische sector in onze gemeente. Daarom kijken we samen met sector naar lokale kansen en mogelijkheden om deze ondernemers perspectief bieden.

Financieel resultaat

Het gerealiseerde financiële resultaat over 2022 is € 6.973.000. Hiervan wordt na raadsbesluit € 1.677.000 bestemd voor budgetoverheveling en € 3.278.000 bestemd voor storting in bestemmingsreserves. In de jaarrekening is tot in detail te vinden waar het geld aan is uitgegeven en waar overschrijdingen en onderschrijdingen zijn geweest. Vanzelfsprekend proberen we zo goed mogelijk te begroten waardoor het resultaat van de jaarrekening zo beperkt mogelijk is. Dat projecten of acties anders lopen dan van te voren gepland is echter niet geheel te voorkomen. Bovengenoemde onverwachte gebeurtenissen zijn hier mede de oorzaak van. Uiteraard blijven we wel scherp op planning en prioritering.

Door naar 2023

Aan het eind van 2022 staan we voor een uitdagend 2023. Er liggen grote maatschappelijke opgaven die onze aandacht en inzet vragen, over de middelen die we ontvangen vanuit het Rijk is nog geen zekerheid en ook binnen het sociaal domein zijn verschillende ontwikkelingen gaande die van invloed zijn op de gemeentelijke financiën. Kortom: we kunnen de mouwen weer opstropen. We blijven in 2023, onder leiding van zowel een nieuwe burgemeester als een nieuwe gemeentesecretaris, samen werken aan een mooie, veilige, financieel gezonde gemeente Rijssen-Holten.

Het college van burgemeester en wethouders

Resultaat 2022**€ 6.973.000 V****Resultaatbestemming van niet bestede gelden uit september- en decembercirculaire en uit lokale middelen.****€ 3.278.000 V****Toe te voegen aan bestemmingsreserves**

Bestrijding energiearmoede	€ 2.370.000 V
Energietoeslag 2023	€ 744.000 V
Toegankelijkheid verkiezingen & aanpassing software burgerlijke stand	€ 5.000 V
Bijzondere bijstand (aanvullende maatregelen energierekening)	€ 52.000 V
Breed offensief (processen stroomlijnen arbeidsbeperkten aan het werk)	€ 10.000 V
Jeugdzorg restant hervormingsagenda	€ 7.000 V
Uitvoeringskosten bbz	€ 6.000 V
Decentralisatie en integratie-uitkeringen versterken sociale basis	€ 23.000 V
Decentralisatie en integratie-uitkeringen gezond in de stad	€ 18.000 V
Sociaal domein (restant)	€ 43.000 V

Budgetoverheveling 2022 naar 2023 wegens jaargrensoverschrijdende werkzaamheden (conform besluit van 25 mei 2023).**€ 1.677.000 V****Toe te voegen aan de bestemmingsreserve budgetoverheveling****Overige afwijkingen van de begroting****€ 2.017.000 V****Toe te voegen aan de algemene reserve**

Vrijval voorziening wethouderspensioenen wegens verhoging van de rekenrente	€ 657.000 V
Jeugd, door een toegenomen beroep op de voorzieningen is het budget overschreden.	€ -924.000 N
Leerlingenvervoer heeft een overschrijding van het budget door een indexatie van tarieven	€ -150.000 N
Wmo-begeleiding heeft een overschrijding door indexatie van tarieven	€ -184.000 N
Afwikkeling Soweco levert een voordeel op	€ 899.000 V
Grexen laten een voordeel zien door vrijval van voorzieningen en winstnemingen	€ 605.000 V
Bouwleges vallen hoger uit door enkele grote bouwaanvragen	€ 208.000 V
Extra uitkering uit gemeentefonds	€ 228.000 V
Hogere WOZ inkomsten en overige inkomsten	€ 500.000 V
Lagere uitgaven aan software en ict-uitwijkvoorzieningen	€ 190.000 V
Diversen	€ 11.000 N

1. Inwoners, Organisatie en Bestuur

Coalitieakkoord

Wij zijn er voor onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het is dan ook belangrijk om de gemeentelijke dienstverlening zoveel mogelijk af te stemmen op de behoeften uit de samenleving. Digitalisering speelt een steeds belangrijkere rol in de dienstverlening, maar is geen doel op zich. Alleen als dit bijdraagt aan kwaliteitsverbetering van de dienstverlening is verdere digitalisering een geschikt middel. Het openhouden van loketten en bijvoorbeeld het bezorgen van gemeentelijke producten aan huis, dragen bij aan een optimale dienstverlening.

Er zijn signalen uit de samenleving dat in een aantal gevallen onevenredige regeldruk wordt ervaren, onder andere bij het aanvragen van evenementenvergunningen. Het verminderen van deze regeldruk, bijvoorbeeld door meerjarige afspraken te maken en bijbehorende voorwaarden te screenen, wordt opgepakt, in samenspraak met inwoners, organisaties en bedrijven. Een achterliggende gedachte hierbij is dat ruimte wordt geboden aan sociale buurtactiviteiten waarbij minder regels ook minder organisatiekosten betekenen. In zijn algemeenheid moet er ruimte zijn voor experimenten om gewenst gedrag te stimuleren en regeldruk te verminderen.

Tijden veranderen en zo ook de relatie van de overheid met de inwoners. De beweging van een dirigerende overheid via een samenwerkende overheid naar een overheid die meebeweegt met wat leeft in de samenleving, is ingezet. Dit vraagt zowel van de organisatie als van raad en college een ja- mitshouding. We kijken naar wat wel mogelijk is en denken mee, in plaats van dat we uitgaan van wat niet kan volgens de regels.

Daar horen meedenkende medewerkers bij en het loslaten en speelruimte geven door burgemeester, college en raad. De gestelde kaders zoals verordeningen en beleidsregels vormen daarbij de basis. Deze kaders en regels zijn er om belangen van derden te beschermen en geven houvast aan medewerkers die aanvragen en verzoeken toetsen.

In deze visie past ook dat inwoners tijdig en op een geschikte manier worden betrokken bij beleidsvorming en wijzigingen in de leefomgeving. Dat past bij de nieuwe Omgevingswet, waarin participatie een leidend thema is.

We staan positief tegenover samenwerking met andere organisaties en overheden en regelen lokaal wat lokaal kan. Samenwerking met andere overheden is in een aantal gevallen een geschikt middel om bijvoorbeeld meer kwaliteit te kunnen leveren of te voldoen aan wettelijke eisen. De effecten daarvan zijn niet altijd direct zichtbaar of waardeerbaar in geld maar kunnen ook een indirect positief gevolg hebben voor onze gemeente of de regio. Hierbij kan 'regio' per samenwerking een andere omvang en samenstelling hebben.

Strategische visie 2010-2030, versie 2020/2021

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1	Bestuursfilosofie 'Samen nieuw perspectief'	2009	Gaat op in herijkt Koersdocument organisatieontwikkeling	c
2	Koersdocument organisatieontwikkeling	2022	Geen herziening voorzien	c
3	Informatieplan 2020	2021	Geen herziening voorzien	c
4	Organisatiebesluit	2017	2023	c
5	Visie op communicatie	2018	2023	c
6	Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2020	2020	Geen herziening voorzien	c
7	Visie op dienstverlening	2020	2023	c
8	Strategische visie 2010-2030, herijking 2021	2021	2025	r

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018-2022

Gemeentelijke dienstverlening zoveel mogelijk afstemmen op de behoeften uit de samenleving.

- Digitalisering zetten we alleen in om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren.

- Loketten blijven open.
- We kijken naar bezorgen van gemeentelijke producten aan huis.
- We streven naar vermindering van regeldruk.
- We hanteren de 'ja-mits'-houding.
- We betrekken inwoners tijdig en op een geschikte wijze bij beleidsvorming en wijzigingen in de leefomgeving.
- We staan positief tegenover samenwerking en regelen lokaal wat lokaal kan.

Verplichte beleidsindicatoren BBV

Apparaatskosten per inwoner	Apparaatskosten	€	39.939.184	€ 1.045
	Aantal inwoners		38.231	
Overhead als % van totale kosten exploitatie	Overhead	€	14.521.528	11,26%
	Exploitatiekosten	€	128.945.166	
Bezetting in fte per 1000 inwoners	Bezetting in fte (werkelijke)		281,30	7,36
	Aantal inwoners / 1000		38,23	
Externe inhuur als % van de loonsom	Inhuurkosten	€	2.457.335	8,86%
	Loonsom	€	25.274.993	
Formatie per in fte per 1000 inwoners	FTE toegestane / vastgestelde		295,00	7,72
	Aantal inwoners / 1000		38,23	

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Digitalisering als bijdrage aan de verbetering van kwaliteit van dienstverlening (bron: Coalitieakkoord 2018-2022)

Maatregelen

Allround communicatie medewerker website en social media

Omschrijving (toelichting)

Online informatie moet aansluiten op behoeftes van inwoners. We werken van buiten naar binnen. We monitoren op de omgeving om belangrijke signalen intern uit te zetten en hierop in te springen. Daarnaast werken we van binnen naar buiten. We laten zien wat we als gemeente doen en willen onze volgers hierbij betrekken en informeren. We kijken steeds gericht voor welke boodschap we welk kanaal inzetten. Niet alle kanalen lenen zich voor dezelfde inhoud en/of doelgroep. In 2022 is het percentage volgers op onze kanalen gestegen met respectievelijk 15% (Facebook), 24% (Instagram) en 20% (LinkedIn). In 2023 steken we in op meer interactie met onze volgers. Op deze manier creëren we meer betrokkenheid en zijn we als gemeente toegankelijker voor vragen of opmerkingen.

Wettelijk is verplicht dat we op onze online platformen begrijpelijke content bieden die benaderbaar is voor iedereen. Hierdoor bereiken en betrekken we meer inwoners. Gevolg is dat content aan eisen moet voldoen die voorheen niet van toepassing waren. Verhoging van de inzet van digitale kanalen vraagt om meer online inzet dan voorheen. Een

one-size-fits-all-benadering werkt niet. Content die aanslaat vereist maatwerk en kost tijd, aandacht, eenduidigheid en toegankelijkheid.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben een ondernemend en flexibel inzetbaar, klant- en resultaatgericht ambtenarenapparaat (bron: Strategische visie 2010-2030, versie 2015)

Maatregelen

Dekking traineeproject Twentse Kracht

Omschrijving (toelichting)

De extra aandacht voor verjonging en inzet op trainees heeft geholpen. In 2022 hebben maar liefst 5 trainees een opdracht in onze organisatie uitgevoerd. Daar zijn we erg blij mee. De investering in trainees helpt bij het versterken van ons werkgeversimago en heeft nieuwe collega's opgeleverd. De extra kosten 2023 nemen we mee in de begroting voor 2023.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Actuele ontwikkelingen

Maatregelen

Wet elektronische publicaties

Omschrijving (toelichting)

De Wet elektronische publicaties (afgekort: Wep) is op 1 juli 2021 in werking getreden. Dit betekent dat de gemeente verplicht is om alle officiële overheidspublicaties in het digitale gemeentebblad te publiceren. Hierbij moet gedacht worden aan alle (kennisgevingen van) vergunningen, mededelingen en andere bekendmakingen. Als service blijven we voorlopig een beknopte versie van de officiële overheidsinformatie in de gemeentepagina in de krant publiceren. De volgende stap van de gefaseerde inwerkingtreding van de Wep is de digitale terinzagelegging.

Wet open overheid

Omschrijving (toelichting)

Sinds de inwerkingtreding van de Woo zijn voor wat betreft de passieve openbaarmaking de nodige maatregelen getroffen. Zo zijn de betrokken medewerkers die vaak te maken krijgen met Woo verzoeken (beleidsmedewerkers, juristen) bijgeschoold met een presentatie. Ook is de handleiding Wob herschreven, en is er een uitgebreide informatiepagina op het intranet geplaatst met infographics. Ook is, conform de wet, de rol van contact functionaris Woo belegd bij wijze van pilot bij algemeen juridische zaken. In praktijk is hier geen gebruik van gemaakt, waardoor de pilot niet goed te evalueren valt.

Verbeteren rechtmatigheid inkoop

Omschrijving (toelichting)

De (on)rechtmatigheid van onze inkoop heeft grote aandacht. De wetgeving op dit terrein is de afgelopen jaren steeds complexer geworden. Budgethouders hebben hierdoor meer behoefte aan ondersteuning en advies. Ook is meer aandacht nodig voor de bestaande (regionale) inkoopafspraken en de bewustwording van het belang van een rechtmatige inkoop. Door formatieuitbreiding is meer ruimte voor de rechtmatigheidscontroles ontstaan. De budgethouders die weinig inkopen hebben meer ondersteunings- en adviescapaciteit gekregen met de nieuwe medewerker.

Financieel programmaoverzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
PRG1.01	01 Inwoners organisatie en bestuur				
Lasten					
PRDP100	Bestuursorganen	3.226	2.962	2.029	933
PRDP102	Bestuursondersteuning raad	209	449	403	46
PRDP150	Burgerzaken	989	1.051	1.023	28
PRDP359	Gebouwenbeheer	71	32	0	32
Totaal Lasten		4.494	4.494	3.455	1.038
Baten					
PRDP100	Bestuursorganen	-169	-324	-48	-276
PRDP102	Bestuursondersteuning raad	-4	-4	-4	0
PRDP150	Burgerzaken	-500	-582	-513	-69
PRDP359	Gebouwenbeheer	-25	0	0	0
Totaal Baten		-698	-910	-565	-345
Onttrekkingen					
PRDP359	Gebouwenbeheer	-720	-2.612	-2.597	-15
Totaal 01 Inwoners organisatie en bestuur		3.077	971	293	678

Toelichting op programma baten en lasten

• Overhevelingen	€ 12.000 V	Bovenstaande toelichtingen geven de afwijkingen per onderwerp weer. Deze afwijkingen vind je niet altijd één op één terug in bovenstaande tabel omdat de kosten soms verdeeld zijn over meerdere
• Bestuursorganen De voorziening wethouderspensioenen is bijgesteld en afgestemd op de openstaande verplichtingen. Belangrijkste oorzaak is een verhoging van de rekenrente met bijna 2%. De voorziening wordt naar beneden bijgesteld met € 596.000. Verder wordt rekening gehouden met lagere lasten van de gemeenteraad. Dit betreft diverse kleinere bedragen waaronder minder lasten die onder de werkkostenregeling vallen.	€ 657.000 V	
• Salarissen Het totale salarisbudget bedraagt ruim € 23 miljoen. Op grond van de CAO is in december een eindejaarsuitkering uitbetaald aan medewerkers. De extra lasten van € 160.000 vallen weg tegen lagere indirecte salarislasteren zoals onkostenvergoedingen en aan- en verkoop van verlof. Plussen en minnen vallen daarmee tegen elkaar weg. Tot vorig jaar werden overschotten tot maximaal € 150.000 gereserveerd om ziektevervanging op te vangen. Omdat dit bedrag een vrij constant karakter heeft en beperkt in relatie tot de jaaromzet is besloten hiermee te stoppen.	neutraal	
• Diverse kleine verschillen < € 50.000	€ 9.000 V	

kostenplaatsen/producten binnen het financiële programmaoverzicht.

2. Jongeren en Onderwijs

Coalitieakkoord 2018-2022

Er is behoefte aan een integraal huisvestingsplan voor de scholen, inclusief scenario's voor onder andere De Waerdenborch in Holten en de Haarschool en Frisoschool in Rijssen. Dit plan moet flexibel en adaptief zijn en ook oplossingen bieden voor krimpsituaties. Wij vinden het ook belangrijk dat het slimme en duurzame huisvestingsoplossingen bevat en in samenwerking met het onderwijsveld is vormgegeven.

Wij vinden het essentieel dat er een breed en veelzijdig onderwijsaanbod in Rijssen-Holten is. In dat kader streven we naar het handhaven van openbaar onderwijs in alle kernen, binnen de wettelijke mogelijkheden.

Ingezet moet worden op een integrale aanpak van kwetsbare jongeren in samenwerking met ouders, scholen, (sport)verenigingen, kerken en jongerenwerk. Vroeg signaleren van zorgsituaties van jeugdigen en probleemgezinnen hoort daarbij. Waar mogelijk bevorderen en stimuleren we een gezonde levensstijl.

We zijn blij met de goede samenwerking en verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijsinstellingen. De bestaande structuur kan nog verder versterkt en uitgebreid worden. De doorgroei van mbo 4 naar hbo zou gestimuleerd kunnen worden door hbo-opleidingen te verbinden aan het huidige onderwijsaanbod in onze gemeente. Verkennen van de mogelijkheden daarvoor, samen met Saxion, Windesheim en het ROC, is een prioritair aandachtspunt.

Strategische visie 2010-2030, versie 2020/2021.

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1	Startnotitie Centrum Jeugd en Gezin Herziening onderdeel Loes	2020	Geen herziening voorzien	c
2	Realisatieplan Centrum Jeugd en Gezin (loket/lokaal)	2010	Geen herziening voorzien	c
3	Integraal Realisatie Programma Centrum Jeugd en Gezin (regionaal)	2010	Geen herziening voorzien	c
4	Startnotitie transitie jeugdzorg Twente	2011	Geen herziening voorzien	r
5	Visienota Transformatie jeugdzorg Twente	2013	Geen herziening voorzien	r
6	Nota "Samenwerken aan jeugdzorg in Twente"	2013	Geen herziening voorzien	r
7	Nota "positionering regionale jeugdhulptaken"	2014	Geen herziening voorzien	r
8	Beleidsnota 'Op naar het nieuwe product VVE'	2019	2023	r

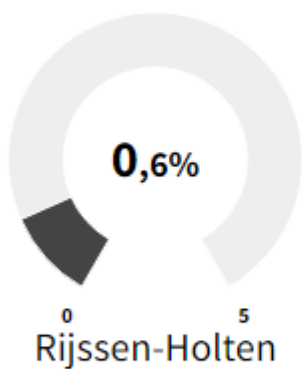
9	Beleidsplan Jeugdzorg	2017	Geen herziening voorzien	r
10	Adviesnota verslavingspreventie	2019	2023	c
11	Visie jeugd- en jongerenwerk gemeente Rijssen-Holten 2020-2025	2020	2024	r
12	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2020	Periodiek	c

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018-2022

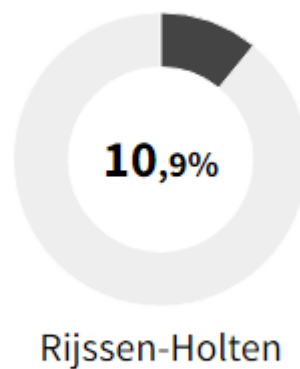
- Er is behoefte aan een flexibel en adaptief integraal huisvestingsplan voor scholen, inclusief scenario's voor De Waerdenborch in Holten en de Haarschool en Frisoschool in Rijssen.
- We streven naar het handhaven van openbaar onderwijs in alle kernen.
- We bouwen de bestaande structuur in de samenwerking en verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijsinstellingen uit.
- We verkennen de mogelijkheden om hbo-opleidingen te verbinden aan het huidige onderwijsaanbod in onze gemeente.
- We zetten in op een integrale aanpak van kwetsbare jongeren en vroeg signaleren van zorgsituaties.
- We bevorderen waar mogelijk een gezonde levensstijl.

Verplichte beleidsindicatoren BBV

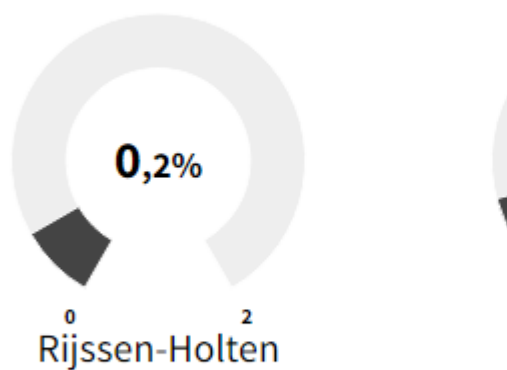
Jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar)

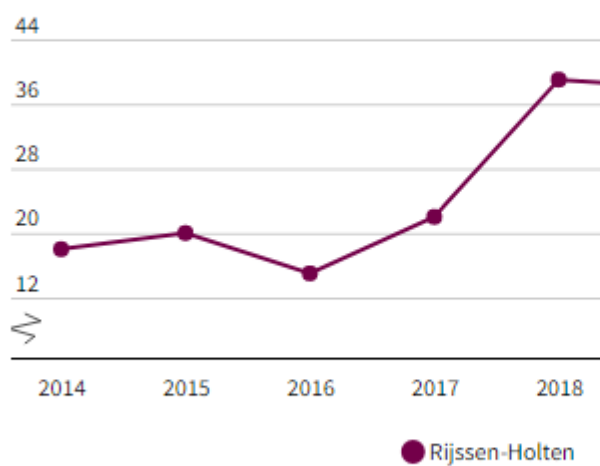
Jongeren met jeugdhulp (aandeel)

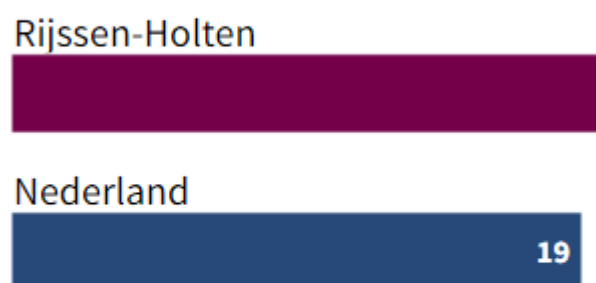
Jongeren met jeugdreclassering (van 12 tot 23 jaar)

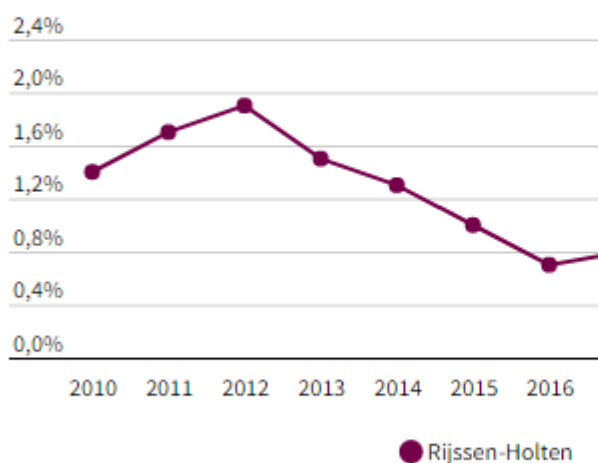
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

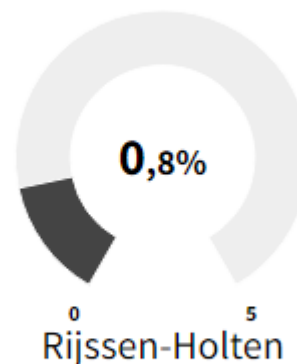
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

Voortijdige schoolverlaters zonder vsv-ers

Voortijdige schoolverlaters zonder vsv-ers

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Flexibel en adaptief huisvestingsplan scholen

Er is behoefte aan een integraal huisvestingsplan voor de scholen, inclusief scenario's voor onder andere De Waerdenborch in Holten en de Haarschool en Frisoschool in Rijssen. Dit plan moet flexibel en adaptief zijn en ook oplossingen bieden voor krimp situaties. Wij vinden het ook belangrijk dat het slimme en duurzame huisvestingsoplossingen bevat en in samenwerking met het onderwijsveld is vormgegeven (bron: Coalitieakkoord 2018-2022)

Maatregelen

Uitbreiding basisschool Klim-Op

Omschrijving (toelichting)

In het IHP 2020-2035 is de uitbreiding van Klim-Op opgenomen onder het jaar 2022 met een pm-raming. Klim-Op heeft een capaciteit van 10 groepen. Daarnaast heeft het schoolbestuur destijds voor eigen rekening nog 2 lokalen extra gerealiseerd, maar deze lokalen behoren formeel niet tot de capaciteit van de school. De huidige en structurele ruimtebehoefte van Klim-Op is 11. Dit capaciteitsprobleem kan structureel worden opgelost door een eigen lokaal van de school alsnog te vergoeden, zodat de capaciteit 11 wordt. Als de gemeente destijds medewerking had verleend aan de vervangende nieuwbouw voor een 11-groepsschool, dan had daar een taakstellend maximum bij gehoord van € 2.301.600,-. Een verschil van € 154.800,- met een 10-groepsschool. Uitgaande van de afschrijvingstermijn van 40 jaar, zijn er 10 jaar verstreken. De vergoeding voor een extra het lokaal gebaseerd op dit verschil zou dan uitkomen op een bedrag van € 116.100,- ($\text{€ } 154.800,- \times 30/40$). Dit is nog geen kwart van het bedrag dat we kwijt zouden zijn als we daadwerkelijk een lokaal moeten bijbouwen (prijspeil 2021 komt uit op een bedrag van € 472.885,-). Destijds heeft het schoolbestuur het risico genomen om al extra lokalen te bouwen. Conform afspraak is de stichting Katholiek Onderwijs Twenterand (SKOT) een bedrag vergoed van € 137.500,- en hiervoor structureel een bedrag van € 6.700,- in de begroting opgenomen.

Leerlingenvervoer

Omschrijving (toelichting)

We zien een stijging van de kosten van het leerlingenvervoer. Na enkele jaren van budgetoverschrijding is het budget deels structureel opgehoogd. Deels is gekozen voor incidentele dekking omdat er nog kansen zijn voor kostenbesparing. We zijn van mening dat bronbestrijding de kosten kunnen verminderen (zie actuele ontwikkeling 'Speciaal onderwijs in Rijssen-Holtten'). Daarnaast wordt het huidige beleid voor leerlingenvervoer onder de loep genomen.

Ingaande het schooljaar 2022-2023 zien we een verdere toename van het aantal leerlingen dat recht heeft op aangepast leerlingenvervoer. De vervoerstarieven zijn ingaande het schooljaar 2022-2023 met de NEA-index van 3,5% verhoogd.

Verder wordt in het eerste halfjaar 2023 de nieuwe Verordening leerlingenvervoer en de bijbehorende Beleidsregels leerlingenvervoer aan de raad voorgelegd.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Actuele ontwikkelingen

Maatregelen

Vervangende nieuwbouw Haarschool Rijssen

Omschrijving (toelichting)

In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) staat voor het jaar 2023 de vervangende nieuwbouw van de Haarschool (Rijssen) gepland. In de begroting 2020 is hiervoor al een structureel en incidenteel bedrag opgenomen. Omdat ook de herprofilering van de Haarschool op de agenda staat, wordt nader onderzocht of projecten gecombineerd opgepakt en uitgevoerd kunnen worden.

Tijdens de aanvraagperiode onderwijshuisvestingprogramma 2023 hebben de ontwikkelingen plaatsgevonden:

- het mogelijk realiseren van een kind-buurtcentrum, waaraan ook de (gedeeltelijk) vervangende nieuwbouw van de Johan Frisoschool wordt gekoppeld, en
- een stedenbouwkundig onderzoek Haarschool, waarbij de herinrichting ook gevolgen heeft of kan hebben voor de vervangende nieuwbouw van de Haarschool Rijssen.

Dit heeft er voor gezorgd dat de planning (zoals gemeld in het IHP) voor de vervangende nieuwbouw voor de projecten Johan Frisoschool en Haarschool Rijssen niet meer haalbaar is en daarom aangepast moet worden door het doorschuiven van de uitvoering met 1 schooljaar. Volgens de nieuwe planning zal de (gedeeltelijk) vervangende nieuwbouw van de Johan Frisoschool hierdoor verschuiven naar schooljaar 2023-2024 en de vervangende nieuwbouw van de Haarschool naar schooljaar 2024-2025.

Op 11 november 2022 heeft de gemeenteraad besloten middelen beschikbaar te stellen voor de herontwikkeling van de Haarschool/Huttenwal. Ook zijn er middelen beschikbaar gesteld voor sloop en vervangende nieuwbouw van gymzaal de Huttenwal. Aanvullend op middelen die al vanuit het IHP waren geserveerd voor de vervangende nieuwbouw van de Haarschool Rijssen is het bedrag voor de stichtingskosten van de school naar boven bijgesteld op het prijspeil van 2023 (ad € 3.851.736,-). De begroting komt op basis van het prijspeil 2023 (inclusief een incidenteel bedrag van € 487.000,- voor sloopkosten (inclusief asbestsanering), verhuizing, tijdelijke huisvesting, verkeersmaatregelen, afboeken boekwaarde en kosten onvoorzien) daarmee uit op een bedrag van € 4,35 miljoen.

Gedeeltelijk vervangende nieuwbouw Johan Frisoschool

Omschrijving (toelichting)

Voor de Johan Frisoschool staat zoals vermeld in het IHP 2020-2035 in 2022 de gedeeltelijk vervangende nieuwbouw gepland. De huidige school bestaat uit drie bouwdelen. De vervangende nieuwbouw betreft alleen het bouwdeel uit

1973. Dit bouwdeel zal eerst gesloopt worden en vervolgens wordt op dezelfde locatie een nieuw bouwdeel gebouwd, dat even groot is als het gesloopte bouwdeel.

Op 16 december 2021 is het onderwijshuisvestingsprogramma 2022 definitief vastgesteld. Onderdeel hiervan betrof de vaststelling van de (gedeeltelijk) vervangende nieuwbouw van de Johan Frisoschool. De sloop en nieuwbouw van deze school is zoals vermeld in de notitie beoordeling aanvragen onderwijsprogramma 2023 doorgeschoven naar schooljaar 2023-2024. De uit te voeren werkzaamheden zijn daardoor niet in het programmajaar 2022 opgestart, maar (op enkele onderzoeken die al in 2022 hebben plaatsgevonden na) zullen in het programmajaar 2023 plaatsvinden.

Onderzoek Waerdenborch

Omschrijving (toelichting)

Op 25 augustus 2020 heeft het college het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2020-2035 vastgesteld. Als onderdeel van dit IHP staat er onder voorbehoud een voorlopige nieuwbouw / renovatie van De Waerdenborch in 2024 gepland voor het oudste gebouwdeel uit 1964. Dit voorbehoud is gemaakt omdat er eerst duidelijkheid moet komen over de volledige huisvestingsbehoefte van de school.

Begin 2021 is een haalbaarheidsonderzoek (initiatieffase) uitgevoerd. Inmiddels heeft ook het vervolgonderzoek plaatsgevonden. De raad is via een brief geïnformeerd over de resultaten.

Geconstateerd is dat uitgevoerd vervolgonderzoek (definitieve fase) pas compleet is nadat er ook een onderzoek is verricht naar potentiële locaties voor het kunnen realiseren van een nieuwe Waerdenborch. Daarom is aanvullend een ruimtelijke studie uitgewerkt en onderzoek gedaan naar locaties in Holten voor een nieuwe Waerdenborch. Het resultaat van dit onderzoek betreft een eerste notitie ruimtelijke verkenning locatie elders SG De Waerdenborch Holten. In deze notitie worden meerdere potentiële opties gemeld als mogelijk nieuwe locatie voor De Waerdenborch. Vervolgens zijn aanvullend op voorliggende ruimtelijke verkenning de meest passende, haalbare/realistische locaties (dit zijn de locaties a. IJsbaan, b. Okia inclusief het hondenterrein, c. de Liesen 2 en d. de huidige schoollocatie) nader onderzocht en door het Oversticht uitgewerkt in een locatiestudie. Het resultaat uit dit onderzoek is op 6 december 2022 via een presentatie met het college gedeeld. Op 11 november 2022 heeft de gemeenteraad besloten voor realisatie van een nieuw schoolgebouw de Waerdenborch vanaf 2025 structureel € 450.000,- te reserveren en vanaf 2026 hier nog eens structureel eenzelfde bedrag van € 450.000,- voor te reserveren.

Nationaal Programma Onderwijs

Omschrijving (toelichting)

Zowel scholen als gemeenten ontvangen middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) om de onderwijsachterstanden veroorzaakt door de coronapandemie te bestrijden. Te denken valt hierbij aan het bestrijden van sociaal-emotionele problematiek en tijdelijke onderwijshuisvesting. Onze gemeente ontvangt voor een periode van twee jaar € 950.000,-. Met de scholen is in het najaar van 2021 een traject gestart om een effectief gemeentelijk NPO programma te ontwikkelen voor de periode tot juli 2023.

Op 21 december 2021 heeft het college ingestemd om 50% van het totale budget in te zetten voor tijdelijke extra huisvestingskosten en de andere 50% in te zetten voor benodigde zorgtrajecten. Met de schoolbesturen is op basis van een NPO jaarplan een overeenkomst opgesteld voor de benodigde tijdelijke huisvesting. Voor zorgtrajecten zijn bijdrage verstrekt aan Avedan, GGD en MEE IJsseloevers voor een totaalbedrag van € 340.000,-. Voor tijdelijke huisvesting zijn door de schoolbesturen PCPO, SKOT, RSVR en het Carmelcollege investeringen verricht voor een bedrag van ruim € 305.000,-. Inzet van de ontvangen middelen zijn na wijziging niet 2 maar 4 schooljaren mogelijk. Op basis van de behoefte kan het restant van ruim € 300.000,- de komende periode nog ingezet worden.

Aanvullend onderwijsachterstandenbeleid en resultaatafspraken vroegschool

Omschrijving (toelichting)

Met de scholen is in 2021 gestart met een project voor het opzetten van aanvullende onderwijsachterstanden maatregelen op de basisscholen. Doel van deze inzet is het bestrijden van taalachterstanden. Daarbij wordt ook verkend of we gezamenlijk de doorgaande lijn van de voorschool naar de basisschool kunnen versterken. Met de scholen worden afspraken gemaakt over de resultaten van de vroegschool. Diverse activiteiten zijn in 2022 op de scholen uitgevoerd.

Jouw Ingebrachte Mentor-aanpak

Omschrijving (toelichting)

De JIM-aanpak heeft als doel uithuisplaatsing te voorkomen. De jongere wijst een mentor aan die een centrale rol krijgt in het hulpverleningstraject. Gelet op de eisen die de JIM-aanpak stelt aan hulpverlening is een implementatietraject vereist. De pilot is gestart in 2022. Een groep welwillende zorgaanbieders neemt hierin het voortouw onder begeleiding van de JIM-stichting.

Uitvoeringsprogramma jeugd- en jongerenwerk

Omschrijving (toelichting)

Er is in 2020 een nieuwe visienota jeugd- en jongerenwerk 2020-2025 vastgesteld. Op basis van deze visienota is in 2022 in samenwerking met de organisaties voor jeugd- en jongerenwerk een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de uitgangspunten van de visienota zijn geconcretiseerd. In december 2022 is het uitvoeringsprogramma door het college vastgesteld. Met elk van de organisaties is inmiddels op basis van dit uitvoeringsprogramma een budgetcontract opgesteld.

Speciaal onderwijs in Rijssen-Holten

Omschrijving (toelichting)

We verkennen de mogelijkheid om speciaal onderwijs naar onze gemeente te halen. Een dergelijke school kan het aantal vervoersbewegingen van leerlingenvervoer (en bijbehorende kosten) beperken. Dit sluit aan bij het principe van 'thuisnabij onderwijs' en ontziet onze jeugd, want reizen kost tijd en energie. Een haalbaarheidsonderzoek wordt uitgevoerd om de mogelijkheden van speciaal onderwijs binnen onze gemeente te verkennen.

Inzet op complexe echtscheidingsproblematiek

Omschrijving (toelichting)

Ook binnen Rijssen-Holten is (in toenemende mate) sprake van complexe echtscheidingsproblematiek. Daarom is in 2021 gestart met een echtscheidingsloket. Dit loket is 2021 geëvalueerd. Uit zowel landelijke als regionale ontwikkelingen komt naar voren dat op het onderwerp complexe echtscheidingen een brede aanpak nodig is. Daarom hebben we in 2022 samen met partners verkend hoe deze brede aanpak lokaal kan worden vormgegeven en welke (extra) interventies op dit thema kunnen worden in gezet. Daarbij zijn ook de landelijke en regionale ontwikkelingen op dit onderwerp meegenomen. In 2022 is een breed plan van aanpak echtscheidingsproblematiek vastgesteld. Onder andere de doorontwikkelingen van het loket zijn hierin opgenomen.

Financieel programmaoverzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
PRG1.02	02 Jongeren en onderwijs				
Lasten					
PRDP300	Onderwijs	2.274	2.802	3.444	-642
PRDP301	Openbaar basisonderwijs	216	469	726	-257
PRDP302	Bijzonder basisonderwijs	857	1.240	935	304
PRDP303	Openbaar voortgezet onderwijs	248	282	274	8
PRDP304	Bijzonder voortgezet onderwijs	606	606	604	1
PRDP501	Kinderopvang	191	223	193	30
PRDP502	Jeugdbeleid	12.765	12.531	13.575	-1.043
Totaal Lasten		17.157	18.153	19.752	-1.599
Baten					
PRDP300	Onderwijs	-539	-640	-1.532	891
PRDP301	Openbaar basisonderwijs	-26	-254	-479	225
PRDP302	Bijzonder basisonderwijs	-36	-50	-50	0
PRDP501	Kinderopvang	-11	-11	-5	-6
PRDP502	Jeugdbeleid	-76	-349	-345	-4
Totaal Baten		-688	-1.303	-2.410	1.107
Onttrekkingen					
PRDP303	Openbaar voortgezet onderwijs	0	-34	-26	-8
Totaal 02 Jongeren en onderwijs		16.468	16.816	17.316	-501

Toelichting op de programma baten en lasten

• Overhevelingen	€ 348.000 V
• Leerlingenvervoer Voor dit budget wordt de NEA-index toegepast. Deze is hoger dan de inflatie waar voor 2022 mee gerekend is. Het aantal leerlingen is niet veel veranderd. De gemiddelde reisafstand is groter, daardoor zijn meer kilometers gemaakt dan vorig jaar.	€ 150.000 N
• Afwikkeling GGiD Eind 2022 is besloten te stoppen met de ontwikkeling van het GGiD, een nieuw digitaal dossier voor de jeugdgezondheidszorg. In december is de raad hierover schriftelijk geïnformeerd. Ons aandeel in de ontwikkelingskosten bedraagt € 122.000.	€ 122.000 N
• NPO middelen De gemeente heeft middelen ontvangen voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Er is rekening gehouden met kosten tot een bedrag van € 326.000 die gedekt worden uit de voorziening NPO. De onttrekking is geraamd op programma 15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Dat was niet juist. Het voordeel op dit programma valt weg tegen het nadeel op programma 15. De werkelijke kosten hebben in 2022 € 557.000 bedragen en zijn volledig onttrokken aan genoemde voorziening. Per saldo is dit budgettair neutraal in de jaarrekening opgenomen.	€ 326.000 V
• Budgetten jeugdbeleid De kosten van jeugdindicaties nemen aanzienlijk toe. Dit is onder meer te wijten aan een stijging van het aantal cliënten. Hiernaast zien we hogere verzilveringspercentages van de indicaties. Er wordt dus vaker ook daadwerkelijk gebruik gemaakt van hulp. Verder zien we meer complexere en langere (en daardoor duurdere) hulpvragen. We denken dat een inhaalslag na corona hier een rol speelt. Onduidelijk is hoe groot dat effect exact is. Het is daarom ook niet aan te geven of en welk deel hiervan structureel van aard is.	€ 924.000 N

We zien deze ontwikkeling vooral in het laatste kwartaal van 2022. De realisatie tot en met september 2022 was nog redelijk in lijn met het budget.	
• Diverse kleine verschillen < € 50.000	€ 12.000 V

Bovenstaande toelichtingen geven de afwijkingen per onderwerp weer. Deze afwijkingen vind je niet altijd één op één terug in bovenstaande tabel omdat de kosten soms verdeeld zijn over meerdere kostenplaatsen/producten binnen het financiële programmaoverzicht.

3. Samen Zorgen

Coalitieakkoord 2018-2022

De visie op het sociaal domein is meer participatie en eigen kracht van de burger, minder bureaucratie, meer slimme combinaties om reële resultaten te bereiken, een beperktere rol van de overheid en vermindering van de inzet van overheidsgeld. De rol van de gemeente verschuift van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'.

Wij gaan voor een gezonde gemeenschap, waar het welzijn van iedere inwoner voorop staat. Binnen de mogelijkheden die we hebben en in samenwerking met onze partners in het veld zetten wij ons in om zo mogelijk een hoger welzijnsniveau te bereiken dan het huidige. Dit kan bijvoorbeeld door meer aandacht te hebben voor het verminderen van eenzaamheid. Het streven is dat over vier jaar minder inwoners eenzaamheid ervaren. Maar er is meer problematiek dan dat. Het is noodzakelijk dat meer inzicht verkregen wordt in de welzijnsproblematiek van onze inwoners. Meer en beter inzetten van (soms al voorhanden) data is essentieel hierbij. Dit is ook van belang om een vergelijking met andere gemeenten te kunnen maken. Ook een ouderenadviseur kan een rol spelen bij het inzichtelijk maken van de problematiek.

Om te kunnen monitoren of maatregelen effect hebben, gaan we een nulmeting uitvoeren. We willen weten wat er in de verschillende wijken leeft en welke specifieke problematiek daar speelt. Vervolgens worden de genomen maatregelen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld of verbeterd.

We vinden doelen als het vergroten van de zelfredzaamheid, meer participatie in de samenleving en het vergroten van de sociale cohesie belangrijk. Vanwege de gedachte dat het creëren van voorzieningen dichtbij de inwoners de meeste garantie biedt om deze te bereiken, verdient het in gang gezette wijkgericht werken daarom een impuls. We zetten in op structuurversterkende maatregelen, bijvoorbeeld in preventie.

Stimulering en facilitering van inzet van vrijwilligers, verbetering van het armoedebeleid gericht op kinderen (rekening houden met netto-inkomen) en verbindingen leggen met onder andere sport en cultuur zien wij als concrete acties.

Alle te nemen en al genomen maatregelen die te maken hebben met het welbevinden van onze inwoners leggen we langs de lat van welzijnsbevordering. Dit kan leiden tot bijstelling of heroverweging van maatregelen, waarbij ingezet mag worden op innovatie. We stimuleren slimme ideeën en pilots zoals maatwerkvervoer.

Natuurlijk zijn de bedrijfsvoering en kostenbeheersing rond de twee D's (decentralisaties jeugdzorg en Wet maatschappelijke ondersteuning) en het sociaal domein (in brede zin) relevant, maar dit mag niet leidend zijn. Gezien de open-eindeconstructie van maatwerkvoorzieningen is het van belang zoveel mogelijk in control te zijn. Budgettair neutraal op de langere termijn blijft het streven, tenzij dit ten koste gaat van het welzijn van onze inwoners.

Ontschotting van budgetten op dit terrein kan op instemming rekenen.

Strategische visie 2010-2030, versie 2020/2021

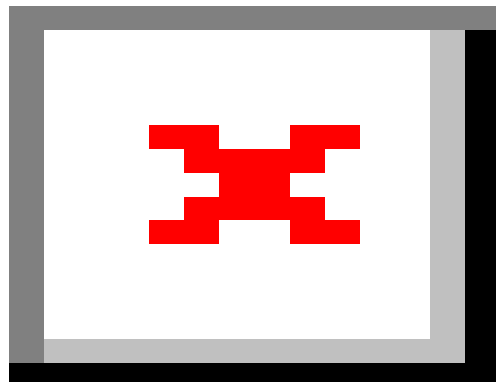
In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door College (c) of Raad (r)
1	Nota vrijwilligerswerk Rijssen-Holten 2011-2014	2011	2023	r
2	Visiedocument 'Cliëntondersteuning in Rijssen-Holten'	2015	Geen herziening voorzien	r

3	Actieplan Mantelzorg 2017-2018 (pdf)	2016	2023	r
4	Koersdocument transformatie in het sociaal domein (voorstel bezuinigingen)	2016	2023	r
5	Nota Publieke gezondheid	2017	Geen herziening voorzien	r
6	Integratienota blijven = meedoen 2017-2019	2017	Wordt meegenomen met de implementatie Wet Inburgering	r
7	Beleidsplan Jeugdhulp en Wmo 2017	2017	Geen herziening voorzien	r
8	Startdocument integrale toegang	2019	Geen herziening voorzien	c
9	Nota/actieplan een tegen eenzaamheid Rijssen-Holtten	2019	Geen herziening voorzien	c

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018-2022

- Wij zetten ons in om een hoger welzijnsniveau te bereiken
- Wij willen dat minder mensen eenzaamheid ervaren
- Een ouderenadviseur wordt ingezet om de welzijnsproblematiek in beeld te brengen
- Er wordt een nulmeting uitgevoerd om te kunnen monitoren of maatregelen effect hebben
- We geven wijkgericht werken een impuls
- Wij zetten in op structuurversterkende maatregelen, bijvoorbeeld preventie
- Wij stimuleren en faciliteren de inzet van vrijwilligers
- Wij verbeteren het armoedebeleid gericht op kinderen
- Wij leggen verbindingen met cultuur en sport
- Wij leggen alle genomen en nog te nemen maatregelen langs de lat van welzijnsbevordering, hetgeen dus kan leiden tot bijstelling of heroverweging
- Wij stimuleren slimme ideeën en pilots
- Wij streven ernaar in control te zijn
- Wij willen ontschotting van budgetten in het sociaal domein

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Zelfredzaamheid, participatie en sociale cohesie

We vinden doelen als het vergroten van de zelfredzaamheid, meer participatie in de samenleving en het vergroten van de sociale cohesie belangrijk. Vanwege de gedachte dat het creëren van voorzieningen dichtbij de inwoners de meeste garantie biedt om deze te bereiken, verdient het in gang gezette wijkgericht werken daarom een impuls. We zetten in op structuurversterkende maatregelen, bijvoorbeeld in preventie (bron: Coalitieakkoord 2018-2022)

Maatregelen

Transformatie sociaal domein

Omschrijving (toelichting)

Zowel landelijk als lokaal is transformeren binnen het sociaal domein de grootste en meest urgente opgave. Als college hebben wij in het najaar van 2021 daarom al besloten om binnen (en buiten) de bezuinigingsopdracht volledig in te zetten op de transformatie. Dit betekent dat de transformatie wordt geïntegreerd in de reguliere werkprocessen / PDCA cyclus. Continu verbeteren en doorontwikkelen wordt de standaard bij het indienen van nieuwe voorstellen. De bezuinigingsopdracht is daarmee veranderd in een doorlopende transformatieopdracht binnen het sociaal domein. Deze opdracht stopt uiteraard niet met het behalen van het financiële resultaat van de formele bezuinigingsopdracht.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Actuele ontwikkelingen

Maatregelen

Buurtkracht

Omschrijving (toelichting)

Door de inzet van Buurtkracht (nu nog in 6 wijken) willen wij samen met de inwoners en ketenpartners de transformatie binnen het sociaal domein verder vormgeven en het gemeentebreed uitrollen. Door vergroting van de

zelfredzaamheid, meer participatie in de samenleving, het vergroten van de sociale cohesie en stimuleren van een betere afstemming en samenwerking van professionals in de wijken wordt minder beroep gedaan op (dure) maatwerkvoorzieningen. Doelstellingen van Buurtkracht op het gebied van Participatie, Gezondheid en Eenzaamheid zijn:

Inwoners doen mee (stimuleren van deelname) in de wijk/buurt (versterken van eigenaarschap van bewoners) Versterken van het welbevinden/zoveel mogelijk en zo lang mogelijk zelfregie van kwetsbare inwoners (te denken valt aan sociaal geïsoleerde eenzame inwoners, jong en oud, inwoners met een fysieke en/of verstandelijke beperking, mensen met een psychische kwetsbaarheid/GGZ, laaggeletterden/NT2-ers).

Versterken samenwerking professionals in de wijk (Buurtkracht is niet van de gemeente maar van de gemeenschap). Buurt betrekken bij eigen leefomgeving. Concreet dienen onder meer de volgende resultaten worden bereikt: realiseren van voorliggende voorzieningen, realiseren van laagdrempeliger welzijns-, sport/beweeg- en culturele activiteiten/initiatieven voor kwetsbare inwoners. leggen van verbindingen tussen de wijken en borging van maatschappelijke initiatieven.

Met betrekking tot het bovenstaande is een belangrijke opdracht/realisatie voor Buurtkracht:

1) "Dagvoorziening De Paraplu": per februari 2022 is er vanuit speeltuingebouw De Paraplu (Veeneslagen) gestart met dagactiviteiten gericht op mensen die anders een Wmo-traject zouden gaan volgen. het is een voorziening in het voorliggend veld. Hier wordt naast eigen activiteiten ook koppelingen gemaakt naar het bestaande aanbod van de verschillende organisaties in het voorliggend veld.

2) Betrokkenheid bij het project/traject Wijk van de Toekomst.

3) Buurt-Kindcentrum Kern van Zuid.

Structurele inbedding sociaal domein: waar eerder incidentele inzet/beschikbaarstelling van budget is Buurtkracht nu vanaf 2023 structureel ingebed binnen sociaal domein met een vast budget van € 100.000,- (coördinatie en werkbudget).

Financiële inzet was: een incidenteel bedrag van € 100.000,- voor 2021, € 75.000,- voor 2022 en € 50.000,- voor 2023. Structurele samenwerking en budget moet binnen de portefeuilles gevonden worden.

Herontwikkeling zorgstructuur

Omschrijving (toelichting)

In ons lokale vroegsignaleringsoverleg vindt het casuïstieke overleg al geruime tijd anoniem plaats. Met lokale partners in het voorveld is gestart aan een herontwikkeling van deze overlegstructuur. Het doel is: 1) verzekeren dat hulpverleners in een vroegtijdig stadium gegevens met elkaar kunnen delen conform AVG en 2) escalatie voorkomen door optimale benutting van het voorveld en gepaste opschaling.

Lokaal Preventie Akkoord Rijssen-Holten

Omschrijving (toelichting)

Onze gemeente investeert sinds najaar 2021 met lokale partners in de opstelling van het Lokaal Preventie Akkoord Rijssen-Holten. De gemeente voert hierin de regie. Gezamenlijk met de partners worden doelen en acties geformuleerd op de onderdelen overgewicht, problematisch alcoholgebruik en roken. Deze zijn in 2022 vastgelegd in het Lokaal Preventie Akkoord. Onze gemeente is – evenals nog 8 Twentse gemeenten - sinds augustus 2022 JOGG-gemeente (Jongeren Op Gezond Gewicht). Voor de uitvoering van het Lokaal Preventie Akkoord hebben wij bij via Ministerie van VWS een uitvoeringsbudget van € 20.000,- voor 2022 ontvangen. Hiermee subsidiëren wij ViaVie voor de inzet van een JOGG-regisseur. Vanaf 2023 gaat het lokaal preventieakkoord onderdeel uitmaken van het plan van aanpak GALA waarvoor de middelen inmiddels zijn aangevraagd.

Beschermd Wonen

Omschrijving (toelichting)

Per 1 januari 2022 is gestart met de doordecentralisatie van beschermd wonen. Dat betekent dat niet alleen de 43 centrumgemeenten, maar alle 355 gemeenten zich volledig gaan inzetten voor inwoners die in aanmerking komen voor beschermd wonen en daartoe regionale samenwerkingsafspraken hebben gemaakt. In februari 2022 besloot de staatssecretaris tot uitstel van de invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangend nieuw verdeelmodel voor beschermd wonen. Dit wordt nu vanaf 1 januari 2024 ingevoerd. Voor onze gemeente geldt dat de centrumgemeente Almelo deze gelden blijft ontvangen en de werkzaamheden voor ons blijft uitvoeren. Afspraken hierover zijn vastgelegd in convenanten. De nieuwe samenwerkingsafspraken zijn afgerond en we werken inmiddels volgens deze werkwijze.

Maatschappelijke opvang

Omschrijving (toelichting)

In 2018 is het project integrale aanpak dak- en thuisloosheid Almelo gestart. De belangrijkste doelen van dit project zijn: voorkomen dat mensen dak- of thuisloos worden, zorgen dat mensen korter in de maatschappelijke opvang verblijven en dat zij na uitstroom minder vaak terugvallen in dak- of thuisloosheid. Hiervoor is een zevental oplossingen bedacht, die in integrale werkgroepen zijn uitgewerkt. Deze oplossing zijn gestoeld op de vier pijlers van inclusie:

1. Wonen, een huis van jezelf
2. Werk, werk dat er toe doet
3. Inkomen, een eigen inkomen
4. Veilig en vertrouwd sociaal netwerk, met toegang tot voorzieningen

De zevental oplossingen zijn uitgewerkt in een routekaart, welke door de regiogemeente als handvat kunnen worden gebruikt om lokaal te implementeren.

Onze gemeente heeft geïnteriseerd hoe deze zevental oplossingen geïmplementeerd kunnen worden, door de huidige situatie en de gewenste situatie in kaart te brengen.

Woon-zorgvisie

Omschrijving (toelichting)

In 2022 hebben we de woon-zorgvisie voorbereid en hierover is een besluit genomen. De woon-zorgvisie is geen nieuw beleid, maar een samenvoeging van bestaand beleid. Daaraan is een toetsingskader toegevoegd waaraan nieuwe initiatieven kunnen worden getoetst. Met het beleid en het toetsingskader kunnen maatschappelijke ontwikkelingen worden gereguleerd en gestimuleerd.

Met de komst van het Rijksprogramma “Een thuis voor iedereen” en de verwachte toename van de vergrijzing in Nederland heeft het ministerie van BZK de opdracht gegeven om regionale- en lokale woonvisies. Dit betekent dat we in 2023 naar het zich laat aanzien de vastgestelde woon-zorgvisie moeten herzien.

Financieel programmaoverzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
PRG1.03	03 Samen zorgen				
Lasten					
PRDP500	Maatschappelijke dienstverlening	1.324	1.386	1.565	-178
PRDP503	Ouderenbeleid	173	217	179	38
PRDP504	Minderheden	311	1.962	1.763	199
PRDP509	Gezondheidszorg	1.994	2.028	2.010	18
PRDP511	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	4.360	4.875	4.747	127
PRDP512	Sociale wijkteams	4.291	4.619	4.792	-173
Totaal Lasten		12.452	15.086	15.055	30
Baten					
PRDP500	Maatschappelijke dienstverlening	-122	-174	-218	45
PRDP504	Minderheden	0	-5.271	-5.301	31
PRDP509	Gezondheidszorg	-8	-30	-30	0
PRDP511	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	-187	-194	-256	61
PRDP512	Sociale wijkteams	-67	-943	-836	-107
Totaal Baten		-383	-6.612	-6.641	29
Stortingen					
PRDP504	Minderheden	0	62	62	0
Totaal 03 Samen zorgen		12.068	8.536	8.476	60

Toelichting op de programma baten en lasten

• Overhevelingen	€ 183.000 V
• Vervoersvoorzieningen Er is meer gebruik gemaakt van vervoersvoorzieningen. Er worden vooral meer kosten gemaakt voor voorzieningen met elektrische ondersteuning.	€ 125.000 N
• Vluchtelingen algemeen Tegenover het voordeel op dit programma staat een storting in de reserve ontheemden van € 30.000 op programma 15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Het resterende voordeel ontstaat onder meer doordat een vergoeding is ontvangen voor ambtelijke inzet.	€ 78.000 V
• Wmo Bij de Wmo-begeleiding zijn de kosten opgelopen. We zien net als bij jeugd ook hier een hoger	€ 184.000 N

verzilveringspercentage van de indicaties. Ook hier is sprake van een inhaalslag na Corona.	
Diverse kleine verschillen < € 50.000	€ 33.000 V

Bovenstaande toelichtingen geven de afwijkingen per onderwerp weer. Deze afwijkingen vind je niet altijd één op één terug in bovenstaande tabel omdat de kosten soms verdeeld zijn over meerdere kostenplaatsen/producten binnen het financiële programmaoverzicht.

4. Cultuur en Sport

Coalitieakkoord 2018-2022

Cultuur verrijkt de samenleving. Het is goed voor het welbevinden en de sociale cohesie om met culturele activiteiten bezig te zijn. Wij vinden dat het budget van de Cultuur Advies Raad omhoog kan, waarbij de richtlijnen waarbinnen de CAR opereert verruimd mogen worden.

Wij zijn voorstander van cultuureducatie op scholen. De al eerder genoemde verbinding tussen onder andere cultuur, sport en in dit geval onderwijs zorgt voor versterking van het geheel.

Het benodigde beheer en onderhoud van gemeentelijke gebouwen zoals het Parkgebouw, Havezathe De Oosterhof, de Oudheidkamer Holten en het Kulturhus zal zichtbaar gemaakt worden in een onderhoudsbeheerplan.

Wij zetten in op een goede toegankelijkheid voor de gemeentelijke gebouwen en openbare voorzieningen. We gaan voor een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan meedoen.

Het belang van sport is duidelijk. Sporten draagt bij aan gezondheid en welzijn en is een sociaal bindmiddel. De inzet is om inwoners een leven lang te laten sporten. We willen een langetermijn-planning voor de (multifunctioneel te gebruiken) sportaccommodaties opstellen, in overleg met onderwijs en sportverenigingen. Hieruit vloeit voort dat er ruimte op de begroting moet zijn om daadwerkelijk stappen te kunnen zetten. Wij willen daarom een investeringsfonds voor sport, te vullen door te sparen, zoals we dat ook bij andere toekomstige investeringen hebben gedaan. Wij willen de Nadere regels sportinvesteringen Rijssen-Holten 2009 (1/3e-regeling sport) behouden. Er moet onderzocht worden of we zwemmen kunnen stimuleren door gratis toegang te geven aan een kind dat met een volwassene meegaat naar een van onze zwembaden.

In het kader van subsidies wordt gepleit voor meerjarige afspraken. Dit is deels al gebeurd, maar het kan nog breder. Het gaat om de maatschappelijke impact en het doel van een subsidie, niet in eerste instantie om de financiële kant. Strategische visie 2010-2030, versie 2020/2021.

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door College (c) of Raad (r)
1	Algemene subsidieverordening gemeente Rijssen-Holten 2016	2016	Geen herziening voorzien	r
2	Cultuurnota 2014-2017	2014	2023	r
3	Erfgoednota Bijlage – lijst beschermde gemeentelijke monumenten Bijlage – lijst rijksbeschermd monumenten	2015	2023	r
4	Sportvisie 2020	2020	Geen herziening voorzien	r
5	Lokaal sportakkoord Rijssen-Holten	2020	Geen herziening voorzien	c

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018-2022

- Het budget van de CAR kan omhoog waarbij de richtlijnen waarbinnen de CAR opereert, verruimd mogen worden
- We zijn een voorstander van cultuureducatie op scholen
- We maken het benodigde beheer en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen zichtbaar in een onderhoudsbeheerplan
- We zetten in op inwoners een leven lang laten sporten
- Wij willen een langetermijnplanning voor de sportaccommodaties met ruimte op de begroting, vorm te geven door een investeringsfonds sport
- De 'Nadere regels sportinvesteringen' willen we behouden
- We willen zwemmen stimuleren

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Breedtesport en basisvoorzieningen voor hogere kostendekkendheid

De gemeente stimuleert breedtesport en zorgt voor basisvoorzieningen, waarbij gestreefd wordt naar hogere kostendekkendheid (bron: Strategische visie 2010-2030, versie 2015)

Maatregelen

MJOP Sportvelden O&O atletiekbaan en Koerbelt

Omschrijving (toelichting)

In het coalitieakkoord is voorgesteld om een langetermijn-planning op te stellen voor sportaccommodaties. In 2018 is daarom een onderzoek gedaan en een integraal beheersplan en langetermijn-planning gemaakt voor de sportvelden in de gemeente Rijssen-Holten. De middelen voor het noodzakelijke onderhoud zijn tot en met 2023 incidenteel beschikbaar gesteld. Met ingang van 2024 worden de noodzakelijke middelen structureel beschikbaar gesteld.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Cultuur verrijkt de samenleving door focus op lokale en streekgebonden cultuur

Cultuur verrijkt de samenleving. Voor zover de gemeente nog een rol speelt bij cultuurbeleid, ligt de focus op lokale en streekgebonden cultuur (bron: Strategische visie 2010-2030, versie 2015)

Maatregelen

Cultuureducatie basisonderwijs periode 2021-2024

Omschrijving (toelichting)

In 2020 heeft het college besloten de deelname aan de provinciale (subsidie)regeling 'Cultuureducatie aan de basis', ook voor de nieuwe periode 2021-2024' voort te zetten. Daarvoor is noodzakelijk dat de gemeente een bedrag hoger dan € 2,50,- per leerling per jaar beschikbaar stelt voor activiteiten cultuureducatie in het basisonderwijs. Daarom is voor de gehele periode 2021-2024 besloten - uitgaande van 4200 leerlingen basisonderwijs in Rijssen-Holten - een bedrag van € 3,- per leerling per jaar beschikbaar te stellen voor cultuureducatie in alle groepen op alle scholen in onze gemeente. Voor 2022 is in totaal een bedrag van € 12.600,- ingezet bij alle basisscholen in onze gemeente voor cultuureducatie vanuit erfgoed, muziek, bibliotheek, theater, etc. waarbij maatwerk voorop staat.

Daarnaast vereist de provinciale regeling inzet van een combinatiefunctionaris cultuur voor tenminste 16 uur per week voor toeleiding naar de activiteiten cultuureducatie. In onze gemeente is dit al een aantal jaren bij de Cultuurcoach belegd, die voor totaal 30 uur voor cultuureducatie en cultuurparticipatie bij Via Vie Welzijn is aangesteld; hiervoor stellen wij subsidie beschikbaar aan Via Vie Welzijn. De cultuurcoach is dé spin in het web voor het verbinden van onderwijs en cultuur.

Financieel programmaoverzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
PRG1.04 04 Cultuur en sport				
Lasten				
PRDP200 Bibliotheek	833	837	837	0
PRDP201 Culturele activiteiten	1.098	1.952	1.828	125
PRDP202 Landgoed de Oosterhof	11	11	8	3
PRDP203 Muzikale vorming	403	428	433	-4
PRDP204 Oudheidkunde en musea	357	638	486	152
PRDP206 Sport	3.704	4.703	4.587	116
PRDP306 Wet inburgergering algemeen	0	354	314	39
PRDP452 Lijkbezorging	444	499	496	3
PRDP505 Maatschappelijk werk	538	549	548	1
PRDP507 Vrijwilligerswerk	154	157	158	-1
Totaal Lasten	7.543	10.129	9.695	434
Baten				
PRDP201 Culturele activiteiten	-394	-412	-413	2
PRDP202 Landgoed de Oosterhof	-1	-1	-1	0
PRDP203 Muzikale vorming	-47	-48	-48	0
PRDP204 Oudheidkunde en musea	-8	-8	-15	8
PRDP206 Sport	-1.515	-2.242	-2.170	-72
PRDP306 Wet inburgergering algemeen	0	-230	-268	38
PRDP452 Lijkbezorging	-559	-580	-580	0
Totaal Baten	-2.523	-3.520	-3.497	-24
Onttrekkingen				
PRDP201 Culturele activiteiten	0	-24	-24	0
PRDP204 Oudheidkunde en musea	0	-53	-37	-17
Totaal Onttrekkingen	0	-77	-60	-17
Stortingen				
PRDP201 Culturele activiteiten	51	154	154	0
PRDP204 Oudheidkunde en musea	0	0	17	-17
PRDP206 Sport	0	197	197	0
Totaal Stortingen	51	350	367	-17
Totaal 04 Cultuur en sport	5.071	6.882	6.505	377

Toelichting op de programma baten en lasten

• Overhevelingen	€ 203.000 V
• Middelen Corona Van de beschikbare middelen is € 185.000 niet uitgegeven. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve Corona op programma 15, Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Per saldo is dit dan budgettair neutraal.	€ 185.000 V
• Sport Diverse onderhoudsramingen voor de buitensport uit voorgaande jaren zijn afgewikkeld. In totaal valt een bedrag van ruim € 70.000 vrij. De exploitatie van de sporthallen en gymlokalen valt per saldo € 51.000 voordeliger uit. Het is een mix aan voor- en nadelen op baten en lasten. Aan de	€ 35.000 V

nieuwbouw van het zwembad is € 100.000 aan lopende rente toegerekend. Dit was niet begroot. Het betreft een administratieve boeking waar op programma 15, algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien eenzelfde voordeel tegenover staat.	
• Diverse kleine verschillen < € 25.000	€ 46.000 N

Bovenstaande toelichtingen geven de afwijkingen per onderwerp weer. Deze afwijkingen vind je niet altijd één op één terug in bovenstaande tabel omdat de kosten soms verdeeld zijn over meerdere kostenplaatsen/producten binnen het financiële programmaoverzicht.

5. Ondernemen en Werk

Coalitieakkoord 2018-2022

Met het lokale bedrijfsleven zijn we van mening dat gezorgd moet worden voor voldoende en aantrekkelijke bedrijventerreinen. Deze zijn in Rijssen nauwelijks meer beschikbaar. Het is daarom van belang de uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven in Rijssen te onderzoeken, met name om bestaande bedrijven te faciliteren. In nauwe samenwerking met het bedrijfsleven zetten we ons actief in om waar mogelijk innovatieve impulsen te geven aan de economische ontwikkeling van onze gemeente als geheel.

Er moet aandacht zijn voor de sociaal kwetsbaren die willen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Om dit te faciliteren kan de infrastructuur, die inmiddels is opgebouwd in de verbinding tussen arbeidsmarkt en bedrijfsleven, versterkt en uitgebouwd worden. De gemeente spant zich in om hierin stappen te zetten, in samenwerking met het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen.

De verschillende kernen in de gemeente hebben een andere achtergrond qua cultuur en beleving van zondag en zondagsrust. Evenementen en activiteiten op zondag zijn in de kernen Holten en Dijkerhoek en de buurtschappen meer ingeburgerd dan in Rijssen. Wij willen recht doen aan deze verschillen door maatwerk te bieden dat past bij de kern en de buurt. Beleid kan per kern anders zijn; er is ruimte voor verschil. Dit betekent dat een evenement in Holten ruimere openingstijden kan hanteren dan een evenement in Rijssen. Als gemeente stellen we bij het verlenen van vergunningen/ontheffingen voor evenementen en activiteiten voorop dat belangen van omwonenden niet onevenredig mogen worden geschaad. Bijvoorbeeld doordat te veel evenementen op dezelfde locatie worden gehouden. Een evaluatie van het parapluplan evenementen is hierbij relevant. Wij hebben met elkaar afgesproken dat het huidige beleid voor winkelopstelling gehandhaafd blijft.

Het is van groot belang dat de winkelcentra aantrekkelijk en toekomstbestendig worden gehouden. Enerzijds door te investeren in de kwaliteit van de kernwinkelgebieden, waardoor de lokale maar zeker ook de regionale uitstraling van ons uitstekende winkelbestand een impuls krijgen. Concreet betekent dit dat, naast de al afgeronde of nog lopende projecten op dit gebied, we kiezen voor een substantiële investering in de centra van Rijssen en Holten. Anderzijds is het in het huidige tijdperk van internetwinkelen ook noodzakelijk om bruisende en levendige centra te hebben, die extra klanten trekken door pakkende evenementen en promotionele activiteiten te organiseren. Citymarketing en het ondernemersfonds zijn positief gewaardeerde middelen om dit te bereiken. Er is ruimte om andere opties met betrekking tot het ondernemersfonds te onderzoeken.

Strategische visie 2010-2030, versie 2020/2021

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?

beleidsstuk	jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1. Structuurvisie centrum Holten	2006	Gaat op in Omgevingsvisie	r
2. Detailhandel op het bedrijventerrein	2008	Gaat op in Omgevingsvisie	r
3. Structuurvisie Centrum Rijssen 2025 (SCR2025)	2016	Gaat op in Omgevingsvisie	r
4. Inrichting en organisatieplan lokale uitvoering Wsw en re-integratie	2020	Geen herziening voorzien	c

5. Beleidsplan armoede en schulden	2022	Geen herziening voorzien	r
------------------------------------	------	--------------------------	---

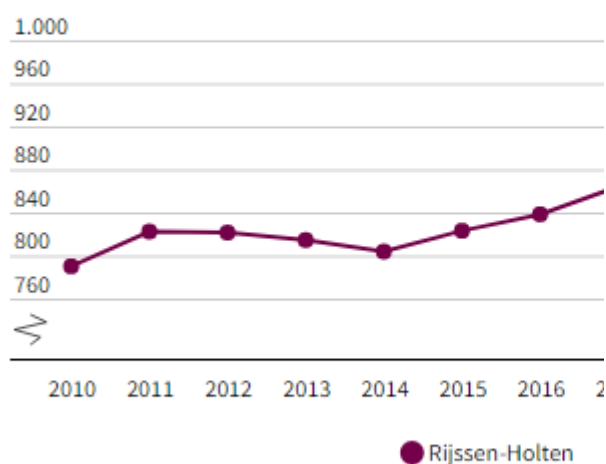
Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018-2022

- We moeten zorgen voor voldoende en aantrekkelijke bedrijventerreinen.
- We zetten ons in om samen met het bedrijfsleven innovatieve impulsen te geven aan de economische ontwikkeling van onze gemeente.
- Er moet aandacht zijn voor de kwetsbaren die willen deelnemen aan de arbeidsmarkt. De inmiddels hiervoor opgebouwde infrastructuur kan versterkt en uitgebouwd worden.
- Bij evenementen willen we qua vergunningverlening maatwerk bieden dat past bij de kern en de buurtschap. Belangen van omwonenden mogen niet onevenredig worden geschaad.
- Het parapluplan evenementen wordt geëvalueerd
- Het huidige beleid ten aanzien van winkelopening blijft gehandhaafd.
- Er wordt substantieel geïnvesteerd in de centra van Holten en Rijssen.
- Het ondernemersfonds en citymarketing worden positief benaderd.
- Er is ruimte om alternatieven met betrekking tot het ondernemersfonds te onderzoeken.

Verplichte beleidsindicatoren BBV

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

B

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

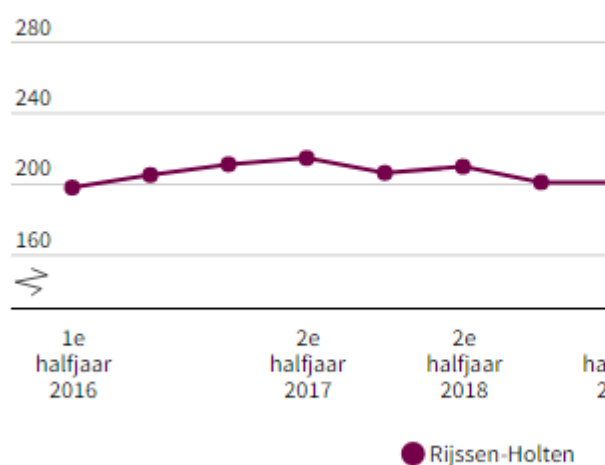
Rijssen-Holten

Nederland

80.0

Personen met een bijstandsuitker per 10.000 inwoners

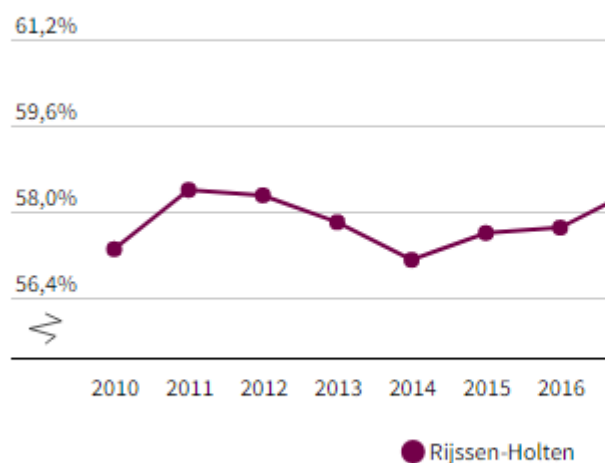
Personen met een bijstandsuitker per 10.000 inwoners

Rijssen-Holten

185,6

Nederland

Funciemenging

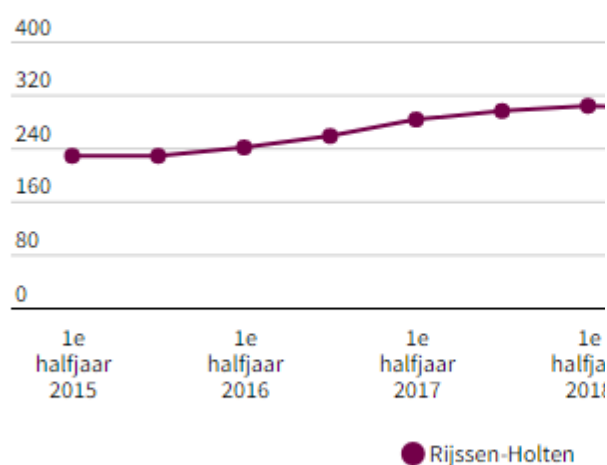
Funciemenging

Rijssen-Holten

Nederland

53,3

Lopende re-integratievoorziening per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

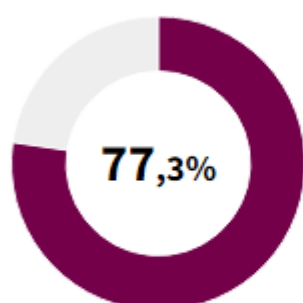
Lopende re-integratievoorziening per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

Rijssen-Holten

123,9

Nederland

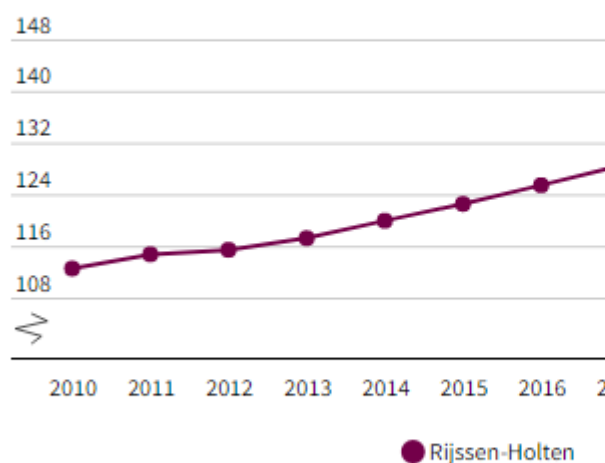
Netto arbeidsparticipatie

Rijssen-Holten

Vestigingen (van bedrijven)

per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar

Vestigingen (van bedrijven)

per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar

Rijssen-Holten

Nederland

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Doelstelling: We moeten zorgen voor voldoende en aantrekkelijke bedrijventerreinen (bron: Coalitieakkoord 2018-2022)

Maatregelen

Opstellen Omgevingsplan Bedrijventerreinen

Omschrijving (toelichting)

1. Het opstellen van een Omgevingsplan op basis van de Omgevingswet is verplicht en een gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
2. Binnen de bestuursopdracht voor het opstellen van de Omgevingsvisie Bedrijventerreinen is aangegeven dat de visie uitgewerkt wordt in een Omgevingsplan. Na het opstellen van de visie wordt dus gestart met het opstellen van een Omgevingsplan.
3. We hebben dit Omgevingsplan nodig om, mede op basis van deze visie, te beschikken over een actuele set van regels voor de toedeling van functies aan locaties en hiermee ook bestaande bedrijven een juiste juridische status mee te geven.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Actuele ontwikkelingen

Maatregelen

Doorontwikkeling lokale uitvoering Wsw en Participatiewet

Omschrijving (toelichting)

Sinds 2021 voeren we de Wsw lokaal zelfstandig uit. Per 2022 zijn ook de medewerkers nieuw beschut in gemeentelijke dienst aangesteld, conform de CAO Aan de slag, net als 1 jaar eerder de SW-medewerkers. De afbouw van de GR verloopt voorspoedig, in 2022 is de NV Soweco volledig afgebouwd, en in najaar 2022 is ook het resterende vastgoed van de GR Soweco (Plesmanweg Almelo) verkocht. Het positieve liquidatiesaldo wordt in 2023 aan de zes deelnemende gemeenten overgemaakt, nadat de liquidatie van de GR volledig is afgerond.

T.a.v. de lokale uitvoering hebben we in 2022 een inhaalslag gemaakt met betrekking tot het aantal medewerkers nieuw beschut. Mede gezien de verbeterde vergoeding van de loonkostensubsidies door het Rijk hebben we ongeveer 5 plaatsen boven de landelijke taakstelling ingevuld, dat zijn (per 1-10-2022) 18 personen, zijnde 15,9 fte. De taakstelling voor 2023 is voorlopig vastgesteld op 13 plaatsen, in afwachting van nadere besluitvorming door het kabinet over de ophoging van de taakstelling.

De bestuurlijke omvorming van de Stichting De Sterkerij is in volle gang. Over de eventuele gemeentelijke deelname in het bestuur van deze stichting, met name voor de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het beschut werken op grond van de Wsw en de Participatiewet, wordt in het voorjaar 2023 gerapporteerd.

Invoering nieuwe Wet Inburgering

Omschrijving (toelichting)

In 2022 trad de nieuwe Wet inburgering in werking. Daarmee worden gemeenten weer in de volle breedte verantwoordelijk voor de inburgering van statushouders. Uitgangspunten van de nieuwe wet zijn;

- Alle nieuwkomers moeten zo snel mogelijk meedoen in de Nederlandse samenleving, het liefst in de vorm van betaald werk
- De dienstverlening vanuit de keten moet goed op elkaar afgestemd worden (inburgering, werk en onderwijs)
- Integratie en participatie

Gemeenten ontvangen structurele bijdragen voor de uitvoeringskosten en de kosten van het aanbieden van de diverse leerroutes.

De wet is in werking getreden en wordt ook lokaal uitgevoerd. Met (onderwijs) instellingen zijn contracten afgesloten voor de uitvoering van de diverse trajecten (onderwijsroute, B-1 route en Z-route). Ook met de Stadsbank Oost Nederland is een overeenkomst afgesloten voor het uitvoeren van het financieel ontzorgen. Het is een 'levende' wet. Uit de praktijk blijkt dat verbeteringen mogelijk zijn. In 2023 zijn er ook diverse aanpassingen doorgevoerd. Financieel gezien is de opdracht de Wet inburgering budgettair neutraal uit te voeren. Voor zover we nu kunnen beoordelen, slagen we daarin.

Integraal Beleidsplan Armoede & Schulden

Omschrijving (toelichting)

Het beleidsplan Armoede en Schulden is vastgesteld door de raad. Het beleidsplan geeft de kaders en daarmee de richting en ruimte om 1) in samenwerking met partners passende ondersteuning te bieden aan inwoners die moeten rondkomen van een minimum inkomen of schulden hebben en 2) nieuwe financiële problemen helpen te voorkomen. Met tot doel: al onze inwoners – en vooral ook kinderen – mee laten doen in de samenleving.

Vooruitlopend op dit beleidsplan is de raad begin 2022 gevraagd haar opinie te delen over het gewenste ambitieniveau. De uitkomsten hiervan en de evaluaties van beleid en dienstverlening met partners uit 2021 vormen de onderlegger voor het nieuwe beleid.

Omgevingsvisie Bedrijventerreinen

Omschrijving (toelichting)

In 2022 werd verder gewerkt aan het opstellen van een actuele visie voor de bedrijventerreinen binnen Rijssen en Holten. De visie bevat in ieder geval een ruimtelijke, economische en milieukundige leidraad voor de komende jaren met betrekking tot de bestaande bedrijventerreinen. Deze visie wordt daarna verder uitgewerkt in een Omgevingsplan Bedrijventerreinen.

Financieel programmaoverzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
PRG1.05	05 Ondernemen en werk				
Lasten					
PRDP250	Markten	114	121	130	-9
PRDP251	Economische zaken	326	1.106	968	139
PRDP800	Werkgelegenheid	3.814	4.221	4.171	51
PRDP801	Bijstandsverlening	8.646	11.773	9.403	2.370
PRDP802	Sociale zekerheid	191	162	41	121
PRDP803	Inkomensvoorzieningen	432	267	257	10
Totaal Lasten		13.523	17.650	14.969	2.681
Baten					
PRDP250	Markten	-13	-12	-13	0
PRDP251	Economische zaken	-46	-66	-66	0
PRDP800	Werkgelegenheid	0	-697	-1.657	960
PRDP801	Bijstandsverlening	-6.593	-6.156	-6.050	-107
PRDP802	Sociale zekerheid	-150	-108	0	-108
PRDP803	Inkomensvoorzieningen	0	-14	-18	4
Totaal Baten		-6.801	-7.054	-7.804	750
Onttrekkingen					
PRDP251	Economische zaken	0	-51	-51	0
PRDP800	Werkgelegenheid	-48	-295	-327	33
Totaal Onttrekkingen		-48	-346	-378	33
Stortingen					
PRDP800	Werkgelegenheid	0	401	560	-159
Totaal 05 Ondernemen en werk		6.673	10.651	7.347	3.303

Toelichting op de programma baten en lasten

Overhevelingen	€ 118.000 V
Afwikkeling Soweco Er is rekening gehouden met een nog te ontvangen bedrag voor de afwikkeling van de liquidatie van Soweco. Ons (zekere) aandeel daarin bedraagt ruim € 992.000. Daarnaast wordt rekening gehouden met door onze gemeente uitbetaald vakantiegeld tot ruim € 93.000. Het netto voordelige resultaat bedraagt daarmee bijna € 900.000.	€ 899.000 V
Bestrijding energiearmoede Voor energiearmoede zijn middelen van het Rijk ontvangen tot een bedrag van € 2.061.000. Via amendement en begrotingswijziging is uit eigen middelen € 1.925.000 beschikbaar gesteld. Hiervan is in 2022 € 2.370.000 nog niet uitgegeven. Via	€ 2.370.000 V

resultaatbestemming wordt voorgesteld dit bedrag beschikbaar te houden voor dit doel door het instellen van een reserve energiearmoede.	
Uitkeringen Er zijn meer personen geplaatst met een loonkostensubsidie. Daarnaast zijn de gemiddelde lasten per uitkering iets hoger dan voorzien omdat er meer personen zijn ingestroomd zonder eigen inkomsten.	€ 107.000 N
Diverse kleine verschillen < € 50.000	€ 23.000 V

Bovenstaande toelichtingen geven de afwijkingen per onderwerp weer. Deze afwijkingen vind je niet altijd één op één terug in bovenstaande tabel omdat de kosten soms verdeeld zijn over meerdere kostenplaatsen/producten binnen het financiële programmaoverzicht.

6. Wonen, Recreëren en Veiligheid

Coalitieakkoord 2018-2022

Om de verschillende categorieën inwoners de mogelijkheid te geven te kunnen blijven wonen in onze gemeente, is het sneller bouwen van betaalbare woningen voor alle doelgroepen van groot belang. Wij staan positief tegenover experimenten met nieuwe woonvormen.

Recreatie en toerisme is een belangrijke economische pijler van onze gemeente. Om de positieve houding ten aanzien van deze sector te benadrukken is afgesproken te komen tot een verlaging van de toeristenbelasting. Dit is verder uitgewerkt in het hoofdstuk Financiën van dit akkoord.

De gemeente is relatief veilig en moet dat ook blijven. Zowel in objectieve cijfers als in de veiligheidsbeleving van inwoners willen we op zijn minst op het huidige peil blijven. Wij willen blijvende aandacht voor goed zichtbare politie en zo kort mogelijke aanrijtijden.

Het is ook van belang in de preventieve sfeer inspanningen te plegen om het veiligheidsniveau te handhaven of te verbeteren. Bijvoorbeeld door in te zetten op preventie in het kader van jeugdzorg en het vroeg signaleren van problemen.

We willen dat de gemeente aantrekkelijk blijft voor toeristen. Hoewel de hoogte van de toeristenbelasting wellicht niet doorslaggevend is voor de keus om naar Rijssen-Holten te komen en te verblijven, kan een verlaging toch een positieve stimulans zijn voor de aantrekkelijkheid van de gemeente als verblijfsgebied. Nadat in de vorige raadsperiode de toeristenbelasting al teruggebracht is naar € 1 (het gemiddelde bedrag in Overijssel), gaan we voor een verdere verlaging van de toeristenbelasting met twee keer € 0,10 in deze raadsperiode. We gaan in overleg met de ondernemers in de toeristische sector om te komen tot een transparantere manier van werken met betrekking tot uitgaven op dit terrein.

Wij gaan voor een leefbaar en vitaal platteland. Daarvoor wordt een visie ontwikkeld, in samenwerking met bewoners en bedrijven. De ontwikkeling van agrarische bedrijven mag daarbij niet in de knel komen. Hierbij hoort ook het zoeken naar oplossingen voor vrijkomende agrarische bebouwing volgens het ja-mitsprincipe. De gebiedsmakelaar kan hierin een verbindende rol spelen, waarbij ook de zorgcomponent niet uit het oog mag worden verloren.

Strategische visie 2010-2030, versie 2020/2021

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?

Wonen

beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) burgemeester (b) of raad (r)
1. Structuurplan De Liesen	2007	Geen herziening voorzien	r
2. Structuurvisie Het Opbroek	2020	Geen herziening voorzien	r
3. Structuurvisie Rijssen-Holten	2012	Wordt Omgevingsvisie	r
4. Welstandsnota Rijssen-Holten (Holten kern en wonen, Rijssen wonen, Rijssen kern, Rijssen bedrijven)	2012/2013	Gaat op in Omgevingsvisie/plan	r

5. Nota inbreidingsbeleid	2014	Geen herziening voorzien	r
6. Gebiedsvisie Stokmansveld	2014	Geen herziening voorzien	r
7. Structuurvisie Centrum Rijssen 2025 (SCR2025)	2016	Gaat op in Omgevingsvisie	r
8. Woonvisie 2021 t/m 2023	2021	2023	r
9. Woningbouw 2017-2021	2021	2023	r
10. Uitgangspunten Grondbeleid	2017	2023	r

Recreëren

beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) burgemeester (b) of raad (r)
10. Landschapsontwikkelingsplan (deel 1 gebiedsbeschrijving (pdf), deel 2 gebiedsvisie (pdf), deel 3 projectenbundel (pdf), kaart deelgebieden (pdf), visiekaart A3)	2008	Gaat op in Omgevingsvisie	r
11. Ruimtelijke horecavisie Rijssen-Holten 2021	2021	Geen herziening voorzien	r
12. Holten Hogerop/Heerlijk Holten beleidsvisie	2010	Geen herziening voorzien	r
13. Kadernota Landelijk gebied	2011	Gaat op in Omgevingsvisie	r
14. Integraal herzien bestemmingsplan Buitengebied (regels toelichting, bijlage bij de regels , bijlage bij de toelichting, vaststellingsbesluit	2012	Gaat op in gemeentebreed omgevingsplan	r
15. Twentse kracht groene metropool Twente (uitvoeringsprogramma en gebiedsontwikkeling)	2014	Geen herziening voorzien	c

16. Ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied	2015	Gaat op in Omgevingsplan	r
17. Visie vrijetijdseconomie Rijssen-Holten	2017	Gaat op in Omgevingsvisie	r

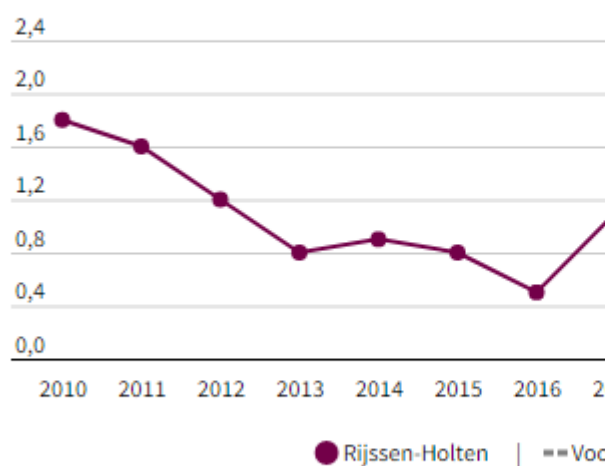
Veiligheid

beleidsstuk	jaar van vaststelling	herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) burgemeester (b) of raad (r)
18. Beleidsregels bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast gemeente Rijssen-Holten 2013	2013	Afhankelijk van eventuele wetswijziging	b
19. Damoclesbeleid	2019	Afhankelijk van regelgeving	b
20. Beleidslijn BIBOB 2021	2021	Geen herziening voorzien	c/b
21. Horecaconvenant	2018	2023	b
22. Integraal Veiligheidsbeleid "Veiligheid maak je samen!" gemeente Rijssen-Holten	2021	Geen herziening voorzien	r

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018-2022

- We willen sneller betaalbare woningen voor alle doelgroepen realiseren.
- Wij staan positief tegenover experimenten met nieuwe woonvormen.
- Aantrekkelijkheid Rijssen-Holten voor toeristen verhogen.
- Wij willen een tweede volwaardige ontsluiting van de Kalfstermansweide realiseren.
- Sanering van asbestdaken is noodzakelijk.
- Streven is om het huidige veiligheidsniveau te handhaven, inzet op preventieve maatregelen (ook in het kader van jeugdzorg en het vroeg signaleren van problemen).
- Aandacht voor goed zichtbare politie en zo kort mogelijke aanrijtijden.
- Er wordt een visie op het platteland ontwikkeld met een oplossing voor vrijkomende agrarische gebouwen volgens het ja, mits-principe.
- Positieve insteek ten aanzien van de gebiedsmakelaar.

Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Rijssen-Holten

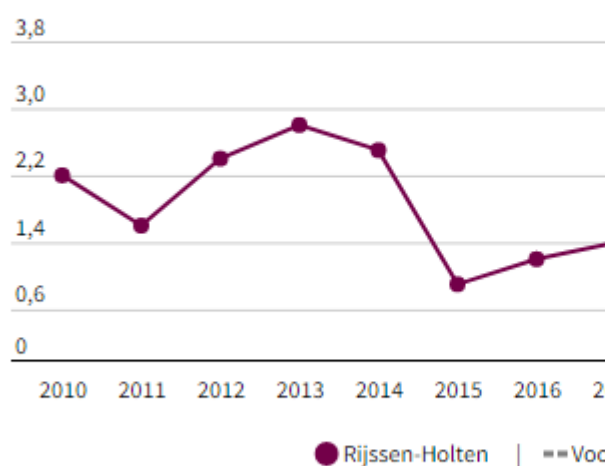

Nederland

Voorlopig

Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

Rijssen-Holten

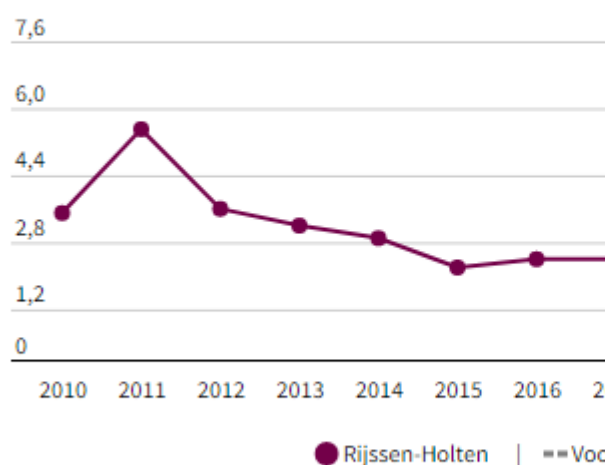

Nederland

Voorlopig

Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

Rijssen-Holten

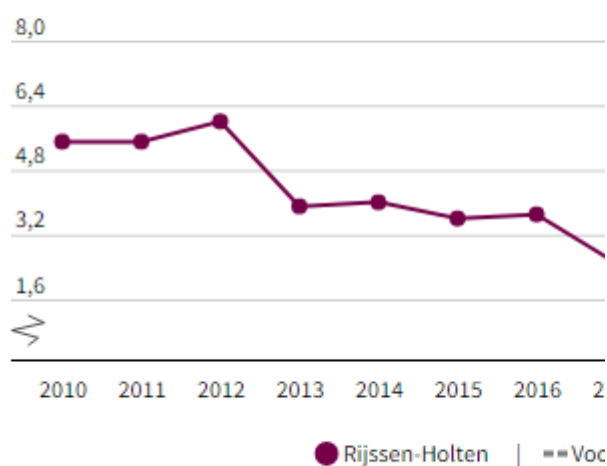

Nederland

Voorlopig

Vernielingen en beschadigingen (i ruimte) per 1.000 inwoners

Vernielingen en beschadigingen (i ruimte) per 1.000 inwoners

Rijssen-Holten

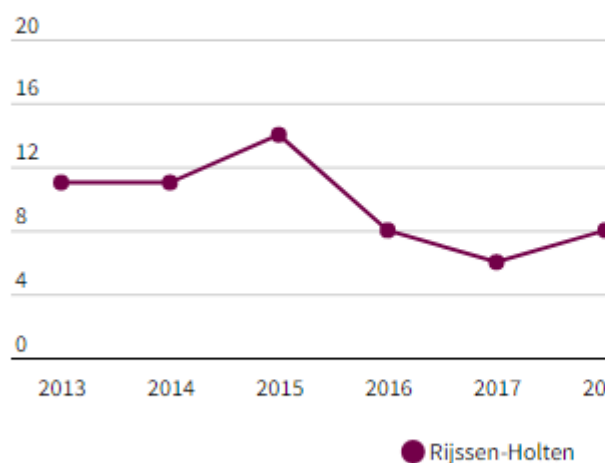

Nederland

Voorlopig

Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren

Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren

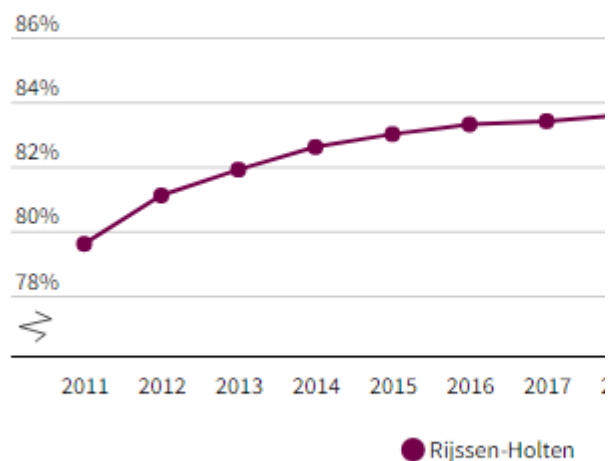
Rijssen-Holten

Nederland

Demografische druk

Demografische druk

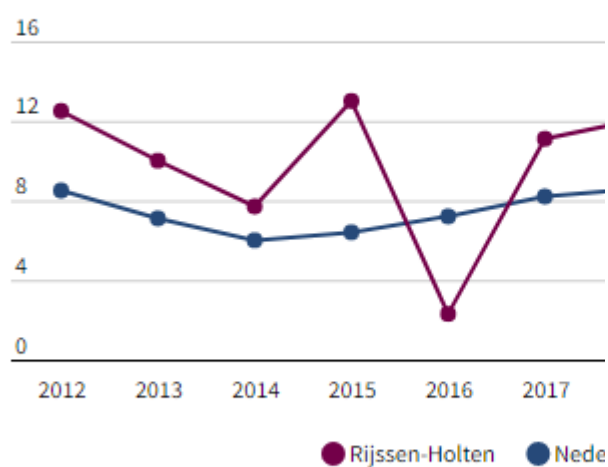
Rijssen-Holten

Nederland

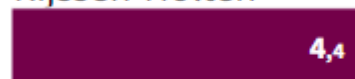

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

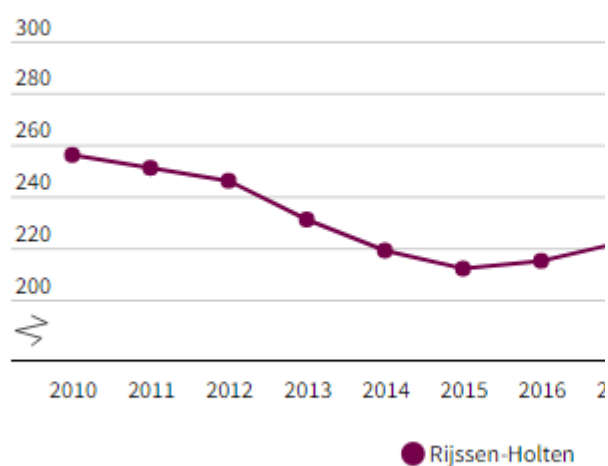
Rijssen-Holten

Nederland

Gemiddelde WOZ-waarde woning x €1.000

Gemiddelde WOZ-waarde woning x €1.000

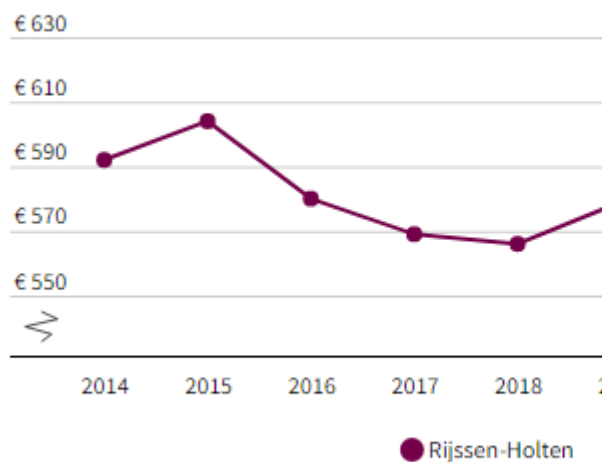
Rijssen-Holten

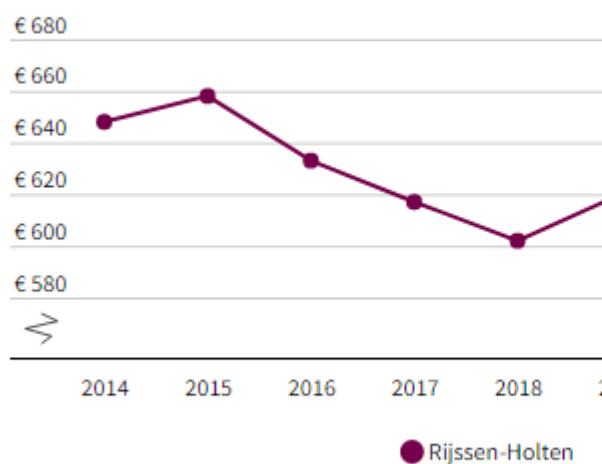
Nederland

Gemeentelijke woonlasten éénpersoon

Gemeentelijke woonlasten meerpersoon

Gemeentelijke woonlasten meerpersoon

Rijssen-Holten

Nederland

"Onbekende waarde"

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De gemeente is relatief veilig en moet dat ook blijven

bron: Coalitieakkoord 2018-2022

Maatregelen

Uitbreiding formatie BOA domein I met 725 uur (0,5 FTE)

Omschrijving (toelichting)

Om het leefbaarheids- en veiligheidsniveau te handhaven of te verbeteren, was meer inzet op overlastbestrijding en handhaving noodzakelijk. Het ging om taken en werkzaamheden uit het HUP APV & Bijzondere Wetten, het integraal veiligheids-, Damocles- en het Bibob-beleid en de ondermijningsaanpak, (jeugd)overlast en woonoverlast (APV). Verder nemen BOA's meer deel aan vergaderingen en werkgroepen om zo binnenwereld en buitenwereld meer met elkaar in verbinding te brengen. Vanuit veiligheidsoogpunt moet in koppels worden gewerkt in plaats van alleen. Hierdoor kunnen minder taken en inzet (tegelijkertijd) worden uitgevoerd. De formatie-uitbreiding is gerealiseerd.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Actuele ontwikkelingen

Maatregelen

Woningbouw

Omschrijving (toelichting)

2022 stond in het teken van de verdere voorbereidingen van grotere woningbouwplannen in onze gemeente. We hebben daar flinke vorderingen in gemaakt waardoor Opbroek Oost en het Enkcoterrein in 2023 kunnen worden vastgesteld. Hiermee is het juridisch deel van de werkzaamheden afgerond. In algemene zin constateren we dat de woningmarkt onder druk staat door de forse inflatie en de stijgende hypotheekrente. We merken dat hierdoor de verkoop van de vrije sector woningen meer inspanningen kost. Dit heeft onder andere gevolgen voor de doorstroming op de woningmarkt. Gelukkig daalt het inflatiecijfer in 2023 weer en zet de economische groei in Nederland door. We hopen hiermee dat de negatieve trend zich niet doorzet maar de markt zich weer stabiliseert.

Bouwend Nederland heeft in november te maken gekregen met de Porthos-uitspraak. In deze uitspraak heeft de Raad van State een streep gezet door de wettelijke vrijstelling van stikstofuitstoot in de bouwfase. Dit betekent dat voor alle in voorbereiding zijnde plannen een nieuwe stikstofberekening moet worden gemaakt waarin ook de depositie in de bouwfase wordt meegenomen. Eind januari 2023 is de nieuwe berekeningsmodule beschikbaar gesteld.

In december 2022 heeft onze gemeente de Woondeal Overijssel mede ondertekend. In de woondeal zijn afspraken gemaakt over de realisatie van ten minste 42.000 woningen in Overijssel tot en met 2030. Met een programma van circa 1.800 woningen, die voor een groot deel al aan locaties zijn gekoppeld (behoudens kleinere binnenstedelijke herontwikkelingen), hoopt onze gemeente hieraan een steentje bij te dragen. Onderdeel van de woondeal is de realisatie van meer betaalbare woningen. Tweede derde van het te realiseren woningbouwprogramma moet in een betaalbare prijsklasse worden verkocht. Van het totale programma moet ten minste 30% sociale huurwoningen zijn. Dit is voornamelijk ingezet om de hoeveelheid sociale huurwoningen meer te spreiden over de gemeenten. Voor de plannen waarvoor de ruimtelijke procedure is gestart, is een uitzondering gemaakt voor het te realiseren betaalbare programma.

In 2022 is het zuidelijk deel van Opbroek Noord bouwrijp gemaakt en zijn de kavels en woningen te koop aangeboden. Een klein deel is met het schrijven van deze tekst nog niet verkocht. Voor het noordelijk deel is een zelfrealisatieovereenkomst afgesproken. De grondeigenaren hebben in 2022 het terrein bouwrijp gemaakt. De start bouw van de woningen is voorzien in het voorjaar 2023.

De voorbereidingen voor het vaststellen van het bestemmingsplan hebben enkele maanden vertraging opgelopen door inzet van personeel op de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Wel is eind december door het college besloten om het ontwerp-bestemmingsplan ter inzage te leggen. Volgens planning kan het bestemmingsplan in mei/juni 2023 worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Het ontwerp voor het Omgevingsplan voor het Enkcoterrein is op enkele onderdelen na klaar. Het stikstofonderzoek laat nog op zich wachten. Met enkele grondeigenaren zijn gesprekken gestart om afspraken te maken over de ontwikkeling van een deel van het plangebied. Verder is in 2022 de realisatie van 21 flexwoningen op de hoek

Industriestraat – Akker voorbereid. Begin 2023 is hierover een besluit genomen en is de buurt geïnformeerd over de voorgenomen plannen.

Voor het project Enterstraat zijn, om de voortgang in de transformatie te bespoedigen, diverse onderzoeken uitgevoerd die nodig zijn voor een omgevingsplan. De inzet hiervan was dat individuele pandeigenaren eenvoudiger een procedure voor een omgevingsplan kunnen doorlopen. Mede door de afspraken over betaalbaar wonen overwegen we om zelf een omgevingsplan voor het hele gebied te maken waardoor de verdeling van het bouwprogramma beter kan worden verdeeld en de kosten van het betaalbare programma kan worden verdeeld over alle pandeigenaren (vrije sector betaald mee aan de realisatie van de betaalbare koop en de sociale huurwoningen). Met deze werkzaamheden hebben we in 2022 bijgedragen dat de komende jaren voldoende woningen kunnen worden gebouwd voor onze inwoners.

Implementatie omgevingswet

Omschrijving (toelichting)

In 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De implementatie van de Omgevingswet binnen onze organisatie is in volle gang. In 2022 hebben we gewerkt aan de optimalisering van processen en de te nemen besluiten voor inwerkingtreding. In 2023 gaan we concreet aan de slag met herijkte processen, werken we toe naar een werkend en gevuld Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en werken we toe naar een goede basis voor onze plannen bij inwerkingtreding van de wet.

Instrumenten en beleidscyclus Omgevingswet

Omschrijving (toelichting)

De Omgevingswet vormt de basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Dit betekent dat al het beleid dat betrekking heeft op de fysieke leefomgeving na in werkingtreding van de Omgevingswet een plek krijgt of moet krijgen binnen één van de instrumenten (Omgevingsvisie, programma, Omgevingsplan) van de Omgevingswet. De beleidscyclus Omgevingswet biedt hierbij structuur om de instrumenten van de Omgevingswet te ordenen.

Het opstellen van deze instrumenten is een tijdrovende opgave, waarbij het van belang is dat dit in samenspraak met partners, inwoners en politiek tot stand komt. Daarbij is er geen sprake van een 'blanco' startsituatie. Veel bestaand beleid zoals opgenomen in deze programmabegroting, zal een plek moeten krijgen in dit nieuwe instrumentarium. Om deze reden is bij veel bestaand beleid al opgenomen 'gaat op in Omgevingsvisie en/of Omgevingsplan'. In de ontwikkeling zijnde Omgevingsagenda Rijssen-Holten is de aanpak om te komen tot deze uitwerking opgenomen.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Omschrijving (toelichting)

In mei 2019 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel Kwaliteitsborging Bouwen aangenomen. Met ingang van deze wet verschuift voor verbouw en nieuwbouw die vallen onder de gevolklasse 1, de toetsing en het toezicht op bouwactiviteiten van gemeenten naar marktpartijen. Hiermee krijgt de gemeente een andere rol. Er worden enkele pilots uitgevoerd (onder andere binnen de projecten Opbroek Zuid en De Liesen) waarbij private partijen een eigen kwaliteitsborger inzetten. Mede op basis van de ervaringen uit deze pilots wordt de impact op de werkprocessen, formatie en financiën in 2021 en 2022 in beeld gebracht. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de ontwikkelingen van de Omgevingswet.

Omgevingsvisie buitengebied

Omschrijving (toelichting)

In 2022 werd verder gewerkt aan de Omgevingsvisie buitengebied.

Het buitengebied is in beweging en ook de komende jaren zullen er nog veel vraagstukken op het buitengebied af komen. Om klaar te zijn voor deze vraagstukken is het van belang om samen met de bewoners en bedrijven in het buitengebied een visie op te stellen. Ook de gebiedscoördinator en de erfcoach kunnen hier een belangrijke bijdrage in leveren, omdat zij al enige tijd in het buitengebied aan het werk zijn.

Financieel programmaoverzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
PRG1.06	06 Wonen recreëren en veiligheid				
Lasten					
PRDP205	Recreatie	1.012	1.026	994	32
PRDP550	Openbare orde	505	628	570	59
PRDP551	Integrale veiligheid	318	378	353	25
PRDP552	Rampenbestrijding	15	15	12	3
PRDP553	Brandweer	2.472	2.407	2.407	0
PRDP555	Preparatie	22	19	19	0
PRDP556	Preventie	3	43	42	1
PRDP700	Bouwen en wonen	665	858	928	-70
PRDP701	Stadsvernieuwing	107	155	125	31
PRDP702	Gemeentelijke gronden en terreinen	8	82	83	-1
PRDP703	Ruimtelijke ordening	1.029	1.580	1.203	377
PRDP704	Bouwgrondexploitatie	713	1.504	1.674	-170
PRDP705	Omgevingswet algemeen	0	35	49	-14
PRDP751	Verkeer	261	447	599	-152
PRDP754	parkeren	130	157	158	0
PRDP755	Openbaar vervoer	28	28	28	0
Totaal Lasten		7.287	9.364	9.243	121
Baten					
PRDP205	Recreatie	-70	-93	-82	-11
PRDP550	Openbare orde	-27	-72	-61	-11
PRDP556	Preventie	-2	-2	-1	-1
PRDP700	Bouwen en wonen	-827	-838	-1.188	350
PRDP701	Stadsvernieuwing	-30	-30	-32	2
PRDP702	Gemeentelijke gronden en terreinen	-117	-103	-106	3
PRDP703	Ruimtelijke ordening	-60	-240	-252	12
PRDP704	Bouwgrondexploitatie	-879	-2.258	-3.138	880
PRDP751	Verkeer	-62	-72	-485	414
PRDP754	parkeren	-1	-2	-2	0
Totaal Baten		-2.075	-3.709	-5.346	1.637
Onttrekkingen					
PRDP205	Recreatie	0	-71	-47	-24
PRDP556	Preventie	0	-40	-39	-1
PRDP705	Omgevingswet algemeen	0	-149	-153	4
PRDP751	Verkeer	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen		0	-261	-239	-21
Stortingen					
PRDP205	Recreatie	0	0	5	-5
PRDP703	Ruimtelijke ordening	0	20	20	0
PRDP704	Bouwgrondexploitatie	0	273	378	-105
PRDP705	Omgevingswet algemeen	0	438	438	0

Exploitatie	Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
PRDP751 Verkeer	0	0	66	-66
Totaal Stortingen	0	731	907	-176
Totaal 06 Wonen recreëren en veiligheid	5.212	6.125	4.564	1.561

Toelichting op de programma baten en lasten

• Overhevelingen	€ 545.000 V
• Bouwleges In december zijn enkele grote bouw aanvragen ontvangen (€ 160.000 baten). De baten moeten verantwoord worden in het jaar van de aanvraag. De werkzaamheden daarvoor worden grotendeels in 2023 uitgevoerd. Bij de paragraaf lokale heffingen ziet u dat de kostendekking circa 100% bedraagt als we rekening houden met de nog uit te voeren werkzaamheden in 2023.	€ 208.000 V
• Grondexploitatie Plan De Kol is afgewikkeld. Het verlies was geprognosticeerd op ruim € 7,3 miljoen. Bij de eindafrekening viel dit € 119.000 lager uit. Er zijn winstuitkeringen gedaan vanuit PPS Opbroek Noord (€ 190.000) en Opbroek Noord (€ 210.000). De kosten voor Opbroek Zuid vallen per saldo € 53.000 lager uit. Er zijn meer rente- en personeelskosten gemaakt (€ 198.000) en hogere voorzieningen gevormd voor verlieslatende projecten (€ 64.000). Voor Noabershof vielen de kosten mee en kon een bedrag van € 95.000 extra gestort worden in de algemene reserve. Verder heeft de verkoop van de Mauritschool/Kruimeltje een netto voordeel opgeleverd van €297.000.	€ 605.000 V
• Ruimtelijke ordening Voor de saneringsregeling varkenshouderijen kon de ambtelijke inzet tot een bedrag van € 32.000 gedeclareerd worden bij het Rijk. Daarnaast vallen onder meer inkomsten hoger uit en zijn minder externe adviezen ingewonnen.	€ 82.000 V
• Verkeer Van de provincie zijn diverse bijdragen ontvangen en ingezet. Een bedrag van € 66.000 is nog niet besteed en wordt toegevoegd aan de reserve voor ontvangen bijdragen wegens zodat deze voor dit doel beschikbaar blijven. Diverse uitgavenbudgetten zijn niet volledig ingezet tot ruim € 50.000.	€ 53.000 V
• Milieu Er worden bedragen onttrokken aan de reserves voor duurzaamheidsvisie en energietransitie ter dekking van gemaakte kosten. Wij verwijzen u voor een toelichting naar de toelichting op reserves en voorzieningen.	neutraal
• Diverse kleine verschillen < € 50.000	€65.000 V

Bovenstaande toelichtingen geven de afwijkingen per onderwerp weer. Deze afwijkingen vind je niet altijd één op één terug in bovenstaande tabel omdat de kosten soms verdeeld zijn over meerdere kostenplaatsen/producten binnen het financiële programmaoverzicht.

7. Wijken

Coalitieakkoord 2018-2022

Wij hechten aan duurzame en veilige wijken en willen daarin investeren, waarbij de beste mogelijkheden om de duurzaamheids- en klimaatdoelstellingen te bereiken worden meegewogen. Om die beste mogelijkheden te bepalen is overleg met woningcorporaties en bewoners nodig. Waar het gaat om het beheer van onze door de gemeentelijke medewerkers prima onderhouden openbare ruimte is sober en veilig de ondergrens. Per omgeving kunnen er verschillen voorkomen. Toegangswegen tot de gemeente en tot de wijken hebben prioriteit.

Een goede infrastructuur die zorgt voor een vlotte doorstroming van het verkeer vinden wij belangrijk. Bij het oplossen van verkeersknelpunten moet de prioriteit liggen bij de bescherming van kwetsbare groepen als ouderen en kinderen. Wij willen een tweede volwaardige ontsluiting van de Kalfstermansweide realiseren. Wij streven naar het zo veilig mogelijk maken van kruisingen met spoorwegen, waarbij ongelijkvloerse kruisingen (met name in de N350 en in de verbinding tussen het centrum van Holten en de Holterberg) de voorkeur hebben.

Hondenbelasting in het buitengebied wordt afgeschaft omdat er geen voorzieningen tegenover staan. De voorzieningen die er zijn in de rest van de gemeente moeten blijven. Verder is meer inzet op overlastbestrijding en handhaving noodzakelijk om de door veel inwoners ervaren overlast op dit gebied tegen te gaan.

In zijn algemeenheid is het een goede zaak om in beeld te hebben welke grote investeringen op de lange termijn spelen. Bijvoorbeeld als het gaat om vervanging van tunnels. Meerjarig moet worden bekeken welke grote investeringen qua vervanging en onderhoud op ons af komen, voor zover dat nog niet gebeurt. Alle gemeentelijke eigendommen moeten op die manier in beeld zijn. In de financiële begroting van de programmabegroting wordt hier aandacht aan besteed.

Thema duurzaamheid uit coalitieakkoord 2018-2022

De coalitie streeft naar een duurzame samenleving. In een duurzame samenleving wordt verantwoord gebruikgemaakt van de schaarse natuurlijke hulpbronnen bij het creëren van welvaart. De coalitie wil bij de invulling van het begrip duurzaamheid naast de ecologische elementen ook kijken naar de sociale en economische aspecten ervan. Kortom: de coalitie wil een goed rentmeester zijn.

In 2016 is de Duurzaamheidsvisie 2016-2019 vastgesteld. Om de duurzaamheidsdoelstellingen te behalen, zeker als aansluiting wordt gezocht bij de landelijke doelstellingen (14%, 16% en 100% duurzame energie in 2020, 2023 en 2050), zijn ambitieuze en effectieve projecten nodig. Stil blijven zitten is geen optie. Er moeten duidelijke keuzes worden gemaakt over het energievraagstuk, ook als het gaat om projecten waarover de meningen nogal uiteenlopen (zoals zonnepanelen en windmolens). Gezond realisme staat daarbij voorop. Doelstellingen, die met duidelijke tussenstations geformuleerd moeten worden, dienen ambitieus én haalbaar zijn.

Raad en college moeten zo snel mogelijk (uiterlijk in 2019) een heldere en realistische uitvoeringsagenda formuleren voor de transitie naar een duurzaam Rijssen-Holten. Deze dient in nauw overleg met de verschillende belanghebbenden - bedrijven, woningcorporaties én inwoners - opgesteld te worden. Alleen met een breed gedragen uitvoeringsagenda kan effectief invulling worden gegeven aan een realistisch klimaat- en energiebeleid.

Sanering van asbestdaken vinden wij noodzakelijk. Wij willen daarom een plan voor asbestsanering met daarin opties voor positieve stimulering en een uitvoeringsprogramma.

Strategische visie 2010-2030, versie 2020/2021

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?

verkeer

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1. Fietsvisie Rijssen-Holten 2013 - 2020	2013	Geen herziening voorzien	r

parkeren

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
2. Parkeeronderzoek Holten 2017	2017	2024	c
3. Parkeeronderzoek Rijssen 2019	2019	2024	c
4. Nota parkeernormen	2019	2024	r

Milieu

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
5. Gemeentelijk geluidbeleid	2008	Wordt opgenomen in Omgevingsplan	c
6. Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022	2018	2023	r
7. Lichtbeleid	2012	Wordt opgenomen in Omgevingsplan	r
8. Afvalinzameling 2017 - 2020	2019	Geen herziening voorzien	r

Groen & water

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
9. Groenstructuurplan Rijssen	1995	Gaat op in Groenstructuurvisie	r
10. Groenstructuurplan Holten en Dijkerhoek	2003	Gaat op in Groenstructuurvisie	r
11. Berm- en slootbeheerplan	2017	2027	c
12. Watervisie	2011	Geen herziening voorzien	r
13. Beleidsstrategie openbare ruimte	2006	Evaluatie eind 2022	r

Duurzaamheid

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
14. Duurzaamheidsvisie 2021-2024	2021	2024/25	r

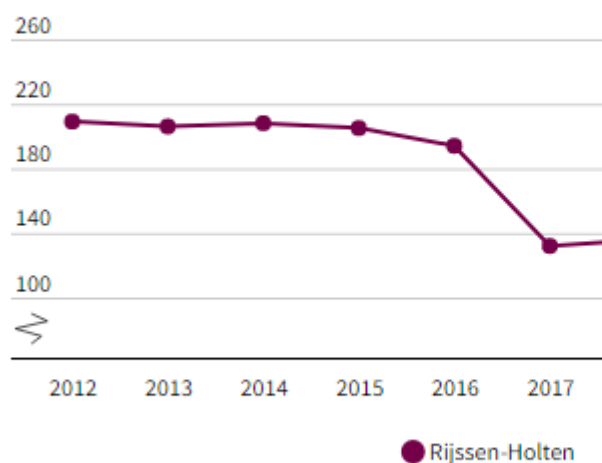
Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
14. Duurzaamheidsvisie 2021-2024	2021	2024/25	r

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018-2022

Kernpunten / samenvatting Coalitieakkoord 2018-2022

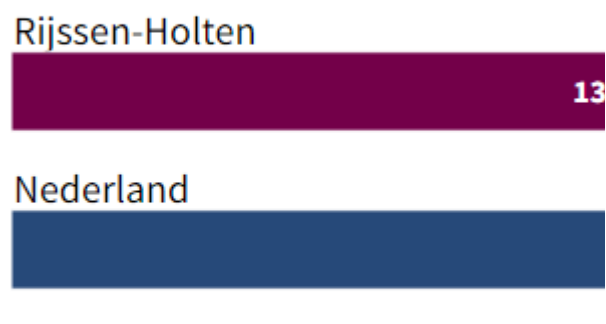
- We streven ernaar om waar mogelijk duurzaamheids- en klimaatdoelstellingen te realiseren bij investeringen in duurzame en veilige wijken.
- Sober en veilig is de ondergrens bij beheer van de openbare ruimte.
- Toegangswegen tot de gemeente en tot wijken hebben prioriteit.
- We streven naar een goede toegankelijkheid voor de gemeentelijke gebouwen en openbare voorzieningen.
- Goede infrastructuur is belangrijk. Bij het oplossen van verkeersknelpunten ligt de prioriteit bij bescherming van kwetsbare groepen als ouderen en kinderen.
- Wij streven naar het zo veilig mogelijk maken van kruisingen met spoorwegen waarbij ongelijkvloerse kruisingen (met name in de N350 en in de verbinding tussen centrum Holten en de Holterberg de voorkeur hebben).
- Wij willen ambitieuze en realistische duurzaamheidsdoelstellingen, met duidelijke tussenstations, geformuleerd in een breed gedragen uitvoeringsprogramma.
- Hondenbelasting buitengebied wordt afgeschaft.

Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner

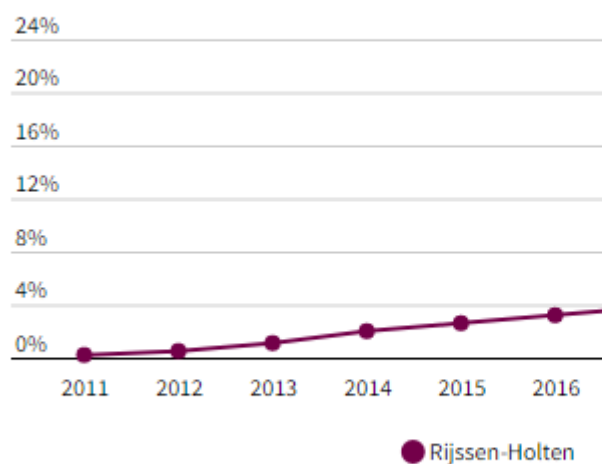
Bron: CBS statistiek

Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner

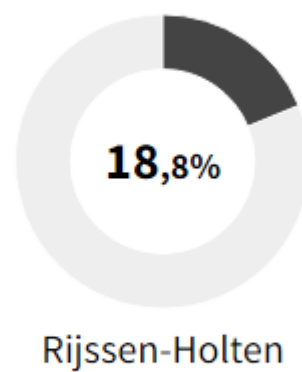

Bron: CBS

Percentage bekende hernieuwbaar

Percentage bekende hernieuwbaar

Doelstellingen

We streven ernaar om waar mogelijk duurzaamheids- en klimaatdoelstellingen te realiseren bij investeringen in duurzame en veilige wijken

Maatregelen

Proces opwekking duurzame energie

Omschrijving (toelichting)

Het nationale Klimaatakkoord en de daaruit voortvloeiende Regionale Energie Strategie (RES), sporen ons aan om energie duurzaam op te wekken. Daar zijn we als college volop mee bezig. De zoektocht om te komen tot locaties voor windturbines deed veel stof opwaaien en is on hold gezet, maar dat neemt de opgave om te komen tot een duurzamer samenleving niet weg. Er bleek in de inspraakavonden veel animo te zijn vanuit de samenleving om samen te kijken naar alternatieve vormen van duurzame energie. De eerste stappen om die ideeën op papier te krijgen en uit te werken, zijn gezet. Met hulp van en facilitering door de gemeente is een projectorganisatie opgezet, met als doel te onderzoeken welke alternatieven er zijn om te kunnen voldoen aan de landelijke en regionale eisen.

Klimaatadaptatie

Omschrijving (toelichting)

De DPRA-middelen klimaatadaptatie Nederland zijn aangevraagd, deze middelen zijn tot 2027 beschikbaar. Voor de lokale bijdrage is er voor de gemeente Rijssen-Holten ca € 320.000,- beschikbaar. Hieruit is inmiddels € 270.000,- ontvangen, deze wordt gebruikt bij de bestrijding wateroverlast Vrijheidslaan/Keizersweg te Holten. Daarnaast is Molendijk Zuid ingediend voor het resterende deel. Hieraan draagt het Rijk 33% en de Provincie 10% bij.

Doelstellingen

Actuele ontwikkelingen

Maatregelen

Duurzaamheidsvisie

Omschrijving (toelichting)

De Duurzaamheidsvisie 2016-2019 is vervangen door een nieuwe geactualiseerde visie. In 2020 heeft de voorbereiding op deze nieuwe visie plaatsgevonden. De uiteindelijk vaststelling van de nieuwe visie heeft begin 2021 plaatsgevonden.

Eind 2019 heeft de vaststelling plaatsgevonden van een realistische uitvoeringsagenda met betrekking tot de transitie naar een duurzaam Rijssen-Holten. Deze is in nauw overleg met de verschillende belanghebbenden - bedrijven, woningcorporaties én inwoners - opgesteld. Alleen met een breed gedragen uitvoeringsagenda kan effectief invulling worden gegeven aan een realistisch klimaat- en energiebeleid.

Een plan voor asbestsanering met daarin opties voor positieve stimulering en een uitvoeringsprogramma van zijn kracht geworden en in uitvoering genomen.

Financieel programmaoverzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
PRG1.07	07 Wijken				
Lasten					
PRDP400	Milieu	981	2.670	2.884	-214
PRDP401	Natuurbescherming	43	157	110	47
PRDP402	Afwatering	140	145	142	3
PRDP450	Openbaar groen	1.482	1.505	1.510	-6
PRDP460	Hondentoiletten	37	37	42	-5
PRDP510	6ngediertebestrijding	43	46	46	0
PRDP522	(openlucht)Recreatie	57	54	48	6
PRDP600	Afval	2.740	2.730	2.668	62
PRDP650	Riolering	2.535	2.448	2.464	-16
PRDP710	Verspreide gem.grondterreinen	142	1.378	1.485	-107
PRDP750	Wegen	2.511	2.445	2.422	23
PRDP752	Straatverlichting	309	310	311	-1
PRDP753	Straatreiniging	678	711	737	-26
PRDP756	Gladheidsbestrijding	309	306	254	52
Totaal Lasten		12.007	14.941	15.122	-181
Baten					
PRDP400	Milieu	-12	-979	-995	16
PRDP401	Natuurbescherming	0	-26	-26	0
PRDP402	Afwatering	0	0	0	0
PRDP450	Openbaar groen	-21	-39	-28	-11
PRDP522	(openlucht)Recreatie	0	0	0	0
PRDP600	Afval	-3.300	-3.319	-3.315	-4
PRDP650	Riolering	-2.964	-2.884	-2.855	-29
PRDP710	Verspreide gem.grondterreinen	-152	-1.637	-1.568	-69
PRDP750	Wegen	-76	-75	-235	160
PRDP752	Straatverlichting	0	-8	-14	6
PRDP753	Straatreiniging	0	-68	-53	-15
Totaal Baten		-6.526	-9.034	-9.089	54
Onttrekkingen					
PRDP400	Milieu	0	-319	-519	200
PRDP600	Afval	-10	-10	0	-10
PRDP750	Wegen	0	-165	0	-165
Totaal Onttrekkingen		-10	-494	-519	25
Stortingen					
PRDP600	Afval	144	192	225	-33
PRDP750	Wegen	0	125	125	0
Totaal Stortingen		144	317	350	-33
Totaal 07 Wijken		5.614	5.730	5.865	-135

Toelichting op de programma baten en lasten

• Overhevelingen	€ 11.000 N
• Ontwikkeling Opbroek Om te kunnen beschikken over gronden in Opbroek Oost zijn kosten gemaakt.	€ 95.000 N
• Afvalverwerking en riolering De taken afvalverwerking en riolering zijn budgettair neutraal afgewikkeld. Verschillen in baten en laten zijn per saldo verrekend met respectievelijk de egalisatiereserve afvalverwerking en de voorziening vervanging riolering.	neutraal
• Diverse kleine verschillen < € 50.000	€ 29.000 N

Bovenstaande toelichtingen geven de afwijkingen per onderwerp weer. Deze afwijkingen vind je niet altijd één op één terug in bovenstaande tabel omdat de kosten soms verdeeld zijn over meerdere kostenplaatsen/producten binnen het financiële programmaoverzicht.

Overhead

Overhead

Het BBV schrijft in artikel 8 voor dat er in de begroting een overzicht moet worden opgenomen van de kosten van overhead. De wijze waarop we dit presenteren is vrij waarbij er minimaal onderscheid moet worden gemaakt tussen baten en (netto)lasten.

De definitie overhead in het BBV is een andere dan die wij in Rijssen-Holten toepassen.

Zo rekenen wij de kosten van bestuursondersteuning college niet tot de overhead. Het BBV schrijft dit wel voor. Deze lasten rekenen wij niet door in onze tarieven van medewerkers en daarmee ook niet in onze producten.

Verder rekenen wij de kosten van leidinggevenden tot het interne uurtarief. Hierin zijn met name alle directe salarislasten opgenomen. Het BBV schrijft voor deze lasten als overhead te beschouwen. Voor de berekening van het uurtarief van medewerkers heeft dit geen gevolgen. Alleen de verhouding tussen salarislasten en overhead wijzigt. In de voorliggende begroting is de bestendige gedragslijn van Rijssen-Holten gevolgd bij het bepalen van de uurtarieven van medewerkers.

Op grond van BBV-voorschriften ontstaat het volgende overzicht:

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
PRG1.20 20 Indirecte producten				
PRDP002 Concerncontrol	12	853	850	3
PRDP003 Financiële dienstverlening	1.461	1.565	1.587	-22
PRDP004 Personeel en organisatie	1.014	1.248	1.266	-19
PRDP005 Informatisering/automatisering	2.815	2.910	2.655	254
PRDP006 Huishoudelijke dienstverlening	1.178	1.149	1.173	-25
PRDP007 Gebouw-accommodatiebeheer	1.499	1.613	1.643	-30
PRDP008 Materieel	105	105	112	-7
PRDP070 Salarissen	2.044	2.531	2.370	161
PRDP101 Bestuursondersteuning college	1.659	1.869	1.773	96
Totaal 20 Indirecte producten	11.786	13.842	13.431	411
Gerealiseerd resultaat	11.786	13.842	13.431	411

Toelichting overhead

Overhevelingen	€ 194.000 V
ICT Er is minder onderhoud uitgevoerd, minder vervangen of later aangeschaft. Met name de kosten voor software, uitwijkvoorzieningen en vervanging vallen daardoor lager uit.	€ 190.000 V
Diverse kleine verschillen < € 50.000	€ 27.000 V

Bovenstaande toelichtingen geven de afwijkingen per onderwerp weer, deze lopen niet altijd één op één met de producten zoals die in het financiële programmaoverzicht.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemeen

Bij de programma's 1 tot en met 7 worden de desbetreffende lasten en baten weergegeven. Bij veel van de programma's zijn de baten lager dan de lasten. De programmamtekorten worden bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de uitkering uit het Gemeentefonds en de onroerende- zaakbelastingen (ozb) de belangrijkste zijn. In het overzicht 'Algemene dekkingsmiddelen' wordt een specificatie gegeven van baten en lasten, onttrekkingen en stortingen van zowel begroot als gerealiseerd. Het beleid omtrent lokale heffingen is verwoord in de desbetreffende paragraaf '1 Lokale heffingen'.

De algemene dekkingsmiddelen kennen in tegenstelling tot de riool- en afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van specifieke uitkeringen, in de programma's verantwoord.

Toelichting

Algemeen

Lokale heffingen

Voor een toelichting over het beleid met betrekking tot de lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf '1 Lokale heffingen'.

De ozb-inkomsten worden gecorrigeerd voor de lasten die betrekking hebben op de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

Gemeentefonds

De raming van de algemene uitkering 2022 is bij de najaarsnota 2022 voor het laatst bijgesteld. De mutaties uit de decembercirculaire 2022 zijn betrokken bij het opstellen van de jaarrekening. De afwijking tussen begroting en realisatie wordt toegelicht bij het kopje "toelichting op baten en lasten programma".

Dividenden

De gemeente ontvangt jaarlijks dividenduitkeringen uit hoofde van haar aandelen in diverse ondernemingen.

De gemeente heeft aandelen in de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Vitens, Enexis en Twence. De preferente aandelen Vitens zijn omgezet in een achtergestelde lening.

Wadinko keert jaarlijks een dividend uit van € 500 per aandeel.

Dividenden	primaire begroting 2022	begroting na wijziging 2022	realisatie 2022
BNG	600.000	695.000	694.821
Vitens (achtergestelde lening)	-	-	-
Wadinko	45.000	106.500	96.065
Enexis (achtergestelde lening)	5.000	3.000	3.066
Enexis	50.000	50.000	42.944
Twence	300.000	340.000	284.085
Kapitaallasten rente baten	9.400	9.400	9.460
Totaal	990.600	1.185.100	1.111.521

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is het verschil tussen de werkelijk betaalde rente (leningen, rekening courant) en de ontvangen rente (uitgezet kort geld en verstrekte hypotheekleningen gemeentepersoneel). Hierbij wordt geen rekening gehouden met de bespaarde rente en de gevolgen van de renteomslagberekening. De gevolgen hiervan zijn verantwoord onder de Overige Eigen Middelen. Het saldo van de financieringsfunctie bedraagt afgerond € 900.000 aan meer betaalde dan ontvangen rente. Aan betaalde rente is een bedrag verantwoord van ruim € 984.000. Het

bedrag aan ontvangen rente is circa € 84.000. De betaalde rente bestaat grotendeels uit rente op langlopende financiering en een minimaal bedrag aan kortlopende financiering.

Stelposten/onvoorzien

De geraamde stelposten zijn ingezet en/of vrijgevallen in 2022.

Onvoorzien

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in het gebruik in het van het geraamde bedrag voor onvoorzien. het bedrag voor onvoorzien is te verdelen in incidenteel en structureel. De verantwoording is als volgt:

Onvoorzien structureel

Onderwerp	Begrotingswijziging in raadsvergadering	Bedrag
1. Begroting, onvoorzien 2022	November 2021	€ 20.000
2. Structuurvisie Ligtenberveld Oost	Maart 2022	-€ 2.100
3. Najaarsnota 2022, vrijval	December 2022	-€ 17.900
Saldo 31 december 2022		€ 0

Onvoorzien incidenteel

Onderwerp	Begrotingswijziging in raadsvergadering	Bedrag
1. Begroting	November 2021	€ 40.000
2. Najaarsnota 2022, vrijval	December 2022	-€ 40.000
Saldo 31 december 2022		€ 0

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
PRG1.15 15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
Lasten				
PRDP350 Aandelenbezit	10	10	10	-1
PRDP351 Rente bedrijfsvoering	0	0	57	-57
PRDP352 Belastingen	570	763	743	20
PRDP354 Invordering	16	16	0	15
PRDP355 Algemene uitgaven en inkomsten	596	418	318	100
PRDP358 Ruimte nieuw beleid	1.582	0	0	0
PRDP461 Hondenbelasting	7	7	7	0
Totaal Lasten	2.779	1.213	1.134	78
Baten				
PRDP350 Aandelenbezit	-1.000	-1.195	-1.047	-147
PRDP351 Rente bedrijfsvoering	-279	-318	-535	217
PRDP352 Belastingen	-7.630	-7.827	-8.014	187
PRDP353 Algemene uitkering	-58.140	-68.075	-69.694	1.620
PRDP354 Invordering	-41	-41	-13	-29
PRDP355 Algemene uitgaven en inkomsten	-1.317	-1.478	-1.143	-335
PRDP461 Hondenbelasting	-102	-98	-98	0
Totaal Baten	-68.509	-79.032	-80.544	1.512
Onttrekkingen				
PRDP355 Algemene uitgaven en inkomsten	-2.379	-8.467	-8.509	42
Stortingen				
PRDP355 Algemene uitgaven en inkomsten	2.138	16.772	17.149	-377
Totaal 15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-65.971	-69.515	-70.770	1.255

Toelichting op baten en lasten programma

- Overhevelingen

€ 104.000 V

- Algemene uitkering

€ 1.619.000 V

De algemene uitkering is zoals gebruikelijk berekend op basis van de gegevens uit de Decemercirculaire. Via deze circulaire zijn

diverse specifieke stortingen gedaan tot ruim € 900.000. Via saldobestemming wordt voorgesteld dit beschikbaar te houden.

Verder worden we gecompenseerd voor geleden Coronaschade (€ 164.000) en ontvangen we nog een afrekening over 2020 van

€ 64.000. Tot slot worden diverse aantallen en waarden (WOZ) bijgesteld die samen leiden tot een voordelig effect van € 500.000.

- Dividenden

€ 147.000 N

In de begrotingen 2021 en 2022 is ten onrechte nog rekening gehouden met een basisvergoeding van Twence. Deze is komen te vervallen en maakt inmiddels onderdeel uit van het reguliere dividend.

- Belastingen

€ 196.000 V

De opbrengsten toeristenbelasting over de jaren 2020 en 2021 zijn in verband met Corona lager ingeschat. In werkelijkheid hebben meer mensen in die jaren in onze gemeente overnacht (€ 78.000). De ozb inkomsten vallen € 81.000 hoger uit dan geraamd.

Hogere waardes, minder leegstand en meer areaal liggen hieraan ten grondslag. Tot slot is meer ontvangen aan forensenbelasting als gevolg van een groter aantal aanslagen (€ 26.000).

- Rente
bedrijfsvoering

€ 161.000 V

Op dit programma staat het verschil in doorbelaste rente. Rente is verdeeld tegen een omslag van 1%. De werkelijke lasten liggen lager. Per saldo is er ruim € 100.000 lopende rente aan de nieuwbouw zwembad toegerekend. Dat was niet begroot. Het betreft een administratieve boeking waar op programma 4, sport, een nadeel van dezelfde omvang staat. Daarnaast is er meer rente ontvangen op kortlopende vorderingen (€ 46.000).

- NPO
middelen

€ 326.000 N

De gemeente heeft middelen ontvangen voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Er is rekening gehouden met een onttrekking aan de voorziening NPO op dit programma. Dit hoort echter thuis op programma 2 Jongeren en onderwijs. nadeel op dit programma valt weg tegen het voordeel op programma 2. Per saldo is dit budgettair neutraal in de jaarrekening opgenomen.

- Vluchtelingen
algemeen

€ 30.000 N

Tegenover het nadeel op dit programma staat een voordeel op programma 3 Samen Zorgen. Per saldo is dit budgettair neutraal in de jaarrekening.

- Corona

€ 246.000 N

Van de beschikbare middelen op programma 4, Cultuur en sport, is € 185.000 niet uitgegeven. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve Corona op dit programma. Op enkele andere programma's blijven ook bedragen onbenut. Deze worden ook hier gestort in de Corona reserve. Per saldo is dit alles budgettair neutraal

- Voorziening

verlofsparen

€ 79.000 N

Bij de najaarsnota is rekening gehouden met het vormen van een voorziening voor verlofsparen. De verplichtingen ultimo 2022

zijn in beeld gebracht. Dit leidt tot een hogere storting in deze voorziening.

- Diverse kleine verschillen < €

50.000

€ 4.000 V

Paragrafen

1. Paragraaf lokale heffingen

Artikel 10 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten. De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken namelijk de burger heel direct in de portemonnee.

De paragraaf lokale heffingen bevat:

- de beleidsvoornemens voor de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen
- een duiding van de lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Op deze manier wordt inzicht gegeven in de lokale belastingdruk en wordt u, de raad, in staat gesteld te sturen op hoofdlijnen van beleid en een afweging te maken tussen de belastingdruk en het voorzieningenniveau.

Uitgangspunt tarievenbeleid

Alle kostprijzen en tarieven van gemeentelijke dienstverlening zijn in 2018 opnieuw tegen het licht gehouden. De uitkomsten hiervan zijn vastgelegd in de Nota kostprijzen en tarieven gemeentelijke dienstverlening 2019. Als algemeen uitgangspunt geldt dat de tarieven kostendekkend zijn. Uitzonderingen hierop staan in de nota. In 2022 golden de tarieven uit de nota gecorrigeerd voor inflatie (0,28%).

Van het bestaande beleid om de tarieven jaarlijks te corrigeren voor de inflatie is op de volgende punten afgeweken:

1. Voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) zijn de tarieven zo worden vastgesteld dat de totale opbrengst per saldo 0,28% stijgt (dit is de inflatie), exclusief areaal.
2. De rioolheffing is conform het nieuwe GRP vastgesteld op € 164.
3. De afvalstoffenheffing is zoals gebruikelijk kostendekkend geraamd. De tarieven voor eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens zijn verhoogd met € 17 en € 27 tot respectievelijk € 161 en € 213.
4. Voor de toeristenbelasting is in 2022 het tarief met € 0,80 per overnachting gelijk gebleven aan 2021.
5. De tarieven voor hondenbelasting zijn vastgesteld op € 38 voor een 1e hond en € 56 voor een 2e en volgende hond. De tarieven zijn daarmee gelijk gebleven aan de tarieven in het jaar 2021.
6. De lijkbezorgingsrechten zijn voor 2022 met 0,28% verhoogd.
7. De tarieven voor de reclamebelasting in de centrumgebieden van Holten en Rijssen zijn vastgesteld op basis van de ingediende begroting 2022 van de Stichting Ondernemersfonds en de nieuwe WOZ-waarden. Voor 2022 gold een tarief van 0,1872%. Voor de beveiliging van bedrijventerreinen in Holten is per 1 januari 2022 een reclamebelasting ingevoerd waarmee een ondernemersfonds wordt gevoed ter bekostiging. Dat tarief is vastgesteld op basis van een ingediende begroting 2022 van de Stichting Ondernemersfonds Holtense Bedrijventerreinen en bedroeg 0,1000% voor het jaar 2022.
8. De bouwleges zijn bepaald na vaststelling van de normbouwkostenlijst.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Als gevolg van de verplichte jaarlijkse herwaardering van onroerende zaken golden per 1 januari 2022 ook weer nieuwe WOZ-waarden. De tarieven van de onroerendezaakbelastingen waren daarvoor aangepast waarbij de totale OZB-opbrengst (exclusief nieuw- en verbouw) uiteindelijk 0,28% hoger uit zou komen en de opbrengstverhouding tussen de categorie woningen en niet-woningen zoveel mogelijk in stand bleef.

Binnen de gemeente is sprake van tariefdifferentiatie. Voor niet-woningen (bedrijven) gelden andere (hogere) tarieven dan voor woningen. OZB wordt geheven van alle onroerende zaken (zoals gebouwde objecten, in aanbouw zijnde objecten en grond) tenzij wettelijk vrijgesteld.

De waarde van alle onroerende zaken is van invloed op de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Die uitkering houdt namelijk rekening met de opbrengst uit de onroerendezaakbelastingen in de gemeente.

Afvalstoffenheffing

Voor de afvalstoffenheffing zijn in 2022 net als in 2021 kostendekkende tarieven in rekening gebracht: € 213 en € 161 voor een meer- respectievelijk eenpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

Voor de rioolheffing gold in 2022 (net als in 2021) een kostendekkend tarief van € 164.

Belastingdruk per huishouden (afgerond op hele euro's)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Landelijk 2021**)
OZB*)	€ 221	€ 222	€ 224	€ 228	€ 232	€ 238	€ 239 ****)	€ 305
Afvalstoffenheffing ***)	€ 205	€ 185	€ 168	€ 178	€ 186	€ 186	€ 213	€ 305
Rioolheffing	€ 191	€ 194	€ 195	€ 198	€ 195	€ 195	€ 164	€ 201
Totaal (meerpersoonshuishoudens)	€ 617	€ 601	€ 587	€ 604	€ 613	€ 619	€ 616	€ 811
Mutatie t.o.v. voorgaande jaar	- 4,0%	- 2,6%	- 2,3%	+ 2,9%	+ 1,5%	+ 1,0%	- 0,5%	

*) Bij een gemiddelde woningwaarde

**) Bron: Coelo atlas 2021

***) Meerpersoonshuishoudens

****) Het OZB tarief is gebaseerd op tarief van het voorgaande jaar verhoogd met inflatie

Hondenbelasting

In 2022 waren de tarieven voor een 1e hond € 38 en een volgende hond € 56.

Toeristenbelasting

In 2022 gold er een zelfde tarief voor de

toeristenbelasting als in 2021 (€ 0,80 per overnachting).

Deze belasting wordt geheven voor het houden van een verblijf met overnachting door niet-ingezetenen binnen de gemeente in hotels, pensions, vakantie-onderkomens, mobiele kampeeronderkomens, niet beroepsmatig verhuurde ruimten en op vaste standplaatsen, tegen vergoeding in welke vorm dan ook. Voor de toeristenbelasting geldt normaliter dat het tarief 1 keer in de 2 jaar wordt aangepast aan inflatie.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van de personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. De tarieven zijn in gelijke verhouding als de OZB-tarieven aangepast.

Lijkbezorgingsrechten

Deze tarieven waren ten opzichte van 2021 verhoogd met een inflatiecorrectie van 0,28%.

Omgevingsvergunning bouw

Omdat de bouwleges een percentage van de bouwsom bedragen zijn de tarieven voor 2022 bepaald na vaststelling van de normbouwkostenlijst. De normbouwkostenlijst is namelijk leidend voor het bepalen van de bouwsom. De normbouwkostenlijst is op 4 januari 2022 vastgesteld.

Ondernemersfonds/reclamebelasting

In de centrumgebieden van Holten en Rijssen geldt sinds 1 januari 2014 een reclamebelasting. Het tarief daarvoor is bepaald door de ingediende begroting 2022 van de Stichting Ondernemersfonds en de nieuwe WOZ-waarden. Het tarief is vastgesteld op 0,1872%.

Voor de beveiliging van bedrijventerreinen in Holten geldt sinds 1 januari 2022 een reclamebelasting. Het tarief daarvoor is bepaald door de ingediende begroting 2022 van de Stichting Ondernemersfonds Holtense Bedrijventerreinen en de nieuwe WOZ-waarden. Het tarief is vastgesteld op 0,1000%.

Kwijtschelding

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de geheven belasting. Dit is het geval als de bestaansnorm van inwoners onder de daarvoor geldende normen valt.

De kwijtscheldingsprocedure is vereenvoudigd voor belastingplichtigen die tenminste 2 achtereenvolgende jaren volledige kwijtschelding hebben ontvangen en van wie het inkomen hoofdzakelijk bestaat uit een PW-uitkering van de gemeente, een AOW-uitkering, een WIA-uitkering of een Anw-uitkering. Een keer in de 5 jaar moet iedere aanvrager een volledig formulier invullen. De laatste keer was in 2020.

Eind 2022 is op grond van de "Regeling kwijtschelding belasten medeoverheden" besloten tot verruiming van de kwijtscheldingsmogelijkheden. Dit was met terugwerkende kracht ook van toepassing voor de aanvragen 2022.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal aanvragen	316	339	383	415	461	482	433	443	439	396	377
Aantal gehonoreerd	255	290	319	350	398	396	363	361	347	324	331

Kostendekkendheid omgevingsvergunning bouw

kosten taakveld 1.1 crisisbeheersing	€ 37.500	
kosten taakveld 8.3 wonen en bouwen	€ 536.153	
Netto kosten taakveld	€ 573.653	
Toe te rekenen kosten:		
Kosten taakveld 0.4 overhead	€ 398.183	
Totale kosten	€ 971.836	
Opbrengst bouwleges	€ 967.044	
Totale opbrengst heffingen	€ 967.044	
Saldo	€ 4.792	100% kostendekking

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten

Kosten taakveld 7.5 begraafplaatsen en crematoria	€ 496.388	
Netto kosten taakveld	€ 496.388	
Toe te rekenen kosten:		
Kosten taakveld 0.4 overhead begraafplaatsen	€ 49.085	
Totale kosten	€ 545.473	
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	€ 569.563	
Totale opbrengst heffingen	€ 569.563	
Saldo	€ -24.090	104% kostendekking

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Kosten taakveld 7.3	€ 2.308.000	(totale kosten minus btw en kwijtschelding)
kosten taakveld 0.10 mutaties reserves (sluitpost taak afval)	€ 224.960	
Kosten taakveld 0.64 belastingen overig	€ 0	
Baten taakveld 7.3	€ - 358.072	
Netto kosten taakveld	€ 2.174.888	

Toe te rekenen kosten:		
Kosten taakveld 0.4 overhead	€ 422.222	
BTW	<u>€ 301.300</u>	
Totale kosten	€ 2.898.410	
Opbrengst heffingen	€ 2.956.736	
Kwijtschelding	<u>€ - 58.326</u>	
Totale opbrengst heffingen	€ 2.898.410	
Saldo	€ - 100% kostendekking	

Kostendekkendheid rioolheffing

Kosten taakveld 7.2	€ 1.661.748	(totale kosten minus btw en kwijtschelding)
Baten taakveld 7.2	<u>€ - 82.248</u>	
Netto kosten taakveld	€ 1.579.500	
Toe te rekenen kosten:		
Kosten taakveld 0.4 overhead	€ 391.114	
BTW	<u>€ 738.600</u>	
Totale kosten	€ 2.709.214	
Opbrengst heffingen	€ 2.772.400	
Kwijtschelding	<u>€ - 63.186</u>	
Totale opbrengst heffingen	€ 2.709.214	
Saldo	€ - 100% kostendekking	

2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Noot

Artikel 11

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken;
- alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Na evaluatie heeft de gemeenteraad op 15 november 2019 de systematiek, norm en samenstelling van het weerstandsvermogen gehandhaafd en opnieuw vastgesteld.

Doelstellingen gemeenteraad

- risico's op geld waarderen;
- op geld gewaardeerde risico's afzetten tegen weerstandsvermogen;
- transparante systematiek.

De systematiek

- belangrijke risico's identificeren en voorzien van een realistisch scenario (bijv. 2% korting gemeentefonds);
- financiële effecten van scenario's berekenen waarbij structureel en incidenteel onder één noemer worden gebracht;
- kansberekening geven bij elk benoemd risico(scenario) -> laag=25%; midden=50%; en hoog=75%;
- er ontstaan 4 uitkomsten te weten: laag; midden; hoog en prognose (de kans-inschatting);
- de uitkomsten worden in een matrix gezet evenals de aanwezige weerstandscapaciteit;
- de weerstandscapaciteit wordt gedeeld door het totale risicobedrag wat een ratio oplevert;
- vooral bij structurele risico's zoals gemeentefonds is weerstandsvermogen bedoeld als overbruggingsvermogen totdat de begroting weer sluitend is. Dit betekent dat niet het hele risicobedrag ten laste van de weerstandscapaciteit komt maar alleen de tijdelijke dekking. Hierbij is het uitgangspunt dat de tegenvaller gefaseerd wordt geabsorbeerd in de begroting;
- bij structurele risico's moet tevens doorlopend een actueel risicoprofiel gemaakt worden (dit kan de kans-inschatting maar ook de scenario-omvang betreffen);
- de laatste 2 items zijn verwerkt in een rekenmodel dat laat zien wat de gevolgen zijn van de doorrekening van de risico's en het nieuwe berekende risicoprofiel (risicosimulatie);
- na risicosimulatie ontstaat een nieuw (prognose)risicoprofiel en een bijgesteld weerstandsvermogen;
- de ratio uit de risicosimulatie geeft een accurater beeld omdat deze rekening houdt met het vermogen van de organisatie structurele tegenvallers gefaseerd op te lossen;
- de ratio uit de risicosimulatie wordt dan ook gebruikt voor de bepaling van het gewenste weerstandsvermogen;
- de gemeenteraad stelt de gewenste norm (ratio) vast;
- op basis van de waarderingstabel van de NAR (zie onderstaande tabel) heeft de raad de norm vastgesteld op de bandbreedte 1 tot 1,4.

Ratio Weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De raad heeft aan de beschikking over c.q. het in stand houden van het weerstandsvermogen de volgende eisen verbonden:

- bij een (prognose)ratio > 1,4 mag het weerstandsvermogen verminderd worden tot 1,4 ten bate van de algemene middelen;
- bij een ratio tussen 1 - 1,4 mag beschikt worden over het weerstandsvermogen voor financiële tegenvallers tot maximaal de ratio 1;
- daalt de ratio onder de 1 dan worden financiële meevallers toegevoegd aan het weerstandsvermogen tot minimaal de ratio 1.

Aanpassing methodiek

Bij de begroting 2022 is, na afstemming met het auditcomité, besloten geen rente meer toe te rekenen over reserves en voorzieningen. Dit heeft ook gevolgen voor de omrekenfactor om structurele risico's en incidentele risico's onder 1 noemer te brengen. In deze jaarrekening zijn deze gevolgen verwerkt.

Kanttekeningen

Kanttekeningen

- het gaat om onzekere gebeurtenissen en niet om verwachtingen;
- de keuze van de scenario's is gebaseerd op expert judgement en daarom arbitrair;
- de risicosimulatie gaat ervan uit dat alle risico's zich voordoen. In de praktijk zal dit niet het geval zijn. Daar staat tegenover dat alle risico's ook niet in beeld zijn. Verder gaat er een dempend effect uit van de kans-inschatting: een laag ingeschat risico telt minder zwaar mee in de simulatie. Ook is er in sommige gevallen een onderlinge relatie tussen risico's, bijvoorbeeld in het geval deze conjunctureel gerelateerd zijn;
- de risicosimulatie gaat uit van een "zelfoplossend" vermogen van de organisatie bij structurele risico's.

Bij de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat het om voortschrijdend inzicht in de ontwikkeling van risico's en de mate waarin middelen aanwezig zijn om risico's te kunnen opvangen. Het zwaartepunt ligt daarbij op de informatievoorziening bij de kadernota. Deze informatie wordt bij de jaarbegroting nog eens geactualiseerd.

Voor de omschrijving van en de toelichting op actuele risico's verwijzen wij naar de betreffende paragraaf in de kadernota 2024-2027. Hier wordt ook de meest actuele ratio vermeld.

De risicoratio wordt berekend aan de hand van de meest actuele risicoscenario's.

Bij de jaarrekening hoeft in dit verband in feite alleen maar gekeken te worden naar de ontwikkeling van het weerstandsvermogen. Als dit vermogen gelijk of hoger is dan dat uit de begroting 2023, dan is de ratio op de balansdatum gelijk of hoger dan die uit de begroting 2023.

Op basis van de actuele risicoberekening in de begroting 2023 is uitgegaan van een aanwezig weerstandsvermogen (voor simulatie) van € 37,7 miljoen.

Het werkelijk aanwezige weerstandsvermogen per 31 december 2022 bedraagt:

Algemene reserve	€ 40,6 miljoen
50% van de vrije bestemmingsreserves	<u>€ 3,0 miljoen</u>
Totaal buffervermogen jaarrekening	€ 43,6 miljoen

In de jaarrekening 2022 is het aanwezige weerstandsvermogen dus € 5,9 miljoen hoger dan geprognosticeerd in de begroting 2023, zodat de ratio op de balansdatum ook hoger is (2,02 versus 1,73 bij begroting 2023). In het raadsvoorstel "najaarsnota 2022" was al een stijging voorzien naar 1,94. Op basis van de toename van de weerstandscapaciteit bij deze jaarrekening stijgt de ratio dus verder naar 2,02.

De ratio is als volgt te herleiden:

Risico's begroting 2023 (na simulatie, wijzigen niet)	€ 20,5 miljoen
Raming weerstandscapaciteit begroting 2023 (na simulatie)	€ 35,6 miljoen
Extra buffervermogen uit jaarrekening 2021 (t.o.v. begroting 2022)	<u>€ 5,9 miljoen</u>
Beschikbaar weerstandsvermogen	€ 41,5 miljoen

Ratio (W/R); € 41,5 miljoen gedeeld door € 20,5 miljoen is 2,02.

Risicotabel

Bij de jaarrekening is het verder zinvol om na te gaan in welke mate risico's zich hebben gemanifesteerd.

Onder de navolgende tabel met risico's (uit de begroting 2022) is aangegeven welke belangrijke ontwikkelingen zich hebben voorgedaan in het verslagjaar.

					bedragen x € 1.000						
				Kans *)				Na Simulatie			
	Activiteit	Risico	Impact		Laag	Midden	Hoog		Impact	Kans op optreden risico's	
STRUCTURELE RISICO'S											
1	Gemeentefonds	Korting	2% korting	1.180	295	590	885	Laag	1.174	587	Midden
2	Deelfonds sociaal domein (decentralisaties Wmo en Jeugd)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	1.660	415	830	1.245	Midden	1.577	789	Midden
3	Deelfonds sociaal domein (decentralisaties Participatiewet/ WSW)	Hogere kosten/lagere subsidie	10% aanvullende bijdrage	30	8	15	23	Laag	29	7	Laag
4	Wmo (huishoudelijke hulp)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	280	70	140	210	Laag	273	68	Laag
5	Participatiebudget (voormalig WWB, IOAW/IOAZ)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	620	155	310	465	Midden	589	148	Laag
6	Leefingen vervoer	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	140	35	70	105	Midden	133	33	Laag
7	Dividenden	Lagere uitkering	10% structurele raming	90	23	45	68	Laag	88	22	Laag
8	Rente/financiering	Stijging	1% van gemiddelde herfinancierings-behoefte	58	15	29	44	Laag	58	15	Laag
9	Regio Twente	Hogere bijdrage	pm								
10	Vastgoed/verhuur	Inkomstendering	10% inkomstendering	190	48	95	143	Laag	185	47	Laag
totaal structurele risico's		totaal scenario's structurele risico's		4.248	1.084	2.124	3.188		4.106	1.716	
		totaal prognose structurele risico's			1.669						
INCIDENTELE RISICO'S											
	Activiteit	Risico	Impact		Kans *)						
					Laag	Midden	Hoog				
11	Arbeidsongeschiktheidsrisico's gemeentebestuurders	Extra loon- en wachtgeldbetalingen	33% van maximum	1.000	250	500	750	Midden			
12	Infrastructuure projecten	Uitvoering	10% onderhanden werk	400	100	200	300	Laag			
13	Stadsbank Oost-Nederland	Exploitatie verliezen	pm								
14	Directe borgstellingen	Wanbetaling	5% van € 2,7 miljoen	135	34	68	102	Laag			
15	Indirecte borgstellingen	Inroepen borgstelling	2,5% van € 68,6 miljoen	1.700	425	850	1.275	Laag			
16	ICT	bedrijfsvoering	€ 4 miljoen	4.000	1.000	2.000	3.000	Laag			
17	Grondexploitatie; obv risicologboek; geldt voor elk scenario	Vertraging uitgifte; afwaardering gronden etc.	€ 2 miljoen	2.000	2.000	2.000	2.000 *				
totaal incidentele risico's		totaal scenario's incidentele risico's			3.809	5.618	7.427				
		totaal prognose incidentele risico's			4.059					4.059	
		Totaal prognose structurele en incidentele risico's, waarbij structurele risico's zijn vermenigvuldigd met factor 10			20.749					21.219	

* gewogen gemiddelde uit het risicologboek van de grondexploitaties.

Toelichting risicotabel

Impact corona

Door het coronavirus zijn we in een bijzondere periode terecht gekomen. Duidelijk is dat de financiële risico's zijn toegenomen en dat sprake is van grote onzekerheid. De risico's als gevolg van corona zijn in deze risicoparagraaf geïntegreerd met de bestaande risico's. Waar relevant is in de toelichting bij de risicotabel afzonderlijke informatie over coronarisico's opgenomen. Op basis van de risicotabel is de bandbreedte van de structurele risico's tussen de € 1,1 miljoen en de € 3,2 miljoen en de incidentele risico's tussen de € 3,8 miljoen en de € 7,4 miljoen. De bandbreedte (en dus de onzekerheid) blijft hiermee fors.

Van belang is dat scenario's een bandbreedte geven maar niet de betekenis hebben van onder- of bovengrenzen van toekomstige uitkomsten.

Voor de begroting hebben we, zoals gebruikelijk, een meest waarschijnlijk scenario benoemd. Dit is per definitie onzeker maar de onzekerheid is nu nog groter door corona.

In de begroting 2021 was de weerstandratio 1,01 bij een weerstandscapaciteit (na simulatie) van € 27,1 miljoen. In deze paragraaf is de uitkomst van de weerstandratio 1,36 bij een weerstandscapaciteit (na simulatie) van € 28,9 miljoen. Deze verhoging wordt in belangrijke mate veroorzaakt door aanpassing van de omrekenfactor structureel naar incidenteel omdat geen rente meer wordt toegerekend aan reserves en voorzieningen (zie kopje aanpassing methodiek)

1. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is verreweg de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente (circa € 59 miljoen). Voor de gemeentefondsuitkering is de normeringssystematiek (trap-op trap-af-principe) van toepassing. Dit betekent dat de ontvangsten "mee-ademen" met de ontwikkeling van de rijksfinanciën. Hierin ligt dus tegelijkertijd zowel een kans als een risico besloten. Gaat het voorspoedig met de rijksfinanciën dan profiteren de gemeenten mee via het gemeentefonds, maar het omgekeerde geldt natuurlijk ook.

Uit ervaringen met dit systeem in het verleden is gebleken dat positieve verwachtingen met betrekking tot groei van de gemeentefondsuitkering lang niet altijd uitkomen. In verband daarmee geldt als risicobeperkende maatregel dat maximaal 50% van de eventueel voorspelde reële groei van de accressen in de circulaire, wordt meegenomen in de ramingen van het meerjarenperspectief.

In algemene zin bestaan er nog risico's maar ook kansen op basis van aanpassingen van verdeelmaatstaven naar aanleiding van periodieke onderhoudsrapportages door het Rijk.

Om het gemeentefonds volledig en integraal te herzien zijn herijkingsonderzoeken uitgevoerd. Deze onderzoeken hebben plaatsgevonden langs twee sporen. Een voor het sociaal domein en een voor het "klassiek" gemeentefonds (de overige onderdelen). Voor de zomer kwam de mededeling dat de herijking van het gemeentefonds voorlopig een positief structureel effect zou hebben van € 37 per inwoner. Het was nog een voorlopig effect, dat gebaseerd was op cijfers van 2017. In de zomervakantie heeft een herrekening plaatsgevonden naar de cijfers van 2019. Van de € 37 is nog maar € 2 per inwoner over. En nog zijn deze cijfers niet zeker. De herverdeling gaat in per 2023 en de cijfers worden nogmaals herijkt per 1 januari 2023. De fluctuaties zijn dus fors. Momenteel heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur een advies in voorbereiding. Dat duurt tot begin oktober. De VNG start aansluitend met de bestuurlijke consultatie van het voorstel.

Hoewel we dus nog steeds in de categorie voordeelgemeenten vallen blijft het risico aanwezig dat de algemene uitkering daalt. Als realistisch scenario zien we een korting van circa 2%. Dit komt overeen met een bedrag van ongeveer € 1,2 miljoen. Bij eerdere herverdelingen van het gemeentefonds werd het nadeel per gemeente begrensd op € 15 per inwoner per jaar. Het scenario van 2% komt overeen met een nadeel van € 15 per inwoner per jaar gedurende een periode van ca. 2 jaar. Omdat de herverdeling op zijn vroegst ingaat per 1 januari 2023 schatten we het risico dat het gemeentefonds in 2022 daalt laag in.

Effecten Corona: Voor de lange termijn blijft de impact van corona op de algemene uitkering erg onzeker. Het risico is aanwezig dat de rijksoverheid op enig moment gaat bezuinigen om de extra uitgaven door corona terug te halen. Via

de trap op trap af systematiek kan dit dan een nadelig effect hebben op het gemeentefonds.

Zoals hiervoor aangegeven blijft het risico op nadelige effecten van de herverdeling per 2023 aanwezig. We blijven dan ook uitgaan van een risicoscenario van 2% en gelet op de grote onzekerheden hebben we de kans op optreden van het risico na simulatie gehandhaafd op midden.

2. Uitgaven sociaal domein (decentralisaties Jeugd en Wmo)

Het is bekend dat er forse risico's zijn op dit terrein en dat de tekorten verder kunnen oplopen. Om de tekorten terug te dringen is en wordt gewerkt aan transformatie van het sociaal domein. Ook zijn al diverse interventiemaatregelen ingezet om de tekorten op te vangen in de begroting. Andere interventiemaatregelen moeten verder wordt uitgewerkt en geëffectueerd. Dit kost niet alleen tijd, maar brengt ook risico's met zich mee. Inmiddels is duidelijk geworden dat niet alle interventiemaatregelen daadwerkelijk leiden tot concrete bezuinigingen. Het budget is hierop aangepast. De nog lopende interventiemaatregelen betreffen veelal zachte maatregelen, die vooral insteken op het voorkomen van uitgaven. Dit is in financiële zin lastig terug te zien, omdat de daadwerkelijke uitgaven niet alleen door interventiemaatregelen beïnvloed worden, maar ook door andere ontwikkelingen. Voor het resterende deel blijven de risico's op het niet realiseren van de interventiemaatregelen bestaan.

Corona-effect: De signalen over de ontwikkelingen van de zorgkosten voor Jeugdhulp en Wmo zijn verschillend. Van de door sommigen verwachte boeg golf zien we de eerste effecten ontstaan in de cijfers. Zo zien we voor zowel jeugd als Wmo een lichte toename van het gemiddelde indicatiebedrag. Als gevolg van Corona zien we, zowel door uitgestelde hulpvragen als de in de afgelopen periode toegenomen wachtlijsten de zwaarte en complexiteit van de problematiek toenemen. Een mogelijk positief effect is dat men minder hulp nodig blijkt te hebben door bijvoorbeeld het zelfoplossend vermogen. Het laatste effect is nog niet terug te zien.

Daarnaast biedt het Rijk compensatie voor inhaalzorg en extra zorg. Dit incidentele effect laten we buiten beschouwing.

Het blijft lastig en daarmee onzeker hoe de zorgkosten zich gaan ontwikkelen als gevolg van het coronavirus. Op de vraag of er sprake is van een incidenteel of een structureel effect is erg moeilijk een antwoord te geven, omdat diverse factoren hierop van invloed zijn. Daarnaast is bij het opmaken van de jaarrekening 2022 een budgetoverschrijding geconstateerd van ca. € 9 ton over het 4e kwartaal 2022. Op het moment van schrijven van deze risicoparaagraaf wordt nog gewerkt aan een analyse. Kortom: er zijn vele onzekerheden en risico's. Het is lastig om het risico te kwantificeren. We sluiten aan bij het gebruikelijke scenario van open einde risico's, namelijk 10% van de uitgaven. We hebben de risico-inschatting al enkele jaren op midden gezet. De realisatie van het resterende deel van de interventiemaatregelen door corona en de inschatting hiervan geeft veel onzekerheid. Daarom hebben we de risico-inschatting gehandhaafd op midden. In 2022 heeft dit scenario zich ook daadwerkelijk voorgedaan. De toelichting hierop vindt u terug in programma 2. Jongeren en Onderwijs.

3. Uitgaven sociaal domein (decentralisatie Participatiewet/ WSW)

Met ingang van 2021 is de GR Soweco opgeheven en worden deze activiteiten lokaal georganiseerd. De lokale uitvoering van de WSW brengt uiteraard risico's met zich mee. We hebben als risicoscenario genomen 10% van het begrotingstekort lokale uitvoering.

4. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) huishoudelijke hulp

Geconstateerd kan worden dat op het terrein van de Wmo, waarvoor een opneinde regeling geldt, sprake is van een structureel risico. Er worden meer inwoners ouder en het langer zelfstandig wonen wordt vanuit het Rijk gestimuleerd. Het gevolg is dat er een groter beroep op Wmo-voorzieningen wordt gedaan, waarbij het maar de vraag is of de compensatie van het Rijk voldoende is om de extra kosten op te vangen. Sinds 2018 wordt de huishoudelijke ondersteuning grotendeels als algemene voorziening uitgevoerd. Het overschrijdingsrisico is als basisscenario gezet op 10%. Gelet op het stabiele volume hebben wij dit risico op laag gezet.

5. Inkomensdeel Participatiebudget (voormalig WWB/IOAW/IOAZ)

Voor de uitkeringen verstrekt op basis van de participatiewet (inkomensdeel) ontvangt de gemeente een rijksbudget. Er is een landelijke vangnetregeling. De eigen risicodrempel is 7,5%. Vergoed wordt 50% van het tekort meer dan

7,5% tot en met maximaal 12,5%. Indien het tekort hoger is dan 12,5% wordt 100% vergoed. Voorwaarde is dat aangetoond kan worden dat voldoende inspanningen gepleegd zijn om het beroep op de bijstand zo klein mogelijk te houden. Een aanvullende voorwaarde is dat een referte periode van 3 jaar van toepassing is. Zowel 2018, 2019 als 2020 liet een overschot zien. De kans dat een beroep kan worden gedaan op de vangnetregeling is de komende jaren klein.

Een landelijke toename van het beroep op de WWB wordt (met enige vertraging) gecompenseerd in het rijksbudget. Wel is het zo dat ontwikkelingen op macroniveau niet één op één doorvertaald kunnen worden naar lokaal niveau. Het kan best zo zijn dat landelijk zich een daling voordoet in het aantal uitkeringsgerechtigden terwijl lokaal (door specifieke omstandigheden) het omgekeerde plaatsvindt.

Als risicoscenario hebben we genomen een overschrijding van 10%.

Lokaal is sprake van een stabiel uitkeringsbestand. De afgelopen jaren was er geen aanleiding tot een hogere instroom, omdat de instroom en uitstroom in balans was. Wel is in de begroting 2021 al rekening gehouden met extra instroom door statushouders. Een mogelijke oplopende bijstandsinstroom is afhankelijk van de economische gevolgen binnen dit corona tijdperk. Dit kan ook gevolgen hebben voor het uitgavenniveau doordat het aantal mensen met deeltijdwerk afneemt. In de augustusraming van het CPB is aangegeven dat de werkloosheid tot nu toe slechts licht oploopt en de krapte op de arbeidsmarkt blijft. Voor 2022 wordt een beperkte stijging verwacht. Het CPB spreekt over een krachtig economisch herstel maar geeft tegelijk aan dat de onzekerheid door corona blijft. Daarom hebben we de risico-inschatting gehandhaafd op midden.

6. Leerlingenvervoer

Leerlingenvervoer naar met name speciaal onderwijs is een gevolg van het feit dat we in onze gemeente erg weinig speciaal onderwijs hebben. Daar komt bij dat we de laatste jaren een toename zien van leerlingen die, ondanks passend onderwijs, toch speciaal onderwijs moeten volgen. En in ons geval vrijwel automatisch ook in het leerlingenvervoer terecht komen. Het lokaal kunnen aanbieden van speciaal onderwijs is de meest zekere manier om op leerlingenvervoer te besparen. Dit is echter een kwestie van lange adem en goed overleg met onderwijsinstellingen c.q. samenwerkingsverbanden.

Daarnaast zijn er nog wat mogelijkheden om op de kosten van leerlingenvervoer te besparen. Denk aan inzetten van e-bikes in plaats van aangepast vervoer, MEEopWeg etc. Ook de nieuwe modelverordening bekostiging leerlingenvervoer biedt enkele handvatten. Maar ook hier geldt dat alternatief vervoer niet altijd mogelijk is vanwege de feitelijke reisafstand.

De laatste jaren waren er budgetoverschrijdingen. Het budget is hierop deels bijgesteld. Voor het resterende deel blijven risico's op overschrijding bestaan. We hebben het risico vooralsnog gehandhaafd op midden.

7. Dividenden

De gemeente ontvangt een aanzienlijk bedrag aan dividend (onder andere van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Twence). In het kader van economische herstelmaatregelen na corona is uitkering van dividenden onzekerder geworden. Deze effecten doen zich echter naar verwachting eenmalig voor en zijn meegenomen in de raming. De kans op het risicoscenario van een negatieve afwijking van 10% schatten we laag in.

8. Rente

Over de ontwikkeling van de rente bestaat veel onzekerheid. Vooralsnog gaan wij uit van stabiele lage rentetarieven in de komende jaren. Oplopende inflatie kan een bedreiging vormen en leiden tot hogere rentevoeten.

De leningportefeuille bedraagt ongeveer € 58 miljoen. Van een gemiddelde herfinancieringsbehoefte van een tiende deel van de portefeuille is het renterisico van 1% gelijk aan € 58.000.

Voor 2022 is de gemiddelde rentevoet 3,4 %. De kans dat geld tegen hogere tarieven aangetrokken moet worden, schatten we laag in.

9. Regio Twente

Regio Twente voert zijn eigen risicomanagement, ook hier wordt gewerkt met een weerstandratio.

Ten opzichte van 2021 groeit in 2022 zowel de weerstandscapaciteit als de ratio weerstandsvermogen. Waar in 2021 deze ratio met een waarde van 0,6 niet voldeed aan de eigen norm met een bandbreedte van 0,8 tot 1,0, ligt deze in 2022 wel binnen deze norm met een waarde van 0,8. Dit is resultaat van het verhogen van het weerstandsvermogen tot € 3 miljoen. Omdat de regio Twente een eigen adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op pm.

Regio Twente is per juli 2021 gedeeltelijk ontvlochten. Dit heeft als gevolg dat de organisatie Regio Twente per 7 juli 2021 bestaat uit drie delen:

1. Twente Board en een uitvoeringsorganisatie Twente Board Development
2. Een gemeenschappelijke regeling met focus op het gebied van gezondheid:
3. Recreatieschap Twente (formele start 1 januari 2022)

We gaan we ervan uit dat dit geen effect heeft op het risicobeheer van de Regio Twente.

10. Vastgoed

We gaan uit van een risico van huurderving van gemeentelijke accommodaties van 10%. We schatten dit risico als laag in.

11. Arbeidsongeschiktheidsrisico's gemeentebestuurders

Arbeidsongeschiktheid van gemeentebestuurders leidt tot extra loon- en wachtgeldbetalingen. Het maximale risico bedraagt ongeveer € 2,9 miljoen. Als risicoscenario gaan we uit van een derde van het maximale risico, afgerond € 1,0 miljoen. We schatten het risico gemiddeld in.

12. Infrastructurele projecten

Jaarlijks wordt geïnvesteerd in de infrastructuur. Als risicoscenario wordt 10% overschrijding bij een investering van gemiddeld € 4 miljoen verondersteld.

13. Stadsbank Oost Nederland

De 22 aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatieverliezen. Stadsbank Oost Nederland voert hierin een eigen risicomanagement. In het risicomodel wordt net als in onze gemeente met een weerstandsratio gewerkt. Met een weerstandsvermogen van € 1 miljoen komt in 2022 deze ratio uit op 1,24. Daarmee wordt voldaan aan de eigen norm met een bandbreedte van 1 tot 1,4. Omdat de stadsbank zelf een adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op pm.

14. Directe borgstellingen

Op 31 december 2022 is sprake van de volgende directe borgstellingen:

- Corporaties/(zorg)instellingen € 2,0 miljoen

Als risicoscenario wordt 5% wanbetaling gehanteerd. Gelet op de financiële positie van de betrokken instellingen schatten we de kans daarop laag in.

15. Indirecte borgstellingen

Aan indirecte borgstellingen via het waarborgfonds Sociale woningbouw staat per 31 december 2022 een bedrag van € 71,0 miljoen uit bij corporaties.

Het geborgd schuldrestant in relatie tot de WOZ-waarde van de onderpanden bedraagt ultimo 2020 12,6% (2019 was 12,9%). Deze borgstelling (Rijk 50%; gemeente 50%) wordt pas ingeroepen als het garantievermogen van het fonds daalt tot 0,25%. We schatten, gelet op de betrokken corporaties, de kans laag in dat een beroep op deze achtervang wordt gedaan. Niettemin betekent 2,5% wanbetaling (50% van 5%) een potentiële claim van globaal € 1,7 miljoen.

Landelijk wordt gewerkt aan een wijziging in de verdeelsleutel van de achtervangpositie. De effecten voor de gemeente Rijssen-Holten lijken beperkt positief.

Binnen de nationale hypotheekgarantie (NHG) staat de gemeente tot en met 2010 nog voor 50% als achtervang garant voor tekorten bij het NHG (andere 50% is voor het Rijk). Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten voor nieuw af te geven hypotheekgaranties vervallen en vanaf deze datum is voor nieuw af te geven hypotheekgaranties sprake van een 100% rijksachtervang.

Het fondsvermogen is in 2020 gestegen tot € 1,53 miljard. In 2020 is € 1,4 miljoen uitgekeerd aan verliesdeclaraties.

De kapitaalratio (garantievermogen/% van gegarandeerd vermogen) is gestegen van 0,73% eind 2019 naar 0,76% eind 2020.

De komende jaren zet het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) in op het verder verbeteren van de financiële gezondheid van het fonds. We gaan ervan uit dat de buffers voldoende zijn. Daarom is het risico voor de gemeente op pm gezet.

16. Risico's ICT/informatiebeveiliging/privacybescherming

De ICT-ontwikkelingen gaan steeds verder en daarmee nemen de risico's toe, door bijvoorbeeld hacking, phishing of ongeautoriseerd gebruik van systemen. Op basis van ervaringen elders gaan we uit van een risicoscenario van € 4 miljoen. Gelet op de vele beheersmaatregelen die worden genomen als risicoreductie schatten wij het risico laag in.

17. Grondexploitatie

De risico's van de grondexploitatie worden jaarlijks gemonitord. De resultaten hiervan worden opgenomen in het risicologboek. In deze risicoschatting zijn de effecten van Covid-19 meegewogen. Op dit moment zijn de risico's geïndiceerd op circa € 2 miljoen.

Risico's op eigendommen

Rampen

Met de gevolgen van het zich voordoen van rampen, zoals het ontsporen van een chloortrein of het overstromen van een kern is in de begroting geen rekening gehouden. Wel wordt op verschillende manieren geprobeerd te voorkomen dat een ramp zich voordoet. Denk hierbij aan het opstellen van een integraal veiligheidsplan en het aanpassen van het rioleringsstelsel.

Voor de kosten van een terroristische aanslag zijn alle Nederlandse polissen verzekerd tot een bedrag van € 1 miljard per jaar. Een risico is de opgenomen clause in de polis. Komt de schade door terrorisme in Nederland in een jaar boven dit bedrag uit en onze gemeente wordt getroffen door een aanslag, dan komt een evenredig deel van de schade niet voor vergoeding in aanmerking.

Verzekeringsmarkt

Wij wijzen op de claimbewustheid van burgers en bedrijven bij schade. De gemeente is verzekerd tegen schade bij persoons- en zaakschade tot een bedrag van € 5 miljoen per gebeurtenis met een maximum van € 10 miljoen per verzekeringsjaar en bij vermogensschade € 2,5 miljoen per gebeurtenis tot een maximum van € 5 miljoen per verzekeringsjaar. Claims die de genoemde bedragen te boven gaan blijven over het meerdere voor risico van de gemeente.

Weerstandsvermogen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en 50% van de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.

Basisset kengetallen

De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat o.a.:

- a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- b. een inventarisatie van de risico's;
- c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

In deze paragraaf wordt een verplicht aantal kengetallen opgenomen. Dit zijn kengetallen voor de:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;

-
- solvabiliteitsratio;
 - grondexploitatie;
 - structurele exploitatieruimte; en
 - belastingcapaciteit

Financiële kengetallen

Vanuit het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) wordt in deze paragraaf een verplichte basisset van zes financiële kengetallen opgenomen. Daarnaast wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie gegeven. In de regelgeving is bewust afgezien van normering: dit is een vrijheid van de gemeenteraad.

KENGETALLEN: (commissie Depla)

Netto schuldquote:	Jaarrekening 2021 31-12-2021	Begroting 2022 31-12-2022	Jaarrekening 2022 31-12-2022
A. Vaste schulden	€ 45.211	€ 64.636	€ 46.408
B. Netto vlottende schulden	€ 7.161	€ 7.000	€ 8.870
C. Overlopende passiva	€ 7.875	€ 5.569	€ 7.117
D. Financiële activa (excl. leningen)	€ 794	€ -	€ 794
E. Uitzettingen	€ 10.844	€ -	€ 9.091
F. Liquide middelen	€ 802	€ -	€ 4.578
G. Overlopende activa	€ 3.698	€ 1.300	€ 3.831
H. Totale baten, exclusief reserves	€ 106.070	€ 88.323	€ 123.862
Kengetal (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	42%	86%	36%

Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:	Jaarrekening 2021 31-12-2021	Begroting 2022 31-12-2022	Jaarrekening 2022 31-12-2022
A. Vaste schulden	€ 45.211	€ 64.636	€ 46.408
B. Netto vlottende schulden	€ 7.161	€ 7.000	€ 8.870
C. Overlopende passiva	€ 7.875	€ 5.569	€ 7.117
D. Financiële activa (incl. leningen)	€ 5.819	€ -	€ 8.600
E. Uitzettingen < 1 jaar	€ 10.844	€ -	€ 9.091
F. Liquide middelen	€ 802	€ -	€ 4.578
G. Overlopende activa	€ 3.698	€ 1.300	€ 3.831
H. Totale baten, exclusief reserves	€ 106.070	€ 88.323	€ 123.862
Kengetal (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	37%	86%	29%

Solvabiliteitsratio:	Jaarrekening 2021 31-12-2021	Begroting 2022 31-12-2022	Jaarrekening 2022 31-12-2022
A. Eigen vermogen	€ 67.871	€ 55.468	€ 81.733
B. Balanstotaal	€ 137.467	€ 149.614	€ 153.051
Kengetal (A/B) x 100%	49%	37%	53%

Kengetal grondexploitatie:	Jaarrekening 2021 31-12-2021	Begroting 2022 31-12-2022	Jaarrekening 2022 31-12-2022
A. Bouwgronden, niet in exploitatie		€ 7.124	
B. Bouwgronden, in exploitatie	€ 4.160	€ 18.325	€ 4.235
C. Totale baten (excl. reserves)	€ 106.070	€ 88.323	€ 123.862
Kengetal (A+B)/C x 100%	4%	29%	3%

Structurele exploitatieruimte:	Jaarrekening 2021 31-12-2021	Begroting 2022 31-12-2022	Jaarrekening 2022 31-12-2022
A. Totale structurele lasten	€ 88.621	€ 89.174	€ 81.473
B. Totale structurele baten	€ 89.360	€ 88.323	€ 95.543
C. Totale structurele toevoegingen aan reserves	€ 930	€ 795	€ 425
D. Totale structurele onttrekkingen aan reserves	€ 1.172	€ 3.117	€ 719
E. Totale baten	€ 90.532	€ 91.440	€ 123.862
Kengetal ((B-A)+/(D-C))/E x 100%	1,1%	1,6%	11,6%

Belastingcapaciteit, woonlasten meerpersoonshuishouden:	Jaarrekening 2021 31-12-2021	Begroting 2022 31-12-2022	Jaarrekening 2022 31-12-2022
A. OZB-lasten gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (circa € 200.000)	€ 234	€ 239	€ 239
B. Rioolheffing (kleinverbruiker)	€ 195	€ 164	€ 164
C. Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden)	€ 186	€ 213	€ 213
D. Heffingskorting	€ -		€ -
E. Totale woonlasten gemiddeld gezin	€ 615	€ 616	€ 616
F. Woonlasten landelijke gemiddelde voor een gezin	€ 777	€ 811	€ 904
Kengetal (E/F) x 100%	79,2%	76,0%	68,1%

Toelichting

Netto schuldquote

De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente weer ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe lager dit percentage, hoe gunstiger de financiële positie.

In vergelijking met de begroting en de jaarrekening 2021 heeft de netto schuldquote zich gunstig ontwikkeld met name doordat de baten over 2022 hoger zijn dan eerdere jaren. Ook is de schuldenpositie in relatie met het eigen vermogen verbeterd waardoor dit kengetal gunstiger uitvalt verwacht.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger dit percentage, hoe groter de financiële weerbaarheid van de gemeente.

Ten opzichte van de begroting en de realisatie 2021 is de solvabiliteitsratio gunstiger door een hoger eigen vermogen bij een toegenomen balanstotaal.

Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de boekwaarde van de grexten zich verhoudt tot de totale baten van de gemeente. Wanneer bijv. grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt de gemeente een gering financieel risico. Dit levert dan een lager en gunstiger percentage op.

In 2022 is dit percentage is ten opzichte van de jaarrekening 2021 verder verlaagd. Dit komt vooral door het aflopen (lagere boekwaarde door verkoop) van de grexten.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een

gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De uitkomst van dit kengetal geeft aan dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Ten opzicht van de begroting is de structurele exploitatieruimte verbeterd tot 6,5% van de omvang van de structurele baten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De belastingdruk in de gemeente Rijssen-Holten zit met 76% in 2022 ruim onder het landelijke gemiddelde.

3. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Artikel 12

De paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat ten minste de volgende kapitaalgoederen:

- a. wegen;
- b. riolering;
- c. water;
- d. groen;
- e. gebouwen.

Van de kapitaalgoederen wordt aangegeven:

- a. het beleidskader;

In het beleidskader worden door de raad de kaders vastgesteld voor het beleid ten aanzien van het onderhoud van de kapitaalgoederen. De raad stelt hierin het gewenste onderhoudsniveau vast.

Het beleidskader is geldig totdat er een nieuw beleidskader wordt vastgesteld. Als de looptijd van het beleidskader is afgelopen kan de raad het beleidskader verlengen door dit op te nemen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Voor het wijzigen van het kwaliteitsniveau wordt een nieuw beleidskader vastgesteld.

- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;

Hier worden de financiële consequenties van het beleidskader opgenomen.

- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

In deze paragraaf wordt ook opgenomen hoe de ramingen in de begroting, de exploitatie of ten laste van een onderhoudsvoorziening worden gebracht.

Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft inzicht in het onderhoud van de gemeentelijke voorzieningen waarvoor investeringen worden gedaan die daarna regelmatig onderhoud vergen. Tot de gemeentelijke kapitaalgoederen worden gerekend wegen, verkeersmaatregelen, watergangen, civiele kustwerken, rioleringen, openbare verlichting, openbaar groen, straatmeubilair, speelterreinen, begraafplaatsen en gemeentelijke gebouwen. De onderhoudslasten bestaan uit personeelskosten, materiaalkosten, kosten van derden en kapitaallasten.

In het coalitieakkoord 2018-2022 staat dat de ondergrens van de kwaliteit van de openbare ruimte 'sober en veilig' is. Voor de vervanging van bestaande voorzieningen wordt een meerjarig vervangingsoverzicht gevraagd voor zover dat al niet beschikbaar is. Een belangrijk deel ligt al opgesloten in een aantal beheerplannen. Daar waar dat nog niet in beeld is, wordt hier aan gewerkt. Om dat mogelijk te maken worden in deze begroting, via nieuw beleid, middelen geraamd.

De volgende beheerplannen zijn vastgesteld of in voorbereiding.

Beheerplannen

Beheerplan	Vastgesteld	Door	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Jaren doorgerekend	Achterstallig onderhoud
Beleidsstrategie Beheer Openbare Ruimte (wegen en groen)	Oktober 2010	College	onbepaald	Ja		Nee
Bermen en sloten	November 2017	College	2027	Ja	10	Nee
Riolering	Mei 2019	Raad	2022	Ja	75	Nee
Gebouwen	Mei 2016	College	2019	Ja	30	Nee
Bomen	April 2018	Raad	2022	Nee	3	Ja
Sportvelden	Juni 2019	College	2023	Nee	4	Ja
Spelen en bewegen (beleid)	December 2020	Raad	2024	Nee	3	Ja
Civiel technische kunstwerken	Niet vastgesteld		2024	Ja	40	Nee

Wegen

Product	Wegen binnen en buiten de bebouwde kom.
Omvang	309 hectare verharding, de verhouding tussen elementenverharding en asfaltverharding is circa 50/50.
Beleid	CROW-norm B, sober en veilig. Met deze norm wordt achterstallig onderhoud voorkomen, is het risico op schadeclaims beperkt en is er geen sprake van kapitaalvernietiging.
Uitvoering	De gemeente laat jaarlijks een aantal wegen asfalteren en herstraten op basis van haar meerjarenplanning, een tweejaarlijkse inspectie (actuele technische kwaliteit), jaarlijkse schouw (visueel op basis van steekproef) . Na de winterperiode wordt vorstschade aan asfaltverharding opgenomen en een jaarprogramma opgesteld.
Kwaliteit	Op basis van een inspectie in 2021 (Antea) is het onderhoudsniveau B. De kwaliteit voldoet daarmee aan de vastgestelde norm. Asfaltverhardingen scoren gemiddeld iets beter dan elementenverhardingen.

Budget	€ 2.339.600, waarvan € 1.393.800 directe onderhoudslasten. De werkelijke lasten komen nagenoeg overeen met de begrote bedragen.
---------------	---

Conclusie	De wegen voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden.
------------------	--

Verlichting

Product	Openbare verlichting binnen en buiten de bebouwde kom.
----------------	--

Omvang	Circa 8.700 lichtmasten.
---------------	--------------------------

Beleid	De verlichtingsinstallatie wordt regelmatig onderhouden. Het onderhoud richt zich met name op herstel van schades en gebreken en het herstellen van niet brandende lampen. Gevaarlijke situaties worden met spoed hersteld, regulier herstel vergt maximaal 30 werkdagen.
---------------	---

Uitvoering	Herstel van uitgevallen lampen en schades gebeurt op basis van meldingen. Grootschalige vervanging van armaturen en masten (einde levensduur) is niet in het onderhoudsbudget inbegrepen. Indien dit noodzakelijk is worden hiervoor separaat volgens het O&O principe middelen geraamd.
-------------------	--

Kwaliteit	Inmiddels bestaat ruim 99% van de lampen uit energiezuinige LED verlichting met een lange levensduur. De verwachte uitval is daarom gering. In 2019 is er een beheerplan opgesteld met advies voor vervanging van technisch versleten onderdelen. De piek in vervangingen komt in 2030. Op korte termijn zijn hiervoor geen extra middelen benodigd.
------------------	--

Budget	Regulier onderhoud € 84.300, energielasten € 141.000.
---------------	---

Conclusie	De openbare verlichting is kwalitatief in goede staat en voorzien van energiezuinige en duurzame LED lichtbronnen. Op korte termijn is geen grootschalige renovatie nodig. Medio 20230 wordt er een grootschalige renovatie verwacht. De middelen hiervoor moeten separaat geraamd worden.
------------------	--

Openbaar Groen

Product	Openbaar groen
----------------	----------------

Omvang	160 hectare
---------------	-------------

Beleid	CROW-norm B, sober en veilig. Met deze norm wordt achterstallig onderhoud voorkomen, is het risico op schadeclaims beperkt en is er geen sprake van kapitaalvernietiging.
---------------	---

Uitvoering	Het onderhoud gebeurt veelal cyclisch. Herinrichtingen en reconstructies worden waar mogelijk gecombineerd met groot onderhoud aan het groen en de aansluitende verharding. Denk hierbij aan het vervangen van bomen of het opnieuw inrichten van een beplantingvak.
-------------------	--

Kwaliteit	Uit de halfjaarlijkse beleidsschouwen blijkt dat de kwaliteit van de openbare ruimte voldoet aan het onderhoudsniveau B. Daarnaast wordt ongeveer 6 keer per jaar ambtelijk een schouw uitgevoerd en ook daaruit blijkt dat het groen in de openbare ruimte voldoet aan de gestelde kwaliteitsnormen.
Budget	werkelijke uitgaven € 1.482.100
Conclusie	Het openbaar groen voldoet aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden.

Bermen en sloten

Product	Bermen en sloten
Omvang	590 km wegberm en 230 km bermsloten
Beleid	Wegbermen hebben primair een civieltechnische en verkeerskundige functie maar lenen zich over het algemeen goed voor ecologisch beheer. Het behouden en versterken van biodiversiteit is een leidend thema; het beheer van bermen, oevers en watergangen bepaalt voor een groot deel de natuurwaarden daarvan. De natuurwaarden in met name de bermen worden ook vaak beïnvloed door het beheer van de aangrenzende oever en watergang.
Uitvoering	Ecologisch beheer voor bermen die daarvoor in aanmerking komen en in zoverre daar de middelen beschikbaar voor zijn.
Kwaliteit	Een aantal aangegeven bermen wordt nu ecologisch onderhouden. Dit aantal zal komende jaren waar mogelijk worden uitgebreid.
Budget	werkelijke besteed € 160.500
Conclusie	De bermen en sloten voldoen aan het sobere en veilige onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden. Optimaal ecologisch onderhoud voor verhogen van de biodiversiteit is niet mogelijk met het huidige budget.

Riolering

Product	Rioleringen met bijbehorende voorzieningen
Omvang	159 km drukriolering en 310 km vrijvervalriolering
Beleid	NEN3398, sober en veilig. Met deze norm wordt achterstallig onderhoud voorkomen, is het risico op schadeclaims beperkt en is er geen sprake van kapitaalvernietiging.
Uitvoering	De gemeente zorgt dat het rioolstelsel goed functioneert, over voldoende capaciteit beschikt en redelijkerwijs zo min mogelijk overlast veroorzaakt. Bij de inrichting van het rioolstelsel wordt rekening gehouden met de klimaatverandering. Er is aandacht voor scheiding van hemel- en afvalwater, gecombineerd met klimaatadaptie.

Kwaliteit	De gemeente beheert haar rioolstelsel conform de Wet Milieubeheer, de Waterwet, de Wet op de Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) en de Europese Kader Richtlijn Water. De middelen zijn afgestemd op het GRP 2018-2022. Het GRP zal onderdeel worden van de omgevingsvisie en te zijner tijd op kunnen gaan in het omgevingsplan. Om tegenstrijdigheden te voorkomen worden in het GRP alleen die zaken besproken die specifiek van toepassing zijn op het gebied van stedelijk water en riolering. Het streven is dat klimaatbestendig inrichten in 2020 al normaal is zodat Nederland in 2050 klimaatbestendig is ingericht. In het GRP is met deze aspecten rekening gehouden.
Budget	€ 2.722.600, volledig kostendekkend. Tarief 2022 kleinverbruik: € 164,00. Gemiddeld volgens COELO (2021): € 201,00.
Conclusie	De rioleringen voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden.

Gebouwen

Product	Gemeentelijke gebouwen
Omvang	Circa 60 gebouwen
Beleid	Er wordt minimaal correctief, veilig en doelmatig onderhoud uitgevoerd. Hiermee wordt achterstallig onderhoud voorkomen.
Uitvoering	In het plan wordt rekening gehouden met een cyclische meerjarenplanning. In de praktijk wordt daar een visuele of technische inspectie aan toegevoegd.
Kwaliteit	De huidige werkwijze leidt niet tot klachten van gebruikers. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.
Budget	€ 715.000 voor niet-jaarlijks onderhoud is volledig besteed. Er is € 27.638 onttrokken aan de reserve gebouwenbeheer in 2022. De omvang van de reserve gebouwenbeheer is per 31 december 2022 € 819.542.
Conclusie	De gemeentelijke gebouwen voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden. Aanpassingen aan de eisen van de tijd vallen niet onder dit budget.

Civieltechnische kunstwerken

Product	Civieltechnische kunstwerken
Omvang	Circa 63 civiele kunstwerken
Beleid	Er wordt minimaal correctief, veilig en doelmatig onderhoud uitgevoerd. Hiermee wordt achterstallig onderhoud voorkomen.

Uitvoering	In het plan wordt rekening gehouden met een cyclische meerjarenplanning. In de praktijk wordt daar een visuele of technische inspectie aan toegevoegd.
Kwaliteit	De huidige werkwijze leidt niet tot klachten van gebruikers. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.
Budget	Werkelijke onderhoudsuitgaven 2022 € 93.400.
Conclusie	De civiele kunstwerken voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden. Vervangingen vallen niet binnen dit budget, groot onderhoud wel.

Bomen

Product	Bomen
Omvang	15.500 bomen binnen de bebouwde kom (ongeveer 30.000 bomen in totaal)
Beleid	Er wordt nu nog een reactief beleid gevoerd; gevaarlijke situaties worden opgelost. Het boomvervangingsplan is on hold gezet; het bomenbeleid wordt onderdeel van de nog op te stellen groenstructuurvisie.
Uitvoering	Bomen binnen de bebouwde kom worden gecontroleerd op basis van VTA (Virtual Tree Assessment). Risicobomen (die uit de VTA naar voren komen) worden jaarlijks gecontroleerd. De bomen binnen de bebouwde kom worden eens per 5 jaar gesnoeid en geschouwd. Bomen in het buitengebied worden om de 8 jaar gesnoeid.
Kwaliteit	De kwaliteit van de bomen is over het algemeen goed. Overlast gevende bomen worden meestal direct behandeld, gesnoeid of verwijderd. Problemen ontstaan vooral in de bestrating als gevolg van worteldruk.
Budget	€ 161.800 voor bomen en heesters (exclusief uren eigen dienst)
Conclusie	Er is op dit moment achterstand in het onderhoud. Dit betreft met name de bestrating daar omheen. Ook is er achterstand in het buitengebied met snoeien (door veel dood hout en dode bomen als gevolg van de droogte van de laatste jaren). Overig onderhoud is conform afspraak uitgevoerd.

Sportvelden

Product	Sportvelden
Omvang	25 sportvelden
Beleid	In 2019 is er door ASC Sports & Water een MJOP (meerjarenonderhoudsplan) opgesteld en dit MJOP is vastgesteld. Er is voor de komende 30 jaren inzicht in de vervangingsvraag en groot onderhoud.

Uitvoering

In het MJOP zijn de werkzaamheden en kosten middels een meerjarenplanning inzichtelijk gemaakt. Planmatig beheer voorkomt achterstallig onderhoud en miscommunicatie en draagt bij aan een consistent beheer. Dit planmatig beheer wordt onder andere ondersteund door een digitaal logboek. Hierin registreren de medewerkers van de gemeente de uitgevoerde werkzaamheden per veld en kunnen verenigingen hun zelfwerkzaamheid registreren en zichtbaar maken voor de gemeente.

Kwaliteit

De kwaliteit van de sportvelden voldoet aan het onderhoudsniveau B.

Budget

Structureel onderhoudsbudget is € 129.100 (exclusief uren eigen dienst). De werkelijke uitgaven in 2022 wijken nauwelijks af van het begrote bedrag.

Conclusie

Op dit moment voldoen de sportvelden aan de gestelde kwaliteitseisen. Tot en met 2023 zijn er incidentele middelen beschikbaar gesteld en vanaf 2024 structurele middelen beschikbaar gesteld om de velden te onderhouden, de kwaliteit van de velden is afhankelijk van de beschikbaar gestelde middelen (via kaderscans).

4. Paragraaf financiering

Artikel 13

De paragraaf betreffende de financiering bevat de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Treasury

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de vastgestelde programma's.

De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. De treasuryfunctie bestaat uit vier deelfuncties: risicobeheer, gemeentefinanciering, kasbeheer en debiteuren- en crediteurenbeheer.

Het beleid van de gemeente voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het treasurystatuut.

De belangrijkste punten van het treasurystatuut zijn (naast de voorschriften van de wet Fido):

- de gemeente verstrekt alleen leningen of garanties uit hoofde van de 'publieke' taak aan derde partijen die zijn goedgekeurd door het college. Bij het verstrekken van leningen worden indien mogelijk zekerheden of garanties geëist;
- de uitzettingen hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico;
- het gebruik van derivaten is toegestaan maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's.

De bovengenoemde punten zijn opgenomen in het huidige treasurystatuut.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft als doel het beperken van financiering van tekorten met kortlopende middelen.

Door tijdig structurele invulling te geven aan deze financieringstekorten worden onverantwoorde gevoelige rentefluctuaties voorkomen.

De kasgeldlimiet richt zich daarbij op leningen met een rentetypische looptijd tot een jaar.

De wettelijke toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt bepaald door een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van het totaal van de jaarbegroting per 1 januari. Dit percentage is in 2005 vastgesteld op 8,5 en sindsdien niet meer gewijzigd.

Ditzelfde percentage wordt voor de begroting 2022 gehanteerd. Voor 2022 betekent dit een wettelijk toegestane kasgeldlimiet van € 7,7 miljoen ($8,5\% \cdot \text{circa } € 90,0 \text{ miljoen}$). Het begrotingstotaal is ten opzichte van 2021 afgenomen met € 2,3 miljoen.

Als onderdeel van het kredietarrangement, hanteert de BNG vanaf 2019 een kredietlimiet van € 2,0 miljoen en een intra-daglimiet bedraagt € 8.000.000. Gesaldeerd een gemeentelijke kasgeldlimiet van € 10,0 miljoen. Bij de BNG wordt een bereidstellingsprovisie berekend van 0,10% over het niet gebruikte deel van deze beschikbare financiële ruimte. Over het gebruikte deel werd tot medio 2020 rente vergoed tegen het Euribor-tarief (basisrente) verhoogd met 20 basispunten. In de loop van 2020 is dit gewijzigd en mag op basis van Europese regelgeving het Euribor-tarief niet meer worden gebruikt omdat dit tarief niet robuust en betrouwbaar is. Er zijn nieuwe basisrentes geïntroduceerd die dit wel zijn en er wordt door de Europese toezichthouders op toegezien om de nieuwe basisrentes zo veel als mogelijk gelijk te stellen aan het Euribor-tarief.

Bij overschrijding van de kredietlimiet wordt momenteel 2% rentevergoeding berekend voor overschrijdingen tussen de kredietlimiet en de intra-daglimiet. Voor overschrijdingen van de intra-daglimiet is een excedentrente verschuldigd. Deze bedraagt op dit moment 5%. Over het bedrag waarover excedentrente wordt berekend is geen intra-daglimiet provisie verschuldigd. De excedentrente kan van tijd tot tijd worden aangepast door de Bank. Voor deze overschrijding dient afstemming plaats te vinden met de BNG.

Met ingang van 1 juli 2021 berekent de BNG debetrente over het creditsaldo dat hoger is dan € 500.000. Dagelijks wordt dit gemonitord en overtollige saldi worden afgeroomd en overgeboekt naar de rekening-courant bij het Rijk waar nog geen rente wordt berekend over het creditsaldo.

Renterisiconorm

Deze norm heeft betrekking op de spreiding van de vaste schulden en wordt bepaald door een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage (20%) van het begrotingstotaal per 1 januari van het begrotingsjaar. Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Door de huidige lage stand van de rente van vaste geldleningen is dit risico niet of nauwelijks aanwezig. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan het deel van het begrotingstotaal waarvoor het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. De aanpassing van het rentepercentage doet zich voor bij herfinanciering en tussentijdse renteherziening. Herfinanciering houdt in dat een vervangende lening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichting van bestaande leningen te voldoen. Daarbij wordt ook een analyse gemaakt van de lopende investeringsbehoefte. Renteherziening doet zich ook voor wanneer de geldgever het rentepercentage van een lening gedurende de looptijd contractueel herziet.

In 2022 wordt een renterisico gelopen over € 5,2 miljoen. Dit bedrag komt overeen met de contractueel aangegane aflossingen op langlopende geldleningen. De renterisiconorm bedraagt voor de gemeente circa € 18,0 miljoen (20% van € 90,0 miljoen aan begrotingstotaal). We blijven daarmee in 2022 ruimschoots binnen de wettelijke kaders.

Kredietrisicobeheer

Gewaarborgde geldleningen

Bij het aantrekken van een langlopende geldlening en het verstrekken van gemeentelijke garantstellingen of renteloze geldleningen is het uitgangspunt gehanteerd dat er een primaire relatie moet zijn met de uitoefening van de publieke

taak. Daarnaast mag de uitoefening hiervan niet gericht zijn op het genereren van inkomsten door het aangaan van overmatige risico's.

Per 31 december 2021 en per 31 december 2022 bedraagt het restant van de gewaarborgde geldleningen respectievelijk € 72,2 miljoen en € 73,0 miljoen. Hiervan is in 2021 € 69,9 miljoen en in 2022 € 71,0 miljoen gewaarborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en neemt de gemeente slechts een achtervangpositie in. In 2021 stond de gemeente voor een bedrag van € 2,3 miljoen direct garant en in 2022 voor een bedrag van € 2,0 miljoen. De gemeente draagt daarbij zorg voor de betaling van achterstallige hypotheeklasten van diverse zorginstellingen en woningcorporaties.

Borging via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

Het WSW staat borg voor de rente- en aflossingsverplichting van deelnemende corporaties. De gemeente wordt aangesproken als het garantievermogen van het WSW daalt tot een bepaald percentage (0,25% van het garantievolumen). Het risicovermogen van het WSW en de obligoverplichtingen van deelnemers vormen de eerste buffers (primaire en secundaire zekerheid). Pas als die onvoldoende zijn, wordt de gemeente om een renteloze lening gevraagd (tertiaire zekerheid).

Verstrekte geldleningen

In 2022 zijn twee geldleningen verstrekt in het kader van duurzaamheid, één voor nieuwbouw opleidingscentrum en een lening voor een leerwerkbedrijf voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Totaal is € 2.415.000 verstrekt en twee onderwijsinstellingen hebben € 12.000 afgelost op een lening voor duurzaamheid.

Financieringspositie

Jaarlijks wordt bij opmaak van de begroting het renteomslagpercentage berekend en vervolgens bij de opmaak van de jaarrekening herberekend. Doordat externe financieringen op verschillende tijdstippen zijn aangetrokken hebben de financieringsmiddelen verschillende rentepercentages. Deze externe financieringsmiddelen zijn wat de rente betreft ook onderhevig aan fluctuaties. Door integrale financiering middels de omslagrente wordt de rente gestabiliseerd binnen de begroting. De renteomslag hoeft niet de huidige marktcondities te weerspiegelen.

Rentetoerekening/renteomslag

De gemeente slaat de rentelasten om over de boekwaarde van hun investeringen. Tot en met 2021 kon de renteomslag op 3% worden gehouden. Inmiddels zijn er contracten afgesloten voor nieuwe leningen (vooral voor het nieuwe zwembad) en wordt er ook dit jaar weer afgelost op lopende geldleningen.

Ook is in 2021 besloten om vanaf 2022 geen rente meer toe te rekenen aan reserves en voorzieningen. Dit was 2,5%. De commissie BBV adviseert dit niet meer toe te passen vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie. Deze hierboven genoemde wijzigingen maken dat het renteomslagpercentage in de begroting daalt van 3% naar 1%. De werkelijk berekende omslagrente bedraagt voor 2022 0,56%

Mutaties in leningenportefeuille (bedragen x € miljoen)

Stand 1 januari 2022 € 44,4

Opname (nieuwe lening) € 6,0

Aflossingen € 4,8 -/-

Stand 31 december 2022 € 45,6

Relatiebeheer

Om continuïteit in de uitoefening van de publieke taak te waarborgen is het belangrijk om (vrije) toegang tot de geld- en kapitaalmarkt te hebben. Met onze huisbankier de BNG is in de loop van 2011 een contract voor kortkredietfaciliteit afgesproken, waarbij overtollige saldi worden afgeroomd. Het schatkistbankieren verplicht ons dagelijks om het concernsaldo te vergelijken met het vastgestelde drempelbedrag en hier naar te handelen. Bij dreigende onderliquiditeit doen we met name zaken met de BNG om deze tekorten tijdelijk af te dekken. Vaste relaties daarbij

zijn van belang om snel te kunnen schakelen. Het aantal lokale banken met een loketfunctie is de afgelopen jaren afgenomen waardoor de keuze beperkt blijft.

Kasbeheer

In de organisatie is decentraal een beperkt aantal kassen aanwezig. Deze decentrale kassen zijn bestemd voor diverse publieke ontvangsten van burgerzaken en zwembaden.

Wijziging Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) met betrekking tot renteverantwoording

De Commissie BBV heeft richtlijnen in de vorm van stellige uitspraken een aanbeveling opgesteld voor het wijzigen van de verantwoording van rentelasten binnen de begroting en jaarrekening. Deze nieuwe richtlijnen worden ingevoerd om meer transparantie te krijgen in het totaal aan rentelasten en -baten.

In het kort bestaan de stellige uitspraken uit:

- A. Bij het aantrekken en verstrekken van een lening moeten de rentelasten en rentebaten in eerste instantie verantwoord worden op het taakveld Treasury.
- B. Wanneer er een rentevergoeding over het eigen vermogen en/of de voorzieningen wordt berekend, dan is deze vergoeding maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de (bruto) externe rentelasten over het totaal van de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen.
- C. De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Differentie in toe te rekenen rentepercentage is niet toegestaan. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.
- D. Afwijkende werkelijke rentelasten die over een jaar aan taakvelden moeten worden doorbelast ten opzichte van de voorgecalculeerde renteomslag toegerekend aan taakvelden, kan een correctie tot gevolg hebben. Indien de afwijking groter is dan 25% dan wordt een correctie verplicht gesteld.

De aanbeveling vanuit de commissie bestaat uit:

Het opnemen van een renteschema in de paragraaf financiering voor zowel de jaarrekening als de begroting.

Daarmee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Renteschema:

a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 984.229
b. De externe rentebaten	€ -84.250

Totaal door te rekenen externe rente	€ 899.979
c1 De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€ - 229.668
c2 De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ -61.600
c3 De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering) die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
	----- € - 291.268
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 608.711
d1 Rente over eigen vermogen	€ -
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	€ -
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	€ 608.711
e De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	€ - 1.087.700

f Renteresultaat op het taakveld treasury	€ -478.989

5. Paragraaf verbonden partijen

Artikel 15

Artikel 15

- i. De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste:
 - a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
 - b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 1. gemeenschappelijke regelingen;
 - ii. vennootschappen en coöperaties;
 - iii. stichtingen en verenigingen;
 - iv. overige verbonden partijen;
 - c. de lijst van verbonden partijen.
2. In de lijst van verbonden partijen staat ten minste de volgende informatie:
 - a. de manier waarop de provincie respectievelijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;

-
- b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
 - c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
 - d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
 - e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Dat zijn deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht.

Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Deze paragraaf is in de begroting opgenomen omdat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat in principe ook door de gemeente zelf uitgevoerd kan worden. De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak op de kernvraag of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds overeenkomen met de doelstellingen van de gemeente of dat de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd kunnen worden.

In het navolgende zijn de verbonden partijen benoemd. Er is ingegaan op de doelstellingen van deze partijen in relatie tot de gemeentelijke doelstellingen op de desbetreffende gebieden en op de beleidsvoornemens en nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van de genoemde verbonden partijen. Verder is een aantal financiële gegevens opgenomen, conform het Besluit begroting en verantwoording. Publiek Private Samenwerking-constructies (PPS-constructies) zijn geen verbonden partij. Toch wordt er vanwege het grote belang kort ingegaan op deze constructies binnen de gemeente.

Verbonden partijen

De gemeente Rijssen-Holten kent een aantal partijen waarmee ze bestuurlijk en financieel verbonden is. Dit zijn: SamenTwente (GR), Bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente (GR; per 1 januari 2022), Omgevingsdienst Twente (GR), Soweco (GR), Stadsbank Oost-Nederland (GR), Veiligheidsregio Twente (GR). Met enkele partijen bestaat een aandeelhoudersrelatie, onder andere de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), afvalverwerkingsbedrijf Twence B.V., Wadinko, Vitens en Enexis Holding N.V. . Verder heeft gemeente Rijssen-Holten belangen in Stichting Twenteboard en Stichting Varietas. Hierover is een korte toelichting opgenomen.

Gemeenschappelijke regelingen

SamenTwente

De GR Samen Twente is gevestigd in Enschede. Dit is een Gemeenschappelijke Regeling die de volgende belangen gaat behartigen:

De GR heeft tot doel, met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, het in zijn rechtsgebied bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van en zorg verlenen aan de bevolking of specifieke groepen daarvan.

Ter verwezenlijking van het genoemde doel behartigt OLG de belangen op de volgende terreinen:

- a. Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente;
- b. Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT);
- c. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT).

Het financiële belang van de gemeente in de GR Gezondheid is de verplichte bijdrage gebaseerd op het aantal inwoners. Het betreft hier een nieuwe organisatie die per 8 juli 2021 van start is gegaan. De verschuldigde bijdrage van Gemeente Rijssen-Holten aan de GR Samen Twente bedroeg in 2022 € 2.134.174.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

(bedragen in miljoenen)	2021	2022
Eigen vermogen	€ 15,8	€ 12,8
Vreemd vermogen	€ 21,9	€ 12,5
Resultaat na bestemming	€ 0,5	€ 0,0

Bedrijfsorganisatie Recreatieschap Twente

Per 1 januari 2022 is de Bedrijfsorganisatie Recreatieschap Twente van start gegaan. Dit is een Gemeenschappelijke Regeling die de volgende belangen gaat behartigen:

Recreatieschap Twente heeft tot doel, met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van recreatieve voorzieningen in zijn rechtsgebied. Daartoe heeft het de volgende taken:

1. Recreatieve voorzieningen:

- bevordering van totstandkoming en instandhouding van publieke recreatieve/toeristische infrastructuur in Twente;
- aanleg, onderhoud en beheer van publieke recreatieve/toeristische voorzieningen die hetzij op zichzelf, hetzij in routeverband, hetzij door opname in arrangementen, een bovenlokaal karakter hebben.

2. Overig:

- het oprichten van onderscheidenlijk deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, voor zover dit betreft de taken en bevoegdheden als bedoeld onder 1.

Een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en het resultaat na bestemming kan nog niet worden verstrekt.

Omgevingsdienst Twente

Op grond van artikel 5.3. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is de verplichting voorgeschreven om een Omgevingsdienst in de vorm van een gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam op te richten. De Omgevingsdienst Twente is in 2019 gestart en behandelt de milieutaken van de 14 Twentse gemeenten en de Provincie Overijssel. De Omgevingsdienst Twente heeft tot doel het behartigen van de individuele en gezamenlijke belangen van de deelnemers op het gebied van advisering, beschikkingen, toezicht en naleving van milieuvorschriften en aanvullende taken en bevoegdheden welke zijn gemandateerd. Daarbij staan de wettelijke eisen van kwaliteit, effectiviteit, robuustheid en uitvoering van de overgedragen Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)-taken centraal.

Voor de Omgevingsdienst Twente wordt momenteel voor de begroting van 2024 een herijking van de deelnemersbijdrage uitgevoerd. De reden hiervoor ligt in het feit dat het bestuur van de OD Twente heeft geconstateerd dat de deelnemersbijdragen zoals die zijn ingebracht bij de start in 2019, niet meer passend zijn op de huidige uitvoeringspraktijk. De verwachting is dat de herijking gaat leiden tot verschuivingen in de deelnemersbijdragen en dus een financieel effect gaat hebben voor individuele deelnemers. De verschuldigde bijdrage van Gemeente Rijssen-Holten aan de GR Omgevingsdienst Twente bedroeg in 2022 € 751.000.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

(bedragen in miljoenen)	2019	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€ 1,1	€ 1,7	€ 2,3	€ 1,7
Vreemd vermogen	€ 1,8	€ 1,6	€ 2,0	€ 3,3
Resultaat na bestemming	€ 1,1	€ 0,6	€ 1,2	€ 0,4

Soweco

In 2020 hebben de colleges van de 6 gemeenten die participeren in SOWECO besloten tot opheffing van de GR Soweco, en hiervoor instemming van hun gemeenteraden gekregen. Daarop heeft het Algemeen Bestuur (AB) van de GR Soweco besloten tot liquidatie van het openbaar lichaam SOWECO conform art. 36 van de GR Soweco en het opstellen van een liquidatieplan ter vereffening van het vermogen van de GR Soweco. In het voorjaar van 2021 hebben alle gemeenteraden ingestemd met het liquidatieplan en het hierbij behorende sociaal plan. Voor de uitvoering van het liquidatieplan is een vereffenaar aangesteld. Vooruitlopend op de uitvoering van het liquidatieplan zijn alle SW-medewerkers per 1 januari 2021 overgegaan in dienst van de voor hen verantwoordelijke gemeenten. Verder zijn de uitvoerende taken en de begeleiding van de SW-medewerkers in 2021 (gefaseerd, op verschillende data) overgedragen aan de gemeenten dan wel de nieuwe uitvoeringsorganisaties. Voor Rijssen-Holten is vrijwel de gehele uitvoering al per 1 januari 2021 door de gemeente overgenomen. Voor verdere informatie hierover verwijzen wij u naar de toelichting in het programma 5 Ondernemen en Werk. Conform het sociaal plan zijn alle ambtelijke medewerkers van Soweco herplaatst op functies bij de afzonderlijke gemeenten. Deze overgang is formeel per 1 december 2021 afgerond. Bij onze gemeente zijn 3 medewerkers in ambtelijke dienst overgenomen, en geplaatst op reguliere functies binnen de organisatie. De GR Soweco is in staat van liquidatie. Naar verwachting wordt de liquidatie in het eerste halfjaar 2023 afgerond. In de jaarrekening is rekening gehouden met een vordering uit hoofde van een liquidatieuitkering van € 993.000.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

(bedragen in miljoenen)	2018	2019	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€ 2,2	€ 2,6	€ 4,5	€ 5,1	€ 11,0
Vreemd vermogen	€ 8,7	€ 6,7	€ 4,8	€ 1,0	€ 0,2
Resultaat	€ 0,2 (nadelig)	€ 0,8 (nadelig)	€ 0,4 (nadelig)	€ 0,6	€ 5,9

Stadsbank Oost Nederland

Het openbare belang dat wordt behartigd: De bank (oorspronkelijke naam: Intergemeentelijke Kredietbank) is een kredietbank als bedoeld in artikel 6 van de Wet op het consumentenkrediet. De Stadsbank heeft tot doel om vanuit bedrijfseconomische en maatschappelijke optiek een verantwoord pakket van (financiële) dienstverlening aan te bieden aan de ingezetenen van haar rechtsgebied. Het gaat hier om deelnemen aan krediettransacties, budgetbeheer, bewindvoering en dergelijke. Er zijn geen veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente heeft in de verbonden partij. De verschuldigde bijdrage van Gemeente Rijssen-Holten aan de GR Stadsbank Oost Nederland bedroeg in 2022 € 99.337.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

(bedragen in miljoenen)	2018	2019	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€ 1,1	€ 1,7	€ 1,2	€ 1,0	€ 1,3
Vreemd vermogen	€ 15,0	€ 14,6	€ 15,0	€ 14,8	€ 15,3
Resultaat	€ 0,0	€ 0,7	€ 0,2 (nadelig)	€ 0,1 (nadelig)	€ 0,4

Veiligheidsregio Twente (VRT)

Het openbare belang dat wordt behartigd: de verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio betreft ten eerste de wettelijk verplichte rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hiertoe behoren ook terrorisme en epidemieën als gevolg van A-infectieziekten. Ten tweede heeft het bestuur van de VRT een verantwoordelijkheid voor de fysieke veiligheid zoals brand, ongevallen met gevaarlijke stoffen en de veiligheid en gezondheid tijdens grote evenementen. Tenslotte is het bestuur verantwoordelijk voor het goed functioneren van een meldkamer. In de jaren 2020/ 2022 is VRT geconfronteerd met de corona-pandemie, die tot veel inzet van de VRT heeft geleid. De verschuldigde bijdrage van Gemeente Rijssen-Holten aan de GR Veiligheidsregio Twente bedroeg in 2022 € 2.471.923. Over het jaar 2021 is vanwege de definitieve afrekening € 65.056 terugontvangen.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

(bedragen in miljoenen)	2018	2019	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€ 1,3	€ 2,1	€ 2,8	€ 2,0	€ 2,0
Vreemd vermogen	€ 55,0	€ 55,3	€ 55,4	€ 59,8	€ 64,5
Resultaat na bestemming	€ 0,4 (nadelig)	€ 0,1	€ 1,8	€ 1,3	€ 0,7

Vennootschappen en coöperaties

Aandelenbezit door de overheid is de laatste jaren een landelijk onderwerp van discussie, mede naar aanleiding van overnames van nutsbedrijven als Essent en Nuon. Lokaal heeft de voorgenomen verkoop van Twence geleid tot de nodige discussie over aandelenbezit.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 304.746

Nominale waarde per aandeel: € 2,50

(bedragen in miljoenen)	2019*	2020*	2021	2022
Eigen vermogen	€ 4.887	€ 5.097	€ 5.062	€ nnb
Vreemd vermogen	€ 144.802	€ 155.262	€ 143.995	€ nnb
Nettowinst (na belastingen)	€ 163	€ 221	€ 236	€ nnb

Twence B.V. (Holding)

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 36.992

Nominale waarde per aandeel: € 1,00

(bedragen in miljoenen)	2018	2019*	2020*	2021	2022
Balanswaarde per 31 december	€ 307				
Eigen vermogen		€140	€143	€149,6	€ 176,0
Vreemd vermogen		€146	€132	€168,1	€ 163,2
Nettowinst (na belastingen)	€ 14,5	€ 11,8	€ 8,8	€12,1	€ 32,5

Vitens N.V.

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 41.696

Nominale waarde per aandeel: € 1,00

(bedragen in miljoenen)	2018	2019*	2020*	2021	2022
-------------------------	------	-------	-------	------	------

Eigen vermogen		€ 533	€ 559	€ 600,3	€ 649,5
Vreemd vermogen		€ 1.293	€ 1.340	€ 1.387,8	€ 1.446,6
Nettowinst (na belastingen)	€ 13,0	€ 11,1	€ 23,9	€ 19,4	€ 8,2

Wadinko N.V.

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 90

Nominale waarde per aandeel: € 100,00

(bedragen in miljoenen)	2018	2019*	2020*	2021	2022
Balanswaarde per 31 december	€ 69,5				
Eigen vermogen		€68,9	€65,5	€74,1	€ 82,6
Vreemd vermogen		€1,6	€5,5	€6,9	€ 8,5
Nettowinst (na belastingen)	€ 243	€ 2,1	€ 3,4 (nadelig)	€8,7	€ 12,9

Ontstaan uit de verkoop van Essent

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 64.662

Nominale waarde per aandeel: € 1 (oude waarde Essent)

Enexis Holding NV

(bedragen in miljoenen)	2018	2019*	2020*	2021	2022
Balanswaarde per 31 december	€ 7.715				
Eigen vermogen		€4.112	€4.116	€4.241	€ nnb
Vreemd vermogen		€4.146	€4.635	€5.154	€ nnb
Nettowinst (na belastingen)	€ 243	€ 210	€ 108	€ 199	€ nnb

In 2020 is ter versterking van het eigen vermogen een lening verstrekt aan Enexis Holding van € 216.000. Deze lening kan op termijn worden omgezet in aandelen.

* in 2020 gewijzigd conform BBV

Stichtingen en verenigingen

Stichting Twenteboard

De stichting heeft ten doel de sociaaleconomische structuur in Twente te versterken om daarmee de economische slagkracht van de regio Twente verder te ontwikkelen en regionale groeikansen te benutten door het bepalen van de economische strategie en het richting geven aan investeringen die aansluiten bij de koers van Twente. Daarin is een economische agenda leidend, die inzet op regionale kansrijke, meerjarige projecten en programma's.

De stichting streeft deze doelstelling na door:

- het - samen met de partners in de Triple Helix (zijnde overheid, bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstellingen) formuleren van de strategie die moet leiden tot het realiseren van de doelstelling;
- het organiseren van de governance op de uitvoering van de strategie;
- het in hechte samenwerking met het bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en overheden:
 - creëren van een continuüm voor economische en maatschappelijke ontwikkeling;
 - creëren van evenwicht op de arbeidsmarkt, de stimulering van innovatie door het vermarkten van toegepaste kennis, de vermindering van conjunctuurgevoeligheid door diversificatie;
 - versterken van zichtbaarheid en reputatie;
 - verrichten van belangenbehartiging; - branding en marketing van Twente;

- vergroten imago van Twente;
 - realiseren van de uitvoering van de Regio Deal;
 - creëren van een stimulerend internationaal vestigingsklimaat teneinde duurzaam succesvol te concurreren;
 - opstellen en doen uitvoeren investeringsprogramma's;
 - versterken van de mobiliteit en het verbeteren van de bereikbaarheid;
 - excelleren als Europese regio waarin innovatie de motor is voor duurzame economische en maatschappelijke ontwikkelingen;
- d. het realiseren van allianties met o.m. de provinciale overheid, het Rijk, de Europese Unie (EU) en andere (semi)overheden die bijdragen aan de doelstelling van de stichting; en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in de ruimste zin van het woord.
- Een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en het resultaat na bestemming kan nog niet worden verstrekt.

Stichting Varietas

Varietas is een organisatie met 27 basisscholen (32 onderwijslocaties) in Deventer, Joppe, Rijssen-Holten, Hellendoorn, Wierden, Almelo en Twenterand. De scholen zijn openbaar, Interconfessioneel, neutraal, Katholiek of Protestants-Christelijk. Het besturingsmodel is zodanig ingericht dat er sprake is van een functionele scheiding van bestuur en toezicht. Het bevoegd gezag van Varietas is statutair gevestigd te Deventer. Het College van Bestuur (CvB) bepaalt het beleid en is eindverantwoordelijk op grond van de wet. De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht in brede zin, keurt de begroting goed en stelt de jaarrekening vast. Het bestuurskantoor is gevestigd te Deventer.

De gemeenten van de betrokken openbare scholen zijn extern toezichthouder (voor zover het openbaar onderwijs betreft). Dit externe toezicht wordt gecoördineerd door de Coördinatiecommissie Gemeentelijk Toezicht, bestaande uit de portefeuillehouders onderwijs van de deelnemende gemeenten.

De leden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht worden benoemd door de Raad van Toezicht. Afhankelijk van de omvang van de Raad van Toezicht worden een of twee leden van de Raad van Toezicht benoemd na goedkeuring door de raden van de deelnemende gemeenten. Over begroting en jaarverslag wordt jaarlijks overleg gevoerd met de raden van de deelnemende gemeenten. De gemeenteraden zijn bevoegd in te grijpen in het bestuur als er sprake is van ernstige taakverwaarlozing voor zover het openbaar onderwijs betreft. Wijziging van de statuten is onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraden.

(bedragen in miljoenen)	2018	2019	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€ 1,0	€ 1,3	€ 7,0	€ 7,8	€ nnb
Vreemd vermogen	€ 1,8	€ 1,8	€ 3,0	€ 3,5	€ nnb
Resultaat	€ 0,1 (nadelig)	€ 0,3	€ 0,8 (nadelig)	€ 2,0	€ nnb

Overige verbonden partijen

PPS-constructies

Bedrijventerrein Enter-Rijssen 'De Elsmoat'

De gemeente Rijssen-Holten is samen met de gemeente Wierden bezig met de ontwikkeling van een nieuw industrieterrein. De eerste fase, met ongeveer 12 hectare netto uitgeefbaar terrein, is inmiddels uitgegeven. De tweede fase van het plan, eveneens ongeveer 12 hectare groot, betreft een private ontwikkeling.

Beide gemeenten nemen ieder voor 50% deel in de grondexploitatie. De afspraken over de ontwikkeling zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Realisering plangebied Opbroek Noord

Voor de uitbreiding in het Opbroek is in het plangebied Opbroek Noord een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een projectontwikkelaar. Het plan omvat de bouw van 106 woningen. Het plan wordt ontwikkeld met een risicoverdeling van 50% voor de gemeente en 50% voor de ontwikkelaar.

Uitwerking plangebied Opbroek Oost

Voor de uitwerking in het Opbroek is in het plangebied Opbroek Oost een hoofdlijnenakkoord gesloten met een ontwikkelaar. Beoogd is de realisatie van circa 550 tot 600 woningen in het gehele plangebied Opbroek Oost. Er wordt op dit moment gewerkt aan een omgevingsplan voor Opbroek Oost. Het plan wordt ontwikkeld met een risicoverdeling van 50% voor de gemeente en 50% voor de ontwikkelaar.

Coalitions of the willing

Binnen Twente zijn ook enkele samenwerkingen die voorheen binnen de Regio Twente waren georganiseerd. Het gaat dan onder andere om de samenwerking op het gebied van de RES, MDA, Mobiliteit (waar € 0,44 per inwoner voor betaald wordt), Twentse Kracht, Arbeidsmarktregio en Twenteraad. Deze vormen van samenwerking hebben geen formele status als gemeenschappelijke regeling maar er ligt wel een bestuursovereenkomst aan ten grondslag. Tenslotte is er ook nog de (sub)regionale samenwerking op het gebied van de salarisadministratie.

Een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en het resultaat na bestemming kan niet worden verstrekt.

6. Paragraaf grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid vormt een vast onderdeel van de begroting en verantwoordingscyclus van de gemeente. In het BBV is bovendien vastgelegd dat zowel in de begroting als in de jaarrekening een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid moet worden opgenomen.

Artikel 16

De paragraaf betreffende het grondbeleid bevat ten minste:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de manier waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Uitgangspunten grondbeleid gemeente Rijssen-Holten

De gemeenteraad heeft op 20 april 2017 ingestemd met het grondbeleid. De nota uit 2018 beperkte zich tot de kernpunten van het beleid die met ingang van de begroting 2018 deel uitmaken van de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarrekening.

Op deze manier ontstond een wendbaar beleid waar in de P&C cyclus verantwoording van kan worden afgelegd. Tot de jaarrekening van het jaar 2022 zijn de onderstaande uitgangspunten nota grondbeleid nog actueel. In de raad van februari in 2023 heeft de gemeenteraad een nieuwe nota grondbeleid vastgesteld. De nieuwe uitgangspunten zullen met ingang van het jaar boekjaar 2023 worden opgenomen in dit hoofdstuk. De nieuwe nota grondbeleid betreft een actualisatie waarin actuele ontwikkelingen in wetgeving en rechtspraken beleidsmatig zijn vertaald.

Uitgangspunten grondbeleid Gemeente Rijssen-Holten 2018

1. De gemeente Rijssen-Holten kiest voor situationeel grondbeleid. Dit betekent dat per voorkomende situatie wordt bekeken of er sprake is van actief of facilitair grondbeleid. Bij een actief grondbeleid kunnen de instrumenten: Minnelijke Verwerving, Wet voorkeursrecht gemeenten en de Onteigeningswet worden ingezet. De gemeenteraad besluit op voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders welk beleid wordt toegepast.
2. Vanwege het voorzichtigheidsbeginsel wordt bij actieve grondexploitaties tussentijds slechts winst genomen als alle kosten van een grondexploitatie zijn gemaakt én 90% van de geraamde opbrengsten van een grondexploitatie zijn ontvangen. Door wettelijke voorschriften (BBV) moet vanaf 2017 wel tussentijds winst worden genomen volgens de (POC) methode.
3. Risicobeheersing voor de grondexploitatie is onderdeel van het algemeen risicomanagement van de gemeente. Minimaal twee keer per boekjaar worden de risico's van grondexploitaties besproken. Het resultaat van deze besprekingen wordt meegenomen in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing.
4. Voor de verwerving van gronden vormt een taxatie van een onafhankelijke deskundige de basis voor aankoop. Is het aankoopbedrag meer dan 10% hoger dan de taxatie, dan is een nadere onderbouwing vereist. Bij strategische aankopen overlegt het college van Burgemeester en Wethouders, voorafgaand aan een besluit tot aankoop, met de commissie Grondbeleid.
5. Voor woningbouwprojecten (grondgebonden en gestapelde bouw) wordt gekozen voor de residuele grondprijsmethode, waarbij voor de sociale huursector hiervan kan worden afgeweken
6. Bij de uitgifte van bedrijventerreinen wordt gekozen voor de comparatieve grondprijsmethode. Hierbij worden de grondprijzen vergeleken met die van de omliggende gemeenten
7. De grondprijs voor maatschappelijke voorzieningen, zoals scholen, sportvoorzieningen en gebedshuizen, wordt vastgesteld via de comparatieve methode
8. Voor commerciële activiteiten, zoals winkels, horeca en kantoren, wordt voor iedere ontwikkeling op basis van een taxatie de grondprijs berekend
9. Voor reststroken groen wordt het bestaande beleid voor reststroken groen conform het groenstructuurplan gehanteerd.
10. Het college van B&W stellen binnen de kaders van deze beleidsuitgangspunten per project de grondprijzen vast. Gedurende de looptijd van een project kunnen de grondprijzen worden herzien als de marktomstandigheden hiertoe aanleiding geven. Voor situaties die niet genoemd zijn in deze beleidsuitgangspunten stelt het college van Burgemeester en Wethouders de grondprijs vast met in achtneming van de meest gerede methode zoals hiervoor omschreven
11. Aangekochte bedrijfspanden binnen het stedelijk gebied worden direct na aankoop en oplevering gesloopt. Bedrijfspanden buiten het stedelijk woongebied worden na aankoop tijdelijk verhuurd in afwachting van een nieuwe bestemming. Woningen worden, mits de staat van onderhoud dit toelaat, tijdelijk in gebruik gegeven via een antikraak stichting of op basis van de Leegstandwet verhuurd.
12. Uitgifte van grond vindt bij voorkeur plaats door het in eigendom over te dragen. Daar waar het niet mogelijk of wenselijk is, zal een andere vorm worden gekozen. Dit kan bijvoorbeeld huur of pacht zijn. De vorm is afhankelijk van de bestemming en ligging.

Wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving

De beleidsuitgangspunten zoals hier boven vermeld zijn gebaseerd op de in 2022 geldende wet- en regelgeving. De nieuwe beleidsuitgangspunten zoals in februari 2023 vastgesteld, hebben oog voor de nieuwere wetgeving. Onderdeel daarvan is bijvoorbeeld de omgevingswet. De beoogde ingangsdatum van inwerkingtreding is gepland op 1 januari 2024. Het gaat om een grote wetgevingsoperatie met verschillende onderdelen die gelijktijdig worden ontworpen, zoals de ministeriële regeling, invoeringsregelgeving en de vier Aanvullingswetten. Al deze onderdelen

vormen op het moment van inwerkingtreding een inzichtelijk stelsel bestaande uit één wet, vier amvb's en één ministeriele regeling. De gemeente Rijssen-Holten heeft al de nodige voorbereidingen getroffen voor de implementatie van deze wet. Zo ook de actualisatie van het nieuwe grondbeleid wat met ingang van het boekjaar 2023 zal worden toegepast.

Parameters grondexploitatie

Parameters grondexploitatie

Bij grondexploitatieberekeningen en exploitatieplannen worden parameters gebruikt voor het doorrekenen van de exploitatie. Het gaat hierbij om de renteparameter, de parameter voor kostenstijging en de parameter voor opbrengstenstijging. Er is echter ook sprake van kosten- en opbrengststijgingen over de jaren heen. Doelstelling van het gebruik van parameters is de te verwachten stijging in kosten en opbrengsten en het te verwachten rentepercentage door middel van indexatie in beeld te brengen en de budgetten op peil houden.

Renteparameter

Zowel voor het BBV als voor de Vpb geldt dat de toe te rekenen rente gebaseerd is op de werkelijke kosten over het vreemd vermogen zijnde: het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen (VV/TV).

Voor 2022 bedraagt dit percentage 0,73% (2021 was dit 0,86 %).

Indien echter sprake is van projectfinanciering is het rentepercentage van de direct aan deze grondexploitatie gerelateerde financiering van toepassing. Dit geldt alleen voor het samenwerkingsproject Opbroek Noord. Door ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt is vervangende goedkopere financiering aangetrokken, waardoor het rentepercentage met ingang van de begroting 2023 is gedaald tot 0,62%.

Parameter kostenstijging

Voor de parameter van kostenstijging voor de posten die betrekking hebben op het bouw- en woonrijp maken van terreinen wordt aansluiting gezocht bij de Grond-, Weg en Waterbouwindex (GWW-index). Hierbij wordt het 5-jarig gemiddelde (2017-2021) van dit indexcijfer gehanteerd als parameter voor de kostenstijging. De parameter kostenstijging is op basis van deze index (2017 - 2021) 4,38% (Bron: Opendata.cbs.nl). De cijfers van 2022 zijn hier nog geen onderdeel van.

De periode van 2017 tot en met 2019 waren stabiele jaren als het gaat om prijsstijgingen in deze branche. De prijsstijgingen schommelde rond de 3,5%. In 2020 stegen de prijzen slechts met 0,1%. In 2021 werd deze matige prijsstijging echter gecompenseerd door een kostenstijging van 11,7%. Het 5-jarig gemiddelde komt met name door het jaar 2021 op 4,38%.

Vanaf het jaar 2016 was het 5-jarig gemiddelde ieder jaar 1% maar werd vanwege deze reeds voorspelde ontwikkeling een percentage van 2% aangehouden. Dit gaf ons in het jaar 2021 ruimte om voor het jaar 2021 de parameter kostenstijging ongewijzigd te laten op het streefpercentage van 2%. Voor de toekomstige jaren (jaren na 2022) is er gelet op de outlooks en de geprognoseerde ontwikkelingen van 2022 gekeken of 2% nog steeds een reëel meerjarig gemiddelde is. Deze evaluatie heeft plaats gevonden. Voor alle (voor het jaar 2022) vastgestelde gemeentelijke grondexploitatie is besloten het afgeronde 5-jarig gemiddelde aan te houden. Dit komt voor de komende jaren neer op 4,5% kostenstijging per jaar.

Parameter opbrengstenstijging

Voor de parameter voor de opbrengstenstijging wordt onderscheid gemaakt tussen een parameter voor woningbouw en een parameter voor bedrijventerreinen. Beide categorieën hebben een eigen uitgangspunt voor bepaling van de grondprijs en een eigen verloop van de grondprijs. Voor beide parameters geldt dat het niet representatief is om aan te sluiten bij landelijk of zelfs regionaal vastgestelde indexcijfers. Deze parameter wordt vastgesteld op basis van expert judgement.

De grondprijs voor woningbouw wordt, met uitzondering van de sociale sector, bepaald door middel van de residuele benadering (VON-prijs minus investeringskosten). Omdat meerdere factoren bepalend zijn voor de residuele grondwaarde leiden de sterk stijgende prijzen op de woningmarkt niet per definitie tot een evenredige stijging van de

grondprijzen. Zo zijn de bouwkosten, door stijgende gasprijzen, schaarste in materialen en aangescherpte bouweisen met betrekking tot duurzaamheid, aanzienlijk gestegen. Dit heeft een drukkend effect op de residuele grondwaarde. Dit alles overwegende zien wij een opbrengststijging van 1% voor het jaar 2022 realistisch, waarbij we per project kijken of dit meegenomen wordt.

De grondprijs voor bedrijventerreinen wordt bepaald met behulp van de comparatieve methode. Mede door het hanteren van deze variabelen en de invloed van de markt op bouwkosten, geldt ook voor industrieterreinen dat veranderingen in de markt niet direct van invloed zijn op de grondprijzen. De parameter opbrengststijging blijft voor het jaar 2022 voor bedrijventerreinen gehandhaafd op 0%.

Bestemmingsplannen met kostprijsberekening (BIE)

B. Bestemmingsplannen met kostprijsberekening

Opbroek Zuid

Het project Opbroek Zuid is inmiddels afgesloten. Alle werken zijn inmiddels verricht met uitzondering van de laatste ronde groenonderhoud, aanleg speelvoorziening en het asfalteren van het fietspad (Oosterhofweg). Deze laatste activiteit in en rond fase 4 worden in 2023 uitgevoerd in verband met het bouwverkeer dat nog over de Oosterhofweg gaat. Voor al deze werken is nog geld gereserveerd en beschikbaar. Het project sluit met een positief saldo van € 323.000,-. Dit bedrag is conform bestendige gedragslijn in de algemene dienst gebracht. Dit positieve saldo is groter dan het bij de najaarsnota geraamde € 270.000,- door een meevaller in de kosten voor het woonrijp maken van het laatste gedeelte (fase 4).

Omschrijving	Algemeen	Deelfase 1C / 2A	Deelfase 3	Deelfase 4	Totaal Opbroek Zuid
Boekwaarde per 1 januari 2022	€ 905.029	€ 529.896	€ -1.174.148	€ -1.447.821	€ -1.187.044
Mutaties lasten en baten 2022				€ 1.187.044	€ 1.187.044
Boekwaarde per 31 december 2022	€ 905.029	€ 529.896	€ -1.174.148	€ -260.777	€ -0

Opbroek Noord (gemeentelijke grex)

In Opbroek Noord worden in totaal 192 woningen gerealiseerd. Deze grondexploitatie betreft de gemeentelijke grex die ziet op het totaalgebied van 192 woningen. Inmiddels is het gros van de gronden uitgegeven/verkocht aan ontwikkelaars/particulieren. Deze zullen spoedig starten met de bouw of zijn al aan het bouwen. De eerste woningen worden na de zomer van 2023 opgeleverd waarna gestart zal worden met het woonrijp maken van de eerste stukken in Opbroek Noord.

In 2022 is er conform de voorgeschreven POC-Methode € 210.400,- aan winst genomen. Deze winstneming is conform bestendige gedragslijn toegeschreven aan de algemene dienst.

Per 31 december 2022 is de boekwaarde van dit plan met € 336.584,- gedaald. De daling van de boekwaarde komt vooral door het realiseren van verkopen en het ontvangen van exploitatiebijdrages voor het realiseren van de publieke taken die we als gemeente hebben verricht.

Boekwaarde per 1 januari 2022	€ 959.120
Mutaties lasten en baten 2022	€ -336.584
Boekwaarde per 31 december 2022	€ 622.537
Stelpost opbrengststijgingen	€ -
Stelpost (kosten)	€ 44.317
Stelpost (rente) verlies	€ 4.545
Nog te maken kosten	€ 1.546.059
Te realiseren opbrengsten	€ -2.527.656
Verwacht positief exploitatiesaldo EW 31 december 2025	€ -310.199
Positief saldo per 1 januari 2023 CW	€ -292.307

Dijkerhoek

In 2022 zijn er geen kavels uitgegeven vanuit de gemeentelijke grondexploitatie Dijkerhoek. Uit overleg met de bewonerscommissie is gebleken, dat er concrete behoefte is voor kavels (rijen woningen) voor huisvesting van jongeren waarop betaalbare woningen gebouwd kunnen worden. Gemeente heeft daarom eind 2022 in samenwerking

met de bewonerscommissie plannen uit gewerkt om de verkaveling af te stemmen op deze concrete behoefte. Dit moet in 2023 leiden tot de uitgifte van de nog beschikbare gronden en de realisatie van starterswoningen. De boekwaarde van dit plan bedraagt per 31 december 2022 € 240.795,-. Zie voor financiële toelichting onderstaande tabel.

Boekwaarde per 1 januari 2022	€ 232.005
Mutaties lasten en baten 2022	€ 8.790
Boekwaarde per 31 december 2022	€ 240.795
Stelpost opbrengsstijgingen	€ -7.667
Stelpost (kosten)	€ 2.768
Stelpost (rente) verlies	€ 5.453
Nog te maken kosten	€ 187.476
Te realiseren opbrengsten	€ -434.720
Verwacht positief exploitatiesaldo EW 31 december 2025	€ -5.895
Positief saldo per 1 januari 2023 CW	€ -5.447

De Kol

Inmiddels is de allerlaatste kavel binnen de grondexploitatie de Kol verloot en verkocht en kan de grondexploitatie afgesloten worden. De grondexploitatie had een negatief saldo van € 7.284.870,- per 1 januari 2022. Er is in 2022 € 95.000,- aan woonrijp en plankosten geboekt en in totaal € 120.000,- aan opbrengsten door de verkoop van de laatste kavel. Per saldo moet de voorziening daarom gelijk zijn aan circa € 7.259.498,-. Echter had de voorziening een omvang van € 7.490.489,-. Om deze reden kon € 230.991,- ten gunste van de algemene dienst vrijvallen. De rest van de voorziening is gebruikt om het tekort van grondexploitatie de Kol te dichten. Hiermee is grondexploitatie de Kol afgesloten.

Ten tijde van de najaarsnota is voorzien dat er € 112.128,- vrij zou vallen, dit is ten einde van het project € 230.991,- geworden door een voordeel in plankosten, woonrijp maken en het niet benutten van de post onvoorzien.

Boekwaarde per 1 januari 2022	€ 7.284.870
Mutaties lasten en baten 2022	€ -7.284.870
Boekwaarde per 31 december 2022	€ -
Saldo voorziening per 1 januari 2022	€ 7.343.617
Bijboeking rente	€ 146.872
Vrijval ter dekking tekort	€ -7.259.498
Vrijval overschot	€ -230.991
Saldo voorziening per 31 december 2022	€ -

Enkco-Waterloo Vlogtman

Eind 2021 zijn zowel de aanwezige boekwaarde van het Waterloo-Vlogtman terrein als de aanwezige voorziening geïntegreerd in de exploitatie van het nog te ontwikkelen Enkco terrein. In 2022 is de circulaire ontmanteling van de opstallen van de voormalige Enkco fabriek voltooid. Aansluitend is een kleine mineralen verontreiniging in de bodemoppervlakte gesaneerd. Medio 2023 zal een nieuw bestemmingsplan voor het Enkcoterrein bij college en raad worden aangeboden. Dit plan moet zien op ruimte voor circa 150 woningen die omringt worden door een klimaatbestendige en groene parkachtige omgeving. Onderdeel van vaststelling van het bestemmingsplan is een vastgestelde (herziene) exploitatiebegroting (op basis van de nieuwe planinvulling). Om de nieuwbouwplannen sluitend te maken is in het 1e kwartaal van 2023 een subsidieaanvraag ingediend onder het programma Woning bouw impuls. Met toekenning van de aangevraagde subsidie en de beschikbare voorziening lijken de beoogde nieuwbouwplannen vooralsnog economisch uitvoerbaar.

Bij de najaarsnota zijn de oorspronkelijke ramingen voor bouw- en woonrijp maken op basis van inflatieverwachtingen bijgesteld. Dit geldt ook voor de post onvoorziene uitgaven van € 278.184,- voor onvoorziene kosten bodemsanering. Bovenstaande aanpassingen hebben geleid tot een benodigde storting van € 165.477,- in de voorziening van het Enkco terrein.

Boekwaarde per 1 januari 2022	€ 6.396.516
Mutaties lasten en baten 2022	€ 542.986
Boekwaarde per 31 december 2022	€ 6.939.502
Stelpost opbrengsstijgingen	€ -56.262
Stelpost (kosten)	€ 95.991
Stelpost (rente) verlies	€ 141.660
Nog te maken kosten	€ 2.123.744
Te realiseren opbrengsten	€ -3.206.561
Verwacht negatief exploitatiesaldo EW 31 december 2025	€ 6.038.071
Negatief saldo per 1 januari 2023 CW	€ 5.689.809
Saldo voorziening per 1 januari 2022	€ 5.416.012
Bijboeking rente	€ 108.320
Actualisatie voorziening op basis van CW per 31 december 2023	€ 165.477
Saldo voorziening per 31 december 2022	€ 5.689.809

Pinkeltje Noabershof op N'Esch

Dit project is in 2022 volledig afgesloten. Het project is volledig opgeleverd en het woonrijp maken is volledig verricht en daarmee loopt het project op haar einde. Het project sloot 2021 af met een positieve boekwaarde van € 426.637,-. In 2022 zijn nog € 58.000,- aan kosten gemaakt. Daardoor resteert er circa € 368.000,-. Het positieve saldo komt conform bestendige gedragslijn ten goede aan de algemene dienst.

Boekwaarde per 1 januari 2022	€ -426.637
Mutaties lasten en baten 2022	€ 426.637
Boekwaarde per 31 december 2022	€ -

Vletgaarsmaten II A en B

De boekwaarde van Vletgaarsmaten II A en B is in 2022 verlaagd met € 1.518.686,-. De verlaging komt voort uit de verkoop van gronden. In totaal is er in 2022 2 hectare aan gronden verkocht op Vletgaarsmaten II A en B. De najaarsnota ging uit van verkoop van 3,6 hectare. De verkoop van de resterende 1,6 ha is doorgeschoven naar Q1 van 2023. In 2024 en 2025 wordt in totaal nog 2 hectare aan gronden verkocht. Deze gronden liggen al onder contract en daarmee zijn er geen uitgeefbare gronden meer in Vletgaarsmaten II A en B. De POC-winstuitkering was ten tijde van najaarsnota berekend op € 25.381,-. Inmiddels is onder andere door hogere plankosten en doorgeschoven opbrengsten sprake van een lagere eindwaarde dan € 10.000,-. Hierdoor wordt conform bestendige gedragslijn geen winstuitkering verricht.

Boekwaarde per 1 januari 2022	€ 4.620.326
Mutaties lasten en baten 2022	€ -1.518.686
Boekwaarde per 31 december 2022	€ 3.101.640
Stelpost opbrengsstijgingen	€ -
Stelpost (kosten)	€ 85.651
Stelpost (rente) verlies	€ 47.953
Nog te maken kosten	€ 859.206
Te realiseren opbrengsten	€ -4.097.799
Verwacht positief exploitatiesaldo EW 31 december 2026	€ -3.350
Positief saldo per 1 januari 2023 CW	€ -3.095

Elsmoat

De eerste fase van Elsmoat betreft een samenwerking tussen de gemeente Wierden en gemeente Rijssen-Holten. Deze eerste fase is nagenoeg afgerond. Er dienen nog een aantal kleine werkzaamheden (woonrijp maken) verricht te worden. Ook dient er nog één kavel ingevuld te worden. Hiervoor is een exploitatieplan vastgesteld. Dat wil zeggen dat als er een omgevingsvergunning wordt aangevraagd dat gemeente Wierden een afrekening van de bijdrage kan sturen naar de indienende partij op basis van het vastgestelde exploitatieplan. Als alle werkzaamheden zijn verricht en de laatste kavel is ingevuld dan zal winstuitkering plaats gaan vinden.

Conform prognose zal gemeente de helft van het verwachte positieve saldo per 31 december 2023 ontvangen. Dit is gelijk aan circa € 65.000,-.

Boekwaarde per 1 januari 2022	€ -69.994
Mutaties lasten en baten 2022	€ 133.000
Boekwaarde per 31 december 2022	€ 63.006
Nog te maken kosten	€ 251.230
Nog te realiseren opbrengsten	€ -443.725
Verwacht positief exploitatiesaldo 31 december 2023	€ -129.489

De Liesen

Dit samenwerkingsproject PPS De Liesen is eind 2022 administratief afgesloten. Op basis van de bij de najaarsnota bekende informatie bedroeg het aandeel in het verwacht batig saldo € 72.800,- uit te keren aan de algemene dienst. Ten einde van het project bedroeg het winstaandeel van de gemeente € 97.000,- door onder andere een niet benodigde post onvoorzien in het woonrijp maken.

Toekomstige grexen (Immateriële Vaste Activa)

Algemeen financieel

In het dienstjaar 2022 is de netto boekwaarde van alle grondexploitatieplannen met € 1.641.927,- afgenomen. In totaal is de boekwaarde afgenomen met € 8.711.747,- en daartegenover stond een afboeking van de voorziening van € 7.069.820,-.

Boekwaarde per 1 januari 2022 (bruto)	€ 24.394.910
Aanwezige voorzieningen per 1 januari 2022	€ -12.759.629
Netto boekwaarde per 1 januari 2022	€ 11.635.281

Boekwaarde per 31 december 2022 (bruto)	€ 15.683.163
Aanwezige voorzieningen per 31 december 2022	€ -5.689.809
Netto boekwaarde per 31 december 2022	€ 9.993.354

Hieronder vindt u de toelichting van de afname van de boekwaarde met € 8.711.747,-:

Gronden toekomstige exploitaties I.M.V.A.

- verwerving en kostenverwerving naar materiële vaste activa t/m 2021	€ -803.056
- in exploitatie genomen gronden Opbroek Noord (van IMVA naar IEGG)	€ -728.817
- voorbereidingskosten toekomstige grexen diverse complexen	€ 369.063
- bijdragen derden en opbrengst verkopen (t Kruimeltje)	€ -553.334
Totaal afname boekwaarde	€ -1.716.144

Gronden exploitatie I.E.G.G.

- bouw- en woonrijpmaken diverse complexen	€ 3.787.799
- rentebijbeschrijving	€ 118.440
- winstuitkering opbroek Noord	€ 210.400
- in exploitatie genomen gronden Opbroek Noord (van IMVA naar IEGG)	€ 959.121
- bijdragen aan derden, PPS Opbroek Noord en krediet verkeersafw. Opbroek	€ -1.027.524
- opbrengst grondverkoop (Opbroek Noord, De Kol en Vletgaarsmaten)	€ -3.508.117
- uitkering positieve saldi (Opbroek Zuid en Pinkeltje/Noabershof)	€ 703.817
- bijdrage voorziening tekort De Kol	€ -7.259.498
Totaal afname boekwaarde	€ -6.015.562

Grond in publiek-private samenwerking Opbroek Noord

- verwerven grond en bouwrijpmaken	€ 3.863.139
- rentekosten	€ 47.657
- tussentijdse winstuitkering volgens POC-methode	€ 379.362
- bijdragen derden	€ -2.899.226
- grondverkoop	€ -4.506.640
- verstrekte bijdrage aan Rijssen-Holten	€ 1.155.625
- aandeel partner samenwerking (50%)	€ 980.041
Totaal afname boekwaarde	€ -980.041

Specificatie verloop boekwaarden/balans

Voor een specificatie van de boekwaarden van de diverse complexen en de voorzieningen die als tegenhanger van de boekwaarde fungeren, verwijzen wij u naar de toelichting Overzicht verloop boekwaarden op de balans en de presentatie bij de grondvoorraden.

Voorzieningen

Voor een tweetal projecten is in voorgaande jaren een voorzieningen getroffen voor te verwachten verliezen of dekking van de boekwaarde ten opzichte van de marktwaarde. Eén voorziening was voor de dekking van het tekort op De Kol. Dit project is in 2022 afgesloten en de voorziening is hiervoor grotendeels ingezet en het resterende gedeelte is vrijgevallen ten gunste van de algemene middelen.

Boekwaarde voorzieningen per 1 januari 2022	€ -12.759.629
Boekwaarde voorzieningen per 31 december 2022	€ -5.689.809
Per saldo afname voorzieningen 2022	€ -7.069.820

De belangrijkste mutaties zijn:

- bijboeking bespaarde rente	€ 255.193
- extra toevoeging voorziening tekort Enkco wegens hogere rente	€ 165.477
- bijdrage voorziening De Kol wegens afsluiting complex	€ -7.259.498
- vrijval overschot voorziening De Kol	€ -230.991

Jaarlijks wordt voor wat betreft de ramingen aangesloten met de jaarschijf 2022 van de grondexploitatieberekeningen (METAFOOR model) en primaire raming jaarschijf 2022 uit de begroting van de algemene dienst.

Bij de najaarsnota 2022 zijn diverse exploitatiebegrotingen herzien. Hierbij zijn bij belangrijke afwijkingen van de ramingen geactualiseerd. Bij de jaarrekening 2022 is aangesloten bij de boekwaarde van de projecten per ultimo 2022. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de najaarsnota zijn in de grondexploitatieberekeningen bijgesteld en in meerjarig perspectief herzien. Per complex worden de afwijkingen toegelicht. Ook is bij verliesgevend project Enkco/Waterloo-Vlogtman de voorziening bijgesteld.

Toegerekende uren aan grondexploitatieprojecten in 2022

De in het dienstjaar 2022 toegerekende uren (6.435 uur) tot een bedrag van € 640.400,- zijn 970 uur hoger dan de geraamde uren (5.465 uur). Ter informatie in het dienstjaar 2021 zijn 5.780 uur, wat gelijk is aan een bedrag van € 533.500,- aan loonkosten geactiveerd. De belangrijkste oorzaak van de stijging van de urentoerekening ten opzichte van het jaar 2021 is het gevolg van het opstarten en voorbereiden van nieuw te ontwikkelen grondexploitaties voor industrie, zoals Vletgaarsmaten II C en Ligtenbergerveld Oost en voor woningbouw, Opbroek Oost en de Banis. Ook zijn er meer uren besteed aan het Enkcoterrein door de ontwikkelingen die daar hebben plaatsgevonden. Aan Vletgaarsmaten II a en b zijn minder uren besteed doordat het grootste gedeelte van de werkzaamheden zijn uitgevoerd, evenals aan Opbroek Noord.

Vennootschapsbelasting (Vpb)-plicht voor gemeenten in Nederland

Vanaf 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht van toepassing.

Met de belastingdienst is een vaststellingsovereenkomst (VSO) afgesloten voor de openingsbalans.

De definitieve aangifte Vpb 2021 is in februari 2023 bij de belastingdienst ingediend en leidt niet tot een Vpb-last. Ook is op basis van een QuickScan, mede als gevolg van negatieve exploitatie Enkco, de komende jaren nog geen sprake van te verwachten Vpb-last.

Evenals in 2021 is ook in 2022 een voorlopige aanslag Vpb betaald, maar deze zal worden verrekend met de verliezen van voorgaande aangiftes (carry back).

Het resterend bedrag aan te verrekenen verliezen op 31 december 2021 bedraagt € 1.849.291,-.

Met betrekking tot de nog landelijk lopende discussies over andere opbrengsten die onder de werking van de Vpb kunnen vallen, is aan het college voorgesteld om de opbrengsten van lichtmastreclame vooralsnog mee te nemen bij de Vpb aangifte.

A. Toekomstige grondexploitatieplannen (IMVA)

Op de balans zijn onder de Immateriële Vaste Activa (IMVA) een aantal voor-investeringen opgenomen ten behoeve van de in de toekomst te ontwikkelen woningbouwplannen. De totale boekwaarde van onderstaande plannen bedraagt per ultimo 2022 € 6.281.000 (de boekwaarde per 31 december 2021 bedroeg € 7.475.000,-).

De afname van € 1.716.000,- is vooral veroorzaakt doordat de verwervingskosten tot en met 2021 zijn overgebracht naar de Materiële Vaste Activa (verplicht volgens BBV). Dit betreft een bedrag van € 803.000,-. De overige mutaties betreffen de voorbereidingskosten (€ 454.000,-) van de nieuwe ontwikkelingen, opbrengst verkopen (€ 544.000,-) en overige bijdragen (€ 10.000,-).

't Kruimeltje/ Mauritschool

Dit terrein betreft de voormalige Mauritschool (basisonderwijs) aan de Zeven Peggenweg en peuterspeelzaal t 'Kruimeltje aan de Veldovenstraat te Rijssen. In 2019 heeft zich een zorginstelling gemeld met het verzoek om op de locatie van de voormalige school een gebouw te realiseren voor begeleid wonen die kan worden gebruikt voor 4 woongroepen met in totaal 32 wooneenheden. Inmiddels is de voormalige school gesloopt, is de zorginstelling gereed en is gestart met de bouw van de woningen. De 5 grondgebonden woningen worden rond de zomer van 2023 opgeleverd.

Bij de najaarsnota zijn de sloopkosten en de grondopbrengst evenredig naar boven bijgesteld met € 4.400,- omdat de sloopkosten worden doorbelast aan initiatiefnemer.

In 2022 heeft de verkoop van de grond plaatsgevonden. Het voordelig saldo per 31 december 2022 van € 522.500 is ingezet voor de dekking van de afschrijving van de boekwaarden van de grond en het voormalig schoolgebouw (€ 225.000) en het resterende deel van saldo ad € 297.500 is ten gunste van de algemene middelen gekomen. Hieruit moeten de kosten van het woonrijp maken nog worden gedekt. Het woonrijp maken zal rond de zomer van 2023 plaatsvinden.

Opbroek Oost

Het college heeft op 16 januari 2020 ingestemd met de toekomstige ontwikkeling van woonwijk Opbroek Oost. Dit plan is een aanvulling op de woningbouwplannen voor Opbroek Noord en Zuid. Om te voorzien in de lokale behoefte in Rijssen-Holten wordt beoogd om circa 550 tot 600 woningen te bouwen in Opbroek Oost. Na 6 november 2020 is de structuurvisie voor het gebied vastgesteld. In het jaar 2021 is gewerkt aan het stedenbouwkundig plan voor Opbroek Oost. Deze is op 6 juli 2021 vastgesteld door het college. Op basis van het stedenbouwkundig plan is een ontwerp bestemmingsplan opgesteld. Dit bestemmingsplan wordt in het 2e kwartaal van 2023 aangeboden aan college en raad van gemeente Rijssen-Holten. Als dit bestemmingsplan onherroepelijk is verklaard, kan na de vaststelling van de exploitatiebegroting en eventueel exploitatieplan, worden gebouwd. In 2023 zal dit plan van start gaan.

Vooruitlopend op de ontwikkelingen zijn al een aantal percelen (met opstallen) geworven. De verwervingskosten zijnde € 570.500,- en voorbereidingskosten zijnde € 6.143.000,- maken onderdeel uit van de boekwaarde per 31 december 2022 van € 6.713.500,-. Deze kosten zullen in een later stadium worden verhaald door middel van verkopen dan wel bijdrages van grondeigenaren.

Grote voorinvesteringen brengen risico's met zich mee in turbulente marktsituaties. Kijkend naar de inflatie, rentestijging en VON-prijzen kunnen we stellen dat 2022 een zeer turbulent jaar is (geweest). In dat kader is er gekeken naar de risicowaardering van de gedane voorinvestering voor Opbroek Oost. Voor Opbroek Oost is gewaardeerd het risico op vertraging als gevolg van economische omstandigheden. Hiervoor is als risico een termijn van 10 jaar uitstel aangehouden. Bij het bepalen van het totale weerstandsvermogen van de gemeente is het risico van extra rentelasten en een eventuele afboeking van een deel van de boekwaarde van Opbroek Oost zoals gebruikelijk meegenomen. Dit heeft geleid tot een verhoging van de risicobuffer in het weerstandsvermogen.

Plan de Banis

Het college heeft op 27 oktober 2022 voorlopige aanwijzing van Wet Voorkeursrecht Gemeenten (WVG) gevestigd op het plan de Banis. Deze voorlopige aanwijzing is op 26 januari 2023 bestendigd door de gemeenteraad. Onder andere dit plangebied moet de gemeente Rijssen-Holtten voorzien in de toekomstige woonbehoefte. Het plan is om in 2023 een structuurvisie op te stellen. In 2024 wordt beoogd een inrichtingsschets uit te werken op basis waardoor er naar inschatting rond 2026 een bestemmingsplan kan liggen. Dit plan zal naar ruwe inschatting voorzien in ongeveer 250 woningen.

Vooruitlopend op de woningbouwplannen zijn vanaf 2022 al een aantal voorbereidingskosten gemaakt tot een bedrag van € 2.600,00. Deze kosten zullen in een later fase worden verhaald door middel van verkopen dan wel bijdrages van grondeigenaren.

Vletgaarsmaten II fase c

Dit bestemmingsplan is een uitwerking van de in 2009 vastgestelde structuurvisie. Dit bestemmingsplan gaat invulling bieden aan de grote behoefte voor bedrijventerrein in Rijssen en Holtten. Uit de behoeftestudie bleek dat er in de periode tot 2030 in de gemeente Rijssen-Holtten circa 20 - 28 hectare bedrijventerrein ontwikkelt dient te worden om in de lokale behoefte te voorzien. Inmiddels zijn bijna nagenoeg alle onderzoeken verricht en is het bestemmingsplan zo goed als gereed. Er is een participatiesessie gevoerd met Holtense ondernemers over (duurzame) inrichting van het plangebied. De zaken die hieruit naar voren kwamen zijn meegenomen in de inrichting zoals opgenomen in het bestemmingsplan. De planning is om het ontwerp bestemmingsplan in 2e kwartaal van 2023 ter inzage te leggen. Medio 2023 zal er naar verwachting een onherroepelijk bestemmingsplan liggen die voorziet in de behoefte naar bedrijventerrein.

Vooruitlopend op de ontwikkelingen zijn vanaf 2021 al een aantal percelen (met opstallen) geworven. De verwervingskosten € 90.300,- en voorbereidingskosten € 102.700,- maken onderdeel uit van de boekwaarde per 31 december 2022 van € 193.000,-. Deze kosten zullen in een latere fase worden verhaald door middel van verkopen dan wel bijdrages van grondeigenaren.

Ligtenbergerveld Oost

Uit een uitgevoerde locatiestudie blijkt dat het gebied ten westen van bedrijventerrein Plaagslagen (Ligtenbergerveld Oost) het meest geschikt is voor het ontwikkelen van een nieuw bedrijventerrein. Op het gebied is een voorkeursrecht gevestigd om prijsopdrijving te voorkomen en een integrale ontwikkeling te bevorderen. Voor het gebied is een ontwerp-structuurvisie gemaakt als eerste stap in de ruimtelijke procedure. Er worden nu twee verschillende structuurvarianten onderzocht. Het gebied moet in 2030 ruimte bieden aan circa 20 hectare netto bedrijventerrein. Vooruitlopend op de ontwikkelingen zijn vanaf 2022 al een aantal voorinvesteringen verricht. Het gaat om een bedrag van € 268.100,-. Van dit bedrag heeft € 235.300,- betrekking op verweringskosten en € 32.800,- op voorbereidingskosten. Deze kosten zullen in een later fase worden verhaald door middel van verkopen ofwel bijdrages van grondeigenaren.

Resultaatverwachtingen en risico's

Voor de risico's betreffende het grondbeleid wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

Eventuele risico's (met een ingeschatte kans kleiner dan 75%) worden meegenomen in het risicologboek. Door grondverkoop in het jaar 2022 is de boekwaarde gedaald. Dit heeft gevolgen voor het risico profiel. De ontwikkelingen op de vastgoedmarkt (woningbouw) en economische en financiële ontwikkelingen (rente etc.) zullen door de werkgroep risicobeheer worden gevolgd en indien nodig geacht zullen maatregelen worden genomen om eventuele risico's te beperken c/q voorzieningen te treffen.

N.B. Bij het bepalen van het totale weerstandsvermogen van de gemeente is rekening gehouden met het risico van extra rentelasten en het afboeken van een deel van de boekwaarde.

7. Paragraaf bedrijfsvoering

Algemeen

Artikel 14

De paragraaf over de bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens.

De strategische visie geeft richting aan de bedrijfsvoering. Het koersdocument organisatieontwikkeling is een meer concrete doorvertaling van de ontwikkelkoers. In het organisatiebesluit zijn de structuur, de bevoegdheden en verantwoordelijkheden vastgelegd.

Het mandaatbesluit regelt de mandatering van (college) bevoegdheden naar medewerkers.

Sinds 2017 werkt de organisatie in de huidige structuur. Een platte structuur met minder leidinggevenden ondersteunt de gewenste eigen verantwoordelijkheid van medewerkers. Na een evaluatie wordt het werken binnen de huidige structuur de komende jaren verder geoptimaliseerd. Er is extra aandacht voor de rol van de teammanagers en er wordt gewerkt vanuit een meer duidelijk kader door het beter neerzetten van de kernwaarden van onze organisatie. De nadruk blijft liggen op een platte organisatiestructuur en verantwoordelijkheid c.q. eigenaarschap bij medewerkers.

De ontwikkelkoers wordt herijkt, waarbij de richting niet wijzigt

Het strategisch personeelsbeleid 2021 tot 2025 is vastgesteld. De activiteiten die hierin zijn opgenomen moeten ons als werkgever goed blijven positioneren op de complexe arbeidsmarkt. Daarnaast wordt ingezet op flexibiliteit, mobiliteit en vitaliteit. We willen hiermee niet alleen een aantrekkelijke werkgever blijven maar ook de talenten van ons personeel optimaal benutten. Onderwerpen die passen bij een moderne werkgever.

Wij hopen van harte dat de lijn van het onder controle krijgen van de gevolgen van het Coronavirus zich in positieve zin doorzet. Sinds maart 2020 hebben de maatregelen grote invloed gehad op onze organisatie. Er is een groot beroep gedaan op de flexibiliteit en het uithoudingsvermogen. Terug naar een weer meer normale en constante situatie is wat we willen en ook verwachten. De maatregelen in verband met het Coronavirus hebben een paar organisatieontwikkelingen in een stroomversnelling gebracht. We hebben grote stappen gemaakt in het tijd en plaatsonafhankelijk (thuis) werken en dus ook het digitaal werken en digitaal overleggen. De investering die we versneld hebben moeten doen willen we niet verloren laten gaan. We gaan voor een vorm van hybride werken waarbij er een goede balans gezocht moet worden tussen werken op de kantoorwerkplek en de thuiswerkplek en een goede balans tussen digitaal overleggen en fysiek overleggen.

Toezicht en verantwoording

Decentralisatie van wetgeving legt een grotere belasting en verantwoordelijkheid op onze bedrijfsvoering. Het blijven voldoen aan de steeds zwaarder wordende eisen van een goede bedrijfsvoering blijft een forse uitdaging. Op verschillende onderwerpen zoals inkoop en aanbesteding, privacy en informatiebeveiliging hebben we ook te maken met een toename van complexiteit en verzwaring van eisen. Eisen die ook regelmatig wijzigen.

Regelmatig monitoren en genereren van managementinformatie en sturingsinformatie krijgt steeds meer aandacht. De participatie van de samenleving betekent extra inzet en begeleiding van processen. Denk hierbij ook aan de invloed en het gebruik van sociale media.

Het groeiend takenpakket vergt meer afstemming, ook regionaal. De overhead neemt dus toe.

Meer in control betekent ook dat we planningen halen en bij extra opdrachten tijdig de gevolgen voor de planning in beeld brengen en herprioriteren. Het blijft ieder jaar weer een uitdaging om vastgestelde planningen te halen en daarnaast de niet geplande werkzaamheden op te pakken. Dit vergt veel van de flexibiliteit.

Onze toezichthouder, de provincie Overijssel, beoordeelt jaarlijks op een aantal indicatoren onze bedrijfsvoering. De afgelopen jaren heeft de provincie ons op alle indicatoren 'groen' beoordeeld. We zijn hierin redelijk uniek in Overijssel. Uiteraard proberen we deze lijn vast te houden.

Met ingang van de jaarrekening 2023 zal het college zelf verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van het

gevoerde bestuur. De accountant beperkt zich dan tot een oordeel over de getrouwheid. De voorbereidingen hiervoor zijn inmiddels in volle gang.

Samenwerking

Wij blijven de houding aannemen 'lokaal wat kan en regionaal wat moet'. We blijven geloven in de kracht van de lokale uitvoering. Daarnaast sluiten we de ogen zeker niet voor de mogelijkheden van samenwerking. We zoeken de samenwerking wanneer we het zelf niet kunnen en/of wanneer het kosten bespaart en wanneer kwaliteit en kwetsbaarheid in het gedrang komen. Verder nemen we actief deel aan tal van regionale (afstemmings-)overleggen, waarbij we blijvend kritisch zijn op nut en noodzaak ervan.

Fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik

De aandacht voor het thema fraude en integriteit neemt de laatste jaren steeds verder toe, onder andere vanuit de beroepsgroep van accountants (NBA). Het zorgt ervoor dat organisaties steeds vaker gevraagd wordt transparant te zijn in de visie, het beleid en het toezicht op het integer handelen in alle geledingen van de organisatie. Dat gaat dus niet alleen over fraude, maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik, het hanteren van gedragscodes en de naleving van andere regelgeving.

Ieder jaar wordt een jaarverslag integriteit opgesteld. Hierin wordt verantwoording gegeven van de uitgevoerde acties. Er is een externe vertrouwenspersoon integriteit en ongewenst gedrag. Ook zijn er 3 interne contactpersonen. In 2022 hebben enkele wisselingen plaatsgevonden in de interne contactpersonen integriteit. In 2022 is er zowel een inhaalslag geweest voor integriteitstrainingen van nieuwe medewerkers als reguliere training voor nieuwe medewerkers. Door corona had dit thema wat minder aandacht gehad. In 2023 zal een aanzet worden gegeven dit weer scherper bij alle medewerkers en leidinggevendenden op het netvlies te krijgen. Bij de nieuwe medewerkers is de ambteed/belofte afgenomen. Deze ceremonie draagt bij aan de bewustwording van de bijzondere positie die een ambtenaar heeft.

De aanpak van ondermijnende criminaliteit is als prioriteit opgenomen in het Integrale Veiligheidsbeleid van maart 2021 en het Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid 2022-2023. Eind 2021 is door het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) een weerbaarheidsscan uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Doel van deze scan is om de (interne) weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie in het kader van ondermijning te analyseren. Uit de scan zijn een aantal verbeterpunten en aanbevelingen naar voren gekomen om ondermijnende criminaliteit meer te voorkomen binnen Rijssen-Holten. In het Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid is bepaald dat deze aanbevelingen zo veel mogelijk overgenomen en geïmplementeerd zullen worden. Daarvoor is een uitvoeringsplan opgesteld voor het resterende deel van 2022 en het jaar 2023. Activiteiten die we onder andere in dat kader hebben uitgevoerd zijn: ondermijningsdag (bewustwording organisatie), aansluiting Meld Misdaad Anoniem door de gemeente Rijssen-Holten, Multidisciplinaire controles, analyse in het buitengebied en inzet bureaudrugszaken (bewustwording inwoners en derden).

Concerncontrol maakt bij het opstellen van het jaarlijkse audit plan zelf een inschatting van de frauderisico's binnen de organisatie en vormt zich een beeld van de maatregelen van interne beheersing die onze organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes te voorkomen en te toetsen of deze maatregelen effectief zijn. Enkele jaren is door een externe deskundige een fraudepreventieonderzoek uitgevoerd wat heeft geleid tot verbetervoorstellen die inmiddels in uitvoering zijn. Voor fraude is deze gangbare definitie gebruikt: een opzettelijke handeling door een of meer leden van het management, met governance belaste personen, werknemers of derden, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen. Op basis van gesprekken met het verantwoordelijke management en vooral bij de proceseigenaren van processen met een frauderisico is nagevraagd of fraudes zijn geconstateerd, wat niet het geval is geweest.

In lijn met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, waar het thema misbruik & oneigenlijk gebruik een van de beoordelingscriteria is, zullen we de komende periode de zichtbaarheid van deze analyse en de hieruit

voortvloeiende maatregelen in de organisatie en op bestuurlijk niveau verder vorm gaan geven. Dit wordt uitgewerkt in het jaarlijkse auditplan.

Aanpassingen in de primaire begroting

Bij de migratie naar een nieuw financieel systeem zijn er bedragen van de begroting verschoven tussen de raadsprogramma's.

De primaire begroting 2022 zoals deze door de raad in de zomer van 2021 is vastgesteld is toentertijd opgenomen in ons toenmalige financiële systeem FMS. Vervolgens is in het afgelopen jaar (2022) een nieuw financieel systeem middels een Europese aanbesteding ingekocht en geïmplementeerd binnen onze organisatie. Na deze technische implementatie is vervolgens de begroting overgezet van het FMS-systeem naar het nieuwe systeem (SAP-systeem). Bij deze overzetting zijn een aantal bedragen van de primaire begroting samengevoegd en andere juist gesplitst. Deels is dit gebeurd omdat het technisch niet anders kon (het ene systeem werkt anders dan het andere) en deels omdat dat functioneler is. Door deze aanpassing zijn er bedragen van begrote lasten en baten verschoven tussen de raadsprogramma's, wat heeft veroorzaakt dat de primaire begroting zoals deze in SAP staat (het nieuwe financiële systeem) deels afwijken van de bedragen per programma zoals deze in het door de raad vastgestelde boekwerk staan van de begroting 2022.

In onderstaand overzicht zijn de verschuivingen weergegeven. Deze verschillen zijn tijdens het jaarwerk 2022 naar voren gekomen en zijn in samenspraak met de accountant zichtbaar gemaakt en vastgelegd.

Programma	Omschrijving
1.01	Inwoners, Organisatie, Bestuur
1.02	Jongeren en Onderwijs
1.03	Samen Zorgen
1.04	Cultuur en Sport
1.05	Ondernemen en Werk
1.06	Wonen, Recreëren en Veiligheid
1.07	Wijken
1.15	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien
1.20	Indirecte producten
Eindtotaal	

WOO

Sinds de inwerkingtreding van de Woo zijn voor wat betreft de passieve openbaarmaking de nodige maatregelen getroffen. Zo hebben de betrokkene medewerkers die vaak te maken krijgen met Woo verzoeken (beleidsmedewerkers, juristen) bijgeschoold met een presentatie. Ook is de handleiding Wob herschreven, en is er een uitgebreide informatiepagina op het intranet geplaatst met infographics. Ook is er, conform de wet, de rol van contact functionaris Woo belegd bij wijze van pilot bij algemeen juridische zaken. In praktijk is hier geen gebruik van gemaakt, waardoor de pilot niet goed te evalueren valt.

In 2022 zijn er 16 verzoeken om informatie ingediend. Hiervan zijn 13 verzoek ingediend sinds de inwerkingtreding van Woo.

De verzoeken zijn als volgt behandeld:

Informeel (informatieverzoek): 3

buiten behandeling gesteld: 2

afgewezen: 4

toegekend: 7

Reden voor buiten behandeling nemen zijn divers van aard. Zo kan het verzoek verkeerd geadresseerd zijn of is de manier van indienen incorrect (zonder herstel). Redenen voor afwijzing zijn afwijzingsgronden op basis van de wet (artikel 5.1 & 5.2 Woo) of het feit dat er geen documenten zijn aangetroffen.

Wat betreft actieve openbaarmaking zijn er diverse categorieën vanuit de Woo die al actief openbaar gemaakt worden. Hierbij moet gedacht worden aan organisatiegegevens, vergaderstukken en verslagen van de raad (momenteel nog met uitzondering van ter behandeling ingekomen stukken) alsook die van het bestuur. Daarnaast is dit ook het geval voor wet- en regelgeving van algemene verbindende aard. Men is ook bezig om de ingediende Woo verzoeken openbaar te maken.

Een wijziging van betekenis is de aankondiging vanuit de VNG dat de doorontwikkeling van het platform PLOOI per direct werd gestopt. Dit platform zou de basis zijn voor het actief openbaar maken van stukken voor alle gemeenten. Nu de verdere ontwikkeling hiervan onzeker is geworden, moet de gemeente Rijssen-Holten nog naar eigen mogelijkheden zoeken op stukken openbaar te maken. Op dit moment geschiedt de openbaarmaking van eerdergenoemde stukken via de website van Rijssen-Holten ofwel met een koppeling op de website naar het platform overheid.nl.

8. Paragraaf corona

Corona

In maart 2020 werden we geconfronteerd met het coronavirus en ook in 2022 had dit virus helaas nog steeds gevolgen voor onze samenleving. In 2022 hebben we via het Rijk opnieuw middelen ontvangen in verband met corona. Dit betreft:

Onderdeel	Bedrag
Gemeenteraadsverkiezingen	€ 52.000
Coronamiddelen o.b.v. september 2021 voor bijzondere bijstand, re-integratie en schuldenbeleid	€ 97.000
Bijdrage exploitatietekort WSW corona	€ 15.000
Inkomstenderving over 2021	€ 164.000
Totaal	€ 328.000

Deze middelen zijn toegevoegd aan de reserve corona, met uitzondering van de middelen voor de inkomstenderving over 2021. Dit bedrag is toegevoegd aan de exploitatie ter compensatie van de lagere opbrengsten/inkomsten.

In 2020 zijn we gestart met een actieplan om de samenleving te ondersteunen. Dit plan is ook in 2022 voortgezet. De acties in het actieplan 2022 betroffen maatregelen die 1) corona gerelateerd zijn en 2) maatregelen die direct of indirect financiële gevolgen hebben voor de gemeente Rijssen-Holten. De acties waren opgesplitst in 5 onderdelen. Per onderdeel is het volgende begroot:

Onderdeel	Begroot 2022	Werkelijk 2022
Jeugd en jongeren	€ 90.000	€ 81.400
Pilots voor transformatie	€ 136.100	€ 98.700

Overige beleidsterreinen	€ 403.200	€ 423.900
Nationaal Programma Onderwijs*	€ 0	€ 0
Formatie	€ 253.000	€ 189.400
Totaal	€ 882.300	€ 793.400

*Het Nationaal Programma Onderwijs loopt niet meer via het actieplan.

In werkelijkheid is minder uitgegeven dan begroot op basis van het actieplan. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve corona, naast de ontvangen rijksbijdragen van € 164.000.

Onder de noemer “pilots voor transformatie” zijn diverse maatregelen getroffen om eenzaamheid tegen te gaan. Uitgaven op het gebied van de overige beleidsterreinen betreffen met name steunaanvragen van culturele instellingen. Ook de tijdelijke uitbreiding van de formatie voor de cultuurcoach is onderdeel van deze categorie maatregelen.

De niet ingezette middelen worden beschikbaar gehouden in de reserve corona. In 2023 volgt een voorstel over de inzet van de resterende middelen.

Jaarrekening

Balans

Balans

Balans per 31 december

ACTIVA (x € 1.000,=)	Ultimo 2022		Ultimo 2021	
VASTE ACTIVA				
<u>Immateriële vaste activa</u>		€ 6.281		€ 7.475
<i>Kosten van onderzoek en ontwikkeling</i>	€ 6.281		€ 7.475	
<u>Materiële vaste activa</u>		€ 116.433		€ 104.013
<i>Investerings met een economisch nut</i>	€ 82.168		€ 69.341	
<i>Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven</i>	€ 27.823		€ 28.274	
<i>Investerings met een maatschappelijk nut</i>	€ 6.442		€ 6.398	
			€ 5.819	
<u>Financiële vaste activa</u>		€ 8.600		€ 5.819
<i>Kapitaalverstrekkingen aan:</i>				
* deelnemingen	€ 736		€ 736	
* gemeenschappelijke regelingen	€ 58		€ 58	
<i>Leningen aan:</i>				
* SWV de Liesen	€ 0		€ 0	
* deelnemingen	€ 216		€ 216	
<i>Overige langlopende leningen u/g</i>	€ 7.590		€ 4.809	
Totaal vaste activa		€ 131.314		€ 117.308
VLOTTENDE ACTIVA				
<u>Voorraden</u>		€ 4.237		€ 4.814
<i>* bouwgronden in exploitatie (B.I.E.)</i>	€ 4.235		€ 4.160	
<i>* gereed product en handelsgoederen</i>	€ 2		€ 3	

* voorgenomen verkoop onroerend goed	€ 0	€ 650	
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < één jaar</u>		€ 9.091	€ 10.844
Vorderingen op openbare lichamen	€ 5.921	€ 4.428	
Overige vorderingen	€ 3.170	€ 2.016	
Schatkistbankieren rekening courant Rijk	€ 0	€ 4.400	
<u>Liquide middelen</u>		€ 4.578	€ 802
Bank- en girosaldi	€ 4.578	€ 802	
<u>Overlopende activa</u>		€ 3.831	€ 3.698
Totaal vlottende activa		€ 21.737	€ 20.158
TOTAAL GENERAAL		€ 153.051	€ 137.466

Balans per 31 december

PASSIVA (x € 1.000,=)	Ultimo 2022		Ultimo 2021	
VASTE PASSIVA				
<u>Eigen vermogen</u>		€ 81.733		€ 67.871
Algemene reserve	€ 42.575		€ 37.806	
Bestemmingsreserves				
* overige bestemmingsreserves	€ 32.185		€ 27.227	
Resultaat na bestemming	€ 6.973		€ 2.839	
<u>Voorzieningen</u>		€ 8.923		€ 9.349
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 3.833		€ 4.067	
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige verv.inv. waarvoor heffing wordt geheven danwel voorzieningen voor middelen van derden met gebonden bestemming	€ 5.089		€ 5.282	
<u>Vaste schulden met rentetyp. looptijd één jaar of langer</u>		€ 46.408		€ 45.211
Onderhandse leningen van:				
* binnenlandse banken en overige financiële instell.	€ 45.565		€ 44.368	
Waarborgsommen	€ 13		€ 13	

Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven	€ 830	€ 830
Totaal vaste passiva	€ 137.064	€ 122.430
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	€ 8.870	€ 7.161
Kasgeldleningen	€ 0	€ 0
Overige schulden	€ 8.870	€ 7.161
<u>Overlopende passiva</u>	€ 7.117	€ 7.875
Ontvangsten Rijk	€ 3.583	€ 3.793
Ontvangsten Provincie	€ 928	€ 790
Ontvangsten veiligheidsregio	€ 76	€ 45
Vooruitontvangen/nog te ontvangen facturen	€ 2.530	€ 3.247
Totaal vlottende passiva	€ 15.987	€ 15.036
TOTAAL GENERAAL	€ 153.051	€ 137.466
Gewaarb. geldleningen woningbouwver./zorginstellingen	€ 72.986	€ 72.204

Grondslagen voor waarderingen en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het samenstellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2022 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen.

De waardering van de activa geschiedt op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Een gedeelte van de aanwezige voorzieningen worden tegen nominale waarde gewaardeerd en een gedeelte wordt tegen contante waarde gewaardeerd. Voorzieningen wegens oninbaarheid maken voor de nominale waarde onderdeel uit van de vorderingen.

De onderhanden projecten worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectkosten verminderd met eventuele projectbaten van derden.

Afschrijvingen vinden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar plaats. Incidenteel mogen afschrijvingen plaatsvinden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. Hieraan moet een raadsbesluit ten grondslag liggen. In de raadsvergadering van 30 maart 2017 is de herziene financiële verordening met hierin opgenomen de afschrijvingstermijnen door de gemeenteraad vastgesteld. Dit zal hierna bij de toelichting op de balans nader worden toegelicht.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden tussen verliezen en risico's die gedurende het opstellen van de jaarrekening zijn ontstaan en verliezen en risico's die na het opstellen van de jaarrekening zijn ontstaan.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt, daarbij moet worden gedacht aan de componenten ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. De gehanteerde referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming. Wanneer binnen deze periode wel schokeffecten optreden dient wel een verplichting gevormd te worden.

Met ingang van 1 januari 2022 mag volgens de CAO het bovenwettelijke verlof en de uren spaarverlof worden bewaard voor opname op een later moment. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Op basis van de overzichten van het Centraal Administratie Kantoor (CAK) kan het aantal personen, het soort en omvang van de zorgverlening beoordeeld worden met de eigen WMO-administratie. Door het ontbreken van inkomensgegevens kan de gemeente op persoonsniveau en als geheel de eigen bijdrage niet op een juiste wijze vaststellen. De gemeente hanteert daarbij de CAK methode waardoor de verantwoordelijkheid van de juistheid ervan geen gemeentelijke verantwoordelijkheid meer is. Deze methode is door de wetgever geaccepteerd.

Vaste activa.

Het BBV schrijft voor dat onderscheid gemaakt wordt in investeringen met een (beperkt) economisch nut, investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. Het aspect van verhandelbaarheid speelt een belangrijke rol. Er wordt geen criterium gehanteerd of de investering geheel kan worden terugverdiend. Alle investeringen groter dan € 10.000 met een economisch nut worden geactiveerd. Investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut groter dan € 100.000 moeten worden geactiveerd. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Een nieuw kapitaalgoed wordt afgeschreven vanaf het moment van in gebruik name. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden vanuit de BBV-voorschriften ingedeeld in:

- a. het activeren van het sluiten van geldleningen;
- b. het activeren van onderzoeks- en ontwikkelingskosten.

Vanuit de BBV zijn de voorschriften voor het activeren van onderzoeks- en ontwikkelingskosten verscherpt. Deze kosten mogen in 5 jaar worden afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling begint bij de ingebruikname van het gerelateerde materiële vaste actief. Vanaf 1 januari 2016 heeft er

vanuit de BBV een scherpere afbakening plaatsgevonden van het startmoment van Bouwgronden In Exploitatie (BIE). De gemaakte kosten voorafgaand aan de vaststelling van de grondexploitatie door de gemeenteraad, mogen tijdelijk als immateriële vaste activa verantwoord worden. Voorbeelden van dergelijke kosten zijn bestemmingsplankosten, apparaatskosten voorbereiding en planschadevergoedingen. Deze kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa. Als de grondexploitatie na deze periode nog niet is geactiveerd, moeten de gemaakte kosten worden afgeboekt ten laste van het jaarrekeningresultaat.

De waardering op de balans vindt plaats tegen aanschafwaarde en indien van toepassing worden verkoopopbrengsten in mindering gebracht op deze aanschafwaarde.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd wanneer sprake is van een investering door een derde. Bedragen boven de € 50.000 worden geactiveerd en hierop wordt afgeschreven. Activering van investeringen is geoorloofd wanneer deze investering bijdraagt aan de publieke taak en wanneer die derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen. Een vereiste hierbij is de terugvorderbaarheid bij het in gebreke blijven van de derde of dat de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Materiële vaste activa met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht waardoor op het saldo wordt afgeschreven.

De volgende afschrijvingstermijnen zijn overeenkomstig de vaststelling van artikel 212 met bijlage 2 bij artikel 7 verantwoord.

1. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
2. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van BBV, worden lineair afgeschreven in:
 - a 75 jaar: rioleringen;
 - b 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen, nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen, tunnels, viaducten en bruggen;
 - c 30 jaar: onderlaag (fundering) kunstgrasvelden;
 - d 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en schoolgebouwen, renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen, parken, sportvelden en groenvoorzieningen, wegen, pleinen en rotondes, geluidswallen, openbare verlichting, waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
 - e 15 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen, technische installaties in bedrijfsgebouwen, pompen en gemalen, top laag kunstgrasveld;
 - f 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, straatmeubilair;

De volgende activa worden annuïtair afgeschreven in:

- g 15 jaar: zware transportmiddelen, gereedschappen en machines;
- h 10 jaar: telefooninstallaties, automatiseringsapparatuur en software, kantoormeubilair en schoolmeubilair, aanhangers, personenauto's, en lichte motorvoertuigen;

Er wordt niet afgeschreven op:

- i gronden en terreinen.

Op de waarde van activa met economisch nut mogen geen reserves in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd. Voor de indeling in economisch nut is het van belang of de investeringen verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van opbrengsten. Voorbeelden van economisch nut zijn commerciële abri's, verhuur sportaccommodaties, rioolrecht en begraafrecht.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Hierbij wordt geen rekening gehouden met eventuele restwaarden aan het einde van de afschrijvingstermijn. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

De investeringen met maatschappelijk nut moeten volgens de nieuwe BBV-voorschriften met ingang van 2017 op vergelijkbare wijze als investeringen met economisch nut worden geactiveerd en afgeschreven over de toekomstige gebruiksduur. Deze verplichting geldt voor de investeringen die vanaf begrotingsjaar 2017 worden gedaan. De investeringen die zijn gedaan voor begrotingsjaar 2017 kunnen volgens de oude BBV-voorschriften gehandhaafd blijven. In het verloopoverzicht boekwaarden worden alleen de boekwaarden gepresenteerd op basis van de nieuwe BBV-voorschriften. In het verleden zijn namelijk de investeringen met maatschappelijk nut vervroegd afgeschreven. Dit is vanaf begrotingsjaar 2017 niet meer toegestaan. Door het niet of te weinig investeren in onderhoud kan onherstelbare schade worden veroorzaakt. Door onderhoud te plegen blijft de gebruiksduur van de activa gehandhaafd.

Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van: (inrichting) wegen, waterwegen, civiele kunstwerken, openbaar groen en kunstwerken.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (in het BBV benoemd als kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. Indien een kapitaalverstrekking of verstrekte lening niet invorderbaar is, zal een waarde correctie plaatsvinden voor oninbaarheid.

Voorraden

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs of tegen de lagere marktwaarde. Bij verliesgevende complexen wordt overgegaan tot het treffen van een voorziening als dekking voor het tekort op dit complex. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsook een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winstnemingen worden vastgesteld door toepassing van de POC-methode. Door toepassing van deze methode wordt eerder winst genomen dan voorheen, namelijk naar rato van de voortgang van het project.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd. De voorziening wordt per 31 december van ieder jaar geactualiseerd op basis van de geschatte inningskansen. Niet invorderbare debiteuren komen ten laste van de voorziening. Als een niet invorderbare debiteur niet in de voorziening is opgenomen, gebeurt dit alsnog en vindt daarna de afboeking plaats.

Voor het bepalen van de juiste voorziening wordt de statische methode toegepast waarbij een zo nauwkeurig mogelijke inschatting wordt gemaakt van het vermogen per balansdatum.

Liquide middelen en overlopende posten. Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden afhankelijk van het soort van voorziening gewaardeerd tegen het nominale bedrag of tegen contante waarde. Beide soorten voorzieningen maken deel uit van de gemeentelijke begroting.

Voorzieningen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
- bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van een jaar of langer.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden aangeduid als netto vlottende schulden die bepaald worden door de rentetypische looptijd. De rentetypische looptijd is het interval gedurende de looptijd van de geldlening, waarin op basis van de leningsvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante geldvergoeding, oftewel de rentevaste periode.

Een essentieel kenmerk van vreemd vermogen en daarmee van netto vlottende schulden is, dat voor de gemeente een verplichting bestaat. Een verplichting is een plicht of verantwoordelijkheid jegens een derde om op een bepaalde manier te handelen of te presteren. In de balans worden alleen huidige verplichtingen opgenomen. De waardering van netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar geschiedt tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume. Indien van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog niet bestede voorschotbedragen voor uitkeringen met specifieke bestedingsdoelen zijn ontvangen en dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, worden deze ontvangsten verantwoord als overlopende passiva.

Het essentieel kenmerk van vreemd vermogen en daarmee van overlopende passiva is, dat voor de gemeente een verplichting bestaat. Een verplichting is een plicht of verantwoordelijkheid jegens een derde om op een bepaalde manier te handelen of te presteren.

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen is het nodig dat de leiding van de organisatie over verschillende zaken zich een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Inherent aan het maken van schattingen is dat de werkelijke uitkomst kan afwijken.

Toelichting op de balans

Toelichting op de balans per 31 december

SPECIFICATIE BALANSPOSTEN ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

	per 31-12-2021	Na corr. BBV 1-1-2022	investeringen 2022	des- investeringen 2022	afschrijving 2022	duurzame waardeverm. 2022	Afboeken boekwaarde/ winstuitkering	Bijdragen van derden	per 31-12-2022
A. kosten sluiten geldleningen									
B. kosten onderzoek en ontwikkeling	€ 7.474.874	€ 6.671.819	€ 369.063	€ 1.282.151	€ 0	€ 0	€ 522.465	€ 0	€ 6.281.197
Totaal immateriële vaste activa	€ 7.474.874	€ 6.671.819	€ 369.063	€ 1.282.151	€ 0	€ 0	€ 522.465		€ 6.281.197

Materiële vaste activa

	per 31-12-2021	Na corr. BBV 1-1-2022	investeringen 2022	des- investeringen 2022	afschrijving 2022	duurzame waardeverm. 2022	Correctie activa type 2022	Bijdragen van derden	per 31-12-2022
<u>Investeringen met een economisch nut</u>									
A. gronden en terreinen	€ 11.194.001	€ 12.416.754	€ 781.386	€ 0	€ 1.514.785	€ 0	€ 0	€ 0	€ 11.683.356
B. woonruimten	€ 560.565	€ 560.565	€ 2.290.709		€ 24.339	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.826.935
C. bedrijfsgebouwen	€ 51.168.024	€ 51.168.024	€ 12.238.364		€ 2.320.654	€ 0	€ 0	€ 0	€ 61.085.734
D. grond-, weg- en waterbouwk.werken	€ 3.445.423	€ 3.445.423	€ 510.315	€ 0	€ 347.597	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.608.141
E. vervoermiddelen	€ 1.293.763	€ 1.294.555	€ 242.635	€ 0	€ 254.379	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.282.811
F. machines, apparaten en installaties	€ 574.198	€ 574.198	€ 110.914	€ 0	€ 69.292	€ 0	€ 0	€ 0	€ 615.820
G. overige materiële vaste activa	€ 1.105.024	€ 1.105.024	€ 106.779	€ 0	€ 147.246	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.064.557
Totaal	€ 69.340.999	€ 70.564.544	€ 16.281.103	€ 0	€ 4.678.293	€ 0	€ 0		€ 82.167.354
<u>Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven</u>									
A. gronden en terreinen	€ 258.224	€ 258.224	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 258.224
C. bedrijfsgebouwen	€ 300.708	€ 300.708	€ 0	€ 0	€ 18.976	€ 0	€ 0	€ 0	€ 281.732
D. grond-, weg- en waterbouwk.werken	€ 26.944.325	€ 26.944.325	€ 229.609	€ 64.955	€ 507.950	€ 0	€ 0	€ 0	€ 26.601.030
E. vervoermiddelen	€ 145.827	€ 145.827	€ 0	€ 0	€ 40.955	€ 0	€ 0	€ 0	€ 104.872
F. machines, apparaten en installaties	€ 102.011	€ 102.011	€ 0	€ 0	€ 13.413	€ 0	€ 0	€ 0	€ 88.598
G. overige materiële vaste activa	€ 522.966	€ 522.966	€ 16.692	€ 0	€ 51.060	€ 0	€ 0	€ 0	€ 488.598

Totaal	€ 28.274.062	€ 28.274.062	€ 246.301	€ 64.955	€ 632.354	€ 0	€ 0	€ 27.823.054
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>								
A. gronden en terreinen	€ 33.157	€ 33.157	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 33.157
C. bedrijfsgebouwen	€ 352.651	€ 352.651	€ 0	€ 0	€ 17.633	€ 0	€ 0	€ 335.019
G. overige materiële vaste activa	€ 31.637	€ 31.637	€ 0	€ 0	€ 1.376	€ 0	€ 0	€ 30.261
H. grond-, weg- en waterbouwk. werken	€ 5.980.769	€ 5.980.769	€ 1.249.767	€ 927.450	€ 259.783	€ 0	€ 0	€ 6.043.303
Totaal	€ 6.398.213	€ 6.398.213	€ 1.249.767	€ 927.450	€ 278.791	€ 0	€ 0	€ 6.441.740
Totaal materiële vaste activa	€ 104.013.274	€ 105.236.819	€ 17.777.171	€ 992.404	€ 5.589.438	€ 0	€ 0	€ 116.432.148

Toelichting immateriële en materiële vaste activa

Investerings immateriële vaste activa.

De investeringen betreffen:

- Kruimeltje € 50.000
- Opbroek Oost € 190.000
- Vletgaarsmaten € 94.000
- Plan de Basis (grondverwerving) € 3.000
- Lichtenbergerveld oost € 33.000

Desinvesteringen immateriële vaste activa

De desinvesteringen betreffen:

- Kruimeltje (overdracht) € 550.000
- Opbroek Noord (overdracht) € 729.000
- Opbroek Oost € 3.000

Investerings materiële vaste activa met een economisch nut

Op gronden en terreinen heeft een totale investeringen plaatsgevonden van € 781.000 en bestaat met name uit (> € 20.000):

- Vletgaarsmaten 2C € 86.000
- aankoop grond De Mors € 192.000
- perceel landbouwgrond aan de Hoogspanning € 141.000
- aankoop perceel Lichtenbergerveld Oost € 235.000
- aankoop- percelen Van Lindenberg € 125.000

Op woonruimten heeft een investering plaatsgevonden van € 2.291.000 voor de huisvesting van Oekraïense vluchtelingen

Op bedrijfsgebouwen heeft een totale investering plaatsgevonden van € 12.238.000 en bestaat met name uit (> € 20.000):

- nieuwbouw zwembad Rijssen € 12.090.000
- nieuwbouw basisonderwijs € 138.000
- nieuwbouw Johan Frisoschool € 52.000
- correctie verduurzaming gebouwen +/- € 44.000

Op grond-, weg- en waterbouwkundige werken heeft een totale investering plaatsgevonden van € 510.000 en bestaat met name uit (> € 20.000):

- vervanging toplaag kunstgrasveld Excelsior € 408.000
- verkoop infrastructuur 3e fietsring € 90.000

Op vervoermiddelen heeft een totale investering plaatsgevonden van € 242.000 en bestaat uit:

- vervanging tractor plantsoenen € 65.000
- Overname wagenpark van leasebedrijf € 177.000

Op machines, apparaten en installaties heeft een totale investering plaatsgevonden van € 111.000 en bestaat uit:

- machines voor groenonderhoud, totaal € 63.000
- informatie en communicatieapparatuur € 48.000

Op overige materiele vaste activa zijn de investeringen totaal € 107.000 en bestaan uit:

- verduurzaming openbare verlichting € 20.000
- uitvoering van de speeltuinvisie € 87.000

Investerings- en desinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Op grond-, weg- en waterbouwkundige werken zijn op dit onderdeel de investeringen totaal € 246.000 en bestaan uit (> € 20.000):

- maatregelen riool Oosterhof incl. recreatiepark € 37.000
- vervanging drukriolering Elektromech € 48.000
- maatregelen riool tunnels € 28.000
- riolering GRP € 119.000

De "desinvesteringen" hadden betrekking op een dekking uit de voorziening voor; maatregelen riool Oosterhof incl. recreatiepark € 37.000 en maatregelen riool tunnels € 28.000.

Investerings- en desinvesteringen met een maatschappelijk nut

Op grond-, weg- en waterbouwkundige werken zijn op dit onderdeel de investeringen totaal € 1.250.000 en bestaan uit:

- centrumfunctie Rijssen € 124.000
- kwaliteitsimpuls centrum Holten € 38.000
- werkzaamheden Schoolstraat Rijssen € 20.000
- kruispunt Stroekeld-Reggesingel € 28.000
- verkeersafwikkeling Opbroek € 645.000
- kruispunt Reggesingel-Veeneslagen € 65.000
- inrichten Keizersweg-Vrijheidslaan € 276.000
- herinrichting Molenstalweg € 29.000
- maatregelen wegen Oosterhof € 25.000

De "desinvesteringen" hebben betrekking op:

- verkeersafwikkeling Opbroek, bijdrage uit project Opbroek Noord en Zuid € 497.000, bijdrage Provincie € 164.000 en € 5.000 bijgedragen uit de voorziening
- inrichten Keizersweg-Vrijheidslaan, bijdrage gemeente Oldenzaal € 237.000
- maatregelen wegen Oosterhof, bijdrage uit de voorziening € 25.000

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen

1. Deelnemingen
 2. Gemeenschappelijke regelingen
- Totaal kapitaalverstrekkingen

Leningen

1. SWV de Liesen
 2. Deelnemingen
- Totaal leningen

Overige langlopende leningen

- Verstrekte geldleningen derden (excl. personeel)
- Verstrekte geldlening Sociale zaken (BBZ en TOZO)
- Hypothecaire geldleningen personeel
- Totaal langlopende leningen

per 31-12-2021	investerings en balans- mutaties 2022	onttrekkingen en aflossing 2022	per 31-12-2022
€ 736.203	€ 0	€ 0	€ 736.203
€ 57.927	€ 0	€ 0	€ 57.927
€ 794.130	€ -	€ -	€ 794.130
€ -			€ -
€ 216.000	€ -	€ -	€ 216.000
€ 216.000	€ -	€ -	€ 216.000
€ 3.423.702	€ 2.415.000	€ 11.580	€ 5.827.122
-	-	-	€ 393.882
€ 1.385.480	€ -	€ 16.215	€ 1.369.265
€ 4.809.182	€ 2.415.000	€ 27.795	€ 7.590.270
€ 5.819.312	€ 2.415.000	€ 27.795	€ 8.600.399

Totaal financiële vaste activa

Toelichting financiële vaste activa

Leningen

De lening van Elsmoat is afgelost. Er resteert nu nog een lening aan Enexis

Overige langlopende leningen

De overige langlopende leningen bestaan uit verstrekte geldleningen aan derden waar al dan niet zekerheidsstellingen tegenover staan.

In 2022 zijn de volgende leningen verstrekt:

- Sterkerij € 190.000
- zonnepanelen en klimaatregeling Kulturhus € 225.000
- Kampus €2.000.000

De aflossingen zijn van de Julianaschool en Ronde Maat.

SPECIFICATIE BALANSPOSTEN ACTIVA

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

1. Bouwgrond in exploitatie (B.I.E.)
2. Bouwgronden in exploitatie (B.I.E.)

woningbouw
industrie

3. Gereed product en handelsgoederen
4. Voorgenomen verkopen onroerend goed

Totaal voorraden (*)

boekwaarde 31-12-2021	boekwaarde 31-12-2022
-€ 459.918	€ 1.132.983
€ 4.620.326	€ 3.101.640
€ 4.160.408	€ 4.234.622
€ 3.362	€ 2.310
€ 650.000	€ 0
€ 4.813.770	€ 4.236.932

(*) Voor waardering van de gronden zie toelichting paragraaf 3.6 Grondbeleid

Verloop van bouwgronden in exploitatie

Opbroek Noord
Complex Dijkterhoek
De Kol GREX
De Kol voorziening revitalisering
Opbroek Zuid
Enkco Holten
Enkco voorziening
Pinkeltje (Noabershof)
PPS Opbroek Noord
Vletgaarsmaten II fase A en B

Totaal bouwgronden in exploitatie

boekwaarde 31-12-2021	boekwaarde 31-12-2022
€ 0	€ 622.537
€ 232.005	€ 240.795
€ 7.284.870	€ 0
-€ 7.343.617	€ 0
-€ 1.187.044	€ 0
€ 6.396.516	€ 6.939.502
-€ 5.416.012	-€ 5.689.809
-€ 426.637	€ 0
€ 0	-€ 980.041
€ 4.620.326	€ 3.101.640
€ 4.160.408	€ 4.234.622

Aansluiting totaal generaal grondexploitatie

Saldi
Voorziening revitalisering De Kol
Voorziening Encko

Netto boekwaarde (conform balans voorraden)

boekwaarde 31-12-2021	boekwaarde 31-12-2022
€ 16.920.037	€ 9.924.432
-€ 7.343.617	€ 0
-€ 5.416.012	-€ 5.689.809
€ 4.160.408	€ 4.234.622

Grondexploitatie

Overzicht verloop boekwaarden
grondexploitatie 2022

A. Bestemmingsplannen met kostprijsberekening

Omschrijving complex	investering per 1-1-2022	inbreng grondverw. incl. kosten verwerving uit materiële vaste activa	kosten bouwrijp- maken (incl. kosten verwerving en voorbereiding)	rente- schrij- ving 0,70%	BBV POC methode tussentijdse winstuitkering	bijdrage provincie/ derden/ huren opslagen	opbrengst grond- verkoop kostprijs	reserves voorzie- ningen en bijdrage afb. algemene dienst	investering per 31-12-2022
<i>Woningbouw</i>									
Opbroek fase 1	905.029								905.029
Opbroek fase 1 deel 3	-1.174.148								-1.174.148
Opboek Zuid fase 1C/2A	529.896								529.896
Opbroek Zuid deelfase 4	-1.447.821		222.405	-8.309		650.101		322.846	-260.777
Totaal Opbroek Zuid	-1.187.044		222.405	-8.309		650.101	0	322.846	0
Opbroek Noord	0	230.304	2.425.808		210.400	-908.963	-1.335.012		622.537
Dijkerhoek II	232.005		7.166	1.624					240.795
De Kol Grex	7.284.870		43.485	50.994			-119.850	-7.259.498	0
Enkco Holten	6.396.516		505.956	44.776		-20.246		12.500	6.939.502
Pinkeltje (Noabershof)	-426.637		61.153	-2.986				368.471	0
<i>Industrie</i>									
Vletgaarsmaten II A en II B	4.620.326		521.825	32.342		-19.599	-2.053.255		3.101.640
Totaal A	16.920.037	230.304	3.787.799	118.440	210.400	-298.707	-3.508.117	-6.555.681	10.904.473

B. Publiek-Private Samenwerking

Omschrijving complex	investering per 1-1-2022		kosten bouwrijp- maken (incl. kosten verwerving en voorbereiding)	rente- kosten	BBV POC methode tussentijdse winstuitkering	bijdrage provincie/ derden/ huren opslagen	opbrengst grond- verkoop kostprijs	bijdragen aan gemeente/ aandeel partner samenwerking	investering per 31-12-2022
Opbroek Noord samenwerking			3.863.139	47.657	379.362	- 2.899.226	-4.506.640	1.155.625	-1.960.083
Aandeel partner samenwerking								980.041	980.041
Totaal B			3.863.139	47.657	379.362	- 2.899.226	-4.506.640	2.135.666	-980.041

Uitzettingen

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Totaal vorderingen openbare lichamen

31-12-2021	31-12-2022
€ 4.428.498	€ 5.921.000
€ 4.428.498	€ 5.921.000

Overige vorderingen

- debiteuren belastingplichtigen en overigen
- voorziening dubieuze debiteuren

Totaal debiteuren na correctie voorziening dubieuze debiteuren

€ 1.393.765	€ 2.654.256
-€ 71.260	-€ 52.005
€ 1.322.505	€ 2.602.251

- debiteuren leges
- debiteuren SOZA/WWB
- debiteuren SOZA/BBZ
- debiteuren TOZO
- debiteuren Stadsbank
- debiteuren Wmo, WI en schuldhulp
- voorschot zorgpremies en overige vorderingen
- voorziening dubieuze debiteuren SOZA

Totaal debiteuren sociale zaken na correctie voorz. dubieuze debiteuren

	€ 413.215
€ 1.347.066	€ 1.225.902
€ 276.614	
€ 220.011	€ 20.799
€ 8.525	€ 22.373
€ 28.712	€ 30.019
€ 10.587	€ 3.588
-€ 1.198.392	-€ 1.148.331
€ 693.123	€ 567.565

Schatkistbankieren rekening courant Rijk

€ 4.400.000	€ 0
--------------------	------------

Totaal uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

€ 10.844.126	€ 9.090.816
---------------------	--------------------

Uitzettingen toelichting en Liquide middelen

Onder de "vorderingen van openbare lichamen" kunnen de volgende posten worden genoemd:

- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de laatste termijn uit de wet Inburgering € 19.000
- vordering op het BCF (BTW-Compensatie-Fonds) € 3.836.000
- vordering Ministerie van Binnenlandse zaken, algemene uitkering € 891.000
- vordering Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden € 225.000
- vordering Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertraging € 199.000
- vordering gemeente Oldenzaal, bijdrage impulsregeling klimaatadaptatie € 237.000

Bij "debiteuren belastingplichtigen en overigen" kunnen de volgende posten worden genoemd, welke van substantiële omvang zijn:

- vordering op verkoop bouwgrond Brekeldlaan Rijssen € 847.000
- vordering verkoop bouwgrond Opbroek Rijssen € 206.000
- vordering verkoop bouwgrond Burggraaf Rijssen € 162.000
- vorderingen PPS Opbroek Noord € 620.000

Voor de bepaling van de voorziening dubieuze debiteuren (geen Sociale Zaken) worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- 25% dubieus bij uithanden gegeven vorderingen aan de deurwaarder
- 50 - 95% voor vorderingen die lopen via schuldsanering, kwijtschelding, onder bewind voering et cetera
- 100% voor vorderingen waarbij sprake is van een faillissement

Schatkistbankieren

Het drempelbedrag voor verplicht schatkistbankieren is voor 2022 vastgesteld op € 1.799.000 (2% x het primaire begrotingstotaal van € 89.969.000).

Gedurende de 4 kwartalen in 2022 zijn gemiddeld de volgende overtollige middelen buiten de schatkist gehouden:

1e kwartaal € 1.375.000

2e kwartaal € 1.346.000

3e kwartaal € 1.295.000

4e kwartaal € 818.000

Op 31 december bevindt zich geen saldo op de rekening courant van het Rijk

Liquide middelen 2022

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2022
BNG Bank	€ 318.700	€ 2.068.574
BNG SWV de Liesen	€ 451.292	€ -
BNG Opbroek Noord	€ -	€ 2.488.823
Banksaldi overig	€ 30.589	€ 13.278
Kassaldi	€ 1.750	€ 7.210
Totaal liquide middelen	€ 802.331	€ 4.577.885

Saldo liquide middelen

Onder de "BNG bank" vallen de hoofdrekening, belastingen en sociale zaken.

Het saldo van de bankrekening Opbroek Noord bestaat hoofdzakelijk uit inkomsten verkoop percelen

Overlopende activa

Overlopende activa/transitoria

Nog te ontvangen Rijk

Inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen

Vooruitontvangen facturen

Verstrekke voorschotten SOZA

Nog te ontvangen bedragen

Voorschotten / doorbetalingen

Suppletie aangifte belastingdienst

Verrekening BTW Compensatiefonds

Totaal overlopende activa/transitoria

31-12-2021	toevoeging	ontvangen	31-12-2022
€ 754.692		€ 754.692	€ -
€ 1.321.996			€ 1.399.459
€ 1.633			€ 10.606
€ 1.216.889			€ 2.352.559
€ 355.319			€ 23.927
€ 47.841			€ 38.598
€ 0			€ 6.064
€ 3.698.370	€ 0	€ 754.692	€ 3.831.214

Overlopende activa toelichting

Vooruitontvangen facturen

De posten van substantiële omvang zijn:

- softwarelicenties € 367.000
- subsidie ventilatie scholen € 716.000
- subsidie pilot BSO € 65.000
- subsidie slachtofferhulp, mantelzorg en OZ verbindhulp € 51.000
- VNG contributie € 63.000

- verzekeringen m.b.t. personeel € 31.000
- cursussen personeel € 26.000

Nog te ontvangen bedragen

De posten van substantiële omvang zijn:

- te verrekenen VPB grondexploitatie 2021-2022 € 55.000
- liquidatie-uitkering en vakantiegeld SoWeCo € 993.000
- winstuitkering Opbroek Noord € 189.000
- leges bouwvergunningen € 159.000
- bijdrage ontheemden Oekraïners € 251.000
- COA € 50.000
- SPUK-sport € 53.000
- afrekening Nedvang 2020-2022 € 68.000
- egalisatie uitkering transportkosten Twence € 40.000

SPECIFICATIE BALANSPOSTEN PASSIVA

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Algemene reserves

Bestemmingsreserves

Resultaat 2021

Resultaat 2022

Totaal eigen vermogen

31-12-2021	31-12-2022
€ 37.805.609	€ 42.575.094
€ 27.226.800	€ 32.185.162
€ 2.838.903	€ 6.972.802
€ 67.871.312	€ 81.733.058

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Voorzieningen voor bijdragen aan verv.inv. waarvoor heffing wordt geheven
dan wel voorzieningen voor middelen van derden gebonden bestemming

Totaal voorzieningen

31-12-2021	31-12-2022
€ 4.067.409	€ 3.833.427
€ 5.281.598	€ 5.089.308
€ 9.349.007	€ 8.922.735

Reserves en voorzieningen per post

RESERVES & VOORZIENINGEN

nr.	Reserves	beginsaldo 01-01-2022	toevoeging	onttrekking	eindsaldo 31-12-2022
	<u>Algemene reserves</u>				
5000	algemene reserve	35.415.256	5.385.174	-225.200	40.575.230
5000	reserve incidenteel perspectief	2.390.352	5.610.000	-6.000.489	1.999.864
		37.805.609	10.995.174	-6.225.689	42.575.094

nr.	Reserves	beginsaldo 01-01-2022	toevoeging	onttrekking	eindsaldo 31-12-2022
	<u>Algemene bestemmingsreserves</u>				
5100	reserve restauratie monumenten	119.975	16.802	-36.620	100.156
5101	reserve egalisatie grondpr. Industrieterr.	13.354	0	-13.354	0
5103	reserve budgetoverheveling	0	1.750.700	-1.750.700	0
5104	reserve sport	679.557	153.500	-23.800	809.257
5105	reserve nieuwbouw zwembad	54.620	196.700	-4.598	246.722
5106	reserve parkmanagement grondexpl.	98.244	9.779	-30.000	78.023
5107	reserve maatsch. Begeleiding asielzk	131.646	62.000	0	193.646
5109	reserve gebouwenbeheer	723.742	223.438	-127.638	819.542
5110	reserve reïntegratie	1.274.777	569.663	-347.114	1.497.327
5111	reserve Verlengde Waagweg	412.266	0	0	412.266
5113	reserve LTVV algemeen	385.309	0	0	385.309
5114	reserve verbindingsweg	667.070	0	0	667.070
5116	reserve leefbaarheid platteland	103.713	0	0	103.713
5117	reserve reconstructie (rood voor rood)	61.106	20.000	0	81.106
5118	reserve ziektevervanging	150.000	0	-150.000	0
5119	reserve afwikkeling Essent	1.020.000	0	-60.000	960.000
5120	reserve afval	0	224.960	-8.663	216.297
5121	reserve personeelsvoorzieningen	265.379	0	-57.833	207.547
5122	reserve onderhoud onderwijshuisvesting	393.414	0	0	393.414
5123	reserve brandveiligheid De Borkeld	824.457	0	-38.807	785.650
5124	reserve bijdragen regio Twente	855.981	190.924		1.046.905
5125	reserve egalisatiebuffer jeugd en WMO	109.847	350.000	-109.800	350.047
5127	reserve bovenwijkse voorz. grondexploitatie	211.962	0	0	211.962
5129	reserve duurzaamheidsvisie	281.011	738.200	-770.078	249.133
5130	reserve recreatie & toerisme	213.275	78.000	-47.472	243.803
5131	reserve bomenplan	211.858	0	0	211.858
5132	reserve implementatie omgevingswet	242.346	438.000	-169.781	510.565
5138	reserve centrumfunctie Rijssen	400.000		-400.000	0
5133	reserve corona	1.557.870	457.732	-1.087.325	928.277

5134 reserve Waardenborch	0	500.000		500.000
5135 reserve bestijding energiearmoede	0	425.000	-425.000	0
5136 reserve ongelijkvloerse verb. station Holten	0	200.000		200.000
5137 reserve cofinanciering derden	0	100.000		100.000
5139 reserve algemene uitkering	0	274.000		274.000
5140 reserve energietransitie	0	400.000	-286.965	113.035
5141 reserve Wet Open Overheid (WOO)	0	116.000		116.000
5142 reserve ontheemden	0	3.771.211	-141.900	3.629.311
	11.462.778	11.266.609	-6.087.447	16.641.940

nr.	Reserves	beginsaldo 01-01-2022	toevoeging	onttrekking	eindsaldo 31-12-2022
	Bestemmingsreserves BBV				
5600	BBV reserve Reggesteyn	4.033.513		-175.300	3.858.213
5601	BBV reserve nieuwbouw gemeentehuis	10.817.290		-366.800	10.450.490
5602	BBV reserve kunstgras hockeyveld	90.428		-31.500	58.928
5606	BBV reserve starterslening	249.846			249.846
5603	BBV Reserve Boomkamp-Busstation	380.956		-43.300	337.656
5604	BBV Kunstgras VV-Holten	69.784		-7.700	62.084
5605	BBV Reserve Constantijnschool	122.205		-21.200	101.005
5607	BBV reserve uitbr. Oudheidkamer Holten	0	125.000		125.000
5608	BBV Reserve masterplan Oosterhof	0	300.000		300.000
		15.764.022	425.000	-645.800	15.543.222
TOTAAL RESERVES		65.032.409	22.686.783	-12.958.936	74.760.256

nr.	Voorzieningen	beginsaldo 01-01-2022	toevoeging	onttrekking	eindsaldo 31-12-2022
	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
5301	voorziening pensioen wethouders	3.712.672	205.000	-760.340	3.157.332
5303	voorziening wachtgeld wethouders	91.567	195.800	-105.382	181.985
5304	voorziening statisch archief	263.170	27.973	-13.123	278.020
5307	voorziening spaarverlof	0	216.090		216.090
		4.067.409	644.863	-878.845	3.833.427

nr.	Voorzieningen	beginsaldo 01-01-2022	toevoeging	onttrekking	eindsaldo 31-12-2022
-----	---------------	--------------------------	------------	-------------	-------------------------

Voorzieningen voor bijdragen aan komstige verv.inv. waarvoor heffing wordt geheven dan wel voorzieningen voor middelen van derden met gebonden bestemming

5302 voorziening Dokter Stokkersfonds

5035 voorziening verbeter.maatr. riolering

5036 voorziening vervangingsinv. riolering

421.866			421.866
1.775.311		-94.137	1.681.174
3.084.421		-98.153	2.986.268
5.281.598	0	-192.289	5.089.308

TOTAAL VOORZIENINGEN

9.349.007 644.863 -1.071.134 8.922.735

Toelichting mutaties reserves en voorzieningen

Met ingang van 2012 worden alleen nog budgettaire afwijkingen in de reserves en de voorzieningen boven de € 50.000 toegelicht. Dit sluit aan bij de besluitvorming over de voor- najaarsnota waarbij ook alleen afwijkingen op de budgetten van meer dan € 50.000 worden toegelicht.

Voor de volledigheid merken wij nog op dat positieve bedragen onttrekkingen betreffen en negatieve bedragen toevoegingen aan de reserves en voorzieningen zijn.

5000 Reserve algemene middelen

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Najaarsnota 2022 + Jaarrekening 2022	In verband met vertraging van het project 'Noabershof' werd de winstneming van de GREX later ontvangen. Dit betreft winstneming Noaberhof grex.	-€ 273.200	-€ 368.471

5002 Reserve Incidenteel perspectief

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	Voor inzet van personeel is minder onttrokken uit de reserve incidenteel perspectief. Restant dient beschikbaar te worden gehouden in de reserve.	€90.000	€41.289

5110 Reserve Re-integratie

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	Voor het uitvoeren van de publieke taak re-integratie worden voordelen en nadelen voor het uitvoeren van WSW volgens besluitvorming verrekend met de reserve re-integratie.	€0	-€ 146.500

5120 Reserve Afval

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Najaarsnota 2022 + Jaarrekening 2022	Bij de jaarrekening is er per saldo meer toegevoegd aan de reserve afval (€46.597). De reserve dient als egaliseringsreserve voor meer/minder kosten op de taak afval.	-€169.700	-€216.297

5124 Reserve bijdrage Regio Twente

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Voorjaarsnota 2022 + Jaarrekening 2022	Voor de reconstructie Hogepad/ Haarstraat en Korteboslaan is een uitname begroot van €164.800, maar zijn niet onttrokken in verband met vertraging van de projecten. Deze middelen blijven beschikbaar voor het project.	€ 164.800	€ 614
Jaarrekening 2022	Een restant van de subsidie van een van Regio Twente voor onder andere infra en gedrag beïnvloedbare maatregelen is toegevoegd aan de reserve.	Nihil	€ -65.924

5129 Reserve Duurzaamheidsvisie

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Voorjaarsnota 2022 + Najaarsnota 2022 + Jaarrekening 2022	Door de raad beschikbaar gestelde middelen voor de duurzaamheidsvisie worden beschikbaar gehouden in de reserve duurzaamheid. Voor het uitvoeren van de duurzaamheidsvisie is er een vermindering geraamd van €718.900. €400.000 hiervan is gestort in de reserve energietransitie. Extra tekort voor uitvoeren van de duurzaamheidsvisie van €51.178 wordt ten laste gebracht van de reserve.	€718.900	€770.078

5133 Reserve corona

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Voorjaarsnota 2022 + Najaarsnota 2022 + Jaarrekening 2022	Niet geraamde kosten die gelinkt kunnen worden met het actieplan corona, worden toegelicht in de paragraaf corona. Er is in totaal meer gestort in de reserve dan begroot.	-€206.700	-€457.732

5140 Reserve energietransitie

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Najaarsnota 2022 + Jaarrekening 2022	De door de raad beschikbaar gestelde middelen voor de energietransitie worden beschikbaar gehouden in de reserve energietransitie. Extra uitgaven ten behoeve van de uitvoering van de energietransitie zijn ten laste gebracht van de reserve. De meerkosten bedragen in totaal €136.965	€150.000	€286.965

5301 Voorziening pensioen wethouders

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
	Om de voorziening pensioenen wethouders op peil te houden dient € 585.340 te worden onttrokken. Deze onttrekking houdt verband met de stijging in de rekenrente van Ten eerste stijgt de rekenrente van 0,528 (2021) naar 2,472 (2022).		
Jaarrekening 2022		€175.000	€760.340

5306 Voorziening vervangingsinvestering riool.

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
	Jaarlijks worden de overschotten en de tekorten op de budgetten voor riolering verrekend met de voorziening. Aanvankelijk is begroot dat er een bedrag wordt onttrokken van €200.600, werkelijk is €98.152. Het verschil heeft onder andere te maken met lagere uren inzet dan begroot.		
Voorjaarsnota 2022			
+ Najaarsnota 2022		€200.600	€ 98.152
+ Jaarrekening 2022			

5307 Voorziening spaarverlof

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
	Er is een aanvullende storting noodzakelijk omdat werknemers meer gebruik hebben gemaakt van de optie spaarverlof dan begroot. Hiervoor is €79.090 toegevoegd aan de voorziening.		
Najaarsnota 2022		-€137.000	-€216.090
+Jaarrekening 2022			

-

Vaste schulden

Toelichting vaste schulden

De vermeerdering van € 6.000.000 is het laatste deel van de financiering voor het nieuwe zwembad Rijssen van totaal € 16.000.000.

De onderhandse lening ad. € 830.000 betreft een gedeelte van de koopsom van onroerend goed in Opbroek Oost.

Vaste schulden, looptijd langer dan een jaar

	31-12-2021	vermeer-deringen	aflossing	naar crediteuren	31-12-2022
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 44.368.383	€ 6.000.000	€ 4.804.419		€ 45.563.964
Waarborgsommen	€ 12.600	€ 600			€ 13.200
Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven	€ 830.000				€ 830.000
Totaal vaste schulden, looptijd langer dan een jaar	€ 45.210.983	€ 6.000.600	€ 4.804.419	€ 0	€ 46.407.164

Vlottende passiva

Crediteuren

De hoogte van het crediteurensaldo wordt sterk beïnvloed door het moment waarop gefactureerd wordt.

De factuurdatum is bepalend in welk kalenderjaar deze als crediteur wordt opgenomen. Het crediteurensaldo is voor

de presentatie gecorrigeerd met de transitorische posten, zodat op de balans de juiste verantwoording plaats vindt.

Onderstaand een aantal posten die van substantiële omvang zijn:

- loonheffing €1.472.000
- uitkeringen Sociale zaken € 1.598.000
- reconstructie Wethouder Korteboslaan €350.000
- aankoop grond Opbroek Oost € 300.000
- aankoop grond Sikkeltweg € 169.000
- afdracht ABP € 293.000
- Omgevingsdienst Twente € 124.000
- leerlingenvervoer Rijssen € 167.000
- Nieuwbouw zwembad Koerbelt € 300.000
- Samen Twente / GGD Twente € 325.000
- gemeente Enschede, doorbelasting loonkosten detachering € 146.000.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kasgeldleningen

Overige schulden

Crediteuren

31-12-2021	31-12-2022
€ 0	€ 0
€ 7.160.760	€ 8.870.493
€ 7.160.760	€ 8.870.493

Overlopende pasiva

nr. Overlopende passiva (OP)

	31-12-2021	toevoeging	onttrekking	31-12-2022
<i>Ontvangsten Rijk</i>				
5400 OP onderwijsachterstandenbeleid	€ 527.623	€ 14.063		€ 541.686
5404 OP Spec. taken Alg.Uitkering	€ 23.400		€ -23.400	€ -
5410 OP Kapitaalverstr. 75% Rijk	€ 25.959			€ 25.959
5412 OP TOZO	€ 1.398.381		€ -1.184.170	€ 214.211
5414 OP Toeslagenaffaire	€ 8.067		€ -8.067	€ 0
5416 OP Huisvest. grote gezinnen	€ 32.500			€ 32.500
5417 OP NPO Middelen	€ 829.260		€ -557.230	€ 272.030
5418 OP Ventilatie in scholen	€ 811.611		€ -95.359	€ 716.252
5420 OP Sportakkoord	€ 84.089		€ -42.263	€ 41.826
5421 OP Toezicht en handhaving Corona	€ 51.687			€ 51.687
5422 (OP) Flexwoningbouw	0	5.242		5.242
5423 (OP) Sadering varkenshouderijen	0	17.241		17.241
5424 (OP) Huisvesting aandachtsgroepen	0	140.000		140.000
5425 (OP) Onderwijshuisvesting ontheemden	0	438.945		438.945
5426 (OP) Aanpak energiearmoede	0	634.723		634.723
5427 (OP) impulsregeling klimaatadaptatie	0	194.574		194.574
5428 (OP) Stimulering verkeersmaatregelen	0	256.529		256.529
	€ 3.792.577	€ 1.701.317	€ -1.910.489	€ 3.583.404
<i>Ontvangsten Provincie</i>				
5403 OP voorziening bodemsanering	€ 394.794	€ 102.446	€ -361.997	€ 135.243
5409 OP pilot wijk van de toekomst	€ 29.334		€ -14.153	€ 15.181
5411 OP Waterhuish. Oosterhof	€ 67.437			€ 67.437
5415 OP Vz herinr Korteboslaan	€ 298.017		€ -163.754	€ 134.263
5431 (OP) onderwijsroute	0	€ 26.016		€ 26.016
5434 (OP) wet inburgering	0	€ 224.265		€ 224.265
5435 (OP) verkeersveiligheid	0	€ 61.916		€ 61.916
5436 (OP) uitvoering klimaatakk. Inzet pers.	0	€ 264.000		€ 264.000
	€ 789.582	€ 678.643	€ -539.904	€ 928.321
<i>Ontvangsten Veiligheidsregio</i>				
5419 OP Controle Toegangsbewijs	€ 45.370		€ -	€ 45.370
5437 (OP) gastheerschap Twente	0	€ 30.489		€ 30.489
	€ 45.370	€ 30.489	€ -	€ 75.859
Totaal ontvangsten Rijk, Provincie en Veiligheidsregio	€ 4.627.529	€ 2.410.448	€ -2.450.393	€ 4.587.585
Vooruitontvangen bedragen	€ -			3.345
Reservering vakantiegeld	€ -			3.588
Nog te ontvangen facturen (incl. Opbroek Noord)	€ 3.247.424			2.522.851
Totaal overlopende passiva	€ 7.874.954			€ 7.117.369

Toelichting overlopende passiva

5403 (OP) Voorz. bodemsanering

Besluit

Toelichting

Geraamd

Werkelijk

Jaarrekening 2022	Voor bodemsanering zijn middelen ontvangen van de provincie Overijssel. Het niet ingezette bedrag is toegevoegd aan de overlopende passiva. Dit bedraagt €102.446.	Nihil	-€102.446
-------------------	--	-------	-----------

5443 (OP) TOZO

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	Restanten van de TOZO worden verrekend met de voorziening. Er heeft een terugbetaling van 2021 plaatsgevonden van € 1.184.170 dat hiervoor was gereserveerd.	€1.118.400	€1.184.170

5446 (OP) vz herinrichting Korteboslaan

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	De kosten van de afwikkeling van het project herinrichting Korteboslaan zijn onttrokken uit de overlopende passiva.	Nihil	€ 163.753

5448 (OP) NPO middelen

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	Er zijn meer NPO middelen verstrekt dan in eerste instantie begroot. Hiervoor worden de extra benodigde middelen uit de overlopende passiva onttrokken.	€326.700	€ 557.230

5449 (OP) Ventilatie in scholen

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	De middelen, die zijn ingezet met betrekking tot de SUVIS regeling, moeten worden onttrokken uit de overlopende passiva.	Nihil	€ 95.358

5424 (OP) Huisvesting Aandachtsgroepen

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	De middelen, die ontvangen zijn van het Rijk voor huisvesting aandachtsgroepen, worden beschikbaar gehouden in de overlopende passiva.	Nihil	€ -140.000

5425 (OP) Onderwijshuisvesting ontheemden

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
---------	-------------	---------	-----------

Jaarrekening 2022	De niet ingezette middelen, die van het Rijk ontvangen zijn voor onderwijshuisvesting ontheemden, worden beschikbaar gehouden.	Nihil	€ -438.945
-------------------	--	-------	------------

5426 (OP) Aanpak Energiearmoede

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	De niet ingezette middelen, die ontvangen zijn van het Rijk voor aanpak energiearmoede, worden beschikbaar gehouden.	Nihil	€ -634.723

5427 (OP) Impulsregeling klimaatadaptatie

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	De niet ingezette middelen, die ontvangen zijn van het Rijk voor de impulsregeling klimaatadaptatie, worden beschikbaar gehouden.	Nihil	€ -194.574

5428 (OP) Stimulering verkeersmaatregelen

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	De niet ingezette middelen, die ontvangen zijn van het Rijk voor stimulering verkeersmaatregelen, worden beschikbaar gehouden.	Nihil	€ -256.528

5434 (OP) Wet Inburgering

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	De niet ingezette middelen, die ontvangen zijn van de Provincie voor Wet Inburgering, worden beschikbaar gehouden.	Nihil	€ -224.265

5435 (OP) Verkeersveiligheid

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	De niet ingezette middelen, die ontvangen zijn van de Provincie voor Verkeersveiligheid, worden beschikbaar gehouden.	Nihil	€ -61.915

5436 (OP) Uitvoering klimaatakkoord inzet personeel

Besluit	Toelichting	Geraamd	Werkelijk
Jaarrekening 2022	De niet ingezette middelen, die ontvangen zijn van de Provincie voor uitvoering	Nihil	€ -264.000

klimaatakkoord inzet personeel, worden
beschikbaar gehouden.

Toelichting Nog te ontvangen facturen

Onderstaand een aantal posten, die van substantiële omvang zijn:

- overlopende rente € 505.000
- terug te betalen aflossing BBZ 2021 € 102.000
- verrekening Omgevingsdienst Twente € 98.000
- inhuur personeel € 275.000
- asvaltering Oosterhofweg € 70.000
- winstuitkering aan derden Opbroek Noord € 379.000

Waarborgen en garanties

Per 31 december 2022 bedraagt het saldo van de gewaarborgde geldleningen € 72.986.000.

De gemeente staat direct garant voor een bedrag van € 1.979.000. Voor € 71.008.000 neemt de gemeente een achtervangpositie in en staat het Waarborgfonds voor de Sociale Woningbouw (WSW) in eerste instantie garant voor de betaling van rente en aflossing als een geldnemer niet meer aan zijn verplichtingen voldoet.

In 2010 is met een zorginstelling afgesproken een aantal leningen bij het waarborgfonds voor de zorgsector (Wfz) onder te brengen. Vanwege het beperkte borgingsvolume Wfz breed, heeft het Wfz besloten de borgstelling te beperken tot nieuwe leningen. De gemeente blijft dus direct garant staan voor de betreffende leningen. Voor de risico's, die dit met zich meebrengt, is een recht van eerste hypotheek gevestigd op het onderpand.

Het garantievermogen staat hiervoor als buffer.

Het garantievermogen bestaat uit het direct beschikbaar risicovermogen vermeerderd met het totaal aan obligo's van de deelnemers. Als dit vermogen daalt tot 0,25% van het garantievolumen zullen in eerste instantie de deelnemers worden aangesproken. Als dit niet toereikend is treedt de achtervangpositie van het Rijk en gemeenten in werking en zullen zij renteloze leningen aan het Rijk moeten verstrekken.

Het aantal en de omvang van de leningen waarvoor de gemeente direct garant staat, zullen in de toekomst afnemen.

In 2004 is namelijk bepaald dat de gemeente zich niet meer direct garant zal stellen voor leningen van zorginstellingen die in aanmerking komen voor borging via het Wfz.

De zekerheidsstructuur zoals die momenteel is opgebouwd bestaat uit drie lagen:

- primaire zekerheid wordt gevormd door het eigen vermogen van de woningcorporatie;
- secundaire zekerheid wordt gevormd door het vermogen van het WSW;
- tertiaire zekerheid wordt gevormd door het Rijk en gemeenten als achtervang.

Naam van de geldnemer	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Rente- percentage	Restant geldlening	
			31-12-2021	31-12-2022
Stichting Viverion	921.174	4,880	546.196	518.094
Stichting Viverion	836.040	1,140	460.172	429.669
Christelijke woningbouwvereniging De Goede Woning	453.780	4,200	172.436	163.361
Christelijke woningbouwvereniging De Goede Woning	862.182	4,320	278.319	250.487
Christelijke woningbouwvereniging De Goede Woning	2.042.011	2,800	638.534	574.680
Christelijke woningbouwvereniging De Goede Woning	1.361.341	4,550	412.438	371.194
Stichting Viverion	2.268.901	2,060	368.028	247.845
Christelijke Woningbouwvereniging De Goede Woning (voorheen St. Verantw. Wonen)	3.579.872	2,330	2.058.427	1.968.930
Stichting Viverion	1.089.073	3,460	239.598	182.719
Stichting Vestia	6.964.038	6,180	521.874	-
Christelijke woningbouwvereniging De Goede Woning	1.815.121	2,550	90.756	-
Stichting Viverion	8.100.000	5,273	2.915.530	2.489.831
Stichting Viverion	8.100.000	5,268	2.914.514	2.488.909
Stichting Habion	700.000	3,780	700.000	-
Stichting Viverion	4.000.000	3,730	4.000.000	-
Woningbouwvereniging De Goede Woning	1.119.179	3,940	280.083	252.074
Woningbouwvereniging De Goede Woning	1.250.000	3,880	750.000	700.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	5.000.000	3,670	4.200.000	4.100.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	5.700.000	3,770	4.902.000	4.788.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	2.000.000	3,490	1.600.000	1.550.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	3.000.000	3,460	2.580.000	2.520.000
Stichting Viverion	2.000.000	2,030	2.000.000	2.000.000
Stichting Viverion	3.570.000	1,500	3.570.000	3.570.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	2.800.000	1,265	2.380.000	2.310.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	3.300.000	1,050	3.036.000	2.970.000
Stichting Viverion	2.500.000	1,010	2.500.000	2.500.000
Stichting Viverion	2.500.000	1,275	2.500.000	2.500.000
Stichting Viverion	2.500.000	0,900	2.500.000	2.500.000
Stichting Viverion	2.500.000	0,605	2.500.000	2.500.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	2.500.000	-	1.000.000	2.500.000
Stichting Viverion	2.000.000	0,700	2.000.000	2.000.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	2.750.000	0,430	2.750.000	2.750.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	3.500.000	0,567	3.500.000	3.500.000
Stichting Viverion	4.000.000	0,622	4.000.000	4.000.000
Stichting Viverion	4.000.000	0,330	4.000.000	4.000.000
Woningbouwvereniging De Goede Woning	1.000.000	0,260	1.000.000	1.000.000
Stichting Viverion	472.535	4,860	-	472.535
Stichting Habion	3.713.201	4,860	-	6.915
Stichting Habion	10.000.000	1,899	-	18.624
Stichting Habion	10.000.000	1,899	-	18.624
Stichting Habion	10.000.000	1,933	-	18.624
Stichting Viverion	1.749.972	4,860	-	551.624
Stichting Viverion	4.000.000	0,500	-	1.260.876
Stichting Viverion	4.400.000	1,795	-	1.386.964
Stichting Viverion	4.500.000	2,900	-	1.418.486

Stichting Habion	11.057.000	-		20.592
Woningbouwvereniging De Goede Woning	858.000	-		858.000
Stichting Viverion	2.474.000	-		779.852
subtotaal			69.864.904	71.007.509

Naam van de geldnemer	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Rente- percentage	Restant geldlening	
			31-12-2021	31-12-2022
Stichting Viverion	1.815.121	4,940	393.931	296.825
Stichting Verzorginghuizen Regio Oost (Maranatha)	1.370.000	4,950	628.016	482.266
Stichting Verzorginghuizen Regio Oost (Maranatha)	1.400.000	3,370	631.423	568.366
Stichting Verzorginghuizen Regio Oost (Maranatha)	2.500.000	4,980	685.858	631.201
subtotaal			2.339.228	1.978.658
totaal gewaarborgde geldleningen			72.204.132	72.986.167

Kredieten- en projectenverslag

Begrotingsrechtmatigheid kredieten

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Kredietoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens het toetsingskader van het Platform Rechtmatigheid provincies en gemeenten zijn er situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld, of dat uitgaven binnen het bestaande beleid passen.

Zoals blijkt uit het kredieten- en projectenverslag wordt een aantal kredieten/projecten overschreden. Daar waar een aanzienlijke overschrijding is ontstaan wordt een verklaring gegeven onder de toelichting of wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Gesteld kan worden dat de uitgaven passen binnen het doel waarvoor de kredieten beschikbaar zijn gesteld en binnen het bestaande beleid.

Investering	Begroot	Werkelijk	Restant	Toelichting	Afsluiten ja/nee
700460301 Overname huidig wagenpark	€ 177.300	€ 177.295	€ 5	Gereed	ja
700550001 Reduces sign On	€ 13.500	€ 13.534	€ -34	Gereed	ja
700550003 Microsoft Office Suite 2010	€ 117.800	€ 117.789	€ 11	Gereed	ja
700580001 Telefooncentrale	€ 84.000	€ 32.301	€ 51.699	Afronding 2023	nee
700580004 Verv Samsung telefoons	€ 62.000	€ 28.837	€ 33.163	Post 3000 smartphones, gaat naar 2023	nee
700730601 Werkschuur Arend Baanstraat	€ 129.000	€ 1.780	€ 127.221	Afronding 2023	nee
710020101 Informatie- en communicatie app raad	€ 20.000	€ 18.820	€ 1.180	Volgend jaar weer een bedrag beschikbaar van €49.000. Het huidige krediet kan dan worden afgesloten.	Ja
720128104 Lening zonnepanelen Kulturhus	€ 75.000	€ 75.000	€ -	Gereed	ja
720128105 Lening klimaat Kulturhus 2022	€ 150.000	€ 150.000	€ -	Gereed	ja
720200003 Lanen Oosterhof	€ -		€ -	Alle kosten overgeboekt	nee
720510002 Grond Verb. Holterb./Station	€ 82.000	€ -	€ 82.000	Opmerking kredietenverslag 2021: Een restant van € 82.000 dient beschikbaar te blijven voor mini ruilverkaveling om alsnog te kunnen voldoen aan de initiële plannen.	nee
720510012 Uitkijktoren A1	€ 16.800	€ 13.137	€ 3.663	Moet mee naar 2023	nee
720640226 Coating AV Rijssen	€ 199.000	€ -	€ 199.000	Uitvoering in 2023 Aanbesteding is in werking gezet. Krediet niet afsluiten	nee
720640227 Verv. top laag kunstgrasveld Excelsior	€ 354.800	€ 407.578	€ -52.778	Werk is afgerond. Overschrijding door BTW, niet in krediet/wel in boekingen te rekenen. Krediet nog niet afsluiten. Er volgt nog een afrekening van de BTW via SPUK sport.	nee
720640228 Aankoop grond TC de Mors	€ 190.800	€ 191.732	€ -932	Gereed	ja
720647505 Verv. RH 180 beluchter	€ 10.000	€ 12.197	€ -2.197	Werk is afgerond. Overschrijding door BTW, niet in krediet/wel in boekingen te rekenen. Krediet nog niet afsluiten. Er volgt nog een afrekening van de BTW via SPUK sport.	ja
720655009 Uitbreiding gymzaal Vrijheidslaan Holten	€ 30.000		€ 30.000	Krediet afsluiten. Verbouwing gaat niet door.	ja
720660006 Nieuwbouw Zwembad	€ 21.068.300	€ 15.796.101	€ 5.272.199	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid	nee
725110002 Centrumfunctie Rijssen	€ 2.792.600	€ 2.766.383	€ 26.217	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid	nee
725110003 Kwaliteitsimpuls centr. Holten	€ 157.300	€ 94.938	€ 62.362	Gebruiken voor afsluiten Dorpsstraat. Eventueel flankerende maatregelen afzonderlijk nemen	nee
730010002 Verstrekken lening Kampus	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ -	Gereed	ja
730220048 Nieuwbouw basisonderwijs	€ 4.234.000	€ 4.038.813	€ 195.187	Afrekening In den Clintuin volgt.	nee
730220049 Nieuwbouw Johan Frisoschool	€ 2.203.000	€ 52.372	€ 2.150.628	Vervangende nieuwbouw start in combinatie met BKC in schooljaar 2023.	nee
730220050 Nieuwbouw basisonderwijs	€ 137.500	€ 137.916	€ -416	Gereed	ja
740002003 Verduurz gem verhuur gebouwen	€ -		€ -	Gereed	ja

740020003 Verduurz gem verhuur gebouwen	€ 125.000	€ 8.881	€ 116.119	Restant budget moet beschikbaar blijven.	nee
745018102 Aanp.speeltuingebouw Mensinkboerderij	€ 58.000	€ -	€ 58.000	Realisatie 2023	nee
745020801 Machinaal knipper	€ 32.500	€ 32.526	€ -26	Gereed	ja
745027532 Verv. RH57 tractor plantsoenen	€ 65.400	€ 65.340	€ 60	Gereed	ja
745210011 Uitbreiding Columbarium	€ 70.000	€ 59.159	€ 10.841	Gereed	ja
750250002 Uitvoering speeltuinvisie	€ 420.000	€ 87.269	€ 332.731	krediet nog niet afsluiten, mee naar 2023	nee
750432201 Huisvesting TOOF Oekraïners	€ 2.285.000	€ 2.290.709	€ -5.709	Gereed, tekort wordt gedekt door vergoeding door het Rijk.	ja
760027503 Verv. Huisvuilwagen RH11	€ 193.000	€ -	€ 193.000	Levering Uiterlijk Q1 2024 en waarschijnlijk Q4 2023.	nee
760027505 Verv. huisvuilwagen RH05	€ 264.000	€ -	€ 264.000	Levering Uiterlijk Q1 2024 en waarschijnlijk Q4 2023.	nee
760027506 Aanschaf 4e huisvuilwagen	€ 264.000	€ -	€ 264.000	Levering Uiterlijk Q1 2024 en waarschijnlijk Q4 2023.	nee
765020011 Elektromech verv drukriolering	€ 228.400	€ 228.511	€ -111	Gereed	ja
765030112 Reconstructie Schoolstraat	€ 183.700	€ 184.167	€ -467	Gereed	ja
765030122 Reconstructie Haarstraat Hogepad	€ 180.000	€ -	€ 180.000	Loopt door in 2023	nee
765030240 Investerings in riolering (GRP)	€ 119.400	€ 119.400	€ -	Gereed	ja
770010001 Verstrekte lening Opbroek Noord	€ 4.700.000	€ -	€ 4.700.000	Gereed	ja
770050101 Starterslening	€ 2.725.000	€ 2.325.000	€ 400.000	Loopt door in 2023. In 2023 start de grootschalige nieuwbouw Opbroek.	nee
770110004 GROND herinrichten Kalfstermansweide	€ 270.000	€ -	€ 270.000	Loopt door in 2023	nee
770230023 Perceel landbouwgrond Hoogspanning	€ 141.000	€ 140.970	€ 30	Gereed	ja
770410001 Complex Dijkhoek	€ -23.342	€ 232.005	€ -255.347	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid. Het tekort wordt gedekt door grondexploitatie.	nee
770410002 De Kol GREX	€ 7.355.039	€ 7.284.870	€ 70.169	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid	ja
770410003 Opbroek Zuid	€ -568.213	€ -1.187.044	€ 618.831	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid	ja
770410004 Enkco Holten (Waterloo-Vlogman)	€ 5.817.089	€ 6.396.516	€ -579.427	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid. Het tekort wordt gedekt door grondexploitatie.	nee
770415002 Vletg.maten II A en II B	€ 3.182.869	€ 4.620.326	€ -1.437.457	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid. Het tekort wordt gedekt door grondexploitatie.	nee
770420001 Pinkeltje Grex tot max 2020	€ -	€ -426.637	€ 426.637	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid	ja
770420002 Het Kruiemeltje tot max 2020	€ 1.500	€ -22.437	€ 23.937	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid	nee
770420004 Opbroek fase 2 t/m uiterlijk 2019	€ 721.818	€ 959.120	€ -237.302	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid. Het tekort wordt gedekt door grondexploitatie.	nee

770420005 Opbroek Oost	€ 7.073.755	€ 6.524.976	€ 548.779	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid	nee
770420008 VGM 2C	€ 123.000	€ 13.216	€ 109.784	Zie ook toelichting in paragraaf grondbeleid	nee
771030001 Aankoop percelen Van Lindenberg	€ 124.100	€ 125.360	€ -1.260	Gereed, overschrijding door hogere aankoopkosten.	ja
775010001 Verk.infrastruct. 3e fietsring	€ 108.800	€ 89.600	€ 19.200	Loopt door in 2023	nee
775010002 Uren Schoolstraat Rijssen	€ 38.200	€ 38.165	€ 35	Gereed	Ja
775020203 Wegreconstr. na rioolvervanging	€ 309.100	€ 289.613	€ 19.487	Loopt door in 2023	nee
775020205 Kruispunt Stroekeld-Reggesingel	€ 198.200	€ 198.295	€ -95	Gereed	ja
775020206 Verkeersafwikk Opbroek	€ 228.700		€ 228.700	Loopt door in 2023	nee
775020207 Kruispunt Reggesingel-Veeneslagen	€ 139.000	€ 139.242	€ -242	Gereed	ja
775020208 DV inrichten Keizerswg-Vrijheidsln	€ 469.700	€ 59.764	€ 409.936	Loopt door in 2023	nee
775027510 Verv. RH175 frontmaaier	€ 8.500	€ 8.966	€ -466	Gereed	ja
775027511 Verv. RH 186 grondfrees	€ 9.100	€ 9.568	€ -468	Gereed	ja
775110004 Verb.maatr. Westerstraat	€ 50.000	€ -	€ 50.000	Gaat naar herontwikkeling Haarzijde	nee
775130202 Herinrichting Molenstalweg	€ 932.100	€ 927.600	€ 4.500	gereed	ja
775200001 Verduurzamen openb. Verlichting	€ 348.200	€ 314.080	€ 34.120	Kosten ombouwprojecten LED. Uit te voeren in Q1 2023.	nee
775337503 Verv. Veegmachine RH08	€ 244.000	€ -	€ 244.000	Aanbesteding zal in 2023 gaan plaatsvinden. Afhankelijk van de dan nog geldende levertijden zou de betaling ook in 2024 plaats kunnen vinden.	nee
775410002 Parkeerroute Centrum	€ 63.400	€ 36.637	€ 26.763	Er volgt nog één factuur. Daarna kan krediet afgesloten worden.	nee
775410003 Aankoop ondergrond parkeerplaats	€ 235.000	€ -	€ 235.000	Loopt door in 2023	nee
775410004 Uitbreiding parkeerterrein Okia	€ 125.000	€ -	€ 125.000	Door uitstel nieuwbouw nog niet in uitvoering.	nee
780040001 Geldlening Sterkerij	€ 190.000	€ 190.000	€ -	Gereed	ja

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten per 31-12-2022					
Verplichting	gestart per	looptijd (incl optiejaren)	eindigt per	Restant verplichting per 31-12-2021	Restant verplichting per 31-12-2022
Schoonmaak gemeentehuis	2015 Q2	8	2023 Q2	€ 145.000	€ 30.000
Transport afval	2018 Q1	6	2024 Q1	€ 260.000	€ 130.000
Alg. voorziening huish. ondersteuning	2023 Q1	5	2028 Q1		€ 1.880.000
Uitzenddiensten t/m schaal 9	2019 Q3	4	2023 Q3	€ 315.000	€ 105.000
Payrolling t/m schaal 9	2019 Q3	4	2023 Q3	€ 480.000	€ 160.000
WMO hulpmiddelen	2019 Q1	7	2026 Q1	€ 1.500.000	€ 1.125.000
Brandverzekering	2023 Q1	4	2027 Q1		€ 1.400.000
Groenafval - Laden, transporteren en verwerken	2023 Q2	4	2027 Q2		€ 458.000
Exploitatie lichtmastreclame	2019 Q1	10	2029 Q1	€ -210.000	€ -180.000
Exploitatie A0 reclamedisplays	2019 Q3	6	2025 Q3	€ -87.500	€ -62.500
Riool- kolkenreiniging en rioolinspectie	2023 Q1	4	2027 Q1		€ 600.000
WOZ diensten	2020 Q1	6	2026 Q1	€ 340.000	€ 283.333
Maaien	2020 Q1	5	2025 Q1	€ 420.000	€ 210.000
Onkruidbestrijding	2020 Q1	5	2025 Q1	€ 360.000	€ 180.000
Energie - Elektra	2020 Q1	5	2025 Q1	€ 1.650.000	€ 1.100.000
Energie - Gas	2020 Q1	5	2025 Q1	€ 555.000	€ 370.000
Softwaremakelaar - gemeente specifieke software	2020 Q4	4	2024 Q4	€ 2.025.000	€ 1.012.500
Softwaremakelaar - kantoorautomatisering	2020 Q4	4	2024 Q4	€ 300.000	€ 150.000
Software Financieel pakket	2020 Q1	11	2031 Q1	€ 675.000	€ 607.500
Levering warme dranken(automaten)	2020 Q1	9	2029 Q1	€ 450.000	€ 395.000
Onderhoud techn. Installaties gem.huis	2020 Q1	6	2026 Q1	€ 225.000	€ 192.500
Software RMC, Leerplicht en Leerlingenvevoer	2021 Q1	10	2031 Q1	€ 117.000	€ 104.000
Pers. & Sal.adm WSW personeel	2021 Q1	8	2029 Q1	€ 936.250	€ 936.250
Planning & Control appl.	2021 Q4	11	2032 Q2	€ 197.273	€ 177.545
Tankpassen	2021 Q3	4	2025 Q2	€ 2.100.000	€ 1.500.000
Asfaltonderhoud	2022 Q2	4	2026 Q2	€ 2.280.000	€ 1.995.000
Beheersing eikenprocessierups (EPR)	2022 Q1	4	2026 Q1	€ 208.000	€ 156.000
DAS - inhuur vanaf schaal 10	2022 Q1	4	2026 Q1	€ 1.600.000	€ 1.200.000
Accountantsdiensten	2022 Q3	6	2028 Q3	€ 510.000	€ 467.500
Onderhoud en Storingsafhandeling Openbare Verlichting	2022 Q1	4	2026 Q1	€ 358.000	€ 280.333

Overzicht baten en lasten

Exploitatie 2022

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
PRG1.01	01 Inwoners organisatie en bestuur				
Lasten		4.494	4.494	3.455	1.038
Baten		-698	-910	-565	-345
Onttrekkingen		-720	-2.612	-2.597	-15
Totaal 01 Inwoners organisatie en bestuur		3.077	971	293	678
PRG1.02	02 Jongeren en onderwijs				
Lasten		17.157	18.153	19.752	-1.599
Baten		-688	-1.303	-2.410	1.107
Onttrekkingen		0	-34	-26	-8
Totaal 02 Jongeren en onderwijs		16.468	16.816	17.316	-501
PRG1.03	03 Samen zorgen				
Lasten		12.452	15.086	15.055	30
Baten		-383	-6.612	-6.641	29
Storting		0	62	62	0
Totaal 03 Samen zorgen		12.068	8.536	8.476	60
PRG1.04	04 Cultuur en sport				
Lasten		7.543	10.129	9.695	434
Baten		-2.523	-3.520	-3.497	-24
Onttrekkingen		0	-77	-60	-17
Storting		51	350	367	-17
Totaal 04 Cultuur en sport		5.071	6.882	6.505	377
PRG1.05	05 Ondernemen en werk				
Lasten		13.523	17.650	14.969	2.681
Baten		-6.801	-7.054	-7.804	750
Onttrekkingen		-48	-346	-378	33
Storting		0	401	560	-159
Totaal 05 Ondernemen en werk		6.673	10.651	7.347	3.303
PRG1.06	06 Wonen recreëren en veiligheid				
Lasten		7.287	9.364	9.243	121
Baten		-2.075	-3.709	-5.346	1.637
Onttrekkingen		0	-261	-239	-21
Storting		0	731	907	-176
Totaal 06 Wonen recreëren en veiligheid		5.212	6.125	4.564	1.561
PRG1.07	07 Wijken				
Lasten		12.007	14.941	15.122	-181
Baten		-6.526	-9.034	-9.089	54
Onttrekkingen		-10	-494	-519	25
Storting		144	317	350	-33
Totaal 07 Wijken		5.614	5.730	5.865	-135
PRG1.11	11 Kapitaallasten				
Lasten		5.372	5.907	7.052	-1.145
Baten		-5.372	-5.944	-7.052	1.108

Exploitatie	Begroting 2022	Gewijzigde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022
Totaal 11 Kapitaallasten	0	-37	0	-37
PRG1.15 15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
Lasten	2.779	1.213	1.134	78
Baten	-68.509	-79.032	-80.544	1.512
Onttrekkingen	-2.379	-8.467	-8.509	42
Storting	2.138	16.772	17.149	-377
Totaal 15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-65.971	-69.515	-70.770	1.255
PRG1.20 20 Indirecte producten				
Lasten	12.101	14.854	14.522	332
Baten	-288	-835	-914	79
Onttrekkingen	-27	-177	-177	0
Totaal 20 Indirecte producten	11.786	13.842	13.431	411
Gerealiseerd resultaat	0	0	-6.973	6.973

Begrotingsrechtmatigheid

Rechtmatigheidsanalyse

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium.

Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens de kadernota van het Platform Rechtmatigheid provincies en gemeenten zijn er echter situaties denkbaar, waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid zijn gebleven, zoals compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten en kostenoverschrijdingen bij opendeinde regelingen.

Rechtmatigheid kredieten

In het onderdeel 'Toelichting op de balans' staat een lijst opgenomen van de lopende kredieten met een toelichting op de overschrijdingen.

Kredieten die betrekking hebben op het grondbeleid krijgen dekking vanuit de betreffende grondexploitaties. Bij een aantal kredieten is een geringe overschrijding opgetreden welke niet nader is toegelicht.

Rechtmatigheid programma's

In onderstaand overzicht zijn de afwijkingen van de programma's opgenomen (overschrijding van de lasten) met daarbij de verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

Programma	Begrotingsafwijking lasten			Verklaring	Conclusie
Bedragen x € 1.000	Begroot	Werkelijk	Verschil		
Jongeren en Onderwijs	€ 18.153	€ 19.752	€ 1.599	Nadeel door hogere kosten decentralisatie Sociaal Domein Jeugd ad € 1 mln. en hogere kosten leerlingenvervoer ad € 148K. Dit betreffen open einde regelingen. Verder hogere doorbelasting afschrijvingen Kruimeltje ad € 225K. Deze kosten zijn gedekt door verkoopopbrengsten. Ook hogere kosten op SUVIS-regeling van € 95K en hogere lasten op NPO-budget van € 230K. Beide posten worden gedekt door hogere bijdrage vanuit sisa-regelingen.	Past binnen het bestaande beleid. Past binnen het bestaande beleid.
Wonen, Recreëren en Veiligheid	€ 10.095	€ 10.150	€ 55	Hogere lasten grondexploitatie en verkeer. Deze worden gedekt door hogere inkomsten.	Past binnen het bestaande beleid.
Wijken	€ 15.258	€ 15.472	€ 214	Hogere kosten milieu en verspreide gronden. De overschrijding op milieu is grotendeels gedekt door een bijdrage uit de reserve. De hogere lasten op verspreide gronden passen binnen de beleidskaders.	Past binnen het bestaande beleid.
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	€ 17.985	€ 18.283	€ 298	Hogere toevoegingen aan reserves welke passen binnen de beleidskaders.	Past binnen het bestaande beleid.

Bijlagen

Budgetoverhevelingen van 2022 naar 2023

budgetoverheveling

Toelichting: Verwerking van het overhevelen van budgetten van 2022 (en voorgaande jaren) naar 2023.

Vast te stellen wijziging in programma's		ouder dan 2 jaar, geen verplichting		overige budgetten		totaal budgetoverheveling 2022-2023	
		Last en	Baten	Last en	Baten	Lasten	Baten
Programma 1	1.0 Inwoners, 1 Organisatie, Bestuur	0	0	12.000	0	12.000	0
Programma 2	1.0 Jongeren en 2 Onderwijs	8.000	-8.000	348.300	0	356.300	-8.000
Programma 3	1.0 Samen Zorgen 3	78.000	0	138.600	-33.800	216.600	-33.800
Programma 4	1.0 Cultuur en Sport 4	0	0	203.000	0	203.000	0
Programma 5	1.0 Ondernemen en 5 Werk	70.000	0	48.400	0	118.400	0
Programma 6	1.0 Wonen, Recreëren 6 en Veiligheid	35.000	-10.000	520.300	0	555.300	-10.000
Programma 7	1.0 Wijken 7	164.800	-164.800	78.900	-90.200	243.700	-255.000
Programma 15	1.1 Algemene 5 dekkingsmiddelen en onvoorzien	0	0	152.900	-48.700	152.900	-48.700
Programma 20	1.2 Indirecte producten 0	0	0	174.200	0	174.200	0
		355.800	-182.800	1.676.600	-172.700	2.032.400	-355.500

per saldo
over te
hevelen:
1.676.900

**Budgetten ouder
dan 2 jaar,
zonder
verplichting**

Sub-sub product	Omschrijving sub- subproduct	Progr amma	las ten / bat en	Reken ing	Rekening Naam	BBV	Omschrijving BBV/rekening	Beg root 202 2	Werk elijk 2022	Res tant 202 2	Bu dge t- ove rhe - veli ng naa r 202 3 ja / nee	analyse 2022	Jaar van herkomst	toelichting	Over te heve len bedr ag
3030200/ 63032000	Openb.voortgez.o nderw.huisvest	1.02	las ten	4345/ 4131	Onderzoeksk osten			34. 100	26.1 35	7.9 65	ja	Specifieke reserve	2020+2021	Onderzoeksk osten Waardenborc h. Het restant moet mee naar 2023.	8.00 0
630329801	Res. Openb.voortgez.o nderw.huisvest	1.02	bat en	8801	Onttrekking aan reserves			- 34. 100	- 26.1 35	- 7.9 65	ja	Dekkings middel	2020+2021	dekkingsmidd el	- 8.00 0
5030201/ 650320101	Ouderenzorg algemeen	1.03	las ten	4855/ 7022	Incidentele niet duurzame goed	P516	Bevord. Zelfredzaamh. Ouderen	39. 000	1.25 8	37. 742	ja	Externe omstandig heden	2017	BV budgetoverhe veling zelfredzaamh eid ouderen en wijkgericht werken D2020193966 . Deze budgetten in de periode 2021-2022 in te zetten op ouderenbeleid en eenzaamheid. Een deel hiervan is ingezet voor de bezuinigingss can "dagvoorzieni ng". Voorgesteld wordt om het restant nog eenmalig over te hevelen naar 2023. Want door corona zijn alle acties	37.7 00

														doorgeschoven en zijn we in het najaar van 2022 pas gestart met activiteiten ihkv eenzaamheid/ouderen. (aftrap in september 2022)	
5040300/6 50430001	Vluchtelingenopvang algemeen	1.03	lasten	4855/7049	Incidentele duurzame goederen	P638	Verh. taalniveau statushouders	40.300	0	40.300	ja	Externe omstandigheden	2019+2020	Het projectplan van ViaVie / de Sterkerij voor participatieactiviteiten statushouders is de basis voor de uitvoering hiervan. Als gevolg van corona is dit later gestart. Deze middelen worden in 2023 ingezet.	40.300
2510100/6 25120001	Economische zaken algemeen	1.05	lasten	4854/7077	Incidentele duurzame goederen	P689	Gevelsubs. kern Holten	70.000	0	70.000	ja	Externe omstandigheden	2020+2021	Middelen beschikbaar houden in afwachting van maatschappelijke ontwikkelingen in het centrum van Holten.	70.000
7030100/6 70310002	RO advisering algemeen	1.06	lasten	4853/7042	Incidentele plannen	P611	Pilot Wijk van de toekomst	64.400	14.153	50.247	ja	Externe omstandigheden	2019	Project loopt nog door in 2023. Vanwege terugtrekken adviesbureau en ziekte projectleider is project tijdelijk onhold gezet. Vanwege subsidieverplichtingen moet dit wel worden afgerond. Er is uitstel aangevraagd	35.000

													voor de termijn van de subsidie. Hele budget overhevelen. Beschikbaar in 2023 restant van € 50.000 waarvan € 15.000 beschikbaar via overlopende passiva.		
7030100	RO advisering algemeen	1.06	bat en	8851	Kapitaaloverdrachten-provincie	P611	Pilot Wijk van de toekomst	- 10.000		- 10.000	ja	Dekkingsmiddel	2019	Project loopt nog door in 2023. Vanwege terugtrekken adviesbureau en ziekte projectleider is project tijdelijk on hold gezet. Vanwege subsidieverplichtingen moet dit wel worden afgerond. Er is uitstel aangevraagd voor de termijn van de subsidie. Hele budget overhevelen.	- 10.000
7500202	Asfalt klinkerverharding	1.07	lasten	4625	Bijdrage investeringskredieten			164.800	0	164.800	ja	externe omstandigheden	2020+2021	Dekking Haarstraat-Hogepad en Korteboslaan. Haarstraat-Hogepad is vertraagd door procedure RvS. Korteboslaan is in uitvoering maar moet mee naar 2023	164.800
7500298	mutaties reserve Asfalt klinkerverharding	1.07	bat en	8801	Onttrekking aan reserves			- 164.800	0	- 164.800	ja	Dekkingsmiddel	2020+2021	Dekkingsmiddel	- 164.800
															173.000

Overige
budgetten

Sub-sub product	Omschrijving sub- subproduct	Progr amma	las ten / bat en	Reken ing	Rekening Naam	BBV	Omschrijving BBV/rekening	Beg root 202 2	Werk elijk 2022	Res tant 202 2	Bu dge t- ove rhe - veli ng naa r 202 3 ja / nee	analyse 2022	Jaar van herkomst	toelichting	Over te heve len bedr ag
1000201/6 10020101	Gemeenteraad algemeen	1.01	las ten	4131	advieskosten			30. 000	17.7 10	12. 030	ja	verplichtin g	2022	Kosten betreffende de integriteitsond erzoeken nieuwe wethouders en kosten procedure new burgemeester . Dit budget kan pas afgesloten worden na de installatie nieuwe burgemeester (loopt door in 2023)	12.0 00
630220001	Openb.voortgez.o nderw.huisvest	1.02	las ten	7073	nieuwbouw basisonderwij s		Nieuwbouw basisonderwijs	376 .40 0	110. 387	266 .01 3	ja	Specifiek besluit	2022	€ 250.000 voor de Johan Friso overhevelen ivm uitvoering 2023.	250. 000
3000300	leerplicht	1.02	las ten	4855	Incidentele niet duurzame goed	P706	De Twentse belofte	18. 300	0	18. 300	ja	externe omstandig heden	2021	Moet nog beschikbaar blijven voor uitvoering van deze werkzaamheid en door RMC regio Almelo.	18.3 00
650250001	openbare speelgelegenheid en	1.02	las ten	7124	speelvoorzie ning bijdrage Catharina Koetsier stichting			50. 000	0	50. 000	ja	Specifiek besluit	2022	conform voorstel D2022145737 , bijdrage voor speelvoorzeni ng Holten	50.0 00

650218187	vm speeltuingebouw	1.02	lasten	7116	sloopkosten			25.000	0	25.000	ja	verplichting	2022	De sloop van speeltuingebouw "De Molen" staat voor volgend jaar op de planning.	30.000
650431002	tussenvoorziening statushouders	1.03	lasten	4802	onderhoud/aanschaf goederen			24.400		24.400	ja	verplichting	2022	opvanglocatie wordt in 2023 gerealiseerd. Transitiekosten worden ook beschikbaar gehouden	24.400
650431002	tussenvoorziening statushouders	1.03	baten	8145	bijdrage over instellingen en personen			-33.800		-33.800	ja	dekkingsmiddel	2022	Nieuw budget najaarsnota 2022, opvanglocatie wordt in 2023 gerealiseerd.	-33.800
5110401/6 51140101	Diensten bij wonen met zorg	1.03	lasten	4855/7033	Incidentele niet duurzame goed	P594	zorginfrastructuur / langer zelfstandig wonen	114.200	0	114.200	ja	verplichting	2018	Al eerder besloten tot meerjarige inzet voor het uitvoeringsprogramma Langer Zelfstandig Wonen. Zie bestuursvoorstel D2022044721	114.200
3060401	Nieuwe wet inburgering algemee	1.04	lasten	4855	Incidentele niet duurzame goed	P107	Implementatie wet inburgering	123.900	46.199	77.700	ja	Verplichting	2020	Restant moet beschikbaar blijven voor de implementatie/uitvoering.	77.700
2040600/6 20460001	Monumentenentzorg	1.04	lasten	4853/7050	Incidentele plannen	P645	Kerkervisie	50.000	24.209	25.791	ja	Verplichting	2019	Het restant is verplichting naar kerken.	25.800
2040600/6 20460001	Monumentenentzorg	1.04	lasten	4855/7044	Incidentele niet duurzame goed	P614	PIOBB oude begr.plaats Rsn	103.800	33.736	70.064	ja	Verplichting	2019 - 2021	Herstelplan loopt nog door in 2023. Plan is nog niet volledig afgerond, ivm met grafkelders onder begraafplaats.	70.100
2040400	Oudheidkamer Holten	1.04	lasten	4854	Incidentele duurzame goederen	P686	uitbr. achterz. Dorpsstraat	20.000		20.000	ja	externe omstandigheden	2021	De raad is op 16 november via een raadsbrief geïnformeerd over negatief	20.000

														advies monumentenc ommissie wat voor vertraging zorgt.	
620660002	zwembad Rijssen	1.04	lasten	7057	tijdelijke aanpassing formatie			9.400		9.400	ja	Verplichting	2022	inzetten voor project zwembad in 2023.	9.400
2510100	economische zaken algemeen	1.05	lasten	4855	Incidentele niet duurzame goed	p557/7028	dag van de ondernemer	18.000	4.652	13.348	ja	externe omstandigheden	2021	Dag van de ondernemer wordt georganiseerd . Echter door een ander event hebben we afgeschaald en willen op een ander moment koffieproat met ondernemers organiseren (2 momenten in 2023).	10.000
625110001	Economische zaken algemeen	1.05	lasten	4308	Afdracht ov. instell. en pers.			14.160	4.983	9.177	ja	specifiek besluit	2022	Bijdrage goed van start ontvangen (D2022037817) Bijdrage provincie €8000 voor ccofinanciering en €395* 8 deelnemers goed van start.	9.200
625110004	Economische zaken crisisarrangement	1.05	lasten	4308	Afdracht ov. instell. en pers.			44.000	14.760	29.240	ja	verplichting/subsidie	2022	Wat we tot nu toe gelabeld hebben vanuit het crisisarrangement is een bedrag van zo'n € 18.000. Acties die hierbij horen hopen we dit jaar af te ronden. Laatste activiteit zal eind december zijn. Restant budget moet	29.200

														worden overgeheveld. Als we niet overhevelen moet budget terug naar de provincie.Dit betreft een budget vanuit de crisisarrangementen corona voor de winkelgebieden. Dit is een regeling/budget vanuit de provincie in coronatijd opgezet ten behoeve van ondersteuning winkelgebieden: het betreft dus gelabeld geld van derden voor de centra.	
7010100/6 70110001	Stadsvernieuwing algemeen	1.06	lasten	4855/7018	incidentele niet duurzame goederen	P435	Asbestsanering daken Bedrijven	20.000	0	20.000	ja	Externe omstandigheden	2021	Capaciteitsproblemen ivm ziekte. Vacature nu weer ingevuld. Wordt nu opgepakt.	20.000
7010100/6 70110001	Stadsvernieuwing algemeen	1.06	lasten	4855/7018	incidentele niet duurzame goederen	P435	Asbestsanering daken Bedrijven	20.000	0	20.000	ja	Externe omstandigheden	2022	Capaciteitsproblemen ivm ziekte. Vacature nu weer ingevuld. Wordt nu opgepakt.	20.000
7030302/6 70330202	Landschapsonwikkeling	1.06	lasten	4855/7015	Incidentele niet duurzame goed	P422	Asbest/sloopregeling buitengeb	60.800	48.436	12.364	ja	Externe omstandigheden	2021	Capaciteitsproblemen ivm ziekte. Vacature nu weer ingevuld. Wordt nu opgepakt.	12.400
7030302/6 70330202	Landschapsonwikkeling	1.06	lasten	4855/7015	Incidentele niet duurzame goed	P422	Asbest/sloopregeling buitengeb	75.000	0	75.000	ja	Externe omstandigheden	2022	Capaciteitsproblemen ivm ziekte. Vacature nu weer ingevuld.	75.000

														Wordt nu opgepakt.	
7030302/6 70330203	Landschapson- twi kkeling	1.06	las ten	4855/ 7057	Incidentele niet duurzame goed	P655	Tijdelijke formatie	30. 000	0	30. 000	ja	Externe omstandig heden	2021	Dit jaar niet adequaats kunnen invullen ivm personeelstek ort en ziekte	30.0 00
7030302	Landschapson- twi kkeling	1.06	las ten	7057	tijdelijke aanpassing formatie			30. 000	0	30. 000	ja	Externe omstandig heden	2022	Dit jaar niet adequaats kunnen invullen ivm personeelstek ort en ziekte	30.0 00
675110002	Verkeer algemeen	1.06	las ten	7057	tijdelijke aanpassing formatie			90. 000	41.2 89	48. 711	ja	verplichtin g	2022	Inzet tijdelijk personeel loopt door naar 2023.	48.7 00
670020102	Bouwen en Wonen algemeen	1.06	las ten	7057	tijdelijke uitbr formatie			60. 000	4.34 2	55. 658	ja	Nieuw budget najaarsnot a 2022	2022	Tbv uitvoering Wet Kwaliteitsborg ing Bouw.	55.7 00
7030302/6 70330201	Landschapson- twi kkeling	1.06	las ten	4855/ 7078	Incidentele niet duurzame goed	P690	Visie kwal. buitengebied	35. 000	0	35. 000	ja	Verplichtin g	2021	Project loopt nog door in 2023. Bedrag is nodig tbv opstellen Milieu Effect Rapportage. Dat is verplicht. Hele budget overhevelen.	35.0 00
7030302/6 70330201	Landschapson- twi kkeling	1.06	las ten	4855/ 7014	Incidentele niet duurzame goed	P419	Leader	22. 200	0	22. 200	ja	Verplichtin g	2017/2018/ 2019/2021	Leader loopt nog een aantal jaren door. Hele budget overhevelen. De initiatiefnemer s moeten alles voorfinanciere n.	22.2 00
7030302/6 70330201	Landschapson- twi kkeling	1.06	las ten	4855/ 7014	Incidentele niet duurzame goed	P419	Leader	27. 000	0	27. 000	ja	Verplichtin g	2017/2018/ 2019/2021	Leader loopt nog een aantal jaren door. Hele budget overhevelen. De initiatiefnemer s moeten alles voorfinanciere n.	27.0 00

670350001	Wett.herz.bestem mingsplannen	1.06	las ten	7098	Omgevingspl an bedrijventerr einen			50. 000	0	50. 000	ja	Externe omstandig heden	2022	Is volgend op Visie op bedrijventerre inen. Deze visie wordt naar verwachting in 2023 ter vaststelling aangeboden. Daarna kan gestart worden met het Omgevingspla n	50.0 00
675110004	Verkeer algemeen	1.06	las ten	7080	Onderzoek Ondertunneli ng N350			20. 000	0	20. 000	ja	verplichtin g	2022	Onderzoek opgestart in 2022 door opvragen externe data en loopt door in 2023..	20.0 00
675110004	Verkeer algemeen	1.06	las ten	7105	Onderz.verke erstr.N,weg			35. 000	0	35. 000	ja	verplichtin g	2022	Wordt uitgevoerd in Q1-Q2 2023 In 2023 vinden meerdere onderzoeken gezamenlijk plaats.	35.0 00
7510100/6 75110003	Verkeer algemeen	1.06	las ten	4855/ 7094	Incidentele niet duurzaam goed	P710	Evaluatie LTVV en VSP	42. 000	2.71 5	39. 285	ja	Verplichtin g	2020/2021	Restant volgt in 2023 q1.	39.3 00
671030087	verspreide gem.gronden/terr ein huur	1.07	bat en	8703	verkoop (on)roerende zaken					- 70. 200	ja	Externe omstandig heden	2021	akte verkoop clubgebouwe KC REO en Fysio Bewust moeten nog gepaseerd worden.	- 70.2 00
640100002	Flora en Fauna	1.07	las ten	7104	Masterplan Oosterhof			106. .00 0	59.1 16	46. 884	ja	Verplichtin g	2022	Het plan bevat verschillende deelprojecten. Deze zijn deels afgerond en deels in uitvoering. Uitvoering loopt door in 2023.	46.9 00
660027501	voertuigen afval	1.07	bat en	8703	verkoop (on)roerende zaken					- 20. 000	ja	Dekkings middel	2021	Betreft inruil huisvuilwagen . Levering nieuwe	- 20.0 00

														wagens pas in 2023. Daarom opbrengst verkoop huidige huisvuilwagen ook pas in Q4 van 2023.	
665030003	Vrijverval riool	1.07	las ten	4625	Bijdrage investeringsk redieten			64.900	- 23.107	88.007	ja	Verplichtin g	2022	Bijdrage uit voorziening aan waterhuishou ding (verbeterings maatregelen) de oosterhof. Is in uitvoering en loopt door in 2023	13.300
	Vrijverval riool	1.07	las ten	4642	Beschikking over voorzieninge n			- 140.300	23.107	- 163.407	ja	Dekkings middel	2022	Dekkingsmidd el	- 13.300
660019801	Mut.res. Afval algemeen	1.07	las ten	4601	toevoeging aan reserves					20.000	ja	Dekkings middel	2022	Inruil hww RH05 in 2023	20.000
652248101	Speeltuingebouw en	1.07	las ten	4604	Doorbereken de afschr.produc ten					12.000	ja	Verplichtin g	2022	Betreft afboeken boekwaarde de Molen.	12.000
3550598	mut.res.prgm 1,15	1.15	bat en	8801	Onttrekking aan reserves			- 90.000	- 41.289	- 48.711	ja	dekkingsm iddel	2022	dekkingsmidd el personeel mobiliteit	- 48.700
635550002	pilots voor transformatie	1.15	las ten	7057	tijdelijke aanpassing formatie			142.000	0	142.000	ja	specifiek besluit	2022	Betreft middelen versterking dienstverlenin g, ontvangen via het gemeentefond s. De middelen worden ontvangen in periode 2022-2027. Hier is een collegebesluit over genomen in november 2022 (Z2022044710).	142.000
635240001	wet WOZ	1.15	las ten	4044	adm.jurl.kost en			85.000	74.100	10.900	ja	externe omstandig heden	2022	Niet alle bezwaren zijn afgehandeld in 2022. Restant moet	10.900

														beschikbaar blijven voor de bezwaren uit 2022 die in 2023 worden afgehandeld.	
600320001	financiële administratie	1.20	las ten	4131	advieskosten			28. 700	15.3 31	13. 369	ja	verplichtin g	2022	Verplichting aangegaan voor onderzoek 2020 en 2021. Werkzaamhe den worden (grotendeels) in 2023 uitgevoerd	16.7 00
0050900	beveiliging	1.20	las ten	4049	literatuur/abo nnementen			25. 000	0	25. 000	ja	externe omstandig heden	2021	Siem/Soc gaat dit jaar niet door. Uitvoering wordt in 2023 voorzien.	25.0 00
51100/600 510001	E-dienstverlening	1.20	las ten	7115	e- dienstverleni ng				0	10. 000	ja	verplichtin g	2022	opdracht is verleend in 2022 voor werken bij site. Wordt in 2023 uitgevoerd.	10.0 00
0704901	Afwikkeling salarissen	1.20	las ten	4996	Stelposten dimensie 5	S086	Inh.pers.verv.zi ekte/oudersch.	37. 400	11.8 00	25. 600	ja	verplichtin g	2021	Doorontwikkel ing sociaal vraagplein start in oktober. Opdracht loopt door in 2023.	25.6 00
511000/60 0510001	E-dienstverlening	1.20	las ten	4128	inhuur personeel	I469	inhuur	13. 500	3.14 7	9.4 00	ja	Verplichtin g	2021	Restant inhuur personeel voor toegankelijkhe id en sharepoint.	9.40 0
1010807/6 10180702	website	1.20	las ten	4855/ 6010	incidentele niet duurzame goederen	P701	inzet personeel vacatureruimte	42. 500	0	42. 500	ja	externe omstandig heden	2021	Borgen toegankelijkhe id website. Niet voldoende tijd om dit dit jaar goed af te ronden.	42.5 00
600420202	organisatie ontwikkeling	1.20	las ten	7057	tijddelijke aanpassing formatie			45. 000	0	45. 000	ja	specifiek besluit	2022	betreft overheveling tbv dekking adviseur dienstverlenin	45.0 00

Programma	Gewijzigde begroting	Werkelijk
Programma 1.01 Inwoners, organisatie en bestuur		
Onttrekking reserve Gebouwenbeheer	-1.893.846	-2.302.992
Tijdelijke aanpassing formatie (inzet trainees)	65.400	87.250
0,9 fte sociaal vraagplein	58.000	58.000
3 fte consulenten WMO & jeugd	165.000	165.000
0,9 fte schuldhulpverlening	57.000	57.000
Totaal programma 1.01	-1.548.446	-1.935.742
Programma 1.02 Jongeren en onderwijs		
SUVIS-regeling	0	95.359
NPO Middelen	326.700	557.230
Nwb. basisonderwijs	376.400	110.388
Tijdelijke aanpassing formatie	85.500	81.046
financiële kaart sociaal domein	55.000	55.000
Kosten coronavirus	97.300	103.764
Speelvoorziening bijdr Catharina Koetsier	50.000	0
leerlingenvervoer	125.000	273.296
bijdrage huisvesting ontheemden (min OCW)	-225.000	-450.000
verkoop (on) roerende zaken	-210.900	-435.935
Totaal programma 1.02	680.000	390.148
Programma 1.03 Samen zorgen		
Toevoeging reserve Minderheden algemeen	62.000	62.000
Oekraïne	200.000	234.903
Leefgeld	410.000	428.231
Oekraïne	760.000	619.645
Zorginfrastructuur	114.200	0
Wijkgericht werken met buurtbudget	138.900	144.475
bijdrage rijk ontheemden	-4.931.500	-5.151.769
Totaal programma 1.03	-3.246.400	-3.662.514
Programma 1.04 Cultuur en sport		
Toevoeging reserve Sport algemeen	153.500	153.500
Onttrekking reserve Monumentenzorg	-53.200	-36.620
toevoeging reserve nieuwbouw zwembad	196.700	196.700
PIOBB oude begraafplaats Rijssen	103.800	33.736
Kerkervisie	50.000	24.209
Kosten coronavirus	398.200	213.729
Klimaatinstallatie Kulturhus	300.000	300.908
Implementatie Wet inburgering	123.900	1.497
Nw wet inburgering 2021	229.900	61.768
Meerjarenonderhoudsplan Sport	50.900	41.985
bijdrage Wet inburgering	-229.900	-229.908
Totaal programma 1.04	1.323.800	761.505

Programma 1.05 Ondernemen en werk		
Onttrekking reserve Economische zaken algemeen	-50.900	-50.900
Onttrekking reserve Werkdeel	-141.900	-184.309
Onttrekking reserve Werkvoorziening	-152.800	-142.952
Toevoeging reserve sociale werkvoorziening	400.500	559.810
Afwikkelen Centrum Rijssen	627.700	627.702
Gevelsubsidie kern Holten	70.000	0
Liquidatiekosten SOWECO	135.400	135.371
voordelen begeleid werken	-50.000	-50.000
Bestrijding energiearmoede	3.986.000	1.616.268
terugbetaling rijksbijdrage TOZO	1.153.500	1.184.170
Totaal programma 1.05	5.977.500	3.695.160
Programma 1.06 Wonen, recreëren en veiligheid		
Onttrekking reserve Recreatie algemeen	-71.100	-47.472
Toevoeging reserve Componente P-staten (bouwgrondexploitatie)	273.200	378.249
Onttrekking reserve Omgevingswet	-149.400	-153.081
Toevoeging reserve Omgevingswet	438.000	438.000
Toevoeging reserve Verkeer algemeen	0	65.924
Uitkijktoren	63.300	55.804
Kosten coronavirus	120.200	92.048
Tijdelijke aanpassing formatie	159.000	80.961
Inzet gebiedsmakelaar	65.000	66.929
Pilot wijk van de toekomst	64.400	14.153
Subsidie sleutelgebieden	100.000	79.514
bijdrage subsidie sleutelgebieden	-50.000	-45.000
Asbest/sloopregeling buitengebied	135.800	48.436
Tijdelijke aanpassing formatie	60.000	0
Saneringsregeling varkenshouderijen	50.000	0
Saneringsregeling varkenshouderijen	-50.000	0
Omgevingsplan bedrijventerreinen	50.000	0
Tijdelijke aanpassing formatie	90.000	41.289
bijdrage stimulering verkeersveiligheid	0	-256.529
bijdrage subsidieregeling huisvesting aandachtsgroepen	0	-140.000
Totaal programma 1.06	1.348.400	719.225
Programma 1.07 Wijken		
Onttrekking reserve Duurzaamheid	-318.900	-518.844
Toevoeging reserve Afval algemeen	191.700	224.960
Onttrekking reserve Kwaliteit openbare ruimte	-164.800	0
Toevoeging reserve Kwaliteit openbare ruimte	125.000	125.000
Uitvoering duurzaamheidsvisie	180.000	231.230
Ondersteuning energietransitie	50.000	107.264
Bijdrage fysieke maatregelen energie	898.700	0
(Ondersteuning) energietransitie	200.000	336.965

Asbest bodemsanering	336.000	228.496
Masterplan Oosterhof	106.000	59.116
verkoop (on) roerende zaken	-1.565.300	-1.459.387
Bijdrage fysieke maatregelen energie	-634.700	-634.723
onderhoud wegen	-100.000	-100.000
Totaal programma 1.07	-696.300	-1.399.923
Programma 1.15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		
Onttrekking reserve Algemeen dekkingsmiddelen	-8.476.300	-8.508.972
Toevoeging reserve Algemeen dekkingsmiddelen	16.772.000	17.148.811
Tijdelijke aanpassing formatie	142.000	0
Kosten coronavirus	136.100	98.739
Wet open overheid	-63.000	-63.000
algemene uitkering incidenteel	-6.120.890	-7.356.990
Totaal programma 1.15	2.389.910	1.318.588
Programma 1.20 Indirecte producten		
Tijdelijke aanpassing formatie	102.800	96.975
Applicatie P&C	50.000	40.102
kosten van voormalig personeel	106.500	106.500
Kosten coronavirus	90.000	76.466
Totaal programma 1.20	349.300	320.043

Overzicht per taakveld

Overzicht per taakveld

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022				
		Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
TV0 -1	0-1 Bestuur	2.382	-52	0	0	2.330
TV0 -10	0-10 Mutaties reserves	216	-46	-12.506	19.395	7.059
TV0 -2	0-2 Burgerzaken	813	-512	0	0	301
TV0 -4	0-4 Overhead	14.558	-889	0	0	13.669
TV0 -5	0-5 Treasury	7.257	-8.660	0	0	-1.403
TV0 -61	0-61 OZB woningen	386	-3.868	0	0	-3.483
TV0 -62	0-62 OZB niet-woningen	13	-3.204	0	0	-3.191
TV0 -64	0-64 Belastingen overig	7	-366	0	0	-360
TV0 -7	0-7 ALG.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	0	-69.694	0	0	-69.694
TV0 -8	0-8 Overige baten en lasten	102	-1.040	0	0	-938
TV1 -1	1-1 Crisisbeheersing en brandweer	2.467	-1	0	0	2.467
TV1 -2	1-2 Openbare orde en veiligheid	962	-61	0	0	901
TV2 -1	2-1 Verkeer en vervoer	4.324	-787	0	0	3.537
TV2 -2	2-2 Parkeren	158	-2	0	0	156
TV2 -5	2-5 Openbaar vervoer	28	0	0	0	28
TV3 -1	3-1 Economische ontwikkeling	871	-24	0	0	847
TV3 -2	3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	102	-119	0	0	-17
TV3 -3	3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.917	-1.678	0	0	240
TV3 -4	3-4 Economische promotie	18	-743	0	0	-725
TV4 -1	4-1 Openbaar basisonderwijs	39	0	0	0	39
TV4 -2	4-2 Onderwijshuisvesting	2.803	-754	0	0	2.050
TV4 -3	4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.274	-1.334	0	0	1.940
TV5 -1	5-1 650260501id en activering	1.099	-1.061	0	0	38
TV5 -2	5-2 Sportaccommodaties	3.488	-1.109	0	0	2.379
TV5 -3	5-3 Cult.presentatie - productie en -partic.	2.263	-461	0	0	1.801

Exploitatie		Realisatie 2022				
TV5 -4	5-4 Musea	228	0	0	0	228
TV5 -5	5-5 Cultureel erfgoed	286	-16	0	0	270
TV5 -6	5-6 Media	876	0	0	0	876
TV5 -7	5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.828	-188	0	0	2.640
TV6 -1	6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.125	-5.956	0	0	1.169
TV6 -2	6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	687	0	0	0	687
TV6 -3	6-3 Inkomensregelingen	9.172	-6.067	0	0	3.106
TV6 -4	6-4 WSW en beschut werk	3.204	-1.649	0	0	1.554
TV6 -5	6-5 Arbeidsparticipatie	1.054	-7	0	0	1.047
TV6 -6	6-6 Maatwerkvoorziening (WMO)	275	-84	0	0	191
TV6 -71	6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	8.659	-1.114	0	0	7.545
TV6 -72	6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	10.234	0	0	0	10.234
TV6 -82	6-82 Geëscaleerde zorg 18-	1.178	0	0	0	1.178
TV7 -1	7-1 Volksgezondheid	1.914	-30	0	0	1.884
TV7 -2	7-2 Riolering	2.464	-2.855	0	0	-391
TV7 -3	7-3 Afval	2.668	-3.315	0	0	-647
TV7 -4	7-4 Milieubeheer	2.929	-995	0	0	1.934
TV7 -5	7-5 Begraafplaatsen en crematoria	496	-580	0	0	-84
TV8 -1	8-1 Ruimtelijke ordening	1.252	-252	0	0	1.000
TV8 -2	8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	1.598	-3.069	0	0	-1.471
TV8 -3	8-3 Wonen en bouwen	1.329	-1.220	0	0	109
Gerealiseerd resultaat		110.000	-123.862	-12.506	19.395	-6.973

overzicht taakvelden per programma

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022				
		Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
PRG1.01	01 Inwoners organisatie en bestuur					
TV0-1	0-1 Bestuur	2.382	-52	0	0	2.330
TV0-10	0-10 Mutaties reserves	0	0	-2.597	0	-2.597
TV0-2	0-2 Burgerzaken	813	-512	0	0	301
TV0-4	0-4 Overhead	12	0	0	0	12
TV5-6	5-6 Media	39	0	0	0	39
TV8-3	8-3 Wonen en bouwen	210	-1	0	0	209
Totaal 01	Inwoners organisatie en bestuur	3.455	-565	-2.597	0	293
PRG1.02	02 Jongeren en onderwijs					
TV0-10	0-10 Mutaties reserves	0	0	-26	0	-26
TV4-1	4-1 Openbaar basisonderwijs	39	0	0	0	39
TV4-2	4-2 Onderwijshuisvesting	2.803	-754	0	0	2.050
TV4-3	4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.274	-1.334	0	0	1.940
TV5-7	5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	55	-50	0	0	5
TV6-1	6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.105	-272	0	0	1.833
TV6-2	6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	64	0	0	0	64
TV6-72	6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	10.234	0	0	0	10.234
TV6-82	6-82 Geëscaleerde zorg 18-	1.178	0	0	0	1.178
Totaal 02	Jongeren en onderwijs	19.752	-2.410	-26	0	17.316
PRG1.03	03 Samen zorgen					
TV0-10	0-10 Mutaties reserves	0	0	0	62	62
TV6-1	6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.026	-5.415	0	0	-1.390
TV6-2	6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	622	0	0	0	622
TV6-6	6-6 Maatwerkvoorziening (WMO)	275	-84	0	0	191
TV6-71	6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	8.218	-1.112	0	0	7.106
TV7-1	7-1 Volksgezondheid	1.914	-30	0	0	1.884
Totaal 03	Samen zorgen	15.055	-6.641	0	62	8.476
PRG1.04	04 Cultuur en sport					
TV0-10	0-10 Mutaties reserves	0	0	-60	367	307
TV1-2	1-2 Openbare orde en veiligheid	27	0	0	0	27

Exploitatie		Realisatie 2022				
TV5-1	5-1 650260501id en activering	1.099	-1.061	0	0	38
TV5-2	5-2 Sportaccommodaties	3.488	-1.109	0	0	2.379
TV5-3	5-3 Cult.presentatie - productie en -partic.	2.260	-461	0	0	1.799
TV5-4	5-4 Musea	228	0	0	0	228
TV5-5	5-5 Cultureel erfgoed	266	-16	0	0	249
TV5-6	5-6 Media	837	0	0	0	837
TV6-1	6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	994	-268	0	0	726
TV7-5	7-5 Begraafplaatsen en crematoria	496	-580	0	0	-84
Totaal 04 Cultuur en sport		9.695	-3.497	-60	367	6.505
PRG1.05	05 Ondernemen en werk					
TV0-10	0-10 Mutaties reserves	0	0	-378	560	182
TV3-1	3-1 Economische ontwikkeling	871	-24	0	0	847
TV3-2	3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	18	-42	0	0	-24
TV3-3	3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	208	-13	0	0	196
TV6-3	6-3 Inkomensregelingen	9.172	-6.067	0	0	3.106
TV6-4	6-4 WSW en beschut werk	3.204	-1.649	0	0	1.554
TV6-5	6-5 Arbeidsparticipatie	1.054	-7	0	0	1.047
TV6-71	6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	441	-1	0	0	440
Totaal 05 Ondernemen en werk		14.969	-7.804	-378	560	7.347
PRG1.06	06 Wonen recreëren en veiligheid					
TV0-10	0-10 Mutaties reserves	0	0	-239	907	668
TV1-1	1-1 Crisisbeheersing en brandweer	2.467	-1	0	0	2.467
TV1-2	1-2 Openbare orde en veiligheid	935	-61	0	0	874
TV2-1	2-1 Verkeer en vervoer	599	-485	0	0	114
TV2-2	2-2 Parkeren	158	-2	0	0	156
TV2-5	2-5 Openbaar vervoer	28	0	0	0	28
TV3-2	3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	84	-77	0	0	7
TV3-3	3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	17	-104	0	0	-88
TV5-3	5-3 Cult.presentatie - productie en -partic.	2	0	0	0	2
TV5-5	5-5 Cultureel erfgoed	20	0	0	0	20
TV5-7	5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	971	-84	0	0	887
TV8-1	8-1 Ruimtelijke ordening	1.252	-252	0	0	1.000

Exploitatie		Realisatie 2022				
TV8-2	8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	1.590	-3.061	0	0	-1.471
TV8-3	8-3 Wonen en bouwen	1.119	-1.219	0	0	-100
Totaal 06 Wonen recreëren en veiligheid		9.243	-5.346	-239	907	4.564
PRG1.07	07 Wijken					
TV0-10	0-10 Mutaties reserves	0	0	-519	350	-169
TV0-4	0-4 Overhead	51	0	0	0	51
TV2-1	2-1 Verkeer en vervoer	3.724	-302	0	0	3.423
TV3-3	3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.478	-1.561	0	0	-83
TV5-7	5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.801	-54	0	0	1.747
TV7-2	7-2 Riolering	2.464	-2.855	0	0	-391
TV7-3	7-3 Afval	2.668	-3.315	0	0	-647
TV7-4	7-4 Milieubeheer	2.929	-995	0	0	1.934
TV8-2	8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	8	-8	0	0	0
Totaal 07 Wijken		15.122	-9.089	-519	350	5.865
PRG1.15	15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
TV0-10	0-10 Mutaties reserves	216	-46	-8.509	17.149	8.810
TV0-5	0-5 Treasury	179	-1.582	0	0	-1.404
TV0-61	0-61 OZB woningen	386	-3.868	0	0	-3.483
TV0-62	0-62 OZB niet-woningen	13	-3.204	0	0	-3.191
TV0-64	0-64 Belastingen overig	7	-366	0	0	-360
TV0-7	0-7 ALG.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	0	-69.694	0	0	-69.694
TV0-8	0-8 Overige baten en lasten	102	-1.040	0	0	-938
TV3-3	3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	215	0	0	0	215
TV3-4	3-4 Economische promotie	18	-743	0	0	-725
Totaal 15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		1.134	-80.544	-8.509	17.149	-70.770
PRG1.20	20 Indirecte producten					
TV0-10	0-10 Mutaties reserves	0	0	-177	0	-177
TV0-4	0-4 Overhead	14.495	-889	0	0	13.607
TV0-5	0-5 Treasury	26	-26	0	0	1
Totaal 20 Indirecte producten		14.522	-914	-177	0	13.431
Gerealiseerd resultaat		102.948	-116.810	-12.506	19.395	-6.973

Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen reserves

Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen reserves

Reserve nummer	Omschrijving	Onttrekking of storting	Realisatie begrotings-jaar
5101	Egalisatie grondprijs Industrierrein	onttrekking	-€ 13.354
5119	Reserve afwikkeling Essent	onttrekking	-€ 60.000
5600-5605	BBV-reserves	onttrekking	-€ 645.800
5607-5608	BBV-reserves	toevoeging	€ 425.000
	per saldo		-€ 294.154
			onttrekking

Demografische ontwikkeling en statistische gegevens

Algemeen

Landelijk was er in 2010 veel aandacht voor krimpgemeenten. Zo kende het gemeentefonds voor de periode 2011 - 2015 een krimpmaatstaf om gemeenten in de provincies Groningen, Zeeland en Limburg met een sterke bevolkingsdaling van extra middelen te voorzien om de lasten van bevolkingsdaling te kunnen opvangen en de noodzakelijke herstructurering te kunnen doorvoeren. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft de gemeenten die via de krimpmaatstaf middelen krijgen, daarom gevraagd een dergelijke paragraaf bij hun begroting en jaarstukken op te nemen. BZK heeft daartoe in 2010 een Handreiking opgesteld. Een aanvulling hierop is gemaakt door het Nationaal Netwerk Bevolkingsdaling (NNB).

De handreiking geeft de volgende onderwerpen aan:

- ontwikkeling bevolking (totaal maar vooral ook op aspecten als leeftijdscategorie, aantal huishoudens, samenstelling beroepsbevolking, opleidingsniveau); woningen, leegstand, capaciteit bestemmingsplannen; voorzieningenniveau: wat vinden (groepen van) inwoners belangrijk voor de leefbaarheid binnen de gemeente, hechten zij aan het bestaan van bepaalde voorzieningen. Wat zijn de vooruitzichten voor het draagvlak voor voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg, sport en cultuur (voortbestaan bloeiend verenigingsleven). Wat kunnen burgers, verenigingen zelf doen om die voorzieningen in stand te houden, te beheren.

Hoewel de gemeente Rijssen-Holtén geen krimpgemeente is, leek het ons, omdat Twente een krimp-anticipeergebied was, goed een begin te maken met een paragraaf demografische ontwikkeling. Per

1 januari 2015 is de Twentse status als krimp anticipeergebied voorlopig opgeheven. Toch is het goed om de ontwikkelingen in beeld te houden. We starten met een eenvoudige demografie. Al naar gelang de behoefte kan dit verder worden uitgewerkt. In onderstaande zijn de volgende onderwerpen aangegeven:

- Ontwikkeling bevolking (aantallen, leeftijdscategorie, aantal huishoudens, migratie, natuurlijke aanwas, prognoses bevolkings- en huishoudensontwikkeling e.a.)

Voor een actueel overzicht van meer demografische ontwikkelingen en statistische gegevens verwijzen wij u naar www.rijssen-holten.incijfers.nl

SiSa-bijlage

SiSa-bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstr ekker	Uitkering scode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbe paling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/06</i>
			€ 3.477.000	€ 1.440.382	€ 0	€ 0	€ 0	€ 211.940
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoor ding (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/08</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: A16/09</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: A16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A16/11</i>	
			€ 0	€ 120.960	€ 5.250.282	€ 5.250.282	Nee	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aankoop in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aankoop (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2

Gemeenten		<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/06</i>
2	59	2	3	Ja	Ja		
Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/08</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/09</i>				
Nee							
Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/10</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/12</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>		
Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>		
€ 760	€ 22.420	€ 6.936	€ 10.404	€ 0	€ 0		
Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal	Totaal Totale verantwoording			

			aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>	aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i>	driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/24</i>	driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/25</i>	(jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/26</i>	
					€ 0	€ 0	€ 7.696	
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingennummer /naam <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C32/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C32/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C32/03</i>	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: C32/04</i>	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C32/05</i>	Eindverantwoor ding (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C32/06</i>
		Gemeenten						
			1 SUVIS21-00765955	€ 0	€ 501.735	Ja		Nee
			2 SUVIS21-00801816	€ 572.309	€ 754.448	Ja		Ja
			3 SUVIS21-00812671	€ 0	€ 0	Nee	Verlening is op verzoek van 04-01- 2023 op 27-01- 2023 ingetrokken.	Ja
			4 SUVIS21-2-03041302	€ 0	€ 0	Nee	Verlening is op verzoek van 17-10- 2022 op 14-11- 2022 ingetrokken.	Ja
			5					
			6					
			7					
			50					
			Kopie Beschikkingennummer/Naam <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C32/07</i>	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: C32/08</i>	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C32/09</i>			

			1	SUVIS21-00765955	Ja				
			2	SUVIS21-00801816	Ja				
			3	SUVIS21-00812671	N.v.t.	Regeling is ingetrokken			
			4	SUVIS21-2-03041302	N.v.t.	Regeling is ingetrokken			
			5						
			6						
			50						
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw		Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C41B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C41B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C41B/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C41B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C41B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C41B/06</i>
			1	030004 Provincie Overijssel	€ 39.758	€ 39.758	€ 39.758	3	3
			2						
			3						
			4						
			5						
				Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C41B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C41B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C41B/09</i>			
			1	030004 Provincie Overijssel	750	Ja			
			2						
			3						
			4						

		5						
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparen de voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/01</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C55/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/03</i>	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparen de voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/04</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C55/05</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/06</i>
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huisee heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/07</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C55/08</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/09</i>			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie,	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten,	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen

			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	spouwmuurisola tie etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	wasmachines etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
			0	0	0	0	0	0
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R n.v.t. Indicator: C62/03	Eindverantwoordi ng (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04				
			€ 0	Nee				
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingsnu mmer Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01	Projectnaam Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02	Besteding (jaar T) per project Aard controle R n.v.t. Indicator: C209/03	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project Aard controle D2 Indicator: C209/05	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06
			1 RHA2022- 03322844	Enkcoterrein Holten	€ 0	€ 0	€ 0	0
			2					
			10					
			Kopie Projectnaam Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C209/08	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) Aard controle R. Indicator: C209/10		

			1	Enkcoterrein Holten	0	Ja	Ja	
			2					
			10					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11					
			Nee					
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
				Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05
				€ 478.889	€ 82.676	€ 27.254	€ 0	€ 527.622
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode
				Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag
				Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10
				1				
				2				
				100				
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19		Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van	Besteding (jaar T) voor ambtelijke	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)

		gerelateerde onderwijsvertragingen	t/m e samen opgeteld	bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
			€ 291.922	€ 265.308	€ 0	-€ 76.035	€ 272.031	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
		1						
		2						
		10						
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D19/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03			
			€ 11.055	€ 11.055	Nee			
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T)	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)

		tussen medeoverheden)	selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle R n.v.t. Indicator: E44B/02	van de verstrekker Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03	Aard controle R n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060173 Gemeente Oldenzaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2						
			10						
			Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09				
			1 060173 Gemeente Oldenzaal	Vrijheidslaan en Keizersweg/0548 RH-1	Nee				
			2						
			10						
lenW	E49B	Bodemsanering Asbest Overijssel (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/01	Aard controle R n.v.t. Indicator: E49B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/05	
			030004 Provincie Overijssel	€ 233.554	€ 539.208	Ja	Nee		

lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
				Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: E84/01	Indicator: E84/02	Indicator: E84/03	Indicator: E84/04		
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: E84/05	Indicator: E84/06	Indicator: E84/07	Indicator: E84/08		
				1					
				2					
				50					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	Alle gemeenten verantwoord(en) hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
				I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
				Indicator: G2/01	Indicator: G2/02	Indicator: G2/03	Indicator: G2/04	Indicator: G2/05	Indicator: G2/06
		</							

			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhou d) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i> € 134.464	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i> € 10.043	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i> € 0	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i> € 805.200	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i> € 0	in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoe eslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i> € 7.084
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoe slagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i> € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i> Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) _gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekk ing Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoekskost en artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente

			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 10.600	€ 707	€ 4.460	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: G4/01	Indicator: G4/02	Indicator: G4/03	Indicator: G4/04	Indicator: G4/05	Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 8.311	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 38.614	€ 902
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 2.881	€ 0	€ 2.096	€ 7.047	€ 196
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal	€ 2.881	€ 0	€ 10.407	€ 45.661	€ 1.098
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gemeente	Gemeente	Gemeente		
	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
	Indicator: G4/07	Indicator: G4/08	Indicator: G4/09	Indicator: G4/10		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
6	Totaal	0	0			
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
		Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
	Indicator: G4/11	Indicator: G4/12	Indicator: G4/13	Indicator: G4/14	Indicator: G4/15	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: G4/16</i>	<i>Indicator: G4/17</i>	<i>Indicator: G4/18</i>	<i>Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: G10/01</i>	<i>Indicator: G10/02</i>	<i>Indicator: G10/03</i>		
			€ 11.224	€ 235.489	Ja		

				17,5% (jaar T) Onroerende zaken	17,5% (jaar T) roerende zaken	btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	NIET in de toekenning meegenomen is
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>	
1	Onderhoud	€ 65.491	€ 65.491	€ 0	€ 0		
2	Dienstverlening door derden	€ 54.433	€ 0	€ 54.433	€ 0		
3	Beheer en exploitatie	€ 56.634	€ 0	€ 56.634	€ 0		
4	Nieuwbouw en renovatie	€ 103.323	€ 103.323	€ 0	€ 0		
5	overhead (mengpercentag e)	€ 116.634	€ 0	€ 0	€ 116.634	Herinrichting sportkamp Meermanskamp niet gerealiseerd in 2022 (€ 40.000 was meegenomen in aanvraag).	
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

31					
32					
33					
34					
35					
36					
37					
38					
39					
40					
41					
42					
43					
44					
45					
46					
47					
48					
49					
50					
51					
52					
53					
54					
55					
56					
57					
58					
59					
60					
61					
62					
63					
64					
65					
66					
67					
68					
69					
70					
71					
72					
73					
74					
75					
76					

			77						
			78						
			79						
			80						
			81						
			82						
			83						
			84						
			85						
			86						
			87						
			88						
			89						
			90						
			91						
			92						
			93						
			94						
			95						
			96						
			97						
			98						
			99						
			100						
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06	
			1 1033227	€ 85.142	€ 0	€ 79.980	€ 0	€ 79.980	
			2 1042081	€ 37.717	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.053	
			3						
			4						
			Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08					
			1 1033227	Ja					
			2 1042081	Ja					

			3					
			4					
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: H12/01</i>	<i>Indicator: H12/02</i>	<i>Indicator: H12/03</i>			
			€ 22.447	Ja	Ja			
LNV	L6	Regeling specifieke uitkering uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen	Besteding (jaar T-1 +T-2)	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: L6/01</i>	<i>Indicator: L6/02</i>	<i>Indicator: L6/03</i>	<i>Indicator: L6/04</i>	<i>Indicator: L6/05</i>	
			€ 31.106	€ 1.653	€ 32.759	Ja		

WNT- verantwoording

WNT

De wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op onze gemeente. Het hiervoor vastgestelde bezoldigingsmaximum voor 2022 is € 216.000. Dit betreft het algemene WNT maximum en betreft de volgende functionarissen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsook degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens 2022				
bedragen x € 1		A.C. van Eck		G.H. Veerman
Functiegegevens		Gemeentesecretaris		Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022		01-01 t/m 31-12		01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0000		1,0000
Dienstbetrekking?		Ja		Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 119.359,49		€ 95.563,18
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 22.040,28		€ 16.323,12
<i>Subtotaal</i>		€ 141.399,77		€ 111.886,30
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 216.000,00		€ 216.000,00
-/ Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging		€ 141.399,77		€ 111.886,30
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.
Gegevens 2021				
bedragen x € 1		A.C. van Eck		G.H. Veerman
Functiegegevens		Gemeentesecretaris		Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021		01/01 – 31/12		01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0		1,0
Dienstbetrekking?		ja		ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 114.601,00		€ 89.771,00
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 21.683,00		€ 16.427,00
<i>Subtotaal</i>		€ 136.284,00		€ 106.198,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 209.000,00		€ 209.000,00
Bezoldiging		€ 136.284,00		€ 106.198,00